جمعية الجليل
الجمعية العربية القطرية للبحوث والخدمات الصحية
אגודת הגליל
האגודה הערבית הארצית למחקר ושירותי בריאות

ركاز
مركز الأبحاث الاجتماعية التطبيقية
רכאז
המרכז למחקר חברתי יישומי

مسح الشباب
في المجتمع الفلسطيني في إسرائيل، 2020

حزيران 2021

סקר הצעירים
בחברה הפלסטינית בישראל, 2020

יוני 2021

د. محمد خطيب — ד״ר מוחמד ח׳טיב
دعاء زيد — דועא זייד
أحمد شيخ محمد — אחמד שייח׳ מוחמד

مسح الشباب
في المجتمع الفلسطيني في إسرائيل 2020

النتائج الأساسية

حزيران 2021

د. محمد خطيب
دعاء زيد
أحمد شيخ محمد

ردمك: 978-965-7741-03-0

© جميع الحقوق محفوظة، 2021

جمعية الجليل - الجمعية العربية القطرية للبحوث والخدمات الصحية

ركاز - مركز الابحاث الاجتماعية التطبيقية

ص.ب. 330 شفاعمرو 20200

هاتف: 9861171 4 972 + | ناسوخ: 9861173 4 972 +

rikaz@gal-soc.org | admin@gal-soc.org

www.gal-soc.org

סקר הצעירים
בחברה הפלסטינית בישראל, 2020

הממצאים המרכזיים

יוני 2021

ד״ר מוחמד ח׳טיב
דועא זייד
אחמד שייח׳ מוחמד

מסת״ב : 978-965-7741-03-0

© כל הזכויות שמורות, 2021

אגודת הגליל - האגודה הערבית הארצית למחקר ושירותי בריאות

רכאז – המרכז למחקר חברתי יישומי

ת.ד. 330 שפרעם 20200

טל : : 9861171 4 972 + | פקס 9861173 4 972 +
rikaz@gal-soc.org | admin@gal-soc.org
www.gal-soc.org

المحتويات

تقديم		13
اللجنة التوجيهية		17
تنويه للمستخدمين		18
قائمة الرسوم البيانية		19
قائمة الجداول		23
الملخّص		37
.1	**الفصل الأول – تمهيد**	**55**
1.1	مقدمة	57
1.2	أهداف المسح	57
1.3	هيكلية التقرير	58
.2	**الفصل الثاني - المنهجية**	**61**
2.1	المرحلة التحضيرية	63
2.2	استمارة المسح	63
2.3	العينة	64
2.3.1	مجتمع الدراسة	64
2.3.2	اطار الدراسة	64
2.3.3	تصميم العينة	64
2.3.4	طبقات العينة	65
2.3.5	احتساب حجم العينة	65
2.4	العمل الميداني	66
2.4.1	اختيار طاقم العمل الميداني وتحديد هيكلية الفريق	66
2.4.2	تدريب طاقم المستطلعين الميدانيين	66
2.4.3	آلية الوصول للأسرة	67
2.4.4	جمع البيانات	67
2.4.5	معدلات التجاوب	68
2.5	آلية الأشراف والمتابعة	68
2.6	آلية ضبط جودة البيانات في الميدان	68
2.7	معالجة البيانات	68

2.7.1 تجهيز برنامج إدخال البيانات 68
2.7.2 إدخال البيانات 69
2.7.3 تدقيق وتنظيف البيانات 69

3. الفصل الثالث - المفاهيم والمصطلحات 79
3.1 تعريف المفاهيم والمصطلحات 81

4. الفصل الرابع – الشباب الفلسطينيون في اسرائيل : خلفية اجتماعية اقتصادية 89
4.1 خلفية اجتماعية اقتصادية 91

5. الفصل الخامس - العمل 101
5.1 سوق العمل 103
5.1.1 المهن وأماكن العمل 104
5.1.2 رتبة العمل 104
5.1.3 الدخل وظروف العمل 105
5.2 الدوافع والآراء المتعلقة بالعمل 106
5.2.1 عمل النساء 106
5.2.2 الرضا عن ظروف العمل والمهنة 107
5.2.3 الموازنة بين العمل والحياة العامة 108

6. الفصل السادس - التعليم 129
6.1 التعليم الثانوي 131
6.2 التعليم العالي 131
6.3 التخصصات العلمية 132
6.4 مردود التعليم وشروط القبول 133
6.5 اتقان اللغات 134

7. الفصل السابع - الهوية 149
7.1 الهوية والانتماء 151
7.2 التديّن 152
7.3 الخدمة العسكرية والمدنية 152
7.4 التطوّع 153
7.5 ظواهر العنصرية والتعامل معها 153
7.6 الهجرة ودوافعها 154

8. الفصل الثامن – الحياة الاجتماعية 173
8.1 الكفاءة الذاتية 175
8.2 التفاعل الاجتماعي 175
8.3 رأس المال الاجتماعي 175

8.4	قضاء أوقات الفراغ والنشاط الثقافي	**178**
8.5	درجة الرضا عن الحياة وتحقيق الأهداف	**179**
9.	**الفصل التاسع - الصحة**	**205**
9.1	الأمراض المزمنة	**207**
9.2	السلوكيات الصحية	**208**
9.2.1	التدخين	**208**
9.2.2	الرياضة والنشاط الجسماني	**209**
9.2.3	التغذية	**210**
9.3	الحمل والخصوبة	**211**
9.4	الصحة النفسية	**212**
10.	**الفصل العاشر- الزواج**	**235**
10.1	أنماط الزواج	**237**
10.2	مواقف وآراء	**238**
11.	**الفصل الحادي عشر– استخدام الوسائل التكنولوجية**	**249**
11.1	أنماط استخدام التكنولوجيا ووسائل التواصل الاجتماعي	**251**

תוכן העניינים

הקדמה	**15**
ועדת ההיגוי	**17**
הודעה לתשומת לב המשתמשים	**18**
רשימת איורים	**21**
רשימת טבלאות	**31**
תקציר	**47**
1 הפרק הראשון – מבוא	**55**
1.1 הקדמה	**59**
1.2 מטרות הסקר	**59**
1.3 מבנה הדו"ח	**60**
2 הפרק השני – השיטה	**61**
2.1 שלב ההכנה	**71**
2.2 שאלון הסקר	**71**
2.3 המדגם	**72**
2.3.1 אוכלוסיית הסקר	**72**
2.3.2 מסגרת הדגימה	**72**
2.3.3 הדגימה	**73**
2.3.4 שכבות הדגימה	**73**
2.3.5 חישוב גודל המדגם	**74**
2.4 מהלך עבודת השדה	**75**
2.4.1 בחירת צוות עבודת השדה	**75**
2.4.2 הכשרת ואימון צוות הסוקרים	**75**
2.4.3 אופן ההגעה למשפחות	**75**
2.4.4 איסוף הנתונים	**76**
2.4.5 שיעור היענות	**76**
2.5 מנגנון הפיקוח והמעקב	**76**
2.6 המנגנון להבטחת איכות הנתונים בשדה	**77**
2.7 ניתוח נתונים	**77**
2.7.1 הכנת תוכנת הזנה	**77**
2.7.2 הזנת הנתונים	**77**

2.7.3 בדיקת וסינון הנתונים 77

3 הפרק השלישי – הגדרת המושגים 79

3.1 הגדרת המושגים 85

4 הפרק הרביעי – הצעירים הפלסטינים בישראל: רקע חברתי כלכלי 89

4.1 רקע חברתי כלכלי 93

5 הפרק החמישי - העבודה 101

5.1 שוק העבודה 109

5.1.1 המקצועות ומקומות העבודה 109

5.1.2 דרגה בעבודה 110

5.1.3 הכנסה ותנאי העבודה 111

5.2 מניעים ועמדות כלפי העבודה 111

5.2.1 עבודת הנשים 111

5.2.2 תנאי העבודה 112

5.2.3 האיזון בין העבודה והחיים החברתיים 113

6 הפרק השישי - החינוך 129

6.1 הלימודים התיכוניים 135

6.2 ההשכלה הגבוהה 135

6.3 התמחויות 136

6.4 תגמול ותנאי קבלה 136

6.5 הכרת שפות זרות 136

7 הפרק השביע - הזהות 149

7.1 זהות ושייכות 155

7.2 דתיות 156

7.3 שירות צבאי ולאומי 156

7.4 התנדבות 157

7.5 גילויי גזענות וההתמודדות עמם 157

7.6 ההגירה ומניעיה 158

8 הפרק השמיני – החיים החברתיים 173

8.1 מסוגלות עצמית 180

8.2 המעורבות החברתית 180

8.3 ההון החברתי 180

8.4 פעילות תרבותית ופנאי 183

8.5 שביעות הרצון מהחיים והגשמת מטרות 183

9	**הפרק התשיעי - הבריאות**	**205**
9.1	מחלות כרוניות	**213**
9.2	התנהגויות בריאותיות	**213**
9.2.1	עישון	**213**
9.2.2	פעילות גופנית	**214**
9.2.3	תזונה	**216**
9.3	הריון ופוריות	**217**
9.4	בריאות נפשית	**217**
10	**הפרק העשירי - הנישואין**	**235**
10.1	דפוסי הנישואין	**240**
10.2	דעות ועמדות לגבי נישואין	**241**
11	**הפרק האחד עשר – השימוש באמצעים הטכנולוגיים**	**249**
11.1	דפוסי השימוש בטכנולוגיות וברשתות החברתיות	**252**

تقديم

عملت جمعية الجليل ومنذ تأسيسها، وما زالت تعمل على سد احتياجات المجتمع الفلسطيني في إسرائيل. فبداية، عملت على رصد وسد الاحتياجات الصحية والبيئية من خلال مركز العدل البيئي ومركز الحقوق الصحية ومن ثم توسّع عملها ليشمل البحث العلمي المختبري والبحث الاجتماعي الشامل من خلال مركز الأبحاث التطبيقية ومركز "ركاز" للأبحاث الاجتماعية التطبيقية.

أدركت جمعية الجليل منذ بداية طريقها الأهمية الاستراتيجية الكبرى لإنتاج المعلومات واستخدامها في العمل التنموي والتخطيطي لصالح المجتمع الفلسطيني في إسرائيل. فكان تأسيس مركز "ركاز" - مركز الأبحاث الاجتماعية في الجمعية، ليوفر معطيات تمثيلية محتلنة وذات مصداقية عالية في العديد من مجالات الحياة : الاجتماعية، الاقتصادية، الصحية والبيئية.

لقد نفّذ مركز "ركاز" وعلى مر العقدين الأخيرين العديد من الدراسات والمسوحات الميدانية الواسعة، نفذ بعضها بشكل دوري كالمسح الاجتماعي الاقتصادي والذي نفذ للمرة الخامسة ومسح السلطات المحلية والحكم المحلي والذي نفذ في فترتين ومن ثم مسوحات العنف الأسري، العنف المجتمعي والمسح الصحي البيئي. بالإضافة الى العديد من البحوث حول مواضيع صحية مختلفة.

اليوم وباعتزاز ومسؤولية كبيرين، نضع بين أيديكم تقرير المسح الواسع التي أجراه المركز حول الشباب في المجتمع الفلسطيني في إسرائيل والذي يرصد وضع هذه الفئة العمرية (جيل 18-35 سنوات) في مجالات الحياة المختلفة. إننا نعتبر هذا المسح استمراراً لاستراتيجية رصد واقع المجتمع الفلسطيني وتوفير قاعدة البيانات المطلوبة والمحتلة من اجل تطوير الخطط العملية المطلوبة للنهوض به.

أخيراً، نود في هذا المقام تقديم الشكر الجزيل لكل من شارك وساهم في اخراج هذا المسح الى حيز التنفيذ: مشاركو المسح وأسرهم، طاقم المستطلعين، لجنة التوجيه المهنية وطاقم الباحثين في مركز "ركاز".

مع الاحترام والتقدير

أ حمد شيخ محمد
المدير العام

د. جمال دقدوقي
رئيس الهيئة الإدارية

جمعية الجليل

הקדמה

אגודת הגליל מאז הווסדה, פעלה למילוי הצרכים ושיפור איכות החיים של האוכלוסייה הערבית הפלסטינית בישראל. בהתחלה, פעלה דרך איתור הצרכים הבריאותיים והסביבתיים, באמצעות המרכז לצדק חברתי ומרכז זכויות הבריאות, והרחיבה לאחר מכן את פעילותה המחקרית דרך המרכז האזורי למחקר ופיתוח ומרכז "רכאז" למחקר חברתי יישומי.

פעילות ענפה זו התבססה על האמונה בחשיבות האסטרטגית של ייצור הידע המבוסס והשימוש בו לצורך התכנון למען החברה הפלסטינית בישראל. ע"כ הוקם מרכז "רכאז" 'המרכז למחקר חברתי יישומי' כדי לספק מידע עדכני, אמין, מייצג ומבוסס במגוון תחומי החיים של הפלסטינים בישראל; החברתיים, הכלכליים, הבריאותיים והסביבתיים.

במשך שני העשורים האחרונים בוצעו ב"רכאז" מספר סקרים תקופתיים כגון הסקר החברתי כלכלי אשר בוצע חמש פעמים, סקר הרשויות המקומיות אשר בוצע פעמיים, סקרי האלימות וסקר הבריאות והסביבה, ועוד סקרים ומחקרים שונים בתחום הבריאות.

כיום, אנו מתכבדים להציג בפניכם את ממצאי סקר הצעירים בחברה הפלסטינית בישראל שבוצע בשנת 2019-2020 אשר סוקר את אוכלוסיית הצעירים בגילאים 18-35 שנים בתחומים שונים. סקר זה הנו המשך לאסטרטגיה שלנו ומאמצינו ללמוד לעומק את האוכלוסייה על מנת להבין טוב יותר את המציאות של החברה הפלסטינית בישראל ולהעשיר את הידע אודותיה שישמש כבסיס לפיתוח וקידום תכנון אסטרטגי עתידי.

בסוף, תודתנו והערכתנו נתונות לכל מי שהשתתף ותרם להפקת סקר זה; המשתתפים במחקר ומשפחותיהם, צוות הסוקרים, ועדת ההיגוי המקצועית וצוות החוקרים במרכז "רכאז" למחקר חברתי יישומי.

בכבוד והערכה,

אחמד שייח' מוחמד	**ד"ר ג'מאל דקדוקי**
מנכ"ל	יו"ר הועד המנהל

אגודת הגליל

اللجنة التوجيهية* - ועדת ההיגוי*

د. أحمد بدران	متخصص في علم الاجتماع
د. أسامه طنوس	طبيب ومتخصص في الصحة الجماهيرية
د. أسماء غنايم	محاضرة في كلية القاسمي-استخدام التكنولوجيا
السيد أمجد شبيطة	مدير مشارك جمعية سيكوي
د. راجح شرقية	باحث في مركز الأبحاث - المثلث
د. رماء دعّاس	محاضرة وباحثة، قسم التربية - الجامعة العبرية، القدس
د. روزلاند دعيم	عضو الهيئة الإدارية – جمعية الجليل ومحاضرة في كلية التربية العربية حيفا
د. شرف حسان	رئيس لجنة متابعة قضايا التعليم العربي
السيد علي حيدر	ناشط اجتماعي ومتخصص في الحقوق والإدارة الجماهيرية
د. محمد خطيب	محاضر وباحث في جمعية الجليل والكلية الأكاديمية صفد
د. محمد محاجنة	باحث في مركز الأبحاث - المثلث
د. نسرين حاج يحيى	باحثة في مجال الشباب العرب واندماجهم بالتعليم والعمل

ד״ר אוסאמה טנוס	רופא ומומחה בבריאות הציבור
ד״ר אחמד בדראן	מומחה לסוציולוגיה
מר אמג׳ד שביטה	מנכ״ל שותף עמותת סיכוי
ד״ר אסמאא ג׳נאיים	מרצה במכללת ״אלקאסמי״ – השימוש בטכנולוגיה
ד״ר מוחמד ח׳טיב	מרצה וחוקר באגודת הגליל והמכללה האקדמית צפת
ד״ר מוחמד מחאג׳נה	חוקר במרכז למחקר ופיתוח- המשולש
ד״ר נסרין חאג׳ יחיא	חוקרת, בתחום הצעירים הערבים והשתלבותם בשוק העבדה והאקדמיה
מר עלי חיידר	פעיל חברתי ומומחה לזכויות ומנהל ציבורי
ד״ר ראג׳ח שרקייה	חוקר במרכז למחקר ופיתוח- המשולש
ד״ר רוזלאנד דעיים	חברת הועד המנהל, אגודת הגליל ומרצה במכללה האקדמית הערבית לחינוך, חיפה
ד״ר רימאא דעאס	מרצה וחוקרת, המחלקה לחינוך- האוניברסיטה העברית בירושלים
ד״ר שרף חסאן	ראש ועדת המעקב לענייני חינוך בחברה הערבית

* وفق التسلسل الأبجدي   * לפי הסדר האלפביתי

تنويه للمستخدمين

تم استخدام مجموعة من الرموز الخاصة في جداول التقرير، حيث ندرج دلالة هذه الرموز كالتالي:

(-) لا يوجد

(0) القيمة أقل من وحدة

(.) التصنيف لا ينطبق

(..) البيانات غير متوفرة

(:) البيانات غير متاحة للنشر

نلفت النظر إلى اضطرارنا لتقريب النسب في الكسور العشرية.

إن جميع البيانات والتحليلات المعروضة ضمن هذا الإصدار، تتطرق إلى المجتمع الفلسطيني في إسرائيل فقط، ولا تتطرق إلى السكان الفلسطينيين في الضفة الغربية وقطاع غزة والقدس والجولان.

הודעה לתשומת לב המשתמשים

להלן מספר סימנים שנעשה בהם שימוש בטבלאות שבדו"ח זה ומשמעותם :

(-) לא קיים

(0) הערך הינו פחות מיחידה אחת

(.) הסיווג אינו מתאים

(..) לא קיימים נתונים

(:) לא לפרסום

המידע המוצג בדו"ח זה, הינו על החברה הפלסטינית בישראל בלבד ואינו מתייחס לפלסטינים המתגוררים בגדה המערבית, עזה, ירושלים ורמת הגולן.

قائمة الرسوم البيانية

رسم بياني 4.1: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) وفق الفئات العمرية **91**

رسم بياني 4.2: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) وفق المناطق **91**

رسم بياني 4.3: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) وفق الجنس والتحصيل العلمي **92**

رسم بياني 5.1: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب المندمجين في سوق العمل وفق الفئات العمرية والجنس **103**

رسم بياني 5.2: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب العاملين (جيل 18-35) وفق المهنة والجنس **104**

رسم بياني 5.3: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب العاملين (جيل 18-35) حسب منزلة العمل والجنس **105**

رسم بياني 6.1: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) وفق التحصيل العلمي والجنس **132**

رسم بياني 6.2: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) وفق التخصص العلمي والجنس **133**

رسم بياني 7.1: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) حسب تعريفهم لهويتهم المركزية (الأولى) **151**

رسم بياني 7.2: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) حسب تعريفهم لهويتهم المركزية وفق المناطق **152**

رسم بياني 8.1: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) حسب الجنس وفق العلاقة مع زملاء العمل **176**

رسم بياني 8.2: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) وفق الجنس حسب درجة عدم الثقة بالمؤسسات **177**

رسم بياني 8.3: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) حسب تقييم السعادة **178**

رسم بياني 9.1: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) حسب الإصابة في أمراض مزمنة وفق الجنس **207**

رسم بياني 9.2: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) حسب تدخين السجائر والنرجيلة وفق الجنس **208**

رسم بياني 9.3: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) الذين يمارسون الرياضة حسب الدوافع والأسباب لممارسة الرياضة **210**

رسم بياني 9.4: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) الذين يتناولون بعض المأكولات والمشروبات المختارة يومياً لمرة واحدة على الأقل حسب الجنس **211**

رسم بياني 10.1: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) المتزوجين أو اللذين سبق لهم الزواج حسب صلة القرابة بين الزوجين **237**

رسم بياني 10.2: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) المتزوجين أو اللذين سبق لهم الزواج وفق صلة القرابة بين الزوجين حسب المنطقة **238**

רשימת איורים

איור 4.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל **93**

איור 4.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי אזור מגורים **93**

איור 4.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מין ורמת השכלה **94**

איור 5.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) הנכללים בשוק העבודה לפי גיל ומין **109**

איור 5.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) העובדים לפי מקצוע ומין **110**

איור 5.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) העובדים לפי דירוג בעבודה ומין **111**

איור 6.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי רמת השכלה ומין **136**

איור 6.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי התמחות בלימודים ומין **137**

איור 7.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הגדרת הזהות המרכזית (הראשונה) **155**

איור 7.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הגדרת הזהות המרכזית ואזור מגורים **156**

איור 8.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מין והקשר עם העמיתים בעבודה **181**

איור 8.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מין ואמון במוסדות השונים **182**

איור 8.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הערכת אושר **182**

איור 9.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מחלות כרוניות ומין **213**

איור 9.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי עישון סיגריות ונרגילה ומין **214**

איור 9.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) שעושים פעילות גופנית לפי הגורמים המניעים לביצוע פעילות גופנית **216**

איור 9.4: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מין וצריכת סוגי מאכלים או משקאות נבחרים באופן יומי (לפחות פעם ביום) **217**

איור 10.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) הנשואים או שנושאו בעבר לפי דרגת הקרבה בין הזוג **240**

איור 10.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) הנשואים או שנושאי בעבר לפי הקרבה המשפחתית בין בני הזוג והאזור המגורים **241**

قائمة الجداول

جدول 4.1:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية والجنس	96
جدول 4.2:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب المنطقة والجنس وفق الفئة العمرية	97
جدول 4.3:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الحالة الاجتماعية والجنس وفق الفئات العمريّة	98
جدول 4.4:	التوزيع النسبي للأسر حسب الحالة الاجتماعيّة لرب/ة الأسرة وفق عدد الأولاد	99
جدول 4.5:	التوزيع النسبي للأسر حسب المناطق وفق عدد الأولاد في الأسرة	99
جدول 4.6:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية وفق التحصيل العلمي والجنس	100
جدول 4.7:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب مستوى دخل الأسرة وفق الفئة العمرية	101
جدول 5.1:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية والجنس وفق المشاركة في سوق العمل	115
جدول 5.2:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية وفق المشاركة في سوق العمل وأشكالها، وعدم المشاركة وأسبابها	115
جدول 5.3:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية وفق الجنس، المشاركة في سوق العمل وأشكالها، وعدم المشاركة وأسبابها	116
جدول 5.4:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب العلاقة بقوى العمل وفق الجنس والفئة العمرية	117
جدول 5.5:	التوزيع النسبي للشباب العاملين (جيل 18-35) حسب العمر والجنس وفق المهنة	118
جدول 5.6:	التوزيع النسبي للإناث العاملات (جيل 18-35) بحسب دوافع العمل، وفق الفئة العمرية، الحالة الاجتماعية، المنطقة والتحصيل العلمي	119

جدول 5.7: التوزيع النسبي للشباب العاملين (جيل 18-35) حسب الجنس، وفق البعد عن مكان العمل 120

جدول 5.8: التوزيع النسبي للشباب العاملين (جيل 18-35) حسب الجنس وفق العمل في مجال التخصص المهني 120

جدول 5.9: التوزيع النسبي للشباب العاملين (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية وفق الجنس ورتبة العمل 121

جدول 5.10: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الجنس وفق معدل الدخل الشهري بالشاقل، الفئة العمرية والتحصيل العلمي 122

جدول 5.11: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب تقييم الفرد لدرجة رضاه عن ظروف عمله وفق الجنس والفئة العمرية 123

جدول 5.12: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب تقييم الفرد لدرجة رضاه عن اختيار مهنته وفق الجنس والفئة العمرية 124

جدول 5.13: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب تقييم الفرد لدرجة رضاه عن الموازنة بين العمل والحياة العامة، وفق الجنس والفئة العمرية 125

جدول 5.14: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب وتيرة تعرضهم لعوامل مختارة تؤثر على الموازنة بين العمل والحياة العامة 126

جدول 5.15: التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) حسب وتيرة تعرضهم لعوامل مختارة تؤثر على الموازنة بين العمل والحياة العامة 127

جدول 5.16: التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) حسب وتيرة تعرضهن لعوامل مختارة تؤثر على الموازنة بين العمل والحياة العامة 128

جدول 5.17: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب الموقف من عمل المرأة (موافقون وموافقون جداً) وفق الجنس، الفئة العمرية والتحصيل العلمي 129

جدول 6.1: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية وفق الجنس والتحصيل العلمي 140

جدول 6.2: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الالتحاق بالتعليم العالي وفق الفئة العمرية، الجنس والمنطقة 141

جدول 6.3: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب العامل ذات التأثير على مواصلة التعليم العالي وفق الفئة العمرية والجنس 142

جدول 6.4:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الموافقة على تأثير عوامل معينة بشأن الاستمرار بالتعليم العالي وفق الجنس والوضع الاقتصادي والتحصيل العلمي	**143**
جدول 6.5:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية والجنس وفق التخصصات المهنية	**144**
جدول 6.6:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية، وفق تقييم المهام المتوقعة من المدرسة الثانوية من حيث الأهمية (مهم ومهم جداً)	**145**
جدول 6.7:	التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية، وفق تقييم المهام المتوقعة من المدرسة الثانوية من حيث الأهمية (مهم ومهم جداً)	**146**
جدول 6.8:	التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية، وفق تقييم المهام المتوقعة من المدرسة الثانوية من حيث الأهمية (مهم ومهم جداً)	**146**
جدول 6.9:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية والجنس وفق الموافقة (موافق وموافق جداً) على عبارات تتعلق بمردود التعليم العالي	**147**
جدول 6.10:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب مستوى اتقانهم للغة العبرية وفق الجنس والتحصيل العلمي	**148**
جدول 6.11:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب مستوى اتقانهم للغة الانجليزية وفق الجنس والتحصيل العلمي	**149**
جدول 7.1:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب تعريفهم لهويتهم المركزية (الأولى) وفق الفئة العمرية والمنطقة	**160**
جدول 7.2:	التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) حسب تعريفهم لهويتهم المركزية (الأولى) وفق الفئة العمرية والمنطقة	**161**
جدول 7.3:	التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) حسب تعريفهن لهويتهن المركزية (الأولى) وفق الفئة العمرية والمنطقة	**161**
جدول 7.4:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب درجة التدين وفق الفئة العمرية، الجنس والمنطقة	**162**
جدول 7.5:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب اعتبارهم الدين كمرجعية في الأمور الاجتماعية والاقتصادية وفق الجنس والفئة العمرية	**163**
جدول 7.6:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب قيامهم بالخدمة العسكرية والمدنية وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي	**164**

جدول 7.7: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب قيامهم بالخدمة العسكرية والمدنية وفق الجنس، الفئة العمرية والتحصيل العلمي 165

جدول 7.8: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب قيامهم بالتطوع وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي 166

جدول 7.9: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب قيامهم بالتطوع وفق الجنس، الفئة العمرية والتحصيل العلمي 167

جدول 7.10: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الجنس والفئة العمرية وفق دوافع القيام بالخدمة المدنية 168

جدول 7.11: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب قيامهم بالخدمة المدنية، موقف أقاربهم من الخدمة المدنية وفق الجنس والفئة العمرية 169

جدول 7.12: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب وتيرة تعرضهم لتعامل غير منصف (عنصري) لكونهم عرباً والجنس وفق مصدر وموقع حدوث التعامل 170

جدول 7.13: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب وتيرة رد فعلهم لتعرضهم لتعامل غير عادل لكونهم عرباً والجنس وفق شكل رد الفعل 171

جدول 7.14: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب التفكير بالهجرة ودوافع الهجرة، وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي، الحالة الاجتماعية وطبيعة التجمّع 172

جدول 8.1: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الجنس، درجة الكفاءة الذاتية (معدل 1-3) وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي 185

جدول 8.2: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الجنس، درجة التفاعل الاجتماعي (معدل 1-3) و وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي 186

جدول 8.3: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب نوع العلاقة مع زملاء العمل وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي 187

جدول 8.4: التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) حسب نوع العلاقة مع زملاء العمل وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي 188

جدول 8.5: التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) حسب نوع العلاقة مع زملاء العمل وفق الفئة العمرية، والتحصيل العلمي 189

جدول 8.6: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب نوع العلاقة مع الجيران وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي 190

جدول 8.7: التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) حسب نوع العلاقة مع الجيران وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي 191

جدول 8.8: التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) حسب نوع العلاقة مع الجيران وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي 192

جدول 8.9: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب درجة الثقة بالناس المحيطين بالشخص والجنس وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي ونوع التجمع 193

جدول 8.10: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب درجة الثقة بالمؤسسات المختلفة وفق الفئة العمرية، المنطقة وطبيعة التجمع 194

جدول 8.11: التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) حسب درجة الثقة بالمؤسسات المختلفة وفق الفئة العمرية، المنطقة وطبيعة التجمع 195

جدول 8.12: التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) حسب درجة الثقة بالمؤسسات المختلفة وفق الفئة العمرية، المنطقة وطبيعة التجمع 196

جدول 8.13: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب المشاركة في نشاط اجتماعي عام وفق الفئة العمرية، الجنس، المنطقة وطبيعة التجمع 197

جدول 8.14: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب تقييم سعادتهم وفق الفئة العمرية، الجنس، المنطقة وطبيعة التجمع 198

جدول 8.15: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب تقييم القدرة على اتخاذ قرارات مصيرية وفق الفئة العمرية، الجنس والتحصيل العلمي 199

جدول 8.16: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب قيامهم بالتصويت في الانتخابات البرلمانية والمحلية وفق الفئة العمرية، الجنس، المنطقة وطبيعة التجمع 200

جدول 8.17: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب قضاء اوقاتهم وفق الجنس، الفئة العمرية والمنطقة (1) 201

جدول 8.18: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب قضاء اوقاتهم وفق الجنس، الفئة العمرية والمنطقة (2) 202

جدول 8.19: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب قضاء اوقاتهم وفق الجنس، الفئة العمرية والمنطقة (3) 203

جدول 8.20: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب وتيرة قيامهم بأنشطة مختارة وفق الجنس، مستوى دخل الأسرة والحالة الاجتماعيّة 204

جدول 8.21: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب تحقيق أهدافهم الأولى في الحياة وفق الجنس، الفئة العمرية، التحصيل العلمي والحالة الاجتماعية 205

جدول 9.1:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) وفق تقييمهم الذاتي لوضعهم الصحي والجنس بحسب الفئة العمرية والحالة الاجتماعية	220
جدول 9.2:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الجنس والفئات العمرية وفق الإصابة بأمراض مزمنة، تناول الأدوية والخضوع لعملية جراحية	221
جدول 9.3:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب تدخين السجائر والمنطقة وفق الفئة العمرية والجنس	222
جدول 9.4:	التوزيع النسبي للشباب (18-35) حسب تدخين النرجيلة والمنطقة وفق الفئة العمرية والجنس	223
جدول 9.5:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الجنس وممارسة الرياضة وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة	224
جدول 9.6:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) الذين يمارسون الرياضة حسب الدوافع والأسباب لممارسة الرياضة وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة	225
جدول 9.7:	التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) الذين يمارسون الرياضة حسب الدوافع والأسباب لممارسة الرياضة وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة	226
جدول 9.8:	التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) اللواتي يمارسن الرياضة حسب الدوافع والأسباب لممارسة الرياضة وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة	227
جدول 9.9:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب ممارسة الرياضة وانواعها وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة	228
جدول 9.10:	التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) حسب ممارسة الرياضة وانواعها وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة	229
جدول 9.11:	التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) حسب ممارسة الرياضة وانواعها وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة	230
جدول 9.12:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب اتباعهم لنمط غذائي معين والجنس، وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي والمنطقة	231
جدول 9.13:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب وتيرة تناولهم لبعض أنواع المأكولات والمشروبات المختارة حسب نوع هذه المأكولات أو المشروبات والجنس	232

جدول 9.14:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) المتزوجين حسب تعرضهم لمشاكل وقيامهم بفحوصات/ علاجات متعلقة بالحمل والخصوبة	233
جدول 9.15:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) المتزوجين حسب الفئة العمرية وفق التعرض لمشاكل متعلقة بالحمل والخصوبة وحلها	234
جدول 9.16:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب الخطورة للتعرض لضائقة نفسية وفق الجنس، الفئة العمرية، الحالة الاجتماعية ومستوى الدخل للأسرة	235
جدول 10.1:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) المتزوجين أو اللذين سبق لهم الزواج حسب المنطقة وفق صلة القرابة بين الزوجين	244
جدول 10.2:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) المتزوجين أو اللذين سبق لهم الزواج حسب الفئة العمرية وفق صلة القرابة بين الزوجين	244
جدول 10.3:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) المتزوجين أو اللذين سبق لهم الزواج حسب المنطقة وأنماط الزواج	245
جدول 10.4:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) غير المتزوجين حسب الجنس وفق معيقات الزواج	245
جدول 10.5:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب موقفهم من الزواج المختلط وفق الجنس، التحصيل العلمي، المنطقة وطبيعة التجمع	246
جدول 10.6:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب موقفهم من زواج الأقارب وفق الجنس، التحصيل العلمي، المنطقة وطبيعة التجمع	247
جدول 10.7:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب موقفهم من الزواج المبكر وفق الجنس، التحصيل العلمي، المنطقة وطبيعة التجمع	248
جدول 11.1:	التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب الفئات العمرية ووتيرة استعمالهم لوسائل التواصل الاجتماعي وفق أنواع الوسائل المستعملة	254
جدول 11.2:	التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) بحسب الفئات العمرية ووتيرة استعمالهم لوسائل التواصل الاجتماعي وفق أنواع الوسائل المستعملة	255
جدول 11.3:	التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) بحسب الفئات العمرية ووتيرة استعمالهن لوسائل التواصل الاجتماعي وفق أنواع الوسائل المستعملة	256

רשימת טבלאות

טבלה 4.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל ומין **96**

טבלה 4.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי אזור מגורים, מין וגיל **97**

טבלה 4.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מצב משפחתי, מין וגיל **98**

טבלה 4.4: התפלגות המשפחות לפי המצב המשפחתי של ההורה ומספר הילדים **99**

טבלה 4.5: התפלגות המשפחות לפי אזור מגורים ומספר הילדים במשפחה **99**

טבלה 4.6: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, רמת השכלה ומין **100**

טבלה 4.7: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי רמת ההכנסה של המשפחה וגיל **101**

טבלה 5.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, מין, והשתתפות בשוק העבודה **115**

טבלה 5.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, השתתפות בשוק העבודה וצורותיה, אי השתתפות בשוק העבודה וסיבותיה **115**

טבלה 5.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, מין, השתתפות בשוק העבודה וצורותיה, אי השתתפות בשוק העבודה וסיבותיה **116**

טבלה 5.4: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי השתתפות בשוק העבודה, מין וגיל **117**

טבלה 5.5: התפלגות אוכלוסיית הצעירים העובדים (גיל 18-35) לפי גיל, מין ומקצוע **118**

טבלה 5.6: התפלגות אוכלוסיית הצעירות העובדות (גיל 18-35) לפי המניעים לעבודה, גיל, מצב משפחתי, אזור מגורים ורמת השכלה **119**

טבלה 5.7: התפלגות אוכלוסיית הצעירים העובדים (גיל 18-35) לפי מין ומרחק ממקום עבודה **120**

טבלה 5.8: התפלגות אוכלוסייה הצעירים העובדים (גיל 18-35) לפי מין ועיסוק בתחום ההתמחות **120**

טבלה 5.9: התפלגות אוכלוסיית הצעירים העובדים (גיל 18-35) לפי גיל, מין ומעמד בעבודה **121**

טבלה 5.10: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מין, ממוצע ההכנסה החודשית בשקלים, גיל ורמת השכלה 122

טבלה 5.11: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הערכת הפרט את מידת שביעות רצונו מתנאי העבודה, מין וגיל 123

טבלה 5.12: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הערכת הפרט את מידת שביעות רצונו מבחירת מקצועו, מין וגיל 124

טבלה 5.13: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הערכת הפרט את מידת שביעות רצונו ממידת האיזון בין העבודה והחיים החברתיים, לפי מין וגיל 125

טבלה 5.14: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי תדירות חשיפתם לגורמים המשפיעים על האיזון בין העבודה והחיים החברתיים. 126

טבלה 5.15: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-35) לפי תדירות חשיפתם לגורמים המשפיעים על האיזון בין העבודה והחיים החברתיים 127

טבלה 5.16: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) לפי תדירות חשיפתן לגורמים המשפיעים על האיזון בין העבודה והחיים החברתיים 128

טבלה 5.17: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי עמדות לגבי עבודת האישה (מסכימים/מסכימים מאוד), מין, גיל ורמת השכלה 129

טבלה 6.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, מין ורמת השכלה 140

טבלה 6.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מעמד אקדמי, גיל, מין ואזור מגורים 141

טבלה 6.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גורמים המשפיעים על ההחלטה להמשך לימודים אקדמאיים, גיל ומין 142

טבלה 6.4: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מידת השפעת גורמים נבחרים על ההחלטה להמשך לימודים מתקדמים 143

טבלה 6.5: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, מין והתמחות מקצועית 144

טבלה 6.6: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל והערכת חשיבות היעדים הצפויים מבית הספר התיכון (חשוב וחשוב מאוד) 145

טבלה 6.7: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-35) לפי גיל והערכת חשיבות היעדים הצפויים מבית הספר התיכון (חשוב וחשוב מאוד) 146

טבלה 6.8: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) לפי גיל והערכת חשיבות היעדים הצפויים מבית הספר התיכון (חשוב וחשוב מאוד) 146

טבלה 6.9: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, מין ומידת ההסכמה (מסכים/מסכים מאוד) עם היגדים שמתייחסים לתגמול של ההשכלה הגבוהה 147

טבלה 6.10: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי רמת שליטתם בשפה העברית, מין ורמת השכלה 148

טבלה 6.11: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי רמת שליטתם בשפה האנגלית, מין ורמת השכלה 149

טבלה 7.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הגדרת הזהות המרכזית, גיל ואזור מגורים 160

טבלה 7.2: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-35) לפי הגדרת הזהות המרכזית, גיל ואזור מגורים 161

טבלה 7.3: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) לפי הגדרת הזהות המרכזית, גיל ואזור מגורים 161

טבלה 7.4: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי רמת הדתיות, גיל, מין ואזור מגורים 162

טבלה 7.5: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי התייחסות לדת כמקור הסתמכות בנושאים חברתיים וכלכליים, מין וגיל 163

טבלה 7.6: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע שירות צבאי ולאומי, גיל ורמת השכלה 164

טבלה 7.7: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע שירות צבאי ולאומי, מין, גיל ורמת השכלה 165

טבלה 7.8: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע התנדבות לפי גיל ורמת השכלה 166

טבלה 7.9: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע התנדבות לפי מין, גיל ורמת השכלה 167

טבלה 7.10: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מין, גיל והמניעים לביצוע שירות לאומי 168

טבלה 7.11: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע שירות לאומי, עמדות קרובים לגבי השירות הלאומי, מין וגיל 169

טבלה 7.12: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי תדירות חשיפתם ליחס לא הוגן (גזעני), מין מקור היחס ומקום התרחשותו 170

טבלה 7.13: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי תדירות תגובתם ליחס גזעני, מין ואופן התגובה 171

טבלה 7.14: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי חשיבה על הגירה, המניעים להגירה, גיל, רמת השכלה, מצב משפחתי וסוג הישוב 172

טבלה 8.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי רמת המסוגלות העצמית (ממוצע 1-3), מין, גיל ורמת השכלה 185

טבלה 8.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מעורבות חברתית (ממוצע 1-3), מין, גיל ורמת השכלה 186

טבלה 8.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי איכות היחסים עם העמיתים בעבודה, גיל ורמת השכלה 187
טבלה 8.4: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-35) לפי איכות היחסים עם העמיתים בעבודה, גיל, מין ורמת השכלה 188
טבלה 8.5: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) לפי איכות היחסים עם העמיתים בעבודה, גיל ורמת השכלה 189
טבלה 8.6: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי איכות היחסים עם השכנים, גיל ורמת השכלה 190
טבלה 8.7: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-38) לפי איכות היחסים עם העמיתים בעבודה, גיל ורמת השכלה 191
טבלה 8.8: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) לפי איכות היחסים עם השכנים, גיל ורמת השכלה 192
טבלה 8.9: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי דרגת האמון באנשים בסביבה, מין, גיל, רמת השכלה וסוג הישוב 193
טבלה 8.10: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי דרגת האמון במוסדות השונים, גיל, אזור מגורים וסוג הישוב 194
טבלה 8.11: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-35) לפי דרגת האמון במוסדות השונים, גיל, אזור מגורים וסוג הישוב 195
טבלה 8.12: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) לפי דרגת האמון במוסדות השונים, גיל, אזור מגורים וסוג הישוב 196
טבלה 8.13: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי השתתפות בפעילות חברתית, גיל, מין, אזור מגורים וסוג הישוב 197
טבלה 8.14: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הערכת רמת האושר , גיל, מין, אזור מגורים וסוג הישוב 198
טבלה 8.15: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הערכת היכולת לקבל החלטות גורליות, גיל, מין ורמת השכלה 199
טבלה 8.16: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי השתתפותם בבחירות הארציות והמקומיות, גיל, מין, אזור מגורים וסוג הישוב 200
טבלה 8.17: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי אופן בילוי הזמן שלהם, מין, גיל ואזור מגורים (1) 201
טבלה 8.18: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי אופן בילוי הזמן שלהם, מין, גיל ואזור מגורים (2) 202
טבלה 8.19: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי אופן בילוי הזמן שלהם, מין, גיל ואזור מגורים (3) 203
טבלה 8.20: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע פעילויות נבחרות, מין, רמת הכנסה של המשפחה ומצב משפחתי 204
טבלה 8.21: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מידת השגת מטרות ראשונות בחיים, מין, גיל, רמת השכלה ומצב משפחתי 205

טבלה 9.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הערכת מצב הבריאות האישית, מין, גיל ומצב משפחתי 220

טבלה 9.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מין, גיל, תחלואה במחלות כרוניות, נטילת תרופות וניתוחים בעבר 221

טבלה 9.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי עישון סיגריות, אזור מגורים, גיל ומין 222

טבלה 9.4: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי עישון נרגילה, אזור מגורים, גיל ומין 223

טבלה 9.5: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע פעילות גופנית, גיל, מין, רמת השכלה ורמת ההכנסה של המשפחה 224

טבלה 9.6: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) שמבצעים פעילות גופנית לפי המניעים לביצוע פעילות גופנית, גיל, רמת השכלה ורמת ההכנסה של המשפחה 225

טבלה 9.7: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-35) שמבצעים פעילות גופנית לפי המניעים לביצוע פעילות גופנית, גיל, רמת השכלה ורמת ההכנסה של המשפחה 226

טבלה 9.8: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) שמבצעות פעילות גופנית לפי המניעים לביצוע פעילות גופנית, גיל, רמת השכלה ורמת ההכנסה של המשפחה 227

טבלה 9.9: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע פעילות גופנית, סוג הפעילות, גיל, רמת השכלה ורמת ההכנסה של המשפחה 228

טבלה 9.10: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-35) לפי ביצוע פעילות גופנית, סוג הפעילות, גיל, רמת השכלה ורמת ההכנסה של המשפחה 229

טבלה 9.11: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) לפי ביצוע פעילות גופנית, סוג הפעילות, גיל, רמת השכלה ורמת ההכנסה של המשפחה 230

טבלה 9.12: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי דפוסי אכילה, מין, גיל, רמת השכלה ואזור מגורים 231

טבלה 9.13: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי תדירות צריכת סוגי אוכל ומשקה נבחרים ומין 232

טבלה 9.14: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי חשיפה לבעיות וביצוע בדיקות ו/או טיפולים הקשורים להיריון ופוריות 233

טבלה 9.15: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) הנשואים לפי גיל, חשיפה לבעיות הקשורות בהיריון ופוריות ופתרונן 234

טבלה 9.16: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי רמת הסיכון למצוקה נפשית, מין, גיל, מצב משפחתי ורמת ההכנסה של המשפחה 235

טבלה 10.1: התפלגות אוכלוסיית הזוגות הצעירים (גיל 18-35) הנשואים או שנישאו בעבר לפי אזור מגורים ודרגת הקרבה בין בני הזוג 244

טבלה 10.2: התפלגות אוכלוסיית הזוגות הצעירים (גיל 18-35) הנשואים או שנישאו בעבר לפי דרגת הקרבה בין בני הזוג וגיל 244

טבלה 10.3: התפלגות אוכלוסיית הזוגות הצעירים (גיל 18-35) הנשואים או שנישאו בעבר לפי אזור מגורים ודפוס הנישואין 245

טבלה 10.4: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) שאינם נשואים לפי מין וחסמים בפני נישואין 245

טבלה 10.5: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי עמדתם לגבי נישואי תערובת, מין, רמת השכלה, אזור מגורים וסוג הישוב 246

טבלה 10.6: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי עמדתם לגבי נישואי קרובים, מין, רמת השכלה, אזור מגורים, וסוג הישוב 247

טבלה 10.7: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי עמדתם לגבי נשואי בוסר, מין, רמת השכלה, אזור מגורים וסוג הישוב 248

טבלה 11.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, תדירות השימוש ברשתות החברתיות וסוגיהן 254

טבלה 11.2: התפלגות אוכלוסיית הגברים הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, תדירות השימוש ברשתות החברתיות וסוגיהן 255

טבלה 11.3: התפלגות אוכלוסיית הנשים הצעירות (גיל 18-35) לפי גיל, תדירות השימוש ברשתות החברתיות וסוגיהן 256

الملخّص

תקציר

ملخص

شملت عيّنة المسح 1872 أسرة فلسطينية، تمّ توزيعها على الطبقات تبعًا لحجم الطبقة الإحصائية، منها 674 أسرة في منطقة الشمال (28 منطقة إحصائية تشمل 22 بلدة)، 325 أسرة في منطقة حيفا (14 منطقة إحصائية تشمل 10 بلدات)، و320 أسرة في منطقة الجنوب (14 منطقة إحصائية تشمل 11 بلدات، منها 6 بلدات غير معترف بها)، و216 أسرة في منطقة المركز (9 مناطق إحصائية تشمل 7 بلدات)، بما في ذلك 4 مدن مختلطة وهي: حيفا، الناصرة العليا، يافا والرملة (7 مناطق إحصائية، 168أسر). شرع الطاقم الميداني بجمع البيانات في منتصف شهر نوفمبر تشرين ثاني 2019 واستمر العمل حتى بداية شهر مارس آذار 2020. في أعقاب أزمة الكورونا وفي المراحل الأخيرة للعمل الميداني بات من غير الممكن زيارة الأسر واجراء المقابلات المباشرة للمستطلعين وعليه تم إنهاء العمل الميداني بعد استكمال 1535 استمارة. وعليه، فقد بلغت النسبة الإجمالية للاستمارات المكتملة في هذا المسح نحو 82% من الأسر ميدانيًا. وبلغ معدل التجاوب 73% من مجمل الأسر التي تمت زيارتها في مناطق العد الإحصائية التي تم تدوين حالات الرفض فيها.

وفيما يلي أبرز النتائج:

تنويه: تم استعمال تعبير "الشباب" (بصيغة المذكر) في هذا التقرير بهدف التسهيل ويقصد به الذكور والإناث في جيل 18-35 عاماً على حد سواء.

الخلفية الاجتماعية – الاقتصادية

- يقدر تعداد مجموعة الشباب الفلسطينيين في اسرائيل (لا يشمل القدس والجولان) في نهاية سنة 2019 بـ 439,200 والذين يشكلون نسبة 28.4%، من مجموع السكان الفلسطينيين في اسرائيل بتوزيع 48.9% إناث مقابل 51.1% ذكور.
- تتوزع فئة الشباب الى 46.7% في جيل 18-24 و 27.7% في جيل 25-29 اما مجموعة الجيل 30-35 فتشكل 25.7%. وتجدر الإشارة الى ان المجموعة العمرية 18-24 تشكل 52% من مجموعة الشباب في منطقة الجنوب.
- 47.6% من الشباب هم عازبون و- 39.2% متزوجون وتصل نسبة المطلقين الى 2.5%.
- 10.4% من الشباب عامة لم ينهوا المرحلة التعليمية الثانوية بواقع 12% من الذكور مقابل 8.8% من الإناث. وتزداد هذه النسبة في مجموعة الجيل 30-35 لتصل الى 14.3%.
- 17.2% من الشباب يحملون لقباً جامعياً (لقب أول على الأقل) وترتفع هذه النسبة لتصل الى 21.5% من الإناث مقابل 12.9 من الذكور.

- 61.1% من مجموعة الشباب قد صرّحوا بأن دخلهم كأسرة هو تحت المعدل العام.
- في 68.2% من الأسر، عدد الأولاد هو 1-2 في حين في ربع الأسر (25.5%) عدد الأولاد هو 3-4 وفي 6.3% عدد الأولاد هو 5 فما فوق وترتفع هذه النسبة الى 25.5% في منطقة الجنوب.

العمل

- بلغت نسبة المشاركة في سوق العمل 64.7% بين الشباب الفلسطينيين في إسرائيل من جيل 18-35 سنة بواقع 77.8% من الذكور مقارنة مع 51.1% من الإناث.
- ترتفع نسبة المشاركة في سوق العمل مع التقدم في السن في صفوف الشباب حيث تشكل 46.5% في الفئة العمرية 18-24 مقابل %78.6% في الفئة 25-29 وتصل الى 82.7% في الفئة العمرية 30-35.
- 64.7% من الشباب العاملين، يعملون بوظائف كاملة مقابل 14.2% بوظائف جزئية.
- بلغت نسبة البطالة بين الشباب الفلسطينيين في إسرائيل 8.1%.
- تبرز النساء في المهن الأكاديمية (12% مقابل 6.8% من الرجال) وفي المهن الفنية والتخصصية (29.1% مقابل 9.8% من الرجال)، كما وتعمل 15.3% من النساء الشابات في الاعمال المكتبية والسكريتاريا (كتبة) مقابل 2.4% من الرجال.
- 83.8% من الشباب العاملين هم مستخدمون بأجر، منهم 23.2% يعملون كأجيرين في القطاع الحكومي و40.2% يعملون في القطاع الخاص العربي و20.4% يعملون كأجيرين في القطاع الخاص اليهودي، في حين أن 14.1% هم مستقلون ويعملون لحسابهم.
- يبلغ متوسط الدخل الشهري الصافي للفرد الشاب ما بين جيل 18-35 سنوات في إسرائيل 6,979 ش.ج. ويرتفع مستوى الدخل مع التقدم بالعمر وبالتحصيل العلمي.
- ما يقارب نصف الشباب العاملين (48.7%)، يعملون في مجالات تخصصهم في حين أشار 2.4% من أصحاب التخصص الى أنهم لا يجدون فرص عمل في مجالاتهم.
- 21.9% من الشباب يعملون داخل بلداتهم وبمسافة تبعد حتى 1 كم عن مكان سكنهم.
- يعتبر المردود الاقتصادي العامل الرئيسي لخروج 33.8% من الشابات العاملات. أما التأهيل المهني فيشكل العامل الرئيسي لدى 24.6% من الشابات العاملات في حين يشكل قرب مكان العمل عاملاً رئيسياً لدى 20.3% منهن..
- لا يزال 24.3% من الشباب عامة يوافقون المقولة بأن "مكان المرأة بالأساس هو البيت" بواقع 34.4% من الذكور و- 13.9% من الإناث.
- 82.4% من الشباب العاملين راضون/ راضون جداً عن ظروف عملهم مقابل 13.6% غير راضين، في حين 87.8% راضون عن اختيارهم لمهنتهم.

- 78.9% من الشباب العاملين راضون عن قدرتهم على الموازنة بين عملهم وحياتهم الاجتماعية العامة، في حين يشير 47.1% الى أن الإرهاق الذي يسببه العمل يشكل العامل المركزي لعدم استمتاعهم وقيامهم بالأمور البيتية.

التعليم

- 19,9% من مجموعة الشباب بشكل عام ملتحقون بالتعليم العالي في حين 17.4% قد أنهوا تعليمهم الأكاديمي وتخرجوا.
- 10.4% من مجموعة الشباب عامة لم ينهوا المرحلة التعليمية الثانوية بتوزيع 12% من الذكور مقابل 8.8% من الإناث وتنخفض هذه النسبة من 14.3% في فئة الجيل 30-35 الى 7.5% في الفئة العمرية 18-24.
- غالبية الشباب يعتبرون وظيفة المدرسة الثانوية مهمة أو مهمة جداً من حيث تذويت قيم مجتمعية لدى الطلاب، التركيز على التحصيل العلمي، تمكين الطلاب من الاستثمار في قدراتهم وتطوير القدرة على التفكير والتحليل والنقد.
- 17.2% من مجموعة الشباب عامة حاصلون على لقب أكاديمي (لقب أول فما فوق) بواقع 12.9% من الذكور مقابل 21.5% من الإناث وأن 1.7% من الشباب حاصلون على لقب ثاني كما أن 1.6% من الشباب عامة يحملون اللقب الثالث فما فوق.
- 60.2% من الشباب التحقوا بالتعليم العالي وفقاً لقناعتهم الشخصية دون تأثير أي عوامل أخرى، مقابل 24.9% الذين أشاروا الى تأثير الاب أو الأم على هذا القرار. ويظهر تأثير الأبوين أكثر على الذكور حيث أشار 27.9% منهم الى ذلك مقابل 22.9% من الإناث.
- التخصص الأكثر شيوعاً بين الشباب الفلسطيني في إسرائيل في جيل 18-35 سنوات هو في المواضيع الطبية المساعدة (كالتمريض، الصيدلة، العلاج الوظيفي وغيرهم) بنسبة بلغت 19.9% وبواقع 22.3% بين الرجال و18% بين النساء.
- التخصصات في العلوم الإنسانية كاللغات والأدب هي الأكثر شيوعاً لدى الإناث حيث ان نحو 20.1% منهن أفدن أنهن تخصصن في أحد هذه المجالات مقارنة ب- 6.3% من الذكور. كما يبرز التخصص في مجالات التربية والتعليم لدى الإناث بواقع 18.4% مقابل 8.9% لدى الذكور.
- 77.8% من الشباب يعتقدون بأن على المواطنين العرب الاستثمار بالتعليم العالي وأن هنالك حاجة لذلك من أجل النجاح في الأصعدة المختلفة للحياة.
- 72.5% يرون أن شروط القبول للجامعات في اسرائيل (لا يشمل الكليات) هي صعبة مما يشكل حاجزاً أمام المتقدمين العرب للالتحاق بالتعليم العالي.
- أكثر من 70% من الشباب يصرحون بأن مستوى إتقانهم للغة العبرية هو جيد (كتابةً، قراءةً ومحادثةً) كما أن ما بين 32-42% أشاروا الى اتقانهم اللغة الانجليزية بشكل جيد.

الهوية والانتماء

- يعتبر 43.5% من الشباب أن الهوية العربية هي الهوية التي تمثله أكثر من الهويات الجماعية الأخرى (الفلسطينية، الدينية والاسرائيلية) في حين يعتبر 33.3% من الشباب بأن الهوية الدينية هي التي تمثله أولاً مقابل 14.8% الذين يعتبرون الهوية الفلسطينية هويتهم الأولى و8.4% يرون بأن الهوية الاسرائيلية هي التي تمثلهم بالأساس.
- النسبة الأعلى للذين يعتبرون الهوية الدينية هويتهم الأولى هي في منطقتي المركز والجنوب (47.2% و 45.5% بالتلاؤم) مقابل حوالي 27% في منطقتي حيفا والشمال.
- 16.5% من الشباب يعرّفون أنفسهم كغير ملتزمين بالمرة من الناحية الدينية مقابل 22.9% الذين يعرفون أنفسهم كملتزمين ويمارسون الفرائض الدينية بشكل دائم.
- 52.2% من الشباب يعتبرون الدين مرجعيتهم في المسائل الاجتماعية والاقتصادية بدرجة كبيرة.
- 5.3% من الشباب صرحوا بتأديتهم الخدمة العسكرية و8.4% بتأديتهم الخدمة المدنية.
- 6.5% من الذكور قد أدَّوا الخدمة المدنية مقابل 10.3% من الإناث.
- 23.2% من الذكور و29.2% من الإناث قاموا بالتطوع في المجتمع.
- 20.4% ممن أدَّوا الخدمة المدنية حصلوا على دعم وتأييد من اقاربهم (في العائلة) في حين أن 33.5% قد واجهوا معارضة من قبل أقاربهم.
- أشار 33.1% من الشباب الى انهم تعرضوا لتعامل عنصري (تعامل غير عادل لكونهم عرباً) من قبل موظفين في أجهزة الأمن والقضاء بوتيرة ما بين أحياناً (23.4%) ودائماً\غالباً (9.7%)
- تتفاوت ردود فعل الشباب لتعرضهم لمظاهر العنصرية ما بين التعبير عن ذلك كلامياً أو شعورياً (63%) والقيام بخطوات أكثر عملية لمنع ذلك (58.7%).
- 15.4% صرحوا عن ردود فعل جسدية تتمثل بالشعور بألم في الرأس أو المعدة، أو الشعور بتوتر في العضلات، أو ارتفاع بنبض القلب.
- صرح 10.1% من الشباب عن تفكيرهم بالانتقال والهجرة حيث أن الدوافع الأساسية لذلك هي البحث عن جودة حياة أفضل في الخارج (42.9%)، تحسين الوضع الاقتصادي (24.7%) وحل الضائقة السكنية (11%).

الحياة الاجتماعية

- درجة التفاعل الاجتماعي منخفضة نسبياً في صفوف الشباب وتزداد درجة التفاعل طردياً مع تقدم التحصيل العلمي.
- يتمتع غالبية الشباب العاملين بعلاقات جيدة مع زملائهم في العمل حيث أشار 94.8% منهم الى ذلك.
- 93.2% من الشباب يصفون علاقاتهم مع جيرانهم بأنها جيدة أو جيدة جداً.

- درجة ثقة الشباب بالناس المتواجدين في محيطهم، متوسطة حيث أن معدل درجة الثقة قد بلغ 2.98 (في سلم 1-5).
- 68.5% من الشباب لا يثقون بالمرة أو يثقون بدرجة قليلة بالحكومة، و62.9% لا يثقون بجهاز الشرطة و62.5% لا يثقون بالبرلمان الإسرائيلي (الكنيست).
- 54.8% من الشباب لا يثقون بالإعلام العربي في البلاد و47.9% يثقون بدرجة قليلة أو لا يثقون بلجنة المتابعة العليا لقضايا المجتمع العربي.
- صرح 68.2% من الشباب عن عدم مشاركتهم في أي نشاط عام (جماهيري) خلال ال-12 شهراً الذين سبقوا مرحلة جمع المعطيات.
- 77.3% من الشباب يقيمون أنفسهم على أنهم سعداء وتنخفض نسبة الذين يشعرون بالسعادة مع التقدم في الجيل.
- 62.5% أشاروا الى مشاركتهم بالانتخابات البرلمانية القطرية وانتخابات السلطة المحلية بواقع 65.3% من الذكور و59.5% من الإناث.
- تتفاوت نسبة المشاركين في الانتخابات البرلمانية والمحلية حيث أن النسبة الأعلى في منطقة الشمال بواقع 68.6% مقابل 57.4% في الجنوب، 56.2% في المركز والنسبة الأقل في حيفا 55%.
- يقضي 54.5% من الشباب عامة أوقات فراغهم مع العائلة.
- بلغت نسبة الشباب الذين يقرأون الصحف أحياناً أو دائماً 40.2% فيما صرّح 59.9% عن عدم قراءتهم للصحف.
- 79.8% من الشباب عبّروا عن رضاهم عن حياتهم بشكل عام وترتفع هذه النسبة بين المتزوجين (87%) مقابل الآخرين (77.1%).

الصحة

- غالبية الشباب (85.4%) يعَرّفون وضعهم الصحي الشخصي بالجيد او الجيد جداً.
- 11.5% من الشباب يعانون من أمراض مزمنة وترتفع النسبة مع التقدم بالسن حيث تصل الى 20% في الفئة العمرية 30-35 سنة.
- 15.9% من الشباب يتناولون أدوية بشكل ثابت وترتفع النسبة مع التقدم بالسن لتصل الى 23.3% في الفئة العمرية 30-35 سنة.
- بلغت نسبة المدخنين من بين الشباب عامةً في المجتمع الفلسطيني في إسرائيل نحو 22.3% بواقع 41.4% من الذكور و2.8% من الإناث.
- 26.5% من الشباب عامة يمارسون تدخين النرجيلة بواقع 43.1% من الذكور و8.5% من الإناث.
- 42.5% من الشباب يمارسون الرياضة، بواقع 40.6% بين الرجال و44.5% بين النساء.

- 37.2% ممن يمارسون الرياضة، يقومون بذلك وفق التوصيات (30 دقيقة متواصلة، 3 مرات في الأسبوع على الأقل).
- ترتفع نسبة ممارسي الرياضة مع ارتفاع درجة التحصيل العلمي ومستوى الدخل الاقتصادي.
- تعتبر المحافظة على الصحة ورشاقة الجسم الدافع الأساسي لممارسة الرياضة لدى الشباب.
- رياضة المشي هي الأكثر شيوعاً بين الشباب، حيث أشار نحو 49% بممارستهم لهذا النوع من الرياضة، يليها الركض بنسبة 31.5%، السباحة بنسبة 23.1% وكرة القدم بنسبة 17.1%.
- 38.1% من الشباب يتناولون الوجبات السريعة بشكل يومي بواقع 45.6% من الإناث مقابل 30.8% من الذكور.
- 53.2% من الشباب عامة يتناولون مشروبات الطاقة بمعدل مرة أو أكثر في اليوم.
- 6.3% فقط من الشباب يمارسون نمط غذائي نباتي أو خضري (4.1% نباتي و2.2% خضري) بواقع 3.4% من الذكور و9.2% من الإناث.
- 20.6% من المتزوجين الذين لديهم أولاد صرحوا بأنهم قد واجهوا صعوبة أو تأخير في الحمل (بشكل غير متعمد) في حين أن 8.6% توجهوا لتلقي الاستشارة الطبية في مسألة الخصوبة و5.2% أشاروا الى تلقيهم علاجاً ما من أجل الإنجاب.

الزواج

- 39.2% من الشباب الفلسطينيين في إسرائيل متزوجون و9.5% خاطبون.
- 44.6% من المتزوجين تربطهم علاقة قرابة مع أزواجهم وتنخفض هذه النسبة الى 33% في منطقة حيفا في حين ترتفع الى 68.9% في منطقة الجنوب.
- تنخفض نسبة زواج الأقارب في المجموعة العمرية 18-24 حيث تبلغ 38% وترتفع الى 56.3% في المجموعة العمرية 30-35.
- 39.3% من الشباب لا يحبذون زواج الأقارب كما أن 25.3% يعارضون ذلك و35.4% صرّحوا بانه لا مانع لديهم من ممارسة هذا النمط من الزواج.
- المعيقات الأساسية للزواج لدى الشباب الذكور هي عدم توفر المسكن والوضع الاقتصادي بواقع 37.6% و33.5% بالتلاؤم، أما لدى الشابات الإناث فإن المعيق الأساسي كان عدم وجود شريك مناسب بنسبة بلغت 54.9%.
- من وجهة نظر الشباب، فإن العمر المفضل لزواج الشاب هو 27 سنة، أما العمر المفضل لزواج الفتاة بنظرهم فهو 23 سنة.
- 62.7% من الشباب يعارضون الزواج المختلط (زوجان من ديانات مختلفة) بواقع 59.5% من الذكور و66.1% من الإناث.

- غالبية الشباب (77.2%) يعارضون الزواج المبكر في حين صرح 10.5% منهم بتأييدهم للزواج المبكر للفتيات ومعارضتهم له فيما يتعلق بالفتيان.

استخدام وسائل التكنولوجيا

- تطبيق ال "واتساب" هو وسيلة التواصل الأكثر استعمالاً بين الشباب حيث أشار 91.4% من الشباب الى استخدامها بوتيرة عالية.
- 68.7% من الشباب يستخدمون شبكة التواصل الاجتماعي "الفيسبوك" بوتيرة عالية مقابل 50.8% يستخدمون شبكات "اليوتيوب" و "الإنستغرام" بوتيرة عالية.
- تنخفض نسبة مستخدمي شبكات التواصل مع التقدم بالجيل.
- تظهر الفروقات الأساسية بين الذكور والإناث في استخدام تطبيقات "الإنستغرام" و "السناب شات" حيث أن 60.3% من الإناث مقابل 41.7% من الذكور يستخدمون "الإنستغرام" بوتيرة عالية و34.3% من الإناث يستخدمن "السناب شات" بوتيرة عالية مقابل 19.2% من الذكور.

תקציר

המדגם כלל 1872 משקי בית פלסטיניים בישראל, מחולקים לפי שכבות ובהתאם לגודל השכבה הסטטיסטית. מתוך המדגם 674 משקי בית באזור הצפון (28 אזורים סטטיסטים, 22 ישובים), 325 משקי בית באזור חיפה (14 אזורים סטטיסטים, 10 ישובים), 320 משקי בית באזור הדרום (14 אזורים סטטיסטים, 11 ישובים מתוכם 6 כפרים בלתי מוכרים), ו-216 משקי בית באזור המרכז (9 אזורים סטטיסטים, 7 ישובים). המדגם כלל 4 ערים מעורבות: חיפה, נוף הגליל, יפו ורמלה (7 אזורים סטטיסטים, 168 משקי בית).

צוות המחקר התחיל בעבודת השדה ואיסוף הנתונים בתקופה בין אמצע חודש נובמבר 2019 ועד תחילת חודש מרץ 2020. בעקבות משבר הקורונה ובשלבים האחרונים לעבודת השדה ואיסוף הנתונים לא התאפשר לבקר בבתים ולבצע ראיונות אישיים פנים מול פנים עם משתתפי המחקר ולכן הופסק שלב איסוף הנתונים בשדה אחרי שהושלמו 1535 שאלון שמהווים 82% מהמדגם המתוכנן. ע"כ, אחוז ההיענות הינו 73% מכלל משקי הבית בהם ביקרו הסוקרים באזורים הסטטיסטים ואשר בהם גם נרשמו מקרי הסירוב.

להלן הממצאים המרכזיים של הסקר:

הערה: שימוש במונח "צעירים" בלשון הזכר הנו רק לצורך נוחות והוא מתייחס לשני המינים בקבוצת גיל 18-35 שנה.

רקע חברתי- כלכלי

- בסוף שנת 2019, מנתה אוכלוסיית הצעירים הפלסטינים בישראל (לא כולל מזרח ירושלים ורמת הגולן) כ- 439,200 אשר מהווים 28.4% מכלל האוכלוסייה הפלסטינית שמתפלגים ל-48.9% נקבות ו-51.1% זכרים.
- אוכלוסיית הצעירים מתפלגת ל-46.7% בקבוצת הגיל 18-24, 27.7% בקבוצת הגיל 25-29, ואילו קבוצת הגיל 30-35 שנים מהווה 25.7%. יש לציין כי באזור הדרום קבוצת הגיל 18-24 שנים מהווה 52% מכלל אוכלוסיית הצעירים.
- 47.6% מהצעירים הם רווקים, ו-39.2% נשואים, ואילו 2.5% הם גרושים.
- 10.4% מכלל הצעירים לא סיימו לימודיהם התיכוניים, 12% מהגברים לעומת 8.8% מהנשים כאשר אחוז זה עולה בקבוצת גיל 30-35 שנים ומגיע ל-14.3%.

- 17.2% מהצעירים הם בעלי תואר אקדמי (תואר ראשון לפחות). אחוז זה עולה ומגיע ל-21.5% בקרב הנשים לעומת 12.9% בקרב גברים.
- 61.1% מהצעירים דיווחו על רמת הכנסה של משפחתם כנמוכה מהממוצע הכללי במשק.
- ל-68.2% ממשפחות הצעירים, מספר הילדים הינו 1-2, כאשר לרבע מהמשפחות (25.5%) מספר הילדים הוא 3-4, ואצל 6.3% מהמשפחות מספר הילדים הוא 5 ומעלה. אחוז זה עולה ל-25.5% באזור הנגב.

העבודה

- אחוז ההשתתפות בשוק העבודה בקרב הצעירים הגיע ל- 64.7% (77.8% בקרב הגברים ו-51.1% בקרב הנשים).
- אחוז ההשתתפות בשוק העבודה עולה עם הגיל ומגיע ל-46.5% בקבוצת הגיל 18-24 לעומת 78.6% בקבוצת הגיל 25-29, ו-82.7% בקבוצת הגיל 30-35.
- 64.7% מהצעירים העובדים מועסקים בהיקף מלא (משרה מלאה), לעומת 14.2% המועסקים בהיקף חלקי (משרה חלקית).
- אחוז האבטלה בקרב הצעירים הפלסטינים בישראל הינו 8.1%.
- נשים בולטות יותר במשלוחי יד אקדמאים (12% מהנשים לעומת 6.8% מהגברים) ובמשלוחי יד טכניים (29.1% מהנשים לעומת 9.8% מהגברים). 15.3% מהנשים מועסקות בעבודות פקידותיות ובמזכירות לעומת 2.4% מהגברים.
- 83.8% מהצעירים העובדים הם שכירים, מתוכם 23.2% עובדים כשכירים במגזר הציבורי, 40.2% עובדים במגזר הפרטי הערבי (בבעלות ערבית), ו-20.4% עובדים כשכירים במגזר הפרטי היהודי (בבעלות יהודית), ואילו 14.1% הם עצמאים.
- ההכנסה (נטו) החודשית הממוצעת של צעיר פלסטיני יחיד בגיל 18-35 שנים בישראל היא 6,979 ₪ ועולה עם העלייה בגיל וברמת השכלה.
- כמעט מחצית הצעירים העובדים (48.7%) מועסקים בתחומי ההתמחות שלהם, ואילו 2.4% מהמומחים ציינו שאינם מוצאים עבודה בתחום מומחיותם.
- 21.9% מהצעירים עובדים ביישובי מגוריהם, ובמרחק עד 1 ק"מ ממקום המגורים.
- התגמול הכלכלי נחשב למניע העיקרי ליציאת 33.8% מהנשים לעבודה, ואילו ההכשרה המקצועית הנה הגורם העיקרי אצל 24.6% מהנשים העובדות, בעוד שהקרבה ממקום העבודה הינו גורם עיקרי אצל 20.3% מהנשים העובדות.
- 24.3% מהצעירים בכלל עדיין מסכימים עם האמירה כי "מקומן של הנשים הוא בעיקר בבית" (34.4% מהגברים ו-13.9% מהנשים).

- 82.4% מהצעירים העובדים מרוצים/ מרוצים מאוד מתנאי עבודתם, בעוד ש-13.6% אינם מרוצים, ואילו 87.8% מרוצים מבחירת המקצוע שלהם.
- 78.9% מהצעירים העובדים מרוצים מיכולתם לאזן בין עבודתם לבין חייהם החברתיים, כאשר 47.1% ציינו שתחושת העייפות מהעבודה הנה החסם העיקרי שמונעת מהם הנאה וביצוע מטלות בבית.

השכלה

- 19.9% מכלל הצעירים (גיל 18-35) לומדים במוסדות להשכלה גבוהה ואילו 17.4% סיימו את לימודיהם האקדמאיים.
- 10.4% מכלל הצעירים לא סיימו את לימודיהם התיכוניים, 12% מהגברים לעומת 8.8% מהנשים, ואחוז זה יורד מ-14.3% בקבוצת גיל 30-35 ול-7.5% בקבוצת גיל 18-24.
- רוב הצעירים רואים שלבית הספר התיכון תפקיד חשוב או חשוב מאוד בהטמעת ערכים חברתיים לתלמידים, התמקדות בהישגים חינוכיים, העצמת התלמידים להשקעה ביכולתם ולפיתוח יכולת חשיבה, ניתוח וביקורתיות.
- 17.2% מכלל קבוצת הצעירים הם בעלי תואר אקדמי (תואר ראשון ומעלה), 12.9% מהגברים לעומת 21.5% מהנשים, 1.7% מהצעירים הם בעלי תואר שני, ו-1.6% מכלל הצעירים הם בעלי תואר שלישי ומעלה.
- 60.2% מהצעירים שנרשמו ללימודים אקדמאיים עשו זאת מתוך החלטה אישית עצמאית ללא השפעה של גורמים אחרים, לעומת 24.9% אשר ציינו שלהוריהם (אבא\ אמא) הייתה השפעה על החלטה זו. השפעת ההורים מופיעה יותר עם הצעירים הגברים כאשר 27.9% מהם ציינו זאת לעומת 22.9% מהנשים.
- מקצועות ההתמחות הכי נפוצים בקרב הצעירים הפלסטינים בישראל בגילאים 18-35 שנים הם המקצועות הפרא-רפואיים (סיעוד, רוקחות, ריפוי בעיסוק וכדו') בשיעור של 19.9% (22.3% גברים ו- 18% נשים).
- מקצועות ההתמחות בתחום מדעי הרוח כמו שפות וספרות נפוצים יותר בקרב הנשים כאשר כ-20.1% מהן דיווחו שהתמחו באחד מהתחומים האלו לעומת 6.3% מהגברים. כמו כן, ההתמחות בתחומי החינוך בולטת בקרב הנשים בשיעור של 18.4% לעומת 8.9% בקרב הגברים.
- 77.8% מהצעירים מאמינים כי על הערבים, אזרחי מדינת ישראל, להשקיע בהשכלה הגבוהה כאמצעי להצלחה במישורים שונים של החיים.

- 72.5% סבורים כי תנאי הקבלה לאוניברסיטאות בישראל (לא כולל המכללות) הם קשים ומהווים חסם בפני גישה ללימודים האקדמאיים.
- מעל 70% מהצעירים מצהירים כי רמת השליטה שלהם בשפה העברית היא טובה (כתיבה, קריאה ודיבור) ואילו 32-42% ציינו שהם שולטים היטב בשפה האנגלית.

זהות ושייכות

- 43.5% מהצעירים הפלסטינים בישראל (גיל 18-35) רואים בזהות הערבית כזהותם הראשונה שמייצגת אותם מבין זהויות קבוצתיות אחרות (פלסטינית, דתית וישראלית), בעוד ש-33.3% מהצעירים רואים בזהות הדתית כזהותם הראשונה שמייצגת אותם לעומת 14.8% שרואים בזהות הפלסטינית כזהותם הראשונה ו- 8.4% רואים בזהות הישראלית כזהות ראשונה שמייצגת אותם.
- השיעור הכי גבוה של הצעירים שרואים בזהות הדתית כזהותם הראשונה נמצא באזורי המרכז והדרום (47.2% ו-45.5% בהתאמה), לעומת 27% באזורי חיפה והצפון.
- 16.5% מגדירים את עצמם כ"חילוניים" מבחינה דתית לעומת 22.9% שמגדירים את עצמם כשמרנים שמקיימים את המצוות באופן מתמיד.
- 52.2% מהצעירים רואים בדת כמקור התייחסות (רפרנס) בנושאים החברתיים והכלכליים במידה רבה.
- 5.3% מהצעירים דיווחו שעשו שירות צבאי ו-8.4% עשו שירות לאומי.
- 6.5% מהגברים עשו שירות לאומי לעומת 10.3% מהנשים.
- 23.2% מהגברים ו-29.2% מהנשים עשו פעילות התנדבות בחברה.
- 20.4% מהצעירים שעשו שירות לאומי קיבלו תמיכה מקרובי המשפחה שלהם בעוד ש-33.5% נתקלו בהתנגדות של קרוביהם במשפחה.
- 33.1% מהצעירים ציינו שהם חוו מקרה אישי של גזענות כלשהוא (יחס בלתי הוגן כלפיהם בהיותם ערבים) על ידי פקידים במערכת הביטחון והמשפט, 23.4% בתדירות של לעיתים רחוקות ו-9.7% תמיד או לעיתים קרובות.
- תגובות הצעירים להיחשפותם למקרים אישיים של גזענות נעות בין תגובה מילולית או רגשית (63%) לבין נקיטת צעדים יותר מעשיים למניעת הישנות המקרים (58.7%).
- 15.4% דיווחו על תגובות גופניות שמתבטאות בתחושת כאבי ראש או בטן, מתח שרירים או עליית בדופק.
- 10.1% הצהירו כי הם חושבים על שינוי מקום המגורים שלהם והגירה, כאשר המניעים העיקריים למחשבה זו הם חיפוש איכות חיים יותר טובה בחו"ל (42.9%), שיפור המצב הכלכלי (24.7%) ופתרון למצוקת הדיור (11%).

החיים החברתיים

- רמת המעורבות החברתית נמוכה יחסית בקרב הצעירים, והיא עולה עם העלייה ברמת ההשכלה.
- 94.8% מהצעירים העובדים ציינו שהם נהנים מיחסים טובים עם עמיתיהם בעבודה.
- 93.2% מהצעירים מתארים את היחסים בינם לבין שכניהם כטובים או טובים מאוד.
- רמת האימון של הצעירים באנשים שנמצאים סביבם היא בינונית, כאשר ממוצע ציון האימון הינו 2.98 (בסולם 1-5).
- 68.5% מהצעירים אין להם אימון בכלל או אימון במידה מועטה בממשלה. 62.9% אין להם אימון במשטרה, ו-62.5% אין להם אימון בכנסת.
- 54.8% אין להם אימון בתקשורת הערבית בארץ, ו-47.9% אין להם אימון בכלל או במידה מועטה בלבד בוועדת המעקב העליונה לענייני האוכלוסייה הערבית.
- 68.2% מהצעירים הצהירו שלא השתתפו באף פעילות ציבורית (חברתית) במשך 12 החודשים שקדמו לשלב איסוף הנתונים.
- 77.3% מהצעירים מגדירים את עצמם כמאושרים ואחוז זה יורד עם העלייה בגיל.
- 62.5% ציינו שהם השתתפו בשתי מערכות הבחירות ; לכנסת ולרשות המקומית, 65.3% מהגברים ו-59.5% מהנשים.
- אחוז המשתתפים בבחירות לכנסת ובבחירות לרשויות המקומיות משתנה ע״פ אזור המגורים, כאשר האחוז הגבוה ביותר הוא 68.6% באזור הצפון, 57.4% באזור הדרום, 56.2% באזור המרכז, ו- 55% באזור חיפה.
- 54.5% מכלל הצעירים מבלים את זמנם הפנוי עם המשפחה.
- אחוז הצעירים שקוראים עיתונים מדי פעם או תמיד הינו 40.2%, בעוד ש-59.9% הצהירו שלא קוראים עיתונים בכלל.
- 79.8% מהצעירים הביעו את שביעות רצונם מחייהם באופן כללי ואחוז זה עולה בקרב הנשואים (87%) לעומת האחרים (77.1%).

בריאות

- רוב הצעירים (85.4%) מגדירים את מצב הבריאות שלהם כטוב או טוב מאוד.
- 11.5% מהצעירים סובלים ממחלות כרוניות, כאשר אחוז זה עולה עם העלייה בגיל, ומגיע ל-20% בקרב צעירים בגיל 30-35.
- 15.9% מהצעירים נוטלים תרופות באופן קבוע ואחוז זה עולה עם העלייה בגיל ומגיע ל-23.3% בקבוצת גיל 30-35.

- אחוז המעשנים בקרב הצעירים בחברה הפלסטינית בישראל הוא 22.3% (41.4% מהגברים ו- 2.8% מהנשים).
- 26.5% מכלל הצעירים מעשנים נרגילה (43.1% מהגברים ו-8.5% מהנשים).
- 42.5% מהצעירים עושים פעילות גופנית (40.6% מהגברים ו-44.5% מהנשים).
- 37.2% מהצעירים שעושים פעילות גופנית, עושים זאת לפי ההמלצות המקובלות (30 דקות באופן רצוף, לפחות 3 פעמים בשבוע).
- אחוז הצעירים שעושים פעילות גופנית עולה עם העלייה ברמת ההשכלה ורמת ההכנסה.
- שמירה על הבריאות ו"הגזרה" הוא המניע העיקרי לביצוע פעילות גופנית בקרב הצעירים.
- ההליכה היא הספורט הנפוץ ביותר בקרב הצעירים. 49% דיווחו על ביצוע סוג זה של ספורט, לאחר מכן, הריצה (31.5%), השחייה (23.1%) וכדורגל (17.1%).
- 38.1% מהצעירים צורכים מזון מהיר באופן יומי, 45.6% מהנשים לעומת 30.8% מהגברים.
- 53.2% מכלל הצעירים צורכים משקאות אנרגיה לפחות פעם ביום.
- רק 6.3% מהצעירים מאמצים אורח חיים צמחוני או טבעוני (4.1% צמחוני, 2.2% טבעוני), 3.4% מהגברים ו-9.2% מהנשים.
- 20.6% מהזוגות הנשואים הצעירים שיש להם ילדים חוו קושי בכניסה להריון או עיכוב בהיריון (באופן לא מתוכנן), בעוד ש-8.6% פנו לקבלת ייעוץ רפואי בנושאים הקשורים לפוריות, ו-5.2% ציינו שקיבלו טיפולי פוריות.

נישואין

- 39.2% מהצעירים הפלסטינים בישראל נשואים ו-9.5% מאורסים.
- 44.6% מהזוגות הנשואים הם קרובי משפחה. אחוז זה נמוך באזור חיפה (33%), וגבוה באזור הדרום (68.9%).
- שיעור נישואי הקרובים בקבוצת הגיל 24-18 הוא נמוך (38%) ועולה ל-56.3% בקבוצת הגיל 30-35.
- 39.3% ציינו שאינם מעדיפים נישואי קרובים, בעוד ש-25.3% מתנגדים לדפוס נישואין זה ו-35.4% הצהירו שאין להם שום בעיה עם נישואין מסוג זה.
- החסמים העיקרים לנישואים בקרב הצעירים הגברים הם היעדר דיור והמצב הכלכלי (37.6% ו-33.5% בהתאמה), ואילו החסם העיקרי בקרב הנשים הצעירות הוא היעדר בן זוג מתאים (54.9%).

- מנקודת מבטם של הצעירים, הגיל האידיאלי לנישואי בנים הוא 27 שנים, ואילו הגיל המועדף לנישואי בנות הוא 23 שנים.
- 62.7% מהצעירים מתנגדים לנישואים מעורבים (נישואי זוגות מדתות שונות) כאשר 59.5% מהגברים ו-66.1% מהנשים הביעו את התנגדותם.
- רוב הצעירים (77.2%) מתנגדים לנישואים בגיל מוקדם (נישואי בוסר), כאשר 10.5% מהם מסכימים לסוג זה של נישואין אם מדובר בבנות , ומתנגדים לכך אם מדובר בבנים.

השימוש באמצעים הטכנולוגיים

- יישום "ווטסאפ" הינו אמצעי התקשורת המשומש ביותר בקרב הצעירים. 91.4% מהצעירים ציינו שהם משתמשים ביישום זה בתדירות גבוהה.
- 68.7% מהצעירים משתמשים ברשת החברתית "פייסבוק" בתדירות גבוהה לעומת 50.8% שמשתמשים ב-"יוטיוב" ו-"אינסטגרם" בתדירות גבוהה.
- אחוז המשתמשים במדיה החברתית יורד עם העלייה בגיל.
- ההבדלים העיקריים בין גברים ונשים בולטים בשימוש ביישומי "אינסטגרם" ו "סנאפצ'ט" כאשר 60.3% מהנשים משתמשות ב "אינסטגרם" בתדירות גבוהה לעומת 41.7% מהגברים, ו-34.3% מהנשים משתמשות ב "סנאפצ'ט" בתדירות גבוהה לעומת 19.2% מהגברים.

الفصل الأول | הפרק הראשון

تمهيد
מבוא

1.1 مقدمة

يعتبر هذا المسح الاوسع والاشمل في رصد أوضاع وآراء فئة الشباب في المجتمع العربي الفلسطيني في إسرائيل الذين تتراوح أعمارهم بين 18-35 سنة، حيث تعاني هذه الفئة من عدة مشاكل في مجالات حياتهم كنقص فرص التعليم والعمل، أزمة السكن، نقص أماكن الترفيه وقضاء أوقات الفراغ. كما تزداد في صفوف الشباب والشابات العرب بعض السلوكيات غير الصحية مثل التدخين (السجائر والنرجيلة)، تناول الكحول، العنف وغيرها.

يوفر هذا المسح بيانات مفصلة وعلمية لتشكل أساساً لعملية تخطيط مستقبلية لتطوير فئة الشباب نحو مجتمع متطور، حيث تطلعنا في هذا المسح الى جمع معلومات وانتاج قاعدة بيانات تتمحور حول هذا الفئة وخصائصها وتطلعاتها، بحيث ان هذا الدراسة لم تقتصر على الخصائص الاجتماعية والديموغرافية وانما رصدت مجالات عدة في الجانب الشخصي كالكفاءة الذاتية، التفاعل الاجتماعي، رأس المال الاجتماعي، التعرض للمعاملة العنصرية، الصحة والسلوكيات الصحية، الانتماء والهوية، إضافة الى مدى استخدام التكنولوجيا الحديثة ومواقع التواصل الاجتماعي وأنماط التعامل معها، علاوة عن الآراء والمواقف حول مسائل مختلفة كالزواج وأنماطه، الهجرة، وعمل المرأة.

1.2 أهداف المسح:

يهدف مسح الشباب الفلسطينيين في إسرائيل الى توفير البيانات الإحصائية في المجالات التالية:

- الخصائص الاجتماعية والاقتصادية
- العمل: الاشتراك والعلاقة بقوى العمل ومعدلات البطالة، المهن والفروع الاقتصادية، الأجرة، حجم الوظيفة، البعد عن مكان العمل، الرضا من اختيار المهنة وظروف العمل.
- التعليم: التحصيل العلمي والتخصصات، التعليم داخل الأسرة، المواقف حول التعليم العالي، العوامل المؤثرة على اتخاذ القرار بمواصلة التعليم العالي.
- الهوية والانتماء تعريف الفرد لنفسه من حيث الهوية والالتزام الديني واعتبار الدين مرجعية في الأمور الاجتماعية والاقتصادية، إضافة الى جمع الخدمة العسكرية، الخدمة المدنية نشاطاتها ودوافعها، التطوع ومجالاته.
- الحياة الاجتماعية: الكفاءة الذاتية والتفاعل الاجتماعي، رأس المال الاجتماعي، تقييم الفرد لشعوره بالأمان والثقة في البيئة المحيطة والمؤسسات.
- الصحة: الوضع الصحي، الأمراض المزمنة وتلقي العلاج، السلوكيات الصحية كالتدخين وممارسة الرياضة والتغذية، إضافة الى الصحة النفسية، الخصوبة والانجاب.
- أنماط الثقافة السائدة بين الأفراد وممارستهم للأنشطة الثقافية والترفيهية: نشاطات قضاء الأوقات، استعمال التكنولوجيا ووسائل التواصل الاجتماعي، وكيفية استخدامها.

- الآراء والمواقف حول العديد من المواضيع مثل: الموقف من عمل المرأة، التعليم العالي، مردود التعلم العالي، مقولات حول دور المدرسة الثانوية ووظائفها.

1.3 هيكلة التقرير

يتألف التقرير من احدا عشر فصلاً، يحتوي الفصل الأول على المقدمة، إضافة إلى أهداف المسح وهيكلة التقرير، ويتطرق الفصل الثاني إلى المنهجية التي استخدمت في تخطيط المسح وتنفيذه إضافة الى جودة البيانات ويحتوي الفصل الثالث على قائمة المفاهيم والمصطلحات التي تم استخدامها في هذا المسح.

وتستعرض بقية الفصول (من الفصل الرابع وحتى الفصل الحادي عشر) نتائج المسح الأساسية في المجالات التالية: الخلفية الاجتماعية والاقتصادية، العمل، التعليم، الهوية والانتماء، الحياة الاجتماعية، الصحة، الزواج واستخدام وسائل التكنولوجيا.

1.1 הקדמה

סקר זה נחשב לסקר המקיף הגדול ביותר המתאר את מצבם ועמדותיהם של הצעירים בחברה הערבית הפלסטינית בישראל בגילאים 18-35. אוכלוסייה זו סובלת ממספר בעיות בתחומי החיים השונים כגון מחסור בהזדמנויות תעסוקה ולימודים, מצוקת דיור, מחסור במקומות בילוי ופנאי, כמו כן, שיעורים גבוהים של התנהגויות סיכוניות כמו עישון, צריכת אלכוהול, אלימות ועוד.

סקר זה מספק בסיס נתונים מדעי, מדויק, ומפורט לצורך פיתוח וקידום תכנון אסטרטגי עתידי שמטרתו שיפור מצבה של אוכלוסיית הצעירים לקראת חברה מתקדמת. בסקר זה אספנו מידע אודות אוכלוסייה זו על מנת ליצור בסיס נתונים שמתאר אוכלוסייה זו, מאפייניה ושאיפותיה, ומציג תחומים שונים במישור האישי והחברתי כמו מסוגלות עצמית, מעורבות חברתית, הון חברתי, חשיפה לגזענות, בריאות והתנהגויות בריאותיות, זהות ושייכות, שימוש באמצעים הטכנולוגיים וברשתות החברתיות ודפוסי ההתמודדות עמה, לצד בחינת עמדות בנושאים שונים כמו נישואין, הגירה ועבודת נשים.

1.2 מטרות הסקר

סקר זה נועד לספק נתונים סטטיסטיים בתחומים הבאים:

- המאפיינים הסוציו-דמוגרפים המרכזיים של הצעירים הפלסטינים בישראל.
- העבודה: השתתפות בשוק העבודה, אבטלה, מקצועות וענפים כלכליים, שכר, היקפי תעסוקה, מרחק ממקום העבודה, שביעת רצון מבחירת המקצוע ומתנאי העבודה.
- השכלה: לימודים והתמחויות, השכלה בתוך המשפחה, עמדות לגבי לימודים אקדמאיים, הגורמים המשפיעים על החלטה בהמשך לימודים אקדמאיים.
- הזהות וההשתייכות: הגדרת הפרט את זהותו, רמת הדתיות, התייחסות לדת כמקור הסתמכות בנושאים חברתית וכלכליים, השירות הצבאי, השירות הלאומי והמניעים לביצועם, התנדבות ותחומיה.
- החיים החברתיים: מסוגלות עצמית, מעורבות חברתית, ההון החברתי, הערכת הפרט לתחושת הביטחון והאמון באחרים ובמוסדות.
- הבריאות: מצב הבריאות, תחלואה כרונית וטיפול, התנהגויות בריאותיות כמו עישון, תזונה וביצוע פעילות גופנית, כמו כן בריאות נפשית ופוריות.
- תרבות: דפוסי התרבות הנפוצים, קיום פעילויות תרבות ופנאי, השימוש באמצעים טכנולוגיים וברשתות חברתיות.
- דעות ועמדות הצעירים לגבי נושאים שונים כמו עבודת נשים, לימודים אקדמאיים ותפקיד בית ספר תיכון.

1.3 מבנה הדו"ח

דו"ח זה בנוי מאחד עשרה פרקים. הפרק הראשון כולל הקדמה, מטרות הסקר ומבנה הדו"ח. הפרק השני כולל רשימת המושגים אשר שימשו בסקר זה והגדרותיהם כאשר הפרק השלישי מפרט את המתודולוגיה, תכנון הסקר, ביצועו ואיכות הנתונים.

יתר הפרקים (מהפרק הרביעי ועד הפרק האחד עשר) מציגים תוצאות הסקר בתחומים הבאים: רקע חברתי כלכלי, העבודה, ההשכלה, הזהות, החיים החברתיים, הבריאות, הנישואין, והשימוש באמצעים הטכנולוגיים.

الفصل الثاني | הפרק השני

المنهجية
השיטה

2.1 المرحلة التحضيرية

حرصًا على شمولية وجودة المسح، وبهدف تطوير الاستمارة، وتغطية احتياجاتنا الخاصة، شُكلت لجنة توجيه واستشارة علمية ذات تخصّصات أكاديمية مختلفة. عُقدت عدة لقاءات عمل مصغرة حسب التخصّص والمجال العلمي والتي خلصت الى إعداد توصيات مهنية لتطوير أقسام استمارة المسح وصياغة الأسئلة وفق الأنظمة والمعايير المتبعة علمياً وتم استعراض استمارة البحث الأولية وإجراء التعديلات على مبنى الاستمارة وعلى الأسئلة المقترحة. بالإضافة الى ذلك، تم اعتماد طاقم الخبراء في الجهاز المركزي للإحصاء الفلسطيني في رام الله، كمرجعية متخصّصة في مجال البحوث الإحصائية، حيث رافق طاقم الخبراء تقدم عمل وتخطيط المسح وتنفيذه، وقام بإضافة اقتراحاته وتعديلاته في العديد من المواضيع والأبواب.

2.2 استمارة المسح

إضافة إلى البيانات التعريفية على غلاف الاستمارة، تتألف استمارة مسح الشباب الفلسطيني في اسرائيل من الأقسام التالية:

- **الخلفية** : الخصائص الديموغرافية والاجتماعية والاقتصادية للفرد. ويتضمن هذا القسم تعريف بالفرد والأسرة، الجنس، الجيل، الحالة الاجتماعية، الانتماء الديني والوضع الاقتصادي.
- **العمل:** علاقة الأفراد بقوى العمل خلال الأسبوع السابق لوقت جمع البيانات، (تم جمع البيانات من بداية ديسمبر 2019 وحتى آذار 2020)، المهنة، الرضا عن المهنة، مكان وظروف العمل، والأجور.
- **التعليم:** التحصيل العلمي للفرد والأهل، التخصصات، إتقان اللغات، العوامل المؤثرة على القرارات المتعلقة بالتعليم والمواقف والآراء حول التعليم بمراحله المختلفة.
- **الهوية:** تعريف الفرد لانتمائه لإحدى الهويات الجماعيّة. كما يتطرق هذا القسم الى درجة الالتزام الديني للفرد إضافة الى أشكال الخدمة والتطوّع بما في ذلك الخدمة العسكرية، الخدمة المدنية مجالاتها ودوافعها والمشاركة في أعمال تطوعية.
- **جوانب شخصية واجتماعية:** تقييم الفرد لمدى كفاءته الذاتية ومدى تفاعله الاجتماعي.
- **رأس المال الاجتماعي:** رضا الفرد عن حياته، درجة ثقة الفرد بالآخرين والمؤسسات، مدى إنصاف الآخرين مع الفرد، استعداد الآخرين للمساعدة، مدى اهتمام الأفراد في المجتمع بأنفسهم، رضا الفرد عن العلاقات مع أفراد الأسرة ومكان العمل، العلاقة مع الأصدقاء والجيران، درجة الشعور بالانتماء المجتمعي، درجة السعادة والقدرة على تغيير مسار الحياة، التفاعل الاجتماعي والمشاركة في الانتخابات المحلية والبرلمانية.
- **المعاملة العنصرية:** تقييم الفرد لوتيرة تعرضه لأشكال مختارة من المعاملة العنصرية في البيئة المحيطة به وخلال ممارسته لنشاطات مختلفة، ورد فعله نحو هذه الممارسات غير العادلة.

- **الصحة:** تقييم الفرد للوضع الصحي الذاتي، الأمراض المزمنة، تناول الأدوية ، الخضوع لعملية جراحية، السلوكيات الصحية مثل التدخين بأنواعه، تناول الكحول، ممارسة الرياضة وانواعها، أنماط التغذية، تناول مركبات غذائية، إضافة الى أسئلة تتعلق بالخصوبة والصحة النفسية.
- **الهجرة:** نية الفرد وميوله الى الهجرة، دوافع الهجرة ومعيقاتها.
- **مو اقف وآراء حول قضايا اجتماعية:** الزواج وأنماطه ، دور المرأة وعملها.
- **الموازنة بين العمل والحياة:** تقييم الفرد لمدى شعوره بالرضا عن الموازنة بين العمل والحياة عامة. إضافة الى درجة الرضا من الحياة وتحقيق الأهداف والتوجه المستقبلي.
- **استخدام وسائل التكنولوجيا العصرية:** وتيرة استخدام الفرد لمواقع التواصل الاجتماعي المختلفة، والقيام بالفعاليات المختلفة من خلالها.
- **قضاء الأوقات:** وتيرة القيام بفعاليات ونشاطات مختلفة لقضاء الأوقات.

2.3 العينة

2.3.1 مجتمع الدراسة

مجتمع الدراسة يتمثل بجميع الأفراد الشباب الفلسطينيين (ذكوراً وإناثاً) الذين بلغت أعمارهم ما بين 18-35 سنة، المقيمين مع اسرهم بشكل اعتيادي داخل الخط الأخضر (أراضي عام 1948).

2.3.2 إطار الدراسة

الإطار هو بمثابة قائمة مناطق العد في التجمعات العربية، ومناطق العد في المدن المختلطة، أما منطقة العد، فتتمثل بمنطقة جغرافية محدودة، تشمل مجموعة من المساكن، وقد تكون جزءاً من تجمع سكّاني أو تجمع سكّاني كامل، وقد تم اعتماد مناطق العد الجغرافية حسب التقسيم الذي اعتمد من قبل دائرة الإحصاء المركزية الإسرائيلية في تنفيذ التعداد السكاني الشامل عام 2008[1]. وقد تم استخدام هذه المناطق كوحدات معاينة أولية (Primary Sampling Units) في المرحلة الأولى من عملية اختيار العينة.

2.3.3 تصميم العينة

تم تقدير حجم العينة لتكون 1872 أسرة متجاوبة بشكل كامل تم توزيعها على الطبقات تبعاً لحجم الطبقة وقد صممت العين لتكون **عينة طبقية عنقودية عشو ائية منتظمة ذات ثلاث مراحل:**

---

[1] دائرة الإحصاء المركزية، القدس (2008).

المرحلة الأولى: هي اختيار عينة عشوائية منتظمة مكونة من 78 منطقة عد، حيث تم توزيع حجم العينة على طبقات المجتمع، وتم تحديد حجم عينة الأسر من كل منطقة إحصائية ب 24 أسرة متجاوبة، وتم تقريب عينة مناطق العد من كل طبقة لأقرب عدد صحيح.

المرحلة الثانية: يتم في الميدان اختيار عينة مساحية تشمل 24 أسرة متجاوبة بشكل كامل في منطقة العد المختارة في المرحلة الأولى.

المرحلة الثالثة: حصر جميع أفراد الأسرة (في جيل 18-35) ومن ثم اختيار فرد واحد، ذكر أو أنثى، من بين جميع هؤلاء الأفراد من كل أسرة يتم اختيارها في المرحلة الثانية. يتم استخدام جداول كيش لضمان العشوائية في عملية اختيار الفرد من الاسر التي لديها أكثر من فرد من الفئة المطلوبة، ويتم اختيار فرد ذكر من الأسرة ذات الرقم الفردي في منطقة العد واختيار فرد انثى من الأسر ذات الرقم الزوجي في منطقة العد لضمان تمثيل الذكور والإناث بنسبة 50%، ليتم بعد ذلك استكمال الأقسام الأخرى من الاستمارة من تلك المجموعة.

2.3.4 طبقات العينة

تحددت طبقات العينة حسب المستويات الأربعة التالية:

- **المنطقة الجغرافية**: تشمل أربع مناطق، هي منطقة الشمال وحيفا والوسط والجنوب.
- **نوع التجمع**: يشمل ثلاثة أنواع، هي "بلدة كبيرة" ويحوي كل التجمعات السكّانية التي يزيد تعداد سكّانها عن 15 ألف نسمة، "بلدة متوسطة" ويحوي كل التجمعات التي يتراوح عدد سكّانها ما بين 5 آلاف و15 ألف نسمة و"بلدة صغيرة" ويحوي التجمعات التي يقل عدد سكّانها عن 5 آلاف نسمة.
- **تصنيف التجمع**: يشمل تصنيفين: تجمعًا غير معترف به وتجمعًا معترفًا به.
- **طبيعة التجمع**: يشمل تجمعاً مختلطاً (المدن المختلطة)، وتجمعاً غير مختلط (البلدات العربية).
- تم إدراج متغير الديانة كطبقة ضمنية، أثناء السحب وليس كطبقة فعلية.

2.3.5 احتساب حجم العينة

تم الاعتماد على المعادلة التالية في احتساب حجم العينة:

$$n = \frac{t^2 * p(1-p) * Deff}{e^2}$$

$$n = 235$$

وقد تم الأخذ بعين الاعتبار عند احتساب حجم العينة النهائية والتطبيق في المعادلة:

t: عال الثقة الذي سيعبر عن حدود فترة الثقة وهو ثابت يساوي 1.96 لمستوى الثقة 95%.

n: حجم العينة المطلوب في كل طبقة.

p: تقدير المؤشر النسبي الرئيسي هو 50%.

e: الخطأ الهامشي المطلق المسموح به للنشر على مستوى معين وقد تم اعتماد القيمة 7% وتمثل القيمة المطلقة للفرق المرغوب عدم تجاوزه بين متوسط المجتمع الحقيقي والمتوسط المقدر من معطيات العينة.

Deff: أثر تصميم العينة، وفي هذه الحالة وبسبب استخدام عينة عنقودية فهو 1.2

بما أننا سوف نغطي 8 مستويات نشر يصبح عدد الأسر (N) في العينة في كل الطبقات 1882 أسرة.

بما أنه تم اختيار 24سرة متجاوبة من كل منطقة عَدّ، لذا يصبح عدد مناطق العد المطلوبة هو 78منطقة عد. وبهذا يتكون حجم العينة النهائية بعد التقريب 1872أسرة.

2.4 العمل الميداني

2.4.1 اختيار طاقم العمل الميداني وتحديد هيكلية الفريق

تم تجنيد طاقم العمل الميداني من مجموعة الباحثين الميدانيين[2] الذين يعملون أو عملوا في جمعية الجليل في استطلاعات ومسوحات سابقة.

2.4.2 تدريب طاقم المستطلعين الميدانيين

نُظمت ورشة تدريب مركزية في مقر جمعية الجليل في شفاعمرو، شارك فيها نحو 20 باحثًا ميدانياً، وقام بالتدريب منسّق العمل الميداني، بالإضافة إلى طاقم إدارة المشروع. كما وتم تنظيم ورشة أخرى في منطقة النقب شارك فيها ثمانية مستطلعين.

بعد الانتهاء من دورات التدريب، خرج الطاقم (20 باحثاً وباحثة) إلى العمل الميداني لاستكمال 5 استمارات فقط (لكل واحد)، وذلك وفق تعليمات منسّق العمل الميداني. ثم قام منسّق العمل الميداني بمقابلة كلّ باحث على حدة وتدقيق الاستمارات بحضوره، مراجعة الأخطاء، والاستماع إلى المشاكل والمعيقات الميدانية التي واجهها كل منهم. بعد التأكّد من صحة تعبئة الاستمارات، سُمح للمستطلعين الميدانيّين بالاستمرار في العمل وإكمال الحصص المطلوبة من كل واحد منهم. نشير الى أن هذه المقابلات ساهمت في منع الأخطاء والإشكالات في المرحلة التالية من جمع البيانات.

[2] مجموعة العمل الميداني تشمل باحثين وباحثات واستعمال صيغة المذكر فيما يلي هي فقط للتسهيل والاختصار.

2.4.3 آلية الوصول للأسرة

- قام المستطلع الميداني بالوصول إلى بداية منطقة العد المختارة، بمساعدة المشرف مستعينًا بخريطة تبيّن حدود منطقة العد[3] ونقطة البداية في منطقة العد. نقطة البداية في كل مناطق العد هي المسكن الأول في شمال غرب منطقة العد.
- يبدأ مسار السير في منطقة العد من بداية منطقة العد، ويتقدم عبر الطرق المستخدمة باتجاه عقارب الساعة، حتى استكمال دورة كاملة (أي الرجوع إلى نفس نقطة البداية). بعدها ينتقل الباحث إلى أول مسكن في المناطق المتبقية من منطقة العد، ويسير بنفس الطريقة (باتجاه عقارب الساعة) حتى يستكمل دورة أخرى، وهكذا دواليك.
- خلال السير في المسار، يقوم المستطلع باختيار الأسر من المساكن التي تتواجد على يمينه. الأسرة الأولى هي أول أسرة يصادفها المستطلع في المسار، إذا رفضت الأسرة مقابلة المستطلع ينتقل إلى التي تليها مباشرة، وهكذا حتى يتم مقابلة أول أسرة، بعدها يقوم المستطلع باستثناء مجموعة محددة من الأسر ويقابل الأسرة التي تليها مباشرة، إذا رفضت الأسرة إجراء المقابلة، ينتقل المستطلع إلى الأسرة التي تليها، ويستمر حتى يقابل الأسرة الثانية في منطقة العد، ثم يستثني نفس العدد من الأسر، كما في المرة الأولى، وينتقل إلى مقابلة الأسرة الثالثة، وهكذا دواليك. يتحدد حجم المجموعة التي تستثنى بعد كل مقابلة حسب حجم منطقة العد وقد تم تحديدها بخمس أسر، باستثناء حالات خاصة كالقرى غير المعترف بها في النقب.
- يستمر المستطلع باختيار مسكن من بين عدة مساكن، حسب آلية السير التي ذكرت سابقًا حتى الانتهاء من عدد الأسر المطلوبة (24) من منطقة العد الواحدة.
- تجدر الإشارة إلى أن المستطلعين في التجمعات غير المعترف بها في النقب لم يتمكنوا من التقيد بآلية السير دائمًا، وذلك بسبب طبيعة هذه التجمعات من حيث ترتيب المساكن، وانعدام طرقات محددة وبسبب انعدام الخرائط لهذه التجمعات. تشكّلت في هذه التجمعات نقطة البداية من معلم بارز في التجمع.
- يتم اختيار فرد واحد، ذكر أو أنثى، من أفراد الأسرة من الفئة العمرية 35-18سنة للإجابة على أسئلة المسح، بحسب جدول كيش. في حالة عدم وجود الشخص المختار في البيت، يقوم المستطلع بزيارة أو زيارتين إضافيتين إلى الأسرة لاستكمال الاستمارة.

2.4.4 جمع البيانات

بدأ طاقم العمل الميداني بعملية جمع البيانات في منتصف شهر تشرين ثاني في العام 2019 واستمر حتى بداية شهر آذار في العام 2020.

[3] تم الاستعانة بخرائط أعدت من قبل دائرة الإحصاء المركزية الإسرائيلية واستخدمت في التعداد الشامل 2008

2.4.5 معدلات التجاوب

في أعقاب أزمة وباء الكورونا وفي المراحل الأخيرة للعمل الميداني بات من غير الممكن زيارة الأسر واجراء المقابلات المباشرة للمستطلعين (في ظل التعليمات والتحديدات الرسمية الصادرة عن الهيئات المسؤولة) وعليه تم إنهاء العمل الميداني بعد استكمال 1532 استمارة.

بلغت النسبة الإجمالية للاستمارات المكتملة في هذا المسح نحو 82% من الأسر ميدانيًا. وبلغت نسبة التجاوب إلى 73% من مجمل الأسر التي تمت زيارتها في مناطق العد الإحصائية التي تم تدوين حالات الرفض فيها.

2.5 آلية الإشراف والمتابعة

أُعِدّت نماذج خاصّة بالمسح لضبط عملية الإنجاز اليومي وتسلُّم وتسليم الإستمارات، ما بين منسّق العمل الميداني من جهة، والمستطلعين الميدانيين من جهة أخرى. وقام منسّق العمل الميداني بالاتصال اليومي بالمستطلعين الميدانيين واستلام تقارير شفهية حول إنجاز اليوم السابق، وحول عدد حالات الرفض، والصعوبات التي تواجههم أثناء العمل. وبذلك تشكّلت لدى منسّق العمل الميداني وإدارة المشروع، صورة يومية موثقة حول الإنجاز في اليوم السابق وحول المشاكل والصعوبات التي تواجه المستطلعين الميدانيّين.

2.6 آلية ضبط جودة البيانات في الميدان

تمت عملية ضبط جودة البيانات بما يلي:

- مراجعة الاستمارات المنجزة من قبل المدقّقين، والتأكّد من قيام المستطلع بالحصول على إجابات لجميع أسئلة الاستمارة، والتقيّد بتعليمات الانتقال والربط بين مختلف الأسئلة والإجابات.
- دراسة التقارير الواردة والإشارة إلى الملاحظات والإشكاليات التي واجهها المستطلعون الميدانيون والمشرفون والمدققون، وبناءً على ذلك، تمّ استصدار التوجيهات الضرورية واللازمة لتجاوزها.
- متابعة استلام الاستمارات المستكملة بشكل يومي من الميدان، وتحديد الاستمارات المرتجعة لتعديل الأخطاء الواردة فيها.
- مراجعة كل مستطلع بعد أول يوم، أو أول يوميْ عمل، وتدقيق الاستمارات بحضوره بهدف إدراك الصعوبات في تعبئة الاستمارة في مرحلة مبكّرة من العمل.

2.7 معالجة البيانات

2.7.1 تجهيز برنامج إدخال البيانات

تم تجهيز برنامج إدخال خاص بُني وحُضر في بيئة قاعدة البيانات Microsoft Access ، وقد تم مراعاة الأمور التالية في تصميم البرنامج وشاشات الإدخال:

- مطابقتها لشكل الاستمارة من حيث الترتيب.
- مطابقة تسلسلها لتسلسل الاستمارة (تسلسل الصفحات والأقسام) لكون الأقسام والأبواب متتابعة تلقائيًا.
- تضمين القيود والشروط على البيانات كما وردت في الاستمارة، وبخاصة الانتقالات الموجودة في أسئلة وأقسام الاستمارة المختلفة، والقيم المسموح إدخالها وطباعة التنبيهات للمدخل في حالة الخطأ في الإدخال.
- تسهيل عملية الرجوع إلى الاستمارة وإدخال تعديلات عليها.

2.7.2 إدخال البيانات

بعد الانتهاء من تصميم برنامج الإدخال واختباره والتأكد من جاهزيته، تم العمل مباشرة على إدخال البيانات، وذلك بعد أن تم تدريب المدخلين على التعامل مع برنامج الإدخال.

2.7.3 تدقيق وتنظيف البيانات

بعد الانتهاء من عملية إدخال البيانات، بدأ العمل على تدقيق وفحص البيانات على النحو التالي:

- تدقيق الانتقالات والقيم المسموح بها.
- تدقيق التطابق والتناسق بين أسئلة القسم الواحد، والأقسام المختلفة، بناءً على علاقات منطقية.
- إجراء فحوصات بناءً على علاقات معينة بين الأسئلة المختلفة، بحيث تم استخراج قائمة بالاستمارات غير المتطابقة ومراجعتها وتحديد مصدر الخلل فيها، وفي حال ظهرت أخطاء في الإدخال فقد تم تعديلها فورًا أما في حال وجود أخطاء ميدانية فقد تم تحويلها إلى المستطلع الميداني، لإعادة الزيارة مرة أخرى، وتصحيح الأخطاء الموجودة في الاستمارة.

2.1 שלב ההכנה

על מנת להבטיח את יכולת המיצוי והאיכות של הסקר, לפתח את כלי איסוף המידע, והשגת מטרותיו הספציפיות, הוקמה ועדה מדעית מייעצת שכללה אנשי אקדמיה מדיסציפלינות אקדמיות שונות. נערכו מספר סדנאות עבודה מצומצמות עם חברי הוועדה בהתאם לתחום התמחותם, שתוצריהן היוו המלצות מקצועיות לפיתוח חלקי שאלון הסקר והוספת פריטים נוספים לפי תקנות וקריטריונים מדעיים. כמו כן, הוצג ונידון השאלון הראשוני ומרכיביו. ההערות נלקחו בחשבון והוספו שיפורים והיגדים במספר פרקים.

נוסף לכך, עורכי הסקר נעזרו בצוות מומחים מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הפלסטינית (רמאללה) ששימש כגוף מייעץ. הצוות ליווה את תהליך התכנון והביצוע של הסקר ובתוך כך סייע בניסוח שאלות במספר תחומים שנבדקו בסקר.

2.2 שאלון הסקר

בנוסף לנתוני הזיהוי בדף השער, שאלון הסקר כלל את החלקים הבאים:

- **רקע:** מאפיינים דמוגרפיים, חברתיים וכלכליים של הפרט. חלק זה כולל הגדרת המשפחה, מין, גיל, מצב משפחתי, ושייכות דתית ומצב כלכלי.
- **העבודה:** מצב הפרט ביחס לשוק העבודה בשבוע האחרון לפני איסוף הנתונים (שלב איסוף הנתונים נערך מתחילת דצמבר 2019 עד מרץ 2020), מקצוע, מקום העבודה, תנאי העבודה, ושכר.
- **ההשכלה:** רמת ההשכלה של הפרט והוריו, תחום ההתמחות, שליטה בשפות, הגורמים המשפיעים על ההחלטות הקשורות ללימודים, דעות עמדות לגבי הלימודים בשלבים שונים.
- **הזהות:** הגדרת הפרט את זהותו הקבוצתית המרכזית. בחלק זה מתייחסים גם לרמת הדתיות של הפרט לצד דפוסי השירות וההתנדבות, שכוללים שירות צבאי, שירות לאומי, התנדבות והמניעים לפעילויות אלה.
- **משתנים אישים וחברתיים:** הערכת הפרט למידת המסוגלות העצמית שלו ומעורבותו החברתית.
- **הון חברתי:** שביעת רצון הפרט מהחיים האישיים, מידת האמון באנשים מסביב ובמוסדות, רמת ההוגנות של האחרים, מוכנות הזולת לעזור, שביעות רצון הפרט מהקשרים עם בני המשפחה, מקום העבודה, החברים והשכנים, תחושת השייכות החברתית, הערכת תחושת האושר, היכולת לשנות את החיים, המעורבות החברתית וההשתתפות במערכות הבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות.

- **גילויי גזענות:** הערכת הפרט לתדירות חשיפתו למצבים שונים של גזענות ויחס בלתי הוגן בסביבתו, או במהלך ביצוע פעילויות שונות, ותגובתו ליחס בלתי הוגן זה.
- **הבריאות:** הערכה עצמית של מצב הבריאות האישית, תחלואה במחלות כרוניות, נטילת תרופות באופן קבוע, ניתוחים בעבר, התנהגויות בריאותיות כמו עישון לסוגיו, צריכת אלכוהול, ביצוע פעילות גופנית לסוגיה והמניעים לביצועה, דפוסי אכילה, ותדירות צריכת מוצרי מזון מסוימים, בריאות נפשית ופוריות.
- **ההגירה:** הכוונה של הפרט להגר והמניעים והחסמים להגירה.
- **עמדות ודעות לגבי נושאים חברתיים:** דפוסי נישואין, תפקיד האישה ויציאתה לשוק העבודה.
- **האיזון בית עבודה והחיים החברתיים:** הערכת הפרט למידת שביעת רצונו מהאיזון בן עבודתו לבין חייו החברתיים, בנוסף למידת שביעות רצונו מהחיים בכלל, השגת היעדים והאוריינטציה לעתיד.
- **שימוש באמצעים הטכנולוגיים:** תדירות שימוש הפרט באמצעים הטכנולוגיים וברשתות החברתיות השונות.
- **בילוי וזמן פנוי:** תדירות ביצוע פעילויות פנאי שונות.

2.3 המדגם

2.3.1 אוכלוסיית המחקר

אוכלוסיית הסקר מורכבת מכלל הצעירים הערבים (זכרים ונקבות) בגיל 18-35 שנים, המתגוררים דרך קבע עם משפחותיהם בגבולות הקו הירוק (אדמות משנת 1948).

2.3.2 מסגרת הדגימה

המסגרת הינה רשימת האזורים הסטטיסטיים בישובים הערביים, ורשימה האזורים הסטטיסטיים בערים המעורבות. אזור סטטיסטי הינו אזור גאוגרפי מוגדר, הכולל קבוצה של בתים, וייתכן שיהיה חלק מיישוב או יישוב שלם, ואזורים סטטיסטיים אלה אומצו, בהתאם לחלוקה שנקבעה ואומצה ע״י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בישראל במפקד האוכלוסין המקיף שבוצע בשנת 2008[4]. נעשה שימוש ביחידות אלה כיחידות דגימה ראשוניות (Primary Sampling Units) בשלב הראשון בהליך בחירת המדגם.

[4] הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2008

2.3.3 הדגימה

גודל המדגם הוא 1872 משפחה, אשר חולקה לשכבות לפי גודל כל שכבה, הדגימה היא דגימת שכבות ואשכולות אקראית הכוללת שלושה שלבים:

- **השלב הראשון:** בחירת מדגם אקראי שיטתי המורכב מ-78 אזורים סטטיסטיים, ובו נעשתה חלוקה של גודל המדגם לשכבות האוכלוסייה, בכדי לקבוע את מספר המשפחות במדגם מכל שכבה בהתאם לגודל כל שכבה באוכלוסייה. כמו כן, נקבע גודל מדגם המשפחות מכל אזור כ-24 משפחות, ונעשה קירוב של מדגם האזורים הסטטיסטיים מכל שכבה למספר שלם הקרוב ביותר.
- **השלב השני:** שלב זה מבוצע בשטח ובו מוגדרות 24 משפחות באזור הסטטיסטי שנבחר בשלב הראשון.
- **השלב השלישי:** הגדרת כלל חברי המשפחה ולאחר מכן, בחירת פרט אחד, זכר או נקבה מבני המשפחה בגיל 18-35 שנים מכל משפחה שנבחרה בשלב השני תוך שימוש בטבלאות "קיש" לבחירה אקראית בין בני המשפחה הנמצאים בטווח גילאים זה. לפי כך, ייבחר משתתף זכר מהשפחה שמספרה הוא מספר אי זוגי, ותיבחר נקבה מכל משפחה שמספרה הוא מספר זוגי על מנת להבטיח ייצוג של גברים ונשים ביחס של 50%, בכדי להשלים את החלקים האחרים של השאלון עם קבוצה זו.

2.3.4 שכבות הדגימה

שכבות הדגימה נקבעו בהתאם לארבע הרמות הבאות:

- **אזור גאוגרפי:** כולל ארבעה אזורים והם: אזור הצפון, אזור חיפה, אזור המרכז ואזור הדרום.
- **סוג הישוב:** כולל שלושה סוגים ע"פ מספר התושבים והם, "יישוב גדול" וכולל כל יישוב של אוכלוסייה אשר מספר התושבים בו עולה על 15 אלף תושבים, "יישוב בינוני" והוא כולל כל ישוב של אוכלוסייה אשר מספר תושביו נע בין 5 עד 15 אלף תושבי, "יישוב קטן": כולל כל הישובים אשר מספר התושבים בהם מתגוררים פחות מחמשת אלפים תושבים.
- **מעמד הישוב**: כולל שני סיווגים, ישוב מוכר ע"י המדינה וישוב שאיננו מוכר ע"י המדינה.
- **אופי הישוב:** כולל ישוב מעורב (ערים מעורבות), וישוב לא מעורב (ערבי).
- במהלך בחירת המדגם נוסף משתנה הדת כשכבה כלולה ולא כשכבה בפועל.

2.3.5 חישוב גודל המדגם:

לצורך חישוב גודל המדגם, השתמשנו במשוואה הבאה:

$$n = \frac{t^2 * p(1-p) * Deff}{e^2}$$

$$n = 235$$

כמו כן ובמהלך חישוב גודל המדגם הסופי, נלקחו בחשבון השיקולים הבאים:

t- מקדם מובהקות שמבטא את גבולות אזור הרווח בר-סמך והוא מספר קבוע שווה 1.96 לרמת מובהקות 95%.

n- מספר האנשים בתוך כל שכבה.

p- הערכת המדד היחס המרכזי והוא 50%.

e- הטעות השולית המוחלטת המותרת לצורך פרסום לפי רמת מובהקות, ובהתאם לכך אומץ הערך של 7% שמיצג את הערך המוחלט להבדלים שרצוי לא לחצות בין ממוצע האוכלוסייה האמיתי לביו הממוצע המוערך מנתוני המדגם.

DEFF השפעת עיצוב המדגם למדגמי אשכולות, ובמצב זה בגלל השימוש בדגימת אשכולות הוא 1.2.

מכיוון שנרצה לכסות 8 רמות פרסום, מספר המשפחות במדגם (N) בכל השכבות יהיה 1,882 משפחות.

היות ונבחרו 24 משפחות, מכלל האזורים הנבחרים, מספר אזורי הבחירה הדרוש הוא 78 אזורים סטטיסטיים ובכך גודל המדגם הסופי לאחר קירוב יהיה 1,872 משפחות.

2.4 מהלך עבודת השדה

2.4.1 בחירת צוות עבודת שדה

גויס צוות עבודת שדה מקבוצת הסוקרים[5] שעובדים או שעבדו בעבר באגודת הגליל בסקרים ובמחקרים קודמים.

2.4.2 הכשרת ואימון צוות הסוקרים

נערכה סדנת הכשרה ואימון מרכזית במשרדי אגודת הגליל בשפרעם, בה השתתפו 20 סוקרים וסוקרות בשדה. האימון נעשה ע״י מרכז הפעילות בשטח, בנוסף לצוות ניהול הפרויקט. כמו כן, נערכה סדנה דומה נוספת באזור הדרום בה השתתפו 8 סוקרים וסוקרות.

לאחר סיום סדנאות ההכשרה, יצא צוות הסוקרים לעבודת השטח לצורך מילוי 5 שאלונים בלבד (כל אחד מהסוקרים/ות), וזה בהתאם להנחיות מרכז הפעילות בשטח. לאחר מכן, קיים מרכז הפעילות ראיון עם כל סוקר בנפרד במהלכו נבדקו השאלונים, כולל בדיקת שגיאות, והעלאת בעיות שהתעוררו בשדה. לאחר ווידוי תקינות מילוי השאלונים, הורשה ניתן אישור לכל סוקר להמשיך בעבודה איסוף הנתונים והשלמת המכסות הדרושות. פגישות אלה עם הסוקרים אפשרו תיקון הטעויות שנעשו ע״י הסוקרים והסוקרות בשלב מוקדם.

2.4.3 אופן ההגעה למשפחות

- הסוקר מגיע לתחילת אזור הספירה הנבחר, וזה בסיוע מרכז הפעילות בשטח שנעזר במפה שמציגה גבולות ונקודת ההתחלה של האזור הסטטיסטי[6]. נקודת התחילה בכל אזור הספירה היא הבית הראשון בצפון מערב האזור הסטטיסטי.
- מסלול ההליכה מתחיל באזור הסטטיסטי מתחילת האזור ומתקדם בדרכים המשומשות בכיוון מחוגי השעון, עד להשלמת סיבוב שלם (כלומר חזרה לנקודת ההתחלה). לאחר מכן, עובר הסוקר לבית הראשון באזורים האחרים שנשארו מהאזור הסטטיסטי, והולך באותה שיטה (עם כיוון השעון) עד להשלמת סיבוב נוסף, וחוזר חלילה.
- במהלך ההליכה במסלול, בוחר הסוקר משפחות מהבתים הנמצאים בצד ימינו. המשפחה הראשונה היא המשפחה הראשונה שפוגש הסוקר במסלולו. אם המשפחה סירבה לפגוש את הסוקר, הוא עובר למשפחה שלאחריה וכך בכל פעם עד למפגש עם המשפחה הראשונה, לאחר מכן הסוקר מוציא קבוצה מוגדרת של משפחות וממשיך לפגוש משפחות שלאחריהן ישירות. אם המשפחה סירבה להשתתף, הסוקר עובר למשפחה שלאחריה, וממשיך עד שפוגש את המשפחה השנייה באזור הסטטיסטי, ואחר כך מוציא מספר דומה של משפחות כמו בפעם הראשונה, עובר למשפחה השלישית וכך בכל פעם. גודל הקבוצה שהוצאה לאחר כל ראיון

---

[5] צוות עבודת השדה כוללת סוקרים וסוקרות, השימוש בלשון זכר לשם קיצור והקלה בלבד.

[6] הסוקרים נעזרו במפות שהוכנו ע״י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ושומשו במפקד האוכלוסין, 2008.

נקבע בהתאם לגודל האזור הסטטיסטי שנקבעה לחמש משפחות, חוץ ממצבים מיוחדים כמו הישובים הלא מוכרים באזור הדרום.

- הסוקר ממשיך בבחירת בתים מבין מגוון בתים בהתאם למסלול ההליכה שתואר לעיל, עד להגעה למספר משפחות דרוש (24) מאזור סטטיסטי אחד.
- לציין, שהסוקרים בישובים הלא מוכרים בנגב לא הצליחו להקפיד על מסלול ההליכה באופן מתמיד, וזאת בגלל האופי של הישובים האלה מבחינת סדר הבתים, והעדר כבישים ברורים ובהעדר מפות של הישוב. בישובים אלו, הוקמה נקודת התחלה בהתאם לסימן מרכזי בולט של הישוב.
- נעשתה בחירה של אדם אחד, זכר או נקבה מבני המשפחה מקבוצת גיל 35-18 שנים לצורך מילוי השאלון. הבחירה נעשתה בהתאם לטבלת קיש. במקרה ולא נכח האדם הנבחר בתוך הבית באתה העת, החוקר מבקר פעם נוספת או פעמיים אצל המשפחה לצורך השלמת השאלון.

2.4.4 איסוף הנתונים

צוות עבודת השדה החל בתהליך איסוף נתונים בתחילת חודש נובמבר 2019 ועד תחילת חודש מרץ 2020.

2.4.5 שיעור היענות

בעקבות משבר הקורונה, ובשלבי הסיום של עבודת השדה לא היה אפשרי להמשיך לבצע ביקורים בבתים ולערוך ראיונות פנים מול פנים (בעקבות ההנחיות וההגבלות שהוטלו ע״י רשויות המדינה), ולכן הופסקה עבודת השדה אחרי שהושלמו 1532 שאלון.
האחוז הסופי של השאלונים שמולאו בשלמותם במהלך סקר זה היה 82% מהמשפחות בשדה. וממוצע ההיענות הגיע ל 73% מכלל המשפחות שנערך אצלם ביקור באזורים הסטטיסטיים בהם נרשמו מקרים של סירוב.

2.5 מנגנון הפיקוח והמעקב

הוכנו מראש טפסים מיוחדים לסקר זה לצורך בקרת תהליך העבודה היומית ומסירה של שאלונים למרכז הפעילות ע״י הסוקרים\ות. כמו כן, מרכז עבודת השטח יצר קשר באופן יומי עם סוקרים\ות וקיבל דיווחים בעל פה אודות מהלך העבודה ליום הקודם, וגם אודות מקרי סירוב וקשיים בהם נתקלו הסוקרים\ות במהלך העבודה ובכך, מרכז הפעילות ומנהלי הפרויקט קיבלו תמונה יומית עדכנית של מהלך התקדמות ביצוע הסקר.

2.6 המנגנון להבטחת איכות הנתונים בשדה

תהליך הבטחת איכות הנתונים נעשה באופן הבא:

- בדיקה ועיון בשאלונים שמולאו, כדי להבטיח שהסוקרים\ות אכן קיבלו תשובות לכל השאלות שבשאלון, ומילאו אחר הוראות המעבר והקישור בין השאלות והתשובות.
- למידת הדיווחים המתקבלים מהסוקרים\ות ובהתאם לכך, מתן הנחיות בהתאם.
- מעקב אחר קבלת השאלונים מהשדה באופן יומי וסימון טפסים חוזרים לתיקון הטעויות שהופיעו בהם.
- יצירת קשר עם כל סוקר\ת אחרי יום עבודתו הראשון, או אחרי היומיים הראשונים של העבודה, ובדיקת השאלונים בנוכחותו בכדי להבין את הקשיים במילוי השאלון בשלב מוקדם של עבודה.

2.7 ניתוח נתונים

2.7.1 הכנת תוכנת הזנה

נקבעה תוכנת הזנה מיוחדת אשר נבנתה והוכנה בתוכנת Microsoft Access, ונלקחו בחשבון במהלך עיצוב התוכנה וצגי ההזנה הדברים הבאים:

- התאמתה לצורת השאלון מבחינת הסדר.
- התאמת רצף ההזנה לסדר השאלות בשאלון (רצף הדפים והחלקים).
- הכלת ההגבלות והתנאים על הנתונים כפי שבא בשאלון, ובמיוחד המעברים המצויים בשאלות ובחלקי השאלון השונים והערכים שמותר להכניס, ומתן הנחיות לאופן התיקון במקרים של טעויות.
- הקלה בגישה והגעה לשאלונים ותיקונם במידת הצורך.

2.7.2 הזנת הנתונים

לאחר סיום הכנת תוכנת ההזנה, החלה עבודת הזנת הנתונים וזאת לאחר הדרכת המזינים אודות אופן העבודה והשימוש בתוכנת ההזנה.

2.7.3 בדיקה וסינון הנתונים

לאחר סיום תהליך הכנסת הנתונים, נעשתה עבודת הגהה בדיקת הנתונים כדלקמן:

- בדיקת המעברים בין השאלות וערכים.
- בדיקת ההתאמה בין השאלות בפרק אחד לבין השאלות בפרקים אחרים בהסתמך על קשרים לוגיים

- ביצוע בדיקות בהתאם לקשרים מסוימים בין השאלות השונות, ובמהלכן הוכנה רשימת שאלונים שלא תואמים שנבדקו שוב לזיהוי מקור הטעות ותיקון בהתאם. במידה והופיעו בעיות הקשורות בעבודת השדה, הטיפול הועבר לסוקרים\ות לצורך ביצוע ביקור חוזר, ותיקון השגיאות אשר נמצאו בשאלון.

الفصل الثالث | הפרק השלישי

المفاهيم والمصطلحات
הגדרת המושגים

3.1 تعريف المفاهيم والمصطلحات

فيما يلي عرض لأهم المفاهيم والمصطلحات التي تم استخدامها في جمع البيانات.

منطقة	موقع جغرافي واسع، وبحسب التوزيع الجغرافي المعتمد لدى المؤسّسات الرسمية المحلّية، تضم منطقة الشمال، وهي المنطقة الأكبر من حيث تعداد السكّان العرب وتجمعاتهم السكّانية في البلاد. وتشمل منطقة حيفا لواء حيفا. كذلك، تشمل منطقة الوسط لواء المركز ولواء تل أبيب ولواء القدس. وتشمل منطقة الجنوب لواء الجنوب (النقب).
منطقة العد	منطقة جغرافية محددة على الخرائط، يتم تحديدها فعليًا على أرض الواقع، وقد تكون جزءًا من تجمع سكّاني كبير أو قرية صغيرة بكاملها. وقد استندنا إلى التقسيم الذي اعتمدته دائرة الإحصاء المركزية في المسح السكّاني الشامل الذي أجري في العام 2008.
تجمع سكّاني	موقع محدد من الأرض، مأهول بالسكّان بشكل دائم يتمتع بسلطة إدارية رسمية، ومنفصل جغرافيًا عن أي تجمع مجاور ومعترف به عرفيًا، ويضم كذلك التجمع غير المعترف به – رسميًا- دون سلطة إدارية مستقلة.
حجم التجمع	تم تقسيم التجمعات العربية وفق تعداد السكّان ونوعية السكّان إلى: - بلدات كبيرة، هو تجمع يزيد عدد سكّانه عن 15,000 نسمة. - بلدات متوسّطة، هو تجمع يتراوح تعداد سكّانه بين 5,000 وبين 15 ألف نسمة. - بلدات صغيرة، لا يتعدى تعداد سكّانه الـ 5,000 نسمة.
طبيعة التجمع	نوعية التجمع من حيث الاختلاط العربي اليهودي للسكّان. - تجمع مختلط: تجمع سكّاني يقطنه يهود وعرب. - تجمع غير مختلط: تجمع سكّاني يسكنه العرب فقط.
تصنيف التجمع	تصنيف التجمعات السكّانية العربية حسب اعتراف السلطات الإسرائيلية بنوعية تلك التجمعات. - قرى غير معترف بها: وهي تجمعات سكّانية في منطقة الجنوب، لم تحظ باعتراف رسمي من السلطات الإسرائيلية لاعتبارات سياسية وغيرها، مما يحرمها من سلطة إدارية محلّية، ومن الارتباط بالشبكات العامة كالكهرباء، والمياه ومن الخدمات العامة المختلفة كما تُحرم من حق البناء المرخص.
أسرة	تُعرّف الأسرة لأغراض التعداد، بأنها فرد أو مجموعة أفراد تربطهم صلة قربى، أو لا تربطهم صلة كهذه يقيمون عادة في مسكن واحد أو في جزء منه، ويشتركون في المأكل، أو في أي جانب من ترتيبات المعيشة الأخرى.
متوسط حجم الأسرة	متوسط عدد الأفراد في الأسرة الواحدة، ويساوي مجموع الأفراد لفئة معينة مقسومًا على عدد الأسر لتلك الفئة.
العمر	الفترة الزمنية المقدرة أو المحسوبة بين تاريخ الميلاد وتاريخ الإسناد، معبرًا عنه بسنوات شمسية كاملة، أي بإهمال الشهور والأيام مهما كان عددها.

الحالة الاجتماعية ويقصد بها تحديد الحالة الزواجية للفرد، وهي تعني حالة الفرد الشخصية والتي يكون عليها الفرد البالغ من العمر 18 سنة فأكثر وقت الإسناد الزمني للتعداد، والمتعلقة بقوانين وعادات الزواج المعمول بها في البلد. وقد تكون إحدى الحالات التالية: أعزب، خاطب، متزوج، مطلق، أرمل، منفصل.

عازب/ة الفرد الذي بلغ عمره 18 سنة فأكثر، ولم يتزوج زواجًا فعليًا، وفقًا للأعراف السائدة ولم يعقد قرانه ولم يكن قد تزوج في السابق.

خاطب/ة الفرد البالغ من العمر 18 سنة فأكثر، وقد تم تسجيل عقد زواجه رسميًا من قبل المحكمة، لكنه لم يتزوج فعليًا وفقًا للأعراف السائدة، وليس مطلقًا أو أرملاً من زواج سابق، ولا يشمل الفرد المتزوج حاليًا وعقد قرانه للمرة الثانية حيث يعتبر متزوجًا.

متزوج/ة الفرد البالغ 18 سنة فأكثر، والمتزوج زواجًا فعليًا وفقًا للأعراف السائدة، سواء كان الزوجان يقيمان معًا وقت الإسناد الزمني أو لا، وبغض النظر عن حالته السابقة.

مطلق/ة الفرد البالغ 18 سنة فأكثر، وسبق له الزواج فعلاً، وانفصل في الزواج الأخير عن زوجه بالطلاق المسجل شرعًا، ولم يتزوج مرة أخرى.

أرمل/ة الفرد البالغ 18 سنة فأكثر، وسبق له الزواج فعلاً، ولكن انفصل في الزواج الأخير عن زوجه بوفاتها ولم يتزوج مرة أخرى.

منفصل/ة الفرد البالغ 18 سنة فأكثر، وسبق له الزواج فعلاً وانفصل في الزواج الأخير عن زوجه، ودون أي إثبات مسجل رسميًا وقانونيًا ولم يتزوج مرة أخرى.

نسبة الجنس عدد الذكور لكل مائة من الإناث ضمن السكّان.

قوى العمل جميع الأفراد الذين ينتمون للفئة العمرية 15 سنة فأكثر، وينطبق عليهم مفهوم العمالة أو البطالة.

خارج قوى العمل جميع الأفراد الذين ينتمون لسن العمل (ضمن القوى البشرية)، ولكنهم لا يعملون ولا يبحثون عن عمل، سواءً لعدم رغبتهم بالعمل لاستغنائهم عن المردود المالي الناتج عن العمل، أو لأسباب أخرى.

العمل الجهد المبذول في جميع الأنشطة التي يمارسها الأفراد بهدف الربح أو الحصول على أجرة معينة، سواءً كانت على شكل راتب شهري، أو أجرة أسبوعية، أو بالمياومة أو على القطعة، أو نسبة من الأرباح، أو سمسرة، أو غير ذلك من الطرق. كذلك فإن العمل بدون أجر أو بدون عائد في مصلحة، أو مشروع أو مزرعة للعائلة، تدخل ضمن مفهوم العمل إذا كانت طبيعة العمل معتادة، كذلك فإن الأنشطة المعتادة للفرد في الأعمال التطوعية والخيرية لدى أية جهة أخرى دون أجر تعتبر عملاً.

المشتغل الفرد الذي يباشر عملاً معينًا منتجًا، سواء أكان لحسابه أو لحساب غيره، وسواء بأجر أو دون أجر، أو يصب في مصلحة الأسرة أو العائلة. ويصنف المشتغلون حسب عدد ساعات العمل الأسبوعية، إلى مشتغلين بعمالة جزئية (محدودة) ومشتغلين بعمالة كاملة.

آخر تشمل أية حالة أخرى مثل العمل في الجمعيات الخيرية دون أجر، أو أي عمل تطوعي لدى الغير، وكذلك العمل لدى جهة أخرى دون أجر.

مجمل الدخل	مجمل المبالغ النقدية والعينية التي يحصل عليها كل فرد من أفراد الأسرة خلال فترة الإسناد الزمني أيًا كان مصدرها، الأجور من العمل، والمخصّصات الحكومية. وتعتمد إحدى الطريقتين التاليتين للإسناد الزمني للدخل: الدخل الشهري: وهو مجموع المبالغ النقدية والعينية التي تحصل عليها الأسرة شهريًا أيًا كان مصدرها. الدخل السنوي: وهو مجموع المبالغ النقدية والعينية التي حصلت عليها الأسرة في الاثني عشر شهرًا الماضية، من تاريخ آخر زيارة للأسرة من قبل هذا المسح.
الأجر	الأجر النقدي الصافي المدفوع للمستخدمين بأجر من قبل أصحاب العمل.
عمالة تامة	جميع الأفراد الذين ينطبق عليهم مفهوم العمالة ويعملون بصورة اعتيادية وفق عدد ساعات أسبوعية حددت لعمل ما لوظيفة كاملة (بنسبة 100%).
عمالة جزئية	جميع الأفراد الذين ينطبق عليهم مفهوم العمالة ويعملون بصورة غير اعتيادية عدد ساعات أقل من المعتاد (بشكل جزئي نسبة لوظيفة كاملة).
المهن :	الحرفة أو نوع العمل الذي يقوم به الفرد إذا كان عاملاً، أو العمل الذي قام به سابقاً إذا كان عاطلاً عن العمل.
مستوى الدخل للأسرة	تم ترتيب مستوى دخل الاسرة وفق احتساب معدل مجموع الدخل الصافي لجميع افراد الاسرة في إسرائيل، حيث تم توزيع المستويات الى 3 مستويات، أقل من المعدل، في المعدل (في مجال ±10% من المعدل = 16,518 ش.ج)، وأعلى من المعدل
الحالة التعليمية	أعلى مؤهل علمي أتمه الفرد بنجاح
أقل من ثانوي	كل من درس سنوات تعليمية حتى الصف الثاني عشر ولم يحصل على شهادة انهاء.
شهادة انهاء ثانوي	كل من انهى الصف الثاني عشر وحصل على شهادة انهاء.
"بجروت"	كل من اجتاز امتحانات "البجروت" الإسرائيلية.
شهادة كلية أو أقل من بكالوريوس	كل من أنهى التعليم في كلية تكنولوجية، أو كلية قطرية، او مؤسسة لتأهيل المعلمين وسواها (ما عدا مؤسسات حصلت على اعتراف كمؤسسات تعليم عالي) واجتاز الامتحان بنجاح.
لقب أول فأعلى	كل من أنهى التعليم في جامعة أو مؤسسة حاصلة على اعتراف من مجلس التعليم العالي في إسرائيل لمنح شهادة جامعية.
التخصّص	التخرج من إحدى الكليات أو الجامعات مع شهادة اجتياز في أحد المواضيع التالية أو أكثر. لغات وأدب، علوم تربوية، تأهيل المعلمين، فنون جميلة وفنون تطبيقية، علوم إنسانية، علوم دينية ولاهوت، علوم اجتماعية سلوكية، علوم تجارية وإدارية، علوم قانونية، علوم فيزيائية، علوم بيولوجية، رياضيات وعلوم الحاسوب، علوم طبية وصحة، فروع المساعدة الطبية، علوم هندسية، علوم زراعية، غابات وتشجير، مواضيع أخرى خاصة.
الهوية	مفهوم الشخص لتعريف نفسه وتعبيره عن فرديته وعلاقته بالجماعات (الهوية الدينية، القومية والمدنية).
الخدمة العسكرية	امتثال الفرد للخدمة في صفوف الجيش الإسرائيلي كمتجند لأداء واجبات عسكرية.

الخدمة المدنية
التطوّع لتوفير خدمات للجمهور ضمن أطر مكاتب وهيئات حكومية ومؤسسات المجتمع المدني، التطوع يتم في مجالات مختلفة لخدمة المجتمع مثل التربية والتعليم، الصحة، الأمن، الرفاه الاجتماعي وغيرها.
يحصل الفرد خلال فترة الخدمة على أجر بمثابة مصروف شهري.

الكفاءة الذاتية
مجموعة من الاحكام الصادرة عن الفرد والتي تعبر عن معتقداته حول قدرته على القيام بسلوكيات معينة ومرونته في التعامل مع المواقف الصعبة والمعقدة وتحدي الصعاب إضافة الى مدى مثابرته لإنجاز المهام المكلف بها. (وفق النموذج النظري لألبرت باندورا في نظرية التعلم الاجتماعي المعرفي (Albert Bandura: Social Cognitive Theory/ Self-Efficacy).

التفاعل الاجتماعي
المشاركة في فعالية جماعية التي تأتي بالفائدة المجتمعية والتي تهدف بالأساس الى حل مشاكل مجتمعية عالقة أو تلبية احتياجات مجتمعية، أو خلق تأثير اجتماعي.

رأس المال الاجتماعي
الشبكات المشتركة فيما بينها بالمعايير والقيم والمفاهيم التي من شأنها تسهيل التعاون داخل أو بين المجموعات، والتي توّلد الثقة وبالتالي تمكين الناس من العمل معاً (التعريف وفق المنظمة للتعاون الاقتصادي والتنمية (OECD).

المعاملة غير المنصفة (العنصرية)
الممارسات التي يتم من خلالها معاملة الفرد او المجموعة بمعاملة غير منصفة بناءاً على انتماءه\ا.

الصحة
حالة من الاستقرار الجسدي والنفسي والاجتماعي ، ولا تقتصر على انعدام الأمراض والاضطرابات (التعريف وفق منظمة الصحة العالمية WHO). وتشمل أيضاً الصحة النفسية والتي عرفت هنا بدرجة تعرض الفرد الى خطر المعاناة من ضائقة نفسية حيث احتسبت وفق نموذج مقياس الصحة العامة General Health Questionnaire (GHQ-12) والذي يشمل 12 مركباً.

التدخين
يشمل جميع أصناف التدخين والسجائر والنرجيلة.

نمط غذائي نباتي
نمط حياة يمتاز بالامتناع عن تناول اللحوم

نمط غذائي خضري
نمط حياة يمتاز بالاعتماد على منتوجات الطبيعة وبالامتناع عن تناول اللحوم ومنتوجات الغذاء من الحيوانات.

الموازنة بين العمل والحياة
قدرة الفرد على الملائمة بين الحياة الشخصية والحياة العملية.
يتم قياسه بتدريج الفرد لوتيرة مواجهته لعدد من الحالات المتعلقة بالحياة والعمل وفق سلم من 1-5 (حيث أن 1-نهائياً لا و-5 دائماً).

شبكات التواصل الاجتماعية
هي مواقع على الشبكة العنكبوتية أو تطبيقات مصممة للهواتف الخلوية الذكية تتيح لمستخدميها التواصل فيما بينهم والتفاعل مع بعضهم البعض من خلال مشاركة المعلومات والمحتويات بسرعة وكفاءة في وقت حدوثها الفعلي .

3.1 הגדרת המושגים

להלן המושגים והמונחים המרכזיים שנעשה בהם שימוש בסקר

אזור – אזור גאוגרפי רחב, המאומץ בקרב מוסדות רשמיים מקומיים והוא כולל אזור הצפון שנחשב לאזור הגדול ביותר בארץ מבחינת מספר תושבים ערבים ויישוביהם, אזור חיפה שכולל את מחוז חיפה, כמו כן, אזור המרכז שכולל את מחוז מרכז, מחוז תל אביב ומחוז ירושלים. נוסף לכך אזור הדרום שכולל את מחוז הדרום (הנגב) .

אזור סטטיסטי – אזור גאוגרפי מוגדר על המפה, ומוגדר בפועל בשטח. ייתכן שיהיה חלק מיישוב גדול או ישוב קטן בשלמותו. בסקר זה הסתמכנו על החלוקה שאימצה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בסקר המקיף (המפקד) שנערך בשנת 2008.

ישוב – אזור קרקע מוגדר, מאוכלוס באופן קבע, שיש רשות ניהול רשמית, נפרד גאוגרפית מכל ישוב סמוך ונחשב כמוכר ע"פ החוק, וכולל גם ישובים לא מוכרים רשמית שהם גם ללא רשות ניהול עצמאית.

גודל הישוב – הישובים הערביים חולקו בהתאם למספר התושבים ל:

- ישובים גדולים: כל ישוב שמספר תושביו עולה על 15000 תושבים.
- יישובים בינוניים: כל ישוב שמספר תושביו נע בין 5000-15000 תושבים.
- יישובים קטנים: כל ישוב שמספר תושביו הוא לא יותר מ 5000 תושבים.

סוג הישוב – סוג הישוב מבחינת השתייכות לאומית של תושביו (ערבים ויהודים).

- יישוב מעורב: יישוב המאוכלס על ידי ערבים ויהודים.
- יישוב לא מעורב: יישוב המאוכלס על יד ערבים בלבד.

סיווג הישוב ע"פ החוק – סיווג היישובים הערבים בהתאם להכרת הרשויות הישראליות בהם.
כפרים לא מוכרים: הם יישובי אוכלוסייה באזור הדרום, שלא זכו להכרה רשמית מצד הרשויות הישראליות מסיבות פוליטיות ואחרות, דבר המונע מהם ניהול רשות מקומית ומחיבור לרשתות החשמל, המים, ושירותים שונים אחרים כמו גם רישוי בניה.

משפחה – לצורכי הסקר, משפחה מוגדרת כפרט או קבוצת פרטים אשר קיים ביניהם יחס קרבה או שלא קיים קשר כזה אך גרים בד"כ באותו בית או בחלקים ממנו, מקיימים משק בית משותף כמו באוכל, או בתחום כלשהוא בסידורי המחיה הנוספים.

ממוצע גודל המשפחה – ממוצע מספר הנפשות במשפחה אחת, והוא שווה לסך כל הנפשות לקבוצה מסוימת מחולק במספר המשפחות לקבוצה זאת.

גיל תקופת הזמן המוערכת או המחושבת בין תאריך הלידה ותאריך הדיווח؛ מוצג על ידי שנות שמש שלמות, ללא התחשבות בחודשים ולימים עד כמה שיהיו.

המצב המשפחתי הגדרת המצב הנשואי של הפרט, והכוונה כאן היא למצבו המשפחתי של הפרט בגיל 15 או יותר המפקד, בהתאם לחוקים ולמסורת הנישואין הנהוגים באותו מקום, ויכולה להיות אחת מבין אלה: רווק/ה, מאורס/ה, נשוי/אה, גרוש/ה, אלמן/ה, פרוד/ה.

רווק\ה אדם שהגיע לגיל 15 או יותר ולא נישא בפועל, בהתאם לחוק ולמסורת הרווחת ואינו קשור בהסכם נישואין ולא נישא בעבר.

מאורס\ה אדם שהגיע לגיל 15 או יותר, ונרשם הסכם נישואיו רשמית על ידי בית המשפט, אך עוד לא התחתן בפועל בהתאם למנהגים ולמסורת, והוא אינו גרוש או אלמן מנישואים קודמים, ולא כולל האדם הנשוי בזמן הנוכחי ונרשם בהסכם נישואין בפעם השנייה (נחשב לנשוי).

נשוי\אה כל אדם שהגיע לגיל 15 או יותר, הנשוי בפועל בהתאם לחוק ולמסורת הרווחת, באם בני הזוג גרים יחד בעת הרישום או לא, וללא קשר למצבו המשפחתי בעבר.

גרוש\ה כל אדם שהגיע לגיל 15 או יותר, הספיק להתחתן בפועל בעבר, נפרד מאשתו בנישואיו האחרונים בגירושין הרשומים מבחינה חוקית, ולא התחתן שוב.

אלמן\ה כל אדם שהגיע לגיל 15 או יותר, הספיק להתחתן בפועל, אך נפרד מאשתו בנישואיו האחרונים בפטירתה ולא התחתן שוב.

פרוד\ה כל אדם שהגיע לגיל 15 או יותר, הספיק להתחתן ונפרד מאשתו בנשואיו האחרונים בלי שום מסמך רשמי וחוקי ולא חזר להתחתן שוב.

יחס המינים מספר הזכרים לכל מאה נקבות בקרב האוכלוסייה.

כוח העבודה כלל האנשים המשתייכים לקבוצת גיל 15 ומעלה, וחלה עליהם הגדרת עבודה או אבטלה.

מחוץ לכוח העבודה כל האנשים המשתייכים לגיל העבודה (בקרב כוח האדם), אך אינם עובדים ואינם מחפשים עבודה, בגלל אי רצונם בעבודה וויתורם על הכנסה כספית תמורת עבודתם או מסיבות אחרות.

העבודה המאמץ המושקע שנעשה בכל פעילות שמבוצעת על ידי אנשים למטרה רווח או השגת שכר כלשהו, בין אם בשכר חודשי, בשכר שבועי, יומית, חלקית, אחוז מהרווח, תיווך, או כל שיטה אחרת. בנוסף לכך, עבודה בלי שכר או בלי שום תמורה, או עסק או חווה משפחתית, נכללת בתוך מושג העבודה אם אופי העבודה היה מחזורי, כך גם הפעילות המחזורית לפרט בעבודות התנדבות וצדקה בכל גוף בלי שכר נחשבת גם כעבודה.

עובד כל אדם המתחיל עבודה שיש בה ייצור, בין אם בעבורו או בעבור אחרים, אם בשכר או בלי, או שמוביל לתועלת המשפחה. אפשר לסווג את העובדים בהתאם לשעות העבודה השבועיות, לעובדים במשרה חלקית (קצובה) ולעובדים במשרה מלאה.

אחר הכולל כל מצב אחר כמו עבודה בעמותות צדקה בלי שכר, או כל עבודה התנדבותית אצל אחרים, כמו כן עבודה אצל גורם אחר בלי שכר.

הכנסה כוללת סך כל הסכומים המזומנים, אשר מקבלים כל אחד מחברי המשפחה במהלך תקופה מוגדרת ללא שום קשר למקורם, שכר עבודה, קצבאות ממשלתיות. התקופה המוגדרת נקבעת ע"פ אחת משתי השיטות הבאות:
הכנסה חודשית: זהו סך הכל סכום במזומנים אשר המשפחה מקבלת באופן חודשי בלי קשר למקור.
ההכנסה השנתית: זהו סך הכל סכום במזומנים אשר המשפחה משיגה ב-12 החודשים האחרונים, ממועד הביקור האחרון למשפחה בסקר.

השכר היומי השכר המזומן נטו המשולם לעובדים בשכר מצד המעסיקים.

עובד באופן מלא כל האנשים שחל עליהם מושג העבודה אשר עובדים באופן רגיל לפי מספר השעות השבועיות שהוגדרו למשרה מלאה בהיקף 100%.

עובד באופן חלקי כל האנשים שחל עליהם מושג העבודה אשר עובדים באופן בלתי רגיל מספר שעות פחות ממה שהוגדר למשרה מלאה (באופן חלקי ביחס למשרה מאלה).

המקצוע משלח היד או סוג העבודה שאדם עושה אם הוא עובד, או סוג העבודה שעשה בעבר אם הוא מובטל.

רמת הכנסה למשפחה רמת ההכנסה למשק הבית חושב לפי ההכנסה הכוללת הממוצעת לכל בני המשפחה בישראל, אשר חולקה ל-3 רמות, מתחת לממוצע, בממוצע (בתחום ±10% מהממוצע בישראל 16,518) ומעל לממוצע.

השכלה הדרגה הלימודית הגבוהה ביותר שהפרט השיג והשלים בהצלחה.

לא סיים/ה ב"ס תיכון כל מי שלמד שנות לימוד עד כיתה י"ב ולא קיבל תעודת סיום.

סיים ב"ס תיכון כל מי שסיים כיתה י"ב וקיבל תעודת סיום

בגרות כל מי שעבר את בחינות הבגרות הישראליות.

תעודת דיפלומה (פחות מתואר ראשון): כל מי שסיים את לימודיו במכללה טכנולוגית או מכללה ארצית, או מוסד הסמכת מורים או במוסד אחר (חוץ ממוסדות שזכו בהכרה מהמועצה להשכלה גבוהה), ועבר את המבחנים בהצלחה.

תואר ראשון ומעלה כל מי שסיים את לימודיו באוניברסיטה או בכל מוסד שזכה בהכרה מהמועצה להשכלה גבוהה בישראל לצורך מתן תעודה אוניברסיטאית.

התמחות סיום הלימודים במכללה או באוניברסיטה עם תעודת מעבר באחד או יותר מהמקצועות הבאים:
שפות וספרות, מדעי החינוך, הכשרת מורים, אמנויות ואמנויות שימושיות, מדעי הרוח, מדעי הדת והתיאולוגיה, סוציולוגיה התנהגותית, מדעי סחר ומנהל, משפטים, מדעי הפיזיקה, ביולוגיה, מתמטיקה ומדעי המחשב, מדעי בריאות ורפואה, מקצועות עזרה רפואית, מדעי ההנדסה, מדעי החקלאות, יערנות ויערנות, ומקצועות ספציפיים נוספים.

הזהות האופן שבו הפרט מגדיר את עצמו ואת הקשר שלו עם הקבוצות מבחינה דתית, לאומית או אזרחית.

שירות צבאי התייצבות הפרט לשירות לצבא הישראלי כחייל שמבצע עבודות צבאיות.

שירות לאומי התנדבות על מנת לספק שירותים לציבור במסגרות משרדי ממשלה, מוסדות החברה האזרחית. ההתנדבות מתקיימת בתחומים שונים לשירות הציבור כמו: חינוך, בריאות, ביטחון, רווחה ועוד.
במהלך תקופת השירות מקבל הפרט שכר כדמי כיס.

מסוגלות עצמית מערך שיפוטים שנוצרים ע"י הפרט המשקפים את אמונתו ביכולתו לבצע התנהגות מסוימת וגמישותו בהתמודדות עם מצבים קשים ומורכבים ואתגרים, לצד התמדתו לעמוד במשימות שהוצבו לו. (על פי המודל התיאורטי של בנדורה- התיאורית הקוגניטיבית החברתית).
(Albert Bandura: Social Cognitive Theory/ Self Efficacy)

מעורבות חברתית השתתפות בפעילות חברתית שתורמת לחברה ואשר מטרתה העיקרית לפתור בעיות, או מתן מענה לצרכים חברתיים, או יצירת השפיה חברתית.

הון חברתי רשתות שחולקות ביניהן סטנדרטים, נורמות, ערכים ומושגים אשר מאפשרים שיתופי פעולה בין הקבוצות ובתוכן שיוצרים אמון ובכך מאפשרים לאנשים לעבוד יחד (ההגדרה לפי ארגון לשיתוף פעולה ופיתוח כלכליOECD).

יחס לא הוגן (גזעני) מצבים בהם מתייחסים לפרט או לקבוצה יחס שונה על סמך שייכותו.

בריאות בריאות היא מצב של רווחה גופנית, נפשית וחברתית ולא רק העדר מחלה (ההגדרה ע"פ ארגון הבריאות העולמי WHO).
ההגדרה כוללת גם בריאות נפשית שהוגדרה כמידת הסיכון של הפרט לסבול ממצוקה נפשית שחושב לפי מודל הבריאות הנפשית General Health Questionnaire (GHQ12) אשר כול בתוכו 12 מרכיבים.

עישון כולל כל סוגי העישון, הסיגריות והנרגילה.

דפוס אכילה צמחוני אורח חיים מאופיין בהימנעות מאכילת בשרים.

דפוס אכילה טבעוני אורח חיים שמאופיין בהסתמכות על מוצרים טבעוניים, ובהימנעות מאכילת בשרים ומוצרי מזון מבעלי חיים.

איזון בית העבודה והחיים החברתיים היכולת של הפרט לאזן בין החיים האישיים החברתיים לבין עבודתו.
המדד מחושב לפי דירוג הפרט לתדירות היחשפותו למקרים הקשורים לחיים ועבודה לפי סולם 1-5 (כאשר 1- בכלל לא ו-5 תמיד).

רשתות חברתיות אתרים ברשת האינטרנט, או יישומים מעוצבים ומתוכננים המיועדים ל"סמארטפונים" (טלפונים סלולריים חכמים) שמאפשרים למשתמשים בהם תקשורת ואינטראקציה ביניהם ע"י שיתוף מידע ותוכן במהירות ובאיכות בזמן התרחשותם בפועל.

الفصل الرابع | הפרק הרביעי

الشباب الفلسطينيون في إسرائيل: خلفية اجتماعية و اقتصادية

הצעירים הפלסטינים בישראל: רקע חברתי כלכלי

4.1 خلفية اجتماعية – اقتصادية

يقدر تعداد مجموعة الشباب الفلسطينيين في اسرائيل (مجموعة الجيل 18-35) (لا يشمل القدس والجولان) في نهاية سنة 2019 بـ 439,200 والذين يشكلون نسبة 28.4%، من مجموع السكان الفلسطينيين في اسرائيل بتوزيع 48.9% إناث مقابل 51.1% ذكور.

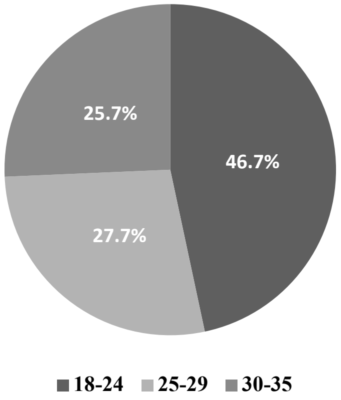

رسم بياني 4.1: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) وفق الفئات العمرية

ويسكن 50.6% من مجموعة الشباب في منطقة الشمال مقابل 19.4% في منطقة حيفا، 12.2% في منطقة المركز و17.9% في منطقة الجنوب. يشار الى أن الفئة العمرية 18-24 تشكل 46.7% من مجموع الشباب في جيل 18-35 سنوات، في حين تشكل الفئة العمرية 25-29 نسبة 27.7% اما الفئة 30-35 فتشكل 25.7%، وتجدر الإشارة الى ان الفئة العمرية 18-24 تشكل 52% من مجموعة الشباب في منطقة الجنوب.

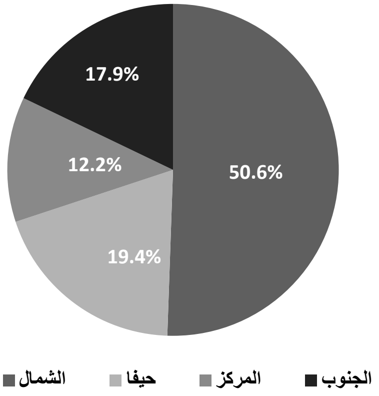

رسم بياني 4.2: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) وفق المناطق

أما من حيث توزيع الشباب وفق الحالة الاجتماعية فيتضح أن 47.6% منهم عازبون/ات من بينهم 52.8% ذكور مقابل 42.1% إناث. من جهة أخرى 39.2% من هذه المجموعة هم متزوجون/ات بواقع 35.4% من الذكور و43.2% من الإناث، أما نسبة حالات الطلاق فقد وصلت الى 2.5% بواقع 2.3% من الذكور و2.8% من الإناث.

بلغ متوسط عدد الاولاد في الاسرة (الأبوان في جيل 18-35) 2.3. أما في الأسر أحادية الابوين (مطلق/ة- أرمل/ة) فقد بلغ معدل عدد الاولاد 2.4، وتظهر النتائج ان هنالك فروقات حسب التوزيع النسبي للمناطق بحيث أن معدل عدد الأولاد هو الأعلى في منطقة الجنوب ويصل الى 3.39 أما في منطقة المركز فهو الأقل ويصل الى 1.99، وفي منطقة الشمال 2.03 وفي منطقة حيفا 2.15.

تظهر المعطيات ان 10.4% من الشباب عامة لم ينهوا المرحلة الثانوية بواقع 12% من الذكور مقابل 8.8% من الإناث. وتزداد هذه النسبة في مجموعة الجيل 30-35 لتصل الى 14.3%. بالمقابل حوالي 62% من الشباب قد أنهوا المرحلة الثانوية (مع أو بدون شهادة بجروت) وتظهر النسبة الاعلى في مجموعة الجيل 18-24 لتصل الى 78.6%.

أما من حيث التحصيل الأكاديمي فإن 17.2% يحملون لقباً جامعياً (لقب أول على الأقل) وتزداد هذه النسبة لتصل ال 21.5% من الإناث مقابل 12.9% من الذكور.

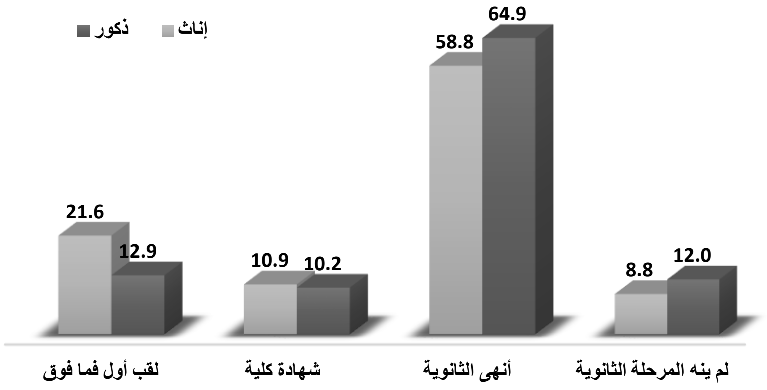

رسم بياني 4.3: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) وفق الجنس والتحصيل العلمي

ومن حيث الوضع الاقتصادي العام فإن 61.1% من مجموعة الشباب قد صرّحوا بأن دخلهم كأسرة هو تحت المعدل العام والذي حدّد بمبلغ يتراوح ما بين 14،866 شيكل الى 18،169 شيكل.

4.1 רקע חברתי - כלכלי

בסוף שנת 2019 מנתה אוכלוסים הצעירים הפלסטינים בישראל (קב' הגיל 18-35) (לא כולל מזרח ירושלים ורמת הגולן) כ- 439,200 נפש שמהווים 28.4% מכלל האוכלוסייה הפלסטינית בישראל שמתפלגים ל 48.9% נשים ו 51.1% גברים.

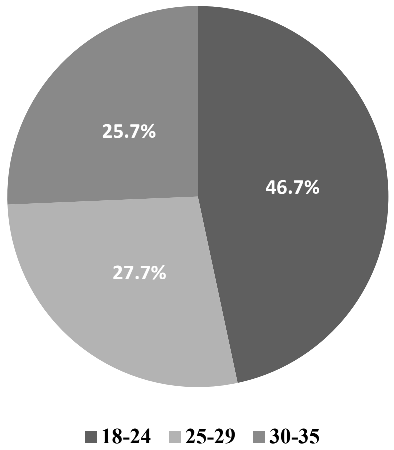

איור 4.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל

50.6% מקבוצת הצעירים מתגוררים באזור הצפון לעומת 19.4% באזור חיפה,12.2% באזור המרכז ו 17.9% באזור הדרום (הנגב). חשוב לציין כי קבוצת הגיל 18-24 מהווה 46.7% מכלל קבוצת הצעירים כאשר קבוצת הגיל 25-29, מהווה 27.7% וקבוצת הגיל 30-35 מהווה 25.7%, בתוך כך, קבוצת הגיל 18-25 מהווה 52% מכלל האוכלוסיות הצעירים באזור הדרום.

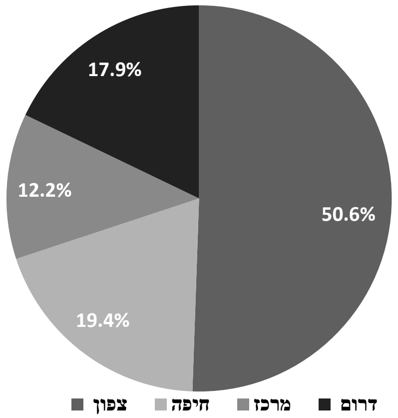

איור 4.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי אזור מגורים

לגבי התפלגות הצעירים לפי המצב המשפחתי, נמצא כי 47.6% מהצרירים הם רווקים/ות (52.8% מהם זכרים 42.1% מהנקבות). מצד שני 39.2% מהצעירים הם נשואים/ות (35.4% מהם זכרים ו 43.2% מהנקבות). בנוסף, 2.5% מהצעירים הם גרושים/ות (2.3% מהגברים ו 2.8% מהנשים).

ממוצע מספר הילדים במשפחה (ההורים בגיל 18-35) הינו 2.3. במשפחות החד הוריות (הורה גרוש/ה, אלמן/ה) ממוצע מספר הילדים הינו 2.4. ממצאי הסקר מצביעים על הבדלים בממוצע מספר הילדים במשפחה בין האזורים השונים כאשר הממוצע הגבוה ביותר הינו באזור הדרום (3.39) לעומת אזור המרכז (1.99), אזור הצפון (2.03) ואזור חיפה (2.15).

10.4% מהצעירים לא סיימו לימודיהם התיכוניים (12% מהזכרים לעומת 8.8% מהנקבות). אחוז זה עולה 14.3% בקבוצת הגיל 30-35. לעומת זאת 62% מהצעירים סיימו ב״ס תיכון (עם או בלי תעודת בגרות), כאשר האחוז הגבוה ביותר הנו בקבוצת הגיל 18-24 (78.6%).

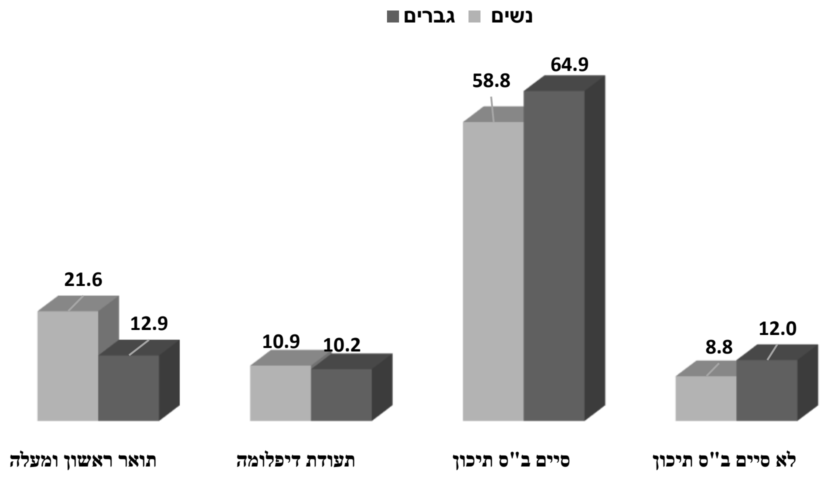

איור 4.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מין ורמת השכלה

לגבי רמת ההשכלה, 17.2% מהצעירים הנם בעלי תואר אקדמי (תואר ראשון לפחות) ואחוז זה עולה ל 21.5% בקרב הנשים לעומת 12.9% בקרב הגברים.

61.1% מהצעירים ציינו שהכנסה הכוללת של המשפחה היא מתחת לממוצע הכללי במשק ואשר נקבעה לסך שנע בין 14.866 ₪ ל- 18,169 ₪.

جدول 4.1: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية والجنس، 2020
טבלה 4.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל ומין, 2020

الفئة العمرية	**الجنس מין**				**كلا الجنسين שני המינים**		**גיל**
	ذكور גברים		إناث נשים				
	العدد מספר	النسبة אחוז	العدد מספר	النسبة אחוז	**العدد מספר**	**النسبة אחוז**	
24-18	103,186	47.0	97,554	46.4	**200,740**	**46.7**	24-18
29-25	60,900	27.7	58,200	27.7	**119,100**	**27.7**	25-29
35-30	55,660	25.3	54,700	26.0	**110,360**	**25.7**	30-35
المجموع	**219,746**	**100.0**	**210,454**	**100.0**	**430,200**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 4.2: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب المنطقة والجنس وفق الفئة العمرية، 2020
טבלה 4.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי אזור מגורים, מין וגיל, 2020

الفئة العمرية	المجموع סך הכל			المنطقة אזור מגורים												גיל
				شمال צפון			حيفا חיפה			وسط דרום			جنوب מרכז			
	ذكور גברים	إناث נשים	**كلا الجنسين שני המינים**	ذكور גברים	إناث נשים	**كلا الجنسين שני המינים**	ذكور גברים	إناث נשים	كلا الجنسين שני המינים	ذكور גברים	إناث נשים	**كلا الجنسين שני המינים**	ذكور גברים	إناث נשים	**كلا الجنسين שני המינים**	
18-24	47.0	46.4	**46.7**	45.5	45.8	**45.7**	45.6	42.7	**44.2**	47.0	46.7	**46.9**	52.3	51.7	**52.0**	18-24
25-29	27.7	27.7	**27.7**	28.1	28.3	**28.2**	28.5	27.9	**28.2**	27.4	27.6	**27.5**	26.1	25.7	**25.9**	25-29
30-35	25.3	26.0	**25.7**	26.4	26.0	**26.2**	25.8	29.4	**27.6**	25.6	25.7	**25.6**	21.6	22.6	**22.1**	30-35
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 4.3: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الحالة الاجتماعية والجنس وفق الفئات العمريّة، 2020
טבלה 4.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מצב משפחתי, מין וגיל, 2020

الفئة العمرية	الحالة الاجتماعية والجنس מצב משפחתי ומין																		المجموع סך הכל		גיל
	عازب/ة רווק\ה			خاطب/ة מאורס\ת			متزوج/ة נשוי\אה			مطلق/ة גרוש\ה			أرمل/ة אלמן\ה			منفصل/ة פרוד\ה					
	ذكور גברים	إناث נשים	**كلا الجنسين שני המינים**	ذكور גברים	إناث נשים	**كلا الجنسين שני המינים**	ذكور גברים	إناث נשים	**كلا الجنسين שני המינים**	ذكور גברים	إناث נשים	**كلا الجنسين שני המינים**	ذكور גברים	إناث נשים	**كلا الجنسين שני המינים**	ذكور גברים	إناث נשים	**كلا الجنسين שני המינים**	**ذكور גברים**	**إناث נשים**	
18-24	87.5	71.6	**79.8**	7.5	9.8	**8.6**	4.3	18.4	**11.1**	0.7	0.1	**0.4**	0	0	**0**	0	0.1	**0**	**100.0**	**100.0**	18-24
29-25	36.0	22.7	**29.5**	17.7	16.9	**17.3**	42.0	54.3	**48.0**	4.3	4.4	**4.3**	0	0.9	**0.4**	0	0.8	**0.4**	**100.0**	**100.0**	25-29
35-30	6.7	10.2	**8.5**	4.3	0.9	**2.6**	85.9	75.6	**80.8**	3.1	5.9	**4.5**	0	5.1	**2.5**	0	2.3	**1.2**	**100.0**	**100.0**	30-35
المجموع	**52.8**	**42.1**	**47.6**	**9.5**	**9.5**	**9.5**	**35.4**	**43.2**	**39.2**	**2.3**	**2.8**	**2.5**	**0**	**1.6**	**0.8**	**0**	**0.9**	**0.4**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 4.4: التوزيع النسبي للأسر حسب الحالة الاجتماعيّة لرب/ة الأسرة وفق عدد الأولاد، 2020
טבלה 4.4: התפלגות המשפחות לפי המצב המשפחתי של ההורה ומספר הילדים, 2020

عدد الأولاد	الحالة الاجتماعية מצב המשפחתי			מספר הילדים
	المجموع **סך הכל**	متزوج/ة נשוי\אה	مطلق/ة - أرمل/ة - منفصل/ة גרושה\ה - אלמן\ה - פרודה\ה	
1-2	**68.2**	69.2	55.8	1-2
3-4	**25.5**	24.9	33.5	3-4
5 فما فوق	**6.3**	5.9	10.7	5 ומעלה
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**
متوسط عدد الأولاد	**2.3**	**2.3**	**2.4**	**ממוצע מספר הילדים**

جدول 4.5: التوزيع النسبي للأسر حسب المناطق وفق عدد الأولاد في الأسرة، 2020
טבלה 4.5: התפלגות המשפחות לפי אזור מגורים ומספר הילדים במשפחה, 2020

عدد الأولاد	**المنطقة** **אזור**					מספר הילדים
	المجموع **סך הכל**	شمال צפון	حيفا חיפה	مركز מרכז	جنوب דרום	
1-2	**68.3**	76.2	70.8	77.8	36.8	2-1
3-4	**25.5**	22.4	26.3	19.8	37.7	4-3
5 فما فوق	**6.3**	1.4	2.9	2.4	25.5	5 ומעלה
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**
متوسط عدد الأولاد	**2.30**	**2.03**	**2.15**	**1.99**	**3.39**	**ממוצע מספר הילדים**

جدول 4.6: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية وفق التحصيل العلمي والجنس، 2020

טבלה 4.6: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, רמת השכלה ומין, 2020

التحصيل العلمي والجنس	المجموع	الجيل גיל			רמת השכלה ומין
	סך הכל	18-24	25-29	30-35	
كلا الجنسين					**שני המינים**
لم ينه المرحلة الثانوية	**10.4**	7.5	11.8	14.3	לא סיים ב"ס תיכון
أنهى الثانوية	**61.9**	78.6	46.1	48.9	סיים ב"ס תיכון
شهادة كلية (أقل من بكالوريوس)	**10.5**	7.4	13.7	12.8	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	**17.2**	6.6	28.4	24.0	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**
ذكور					**גברים**
لم ينه المرحلة الثانوية	**12.0**	8.7	17.8	11.6	לא סיים ב"ס תיכון
أنهى الثانوية	**64.9**	77.3	47.1	61.6	סיים ב"ס תיכון
شهادة كلية (أقل من بكالوريوس)	**10.2**	7.4	16.7	8.3	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	**12.9**	6.6	18.3	18.4	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**
إناث					**נשים**
لم تنه المرحلة الثانوية	**8.8**	6.2	5.5	16.9	לא סיימה ב"ס תיכון
أنهت الثانوية	**58.8**	79.9	44.9	36.0	סיימה ב"ס תיכון
شهادة كلية (أقل من بكالوريوس)	**10.9**	7.4	10.6	17.4	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	**21.6**	6.6	38.9	29.6	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 4.7: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب مستوى دخل الأسرة[7] وفق الفئة العمرية، 2020
טבלה 4.7: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי רמת ההכנסה[7] של המשפחה וגיל, 2020

الفئة العمرية	دخل الأسرة הכנסה				גיל
	تحت المعدل מתחת לממוצע	المعدل ממוצע	فوق المعدل מעל לממוצע	**المجموع סך הכל**	
24-18	54.9	20.0	25.2	**100.0**	24-18
29-25	64.9	16.6	18.5	**100.0**	29-25
35-30	66.4	18.5	15.0	**100.0**	35-30
المجموع	**61.1**	**18.6**	**20.4**	**100.0**	**סך הכל**

[7] المعدل حسب دائرة الإحصاء الإسرائيلية هو 16518 شيكل لسنة 2017، تم احتساب نطاق المعدل مع انحراف معياري بنسبة 10% من المعدل.

ע"פ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ממוצע השכר במשק לשנת 2017 הנו 16,518 ₪. טוח הממוצע חושב עם סטיית תקן של 10% מהממוצע

الفصل الخامس | הפרק החמישי

العمل

העבודה

5.1 سوق العمل

يشهد سوق العمل تغييرات ملحوظة في السنوات الأخيرة حيث بلغت نسبة المشاركة في سوق العمل 64.7% بين الشباب الفلسطينيين في إسرائيل من جيل 18-35 سنة. وأظهرت المعطيات نسبة مرتفعة لدى الشباب الذكور تصل الى 77.8% منهم داخل سوق العمل مقارنة مع 51.1% لدى النساء الشابات. وأشارت المعطيات الى ارتفاع ملحوظ لدى الشباب (الذكور والإناث) للاندماج في سوق العمل مع التقدّم في العمر، حيث ان 46.5% من الشباب في جيل 18-24 سنة هم داخل سوق العمل وترتفع النسبة لدى الفئة العمرية 25-29 الى 78.6% وتستمر بالارتفاع حتى تصل الى 82.7% لدى الفئة العمرية 30-35، ويجدر بالذكر الى أن النسبة الأعلى للمشاركة في قوى العمل وفق الفئات العمرية كانت في الفئة 30-35 بين الرجال والنساء. حيث بلغت تلك النسبة في العام 2019-2020 بين الرجال 94.7% و 70.5% بين النساء.

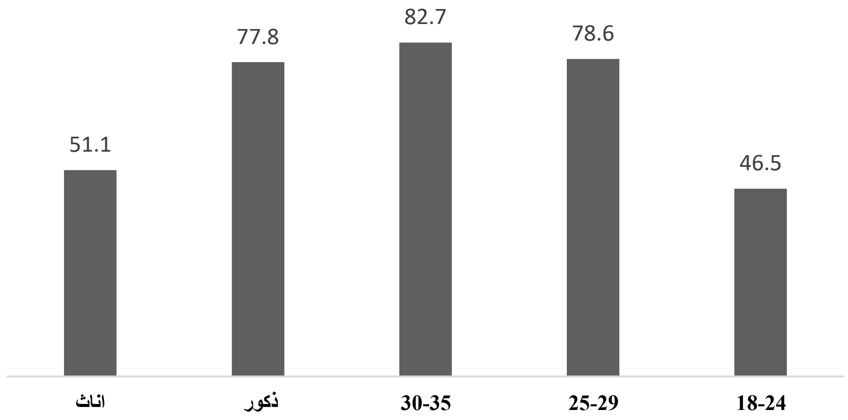

رسم بياني 5.1: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب المندمجين في سوق العمل وفق الفئات العمرية والجنس

من جهة أخرى فان نسبة عالية (71.3%) من الشابات في الفئة العمرية 18-24 يتواجدن خارج سوق العمل، ويعود ذلك الى أنّ 59.9% منهن لا يعملن ولا يردن العمل بسبب التفرغ للدراسة والتفرغ للبيت، كذلك الأمر بالنسبة للشباب الذكور بين جيل 18-24 سنة حيث أن 36.5% منهم موجودون خارج سوق العمل وغالبيتهم (29.4%) لا يريدون العمل بسبب التفرغ للدراسة أو للبيت.

وفي سياق آخر أظهرت النتائج أنّ غالبية الشباب يعملون بوظيفة كاملة بواقع 60.8% من الذكور و25.8% من الاناث، وترتفع هذه النسبة مع التقدم في الجيل بحيث تصل الى 88.5% لدى الذكور من جيل 30-35 مقابل 46.3% لدى الإناث في نفس الفئة العمرية.

بلغت نسبة البطالة بين أوساط الشباب الفلسطينيين في إسرائيل 8.1%، كما أشارت المعطيات الى أن معدلات البطالة لدى الشابات الفلسطينيات في اسرائيل قد بلغت 8.6% مقارنة بالشباب الذكور 7.7%، هذا وترتفع نسبة البطالة في الفئة العمرية 18-24 سنة لتبلغ 10.1%.

5.1.1 المهن وأماكن العمل

يعمل 24.7% من الشباب في جيل 18-35 سنوات في مهن مرافق الخدمات والباعة بواقع 25.5% من الرجال و 23.3% من النساء، وترتفع نسبة الرجال العاملين في الحرف والمهن بواقع 42.6% لتنخفض بين النساء الى 6.9% و29.9% في المجمل، ومن جهة أخرى، تبرز النساء في المهن الأكاديمية (12% مقابل 6.8% من الرجال) وفي المهن الفنية والتخصصية المرتبطة بمستوى التحصيل العلمي (29.1% مقابل 9.8% من الرجال)، كما وتعمل 15.3% من النساء الشابات في الاعمال المكتبية والسكريتاريا (كتبة) مقابل 2.4% من الرجال.

وترتفع نسبة الشباب العاملين في المهن الأكاديمية (رجال ونساء على حد سواء) مع التقدم في العمر بحيث أن 2.4% من الشباب في جيل 18-24 سنوات يعملون في مهن أكاديمية مقابل 13.4% من الشباب في جيل 30-35 سنوات، وكذلك الأمر بالنسبة للمهن الفنية والتخصصية، وفي المهن اليدوية والحرف أيضاً لدى الرجال على وجه الخصوص بحيث ترتفع النسبة من 38.2% لدى الشباب الذكور في جيل 18-24 سنوات الى 45.1% لدى الشباب الذكور في جيل 30-35 سنوات.

وعلى عكس ذلك، تنخفض نسبة الشباب (ذكوراً وإناثاً) العاملين في المهن الأولية او بدون مهنة مع التقدم بالجيل من 12.9% لدى الشباب في جيل 18-24 الى 5.9% لدى الشباب في جيل 30-35 سنوات، كما وتنخفض نسبة الشباب العاملين في مجال السكرتاريا (الكتبة) وتحديداً الشابات الإناث مع التقدم في العمر، من 18.5% لدى الشابات في جيل 18-24 سنوات الى 12.6% لدى الشابات في جل 30-35 سنوات.

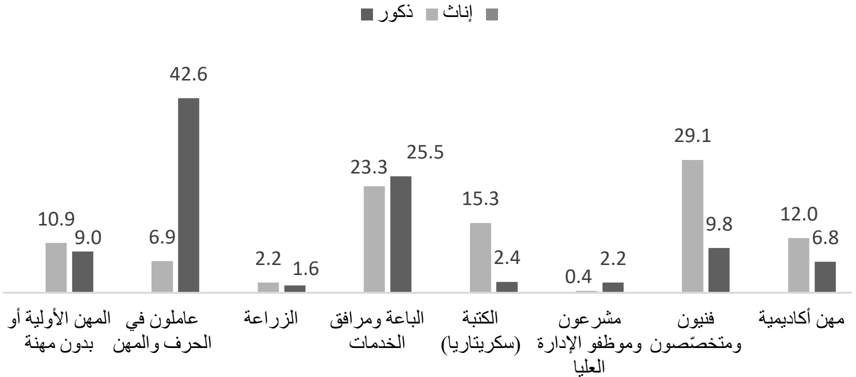

رسم بياني 5.2: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب العاملين (جيل 18-35) وفق المهنة والجنس

5.1.2 رتبة العمل

تشير البيانات الى أن 83.8% من الشباب العاملين والعاملات هم مستخدمون بأجر، منهم 23.2% يعملون كأجيرين في القطاع الحكومي و40.2% يعملون في القطاع الخاص العربي و20.4% يعملون كأجيرين في القطاع الخاص اليهودي، في حين أجاب 14.1% بكونهم أصحاب العمل أو مستقلين يعملون لحسابهم

بواقع 14.2% لدى الذكور و13.8% لدى الإناث فيما صرح 2% من الشباب العاملين انهم يعملون لصالح الأسرة بدون أجر، وتبلغ نسبة الشابات العاملات في القطاع الخاص الحكومي 32.2% في حين يشكل القطاع الخاص العربي المشغل الرئيسي لدى الشباب الذكور والاناث.

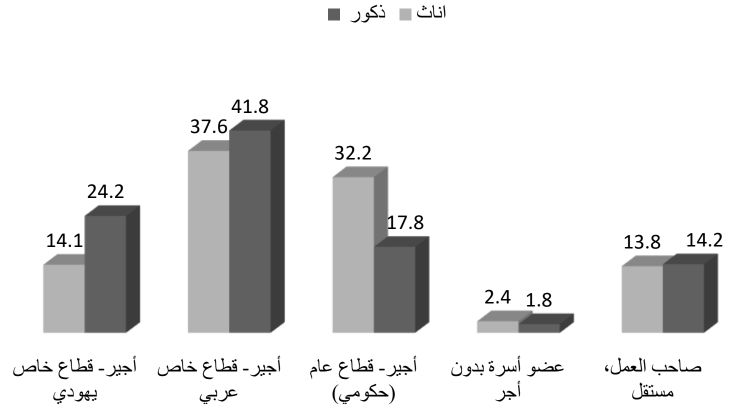

رسم بياني 5.3: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب العاملين جيل (18-35) حسب منزلة العمل والجنس

5.1.3 الدخل وظروف العمل

تشير النتائج الى ان متوسط الدخل الشهري الصافي للفرد الشاب/ الشابة ما بين جيل 18-35 سنوات في إسرائيل قد بلغ 6,979 ش.ج حيث ان هنالك فوارق في معدل الدخل الشهري بين الجنسين، بحيث ان معدل الدخل الشهري للذكور يزيد بالثلث عن الاناث ليتراوح ما بين 7,772 ش.ج لدى الذكور و5,775 ش.ج لدى الإناث، ويزداد دخل الفرد (الذكور والإناث) مع التقدم في العمر ليبلغ 8,225 في المعدل العام. هذا ويرتفع معدل الدخل ايضاً مع ارتفاع التحصيل العلمي بحيث ان الذكور الذين لم ينهوا المرحلة الثانوية يتقاضون 6,949 ش.ج شهرياً مقابل 9,712 ش.ج لدى الشباب الحاصلين على لقب أول فما فوق، وبالمقابل فان الإناث اللواتي لم تنهين المرحلة الثانوية، يتقاضين 4,311 ش.ج مقابل 7,340 ش.ج لدى النساء الحاصلات على لقب أول فما فوق.

وفي سياق آخر، يستدل من المعطيات أن 48.7% من المشاركين في البحث أشاروا الى انهم يعملون في مجال تخصصهم، وتفوق نسبة النساء العاملات في مجال تخصصهن عن الذكور بحيث أن 41.3% من الذكور و60.8% من النساء يعملون في مجال تخصصهم. بالمقابل، فإن 47.6% من المشاركين في البحث أشاروا الى انهم لم يتخصصوا في مجال عيني بواقع 55.5% من الذكور و34.7 من الإناث. يشار الى أن 2.4% ممن لديهم تخصص ما، قد صرحوا بأنهم لم يجدوا عمل في مجال تخصصهم مقابل 1.3% الذين لم يبحثوا عن عمل في مجال تخصصهم.

بالإضافة لذلك، يتبين من المعطيات أن 21.9% من الشباب والشابات يعملون داخل بلداتهم وبمسافة تبعد حتى 1 كم من مكان سكنهم، بينما 40% منهم يعملون بمسافة تبعد 2-10كم عن مكان سكنهم بواقع

37% لدى الذكور و44.6% لدى الإناث كما يتبين أنه كلما وتقل النسبة مع ازدياد البعد عن مكان العمل بحيث تنخفض ل1.1% لدى الإناث الشابات اللواتي يبعدن أكثر من 50 كم عن مكان عملهن مقابل 9.3% من الذكور.

5.2 الدافع والآراء المتعلقة بالعمل

5.2.1 عمل النساء

فيما يتعلق بدوافع العمل لدى النساء فقد أظهرت المعطيات أن الأسباب والعوامل المشجعة التي دفعت النساء الشابات العاملات بين جيل 18-35 سنة الى الخروج لسوق العمل هي متعددة حيث أن 33.8% أشرن الى أن المردود الاقتصادي هو العامل المشجع الأساسي لخروجهن الى العمل، في حين أفاد 24.6% بأن تأهيلهن العلمي هو الدافع المسبب لخروجهن الى العمل. كما صرح 20.3% بأن ذلك يعود لقرب مكان العمل من المنزل ونحو 10.1% يعود الى دعم الأهل أو الزوج ونحو 9.7% يعود لرغبة شخصية في العمل، في حين أن اللواتي أجاب 1.2% فقط الى ان الدافع يعود لتوّفر مكان لرعاية الأطفال و 0.2% الى توّفر مواصلات عامة متاحة.

أما حول العلاقة بين مستوى التعليم لدى النساء والدوافع لمشاركتهن في سوق العمل، فقد تبين أن 48.6% من الحاصلات على لقب أول فما فوق قد أفدن بأن التأهيل العلمي هو الدافع لمشاركتهن في سوق العمل، في حين يبرز المردود الاقتصادي بين النساء ذوات تحصيل علمي أقل بواقع 54.4% تعليم أقل من ثانوي و62.6% لدى الحاصلات على شهادة انهاء ثانوي و44% لدى اللواتي انهين المرحلة الثانوية مع شهادة بجروت و 35.9% لدى الحاصلات على شهادة كلية، في حين أن قرب مكان العمل من المنزل كان ايضاً دافعاً قوياً لدى النساء اللواتي انهين المرحلة الثانوية مع شهادة بجروت بواقع 41% والحاصلات على شهادة كلية بواقع 28.3%.

اما من حيث الجيل ودوافع العمل لدى النساء فيتضح أن الدافع الأبرز لدى النساء في جيل 18-24 سنة هو المردود الاقتصادي بنسبة 51.9% في حين أن الدوافع تتراوح لدى الفئة العمرية 25-29 بين المردود الاقتصادي بواقع 28.9% والتأهيل العلمي بواقع 26.6% والقرب من المنزل بواقع 23.3%. وفي المجموعة العمرية 30-35 سنة فإن الدافع الأبرز لدى النساء هو التأهيل العلمي بواقع 31.9% يليه المردود الاقتصادي بواقع 27.8% وقرب مكان العمل من المنزل بواقع 21.7%. ومن الجدير بالذكر ان توّفر المواصلات العامة هو الدافع الأضعف في هذه المجموعة أيضاً.

وفي سياق المواقف من عمل المرأة، فقد تم التطرق اليه عن طريق طرح مقولات تعبر عن مواقف معينة وتتعلق بعمل المرأة مثل المقولة بأن "مكان المرأة بالأساس هو البيت" ومقولات أخرى حيث تم احتساب درجة موافقة الفرد على كل منها بحسب سلم 1-5 بحيث أن 1 معارض جداً و5 موافق جداً. وقد أظهرت البيانات أن 24.3% من الشباب يتفقون (موافقون وموافقون جداً) مع مقولة "مكان المرأة بالأساس هو

البيت"، وتختلف هذه النسبة بين الجنسين بواقع 34.4% لدى الذكور و13.9% لدى الإناث، فيما بلغت نسبة الموافقة على مقولة "على المرأة الامتناع عن العمل خارج البيت إلا في حالة ضائقة اقتصادية" 23.7%, بواقع 31.5% لدى الذكور و15.6% لدى الإناث، أما مقولة "يحتاج الأولاد الصغار للأم في البيت وأي ترتيب آخر لن يعوض مكانها" فقد لاقت موافقة بنسبة 43.2% بواقع 51.4% بين الذكور و34.8% بين الإناث، في حين أن مقولة "على المرأة الامتناع عن العمل خارج البيت في حال وجود أطفال صغار" فقد لاقت موافقة بنسبة 33.5% بواقع 43.7% لدى الذكور و23.1% لدى الإناث. أما مقولة "تحقيق الذات لدى المرأة غير مرتبط بالعمل" فقد لاقت موافقة بنسبة 40.3% بواقع 49.7% لدى الذكور و30.6% لدى الإناث.

ومن الجدير بالذكر، أن نسبة الموافقة مع هذه المقولات تختلف وفق متغيرات معينة مثل الجنس، التحصيل العلمي، والفئة العمرية، إذ تزداد نسبة الموافقة مع التقدّم في العمر، وتنخفض مع التقدّم في مستوى التحصيل العلمي بشكل عام، فعلى سبيل المثال, نسبة الموافقة على مقولة "مكان المرأة بالأساس هو البيت" هي 20% بين أوساط الشباب في جيل 18-24 سنوات مقابل 29.9% لدى الشباب في جيل 30-35 سنوات، ونسبة الموافقة بين الأفراد الذين لم ينهوا المرحلة الثانوية هي 43.3% مقابل 8.4% لدى الحاصلين على لقب أول فما فوق.

5.2.2 الرضا عن ظروف العمل والمهنة

أظهرت نتائج المسح أن مؤشر الرضا عن ظروف العمل، والذي تم احتسابه بسلم تدريجي من 0 الى 10حيث أن 0 يعني غير راضٍ بتاتاً و- 10 يعني راضٍ جداً، كان مرتفعاً بشكل عام حيث بلغ 7.76 بالمعدل بشكل عام، حيث عبّر 82.4% عن رضاهم عن ظروف العمل (42.4% راضون جداً و44% راضون) فيما عبّر 12.2% عن عدم رضاهم عن ظروف العمل و1.4% عن عدم رضاهم المطلق.

اما من حيث درجة الرضا عن ظروف العمل بين الجنسين فقد أعرب 88.1% من الذكور عن رضاهم عن مكان العمل بواقع 38.1% راضون جداً و50% راضون، بالمقابل فإن 83.5% من النساء قد أعربن عن رضاهن عن ظروف العمل (49.2% راضيات جداً و34.5% راضيات)، اما من حيث المعدل العام (من 1-10) فلم يظهر فرق يذكر بين الذكور والإناث بواقع 7.74 و7.78 بالتلاؤم.

وفي سياق آخر، أظهرت المعطيات أن مؤشر الرضا عن المهنة والذي تم احتسابه ايضاً بسلم 0 الى 10 كما في المؤشر السابق كان أيضاً مرتفعاً حيث أن بلغ المعدل العام 7.88 بواقع 7.78 بين الذكور و8.03 بين الإناث، حيث أشارت البيانات الى أن 42.4% هم راضون جداً عن اختيارهم لمهنتهم و45.4% راضون فيما أن 9.9% غير راضين و2.4% غير راضين بالمرة.

5.2.3 الموازنة بين العمل والحياة العامة

وفيما يتعلّق برضا الفرد عن الموازنة بين العمل والحياة العامة فقد اتضح أن غالبية الشباب (ذكور وإناث) من بين أولئك اللذين يعملون أشاروا الى أنهم راضون أو راضون جداً عن الموازنة بين العمل والحياة العامة بنسبة 78.9% بحيث أن 55% راضون و23.9% راضون جداً، أما من حيث المعدل الكلي لرضا الفرد عن الموازنة بين عمله والحياة العامة والذي يتراوح بين 1-10 فقد اتضح ان المعدل الكلي لدى كلا الجنسين مرتفع نسبياً 8.58 ويعبر عن درجات رضا عالية بحيث أن 0 غير راضٍ بالمرة و10 راضٍ جداً، وتعبر الاناث عن الموازنة بمعدل أكبر بالمقارنة مع الذكور بواقع 9.25 مقابل 7.90.

في هذا المسح تم التطرق الى مؤشر الموازنة بين العمل والحياة عن طريق عرض مجموعة من المقولات التي تعبّر عن هذه الموازنة مثل "الى أي مدى تجد بأن عملك يمنعك من إعطاء الوقت الذي تريده لشريكك أو لعائلتك؟" بحيث تم تقدير وتيرة حصول مثل هذه الأحداث بحسب سلم تدريجي 1-5 بحيث أن 1 يعني "لا، نهائياً" و5 يعني "دائماً". وقد أشار 46.9% من الشباب بأن العمل لا يشكل مانعاً لإعطاء الوقت للعائلة/الشريك/ة نهائياً في حين اعتبر 37.3% أن ذلك يشكل مانعاً أحياناً.

كما أظهرت البيانات أن 47.1% من الشباب قد أشاروا الى انهم يشعرون أحياناً بالتعب الشديد بعد العمل مما يمنعهم من الاستمتاع والقيام بالأمور البيتية، في حين أشار 21.9% الى أنهم يشعرون غالباً بهذا الشعور.

ومن جهة أخرى فقد أشار 67.2% الى أنهم لا يشعرون تقريباً أو إطلاقاً بصعوبة في التركيز بالعمل بسبب مسؤوليات العائلة.

5.1 שוק העבודה

שוק העבודה עובר שינויים משמעותיים בשנים האחרונות ביחס לצעירים הפלסטינים בישראל כאשר אחוז ההשתתפות בשוק זה הגיע ל- 64.7% מכלל הצעירים בגיל 35-18 (77.8 בקרב הגברים ו- 51.1% בקרב הנשים). הממצאים מראים עלייה בהשתלבות הצעירים (גברים ונשים) בשוק העבודה עם העלייה בגיל. בקבוצת הגיל 24-18, 46.5% הם בתוך שוק העבודה ואחוז זה עולה ל- 78.6 בקבוצת הגליל 29-25 ומגיע ל- 82.7% בקבוצת הגליל 35-30, (94.7% מהגברים ו- 70.5% מהנשים).

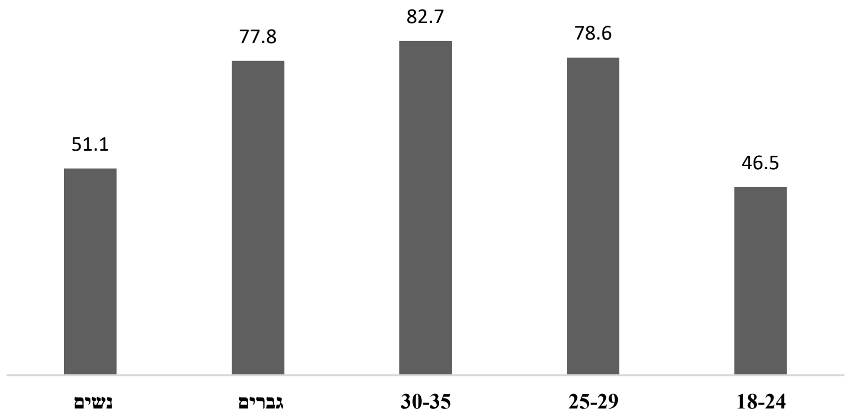

איור 5.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) הנכללים בשוק העבודה לפי גיל ומין

מצד שני, 71.3% מהצעירות הערביות בגיל 24-18 הן מחוץ לשוק העבודה כאשר 59.9% אינן בשוק העבודה עקב לימודים או רצון להשקיע את זמנן בבית ולמשפחה. באופן דומה, 36.5% מהגברים הצעירים בגיל 24-18 אינם בשוק העבודה, כאשר 29.4% בגלל סיבות דומות (לימודים ומשפחה). 60.8% מהצעירים הגברים ו- 25.8% מהנשים בכלל מועסקים/ות במשרות מלאות. ואחוז זה עולה עם הגיל המגיע ל- 88.5% מהגברים ו- 46.3% מהנשים בקבוצת הגליל 35-30.

אחוז האבטלה בקרב הצעירים הפלסטינים בישראל הנו 8.1% (8.6% מהנשים ו- 7.7% מהגברים) ואחוז זה עולה ל- 10.1% בקבוצת הגיל 24-18.

5.1.1 המקצועות ומקומות העבודה

24.7% מהצעירים בגיל 35-18 עוסקים במתן שירותים ובמסחר (25.5% מהגברים ו- 23.3% מהנשים). אחוז הצעירים בעלי המקצוע הנו 29.9% המתפלגים ל- 42.6% מהגברים ו- 6.9% מהנשים. מצד שני בולט אחוז הנשים הגבוה במקצועות האקדמאיים

(12% נשים לעומת 6.8% בגברים) כמו כן במקצועות הטכניים (29.1% לעומת 9.8%) ובעבודות משרדיות (15.3% לעומת 2.4%).

אחוז הצעירים העוסקים במקצועות האקדמאיים עולה עם הגיל. כאשר 2.4% מבני הגיל 24-18 עוסקים במקצועות אלה לעומת 13.4% מהצעירים בקבוצת הגיל 35-30. מגמה זו קיימת גם במקצועות הטכניים במיוחד בקרב הגברים כאשר האחוז מגיע ל- 38.2% בקבוצת הגיל 24-18 לעומת 45.1% בקבוצת הגיל 35-30.

מגמה הפוכה נצפתה בקרת הצעירים בכלל לגבי עיסוק במשלוחי יד בסיסיים או בהעדר מקצוע, (12.9% מבני 24-18 לעומת 5.9% מבני 35-30) כמו כן לגבי העוסקים בעבודות משרדיות ומזכירות במיוחד בקרב הנשים (18.5% מבנות 24-18 לעומת 12.6% מבנות 35-30).

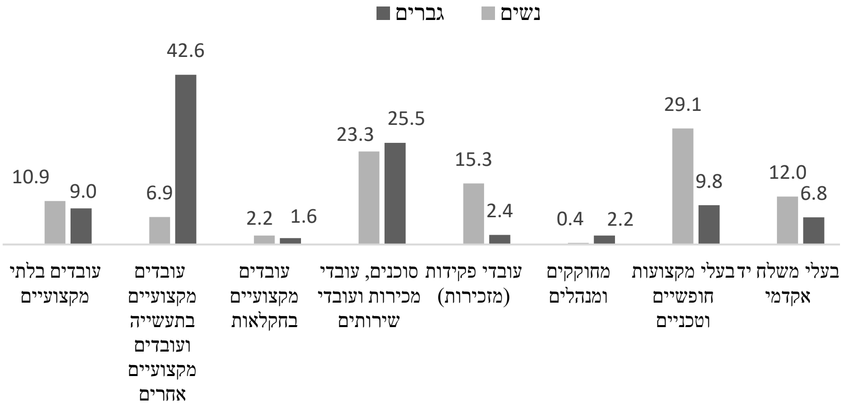

איור 5.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 35-18) העובדים לפי מקצוע ומין

5.1.2 דרגה בעבודה

נתוני הסקר מראים כי 83.8% מהצעירים הם שכירים מתוכם 23.2% מועסקים כשכירים במגזר הממשלתי, 40.2% במגזר הפרטי שבבעלות ערבים ו- 20.4% במגזר הפרטי שבבעלות יהודית. 14.1% מהצעירים הצהירו שהם עצמאיים (14.2% מהגברים לעומת 13.8% מהנשים) לעומת זאת 2% מהצעירים הצהירו שהם מועסקים בעסקים משפחתיים ללא שכר. 32.2% מהנשים העובדות מועסקות במגזר הממשלתי.

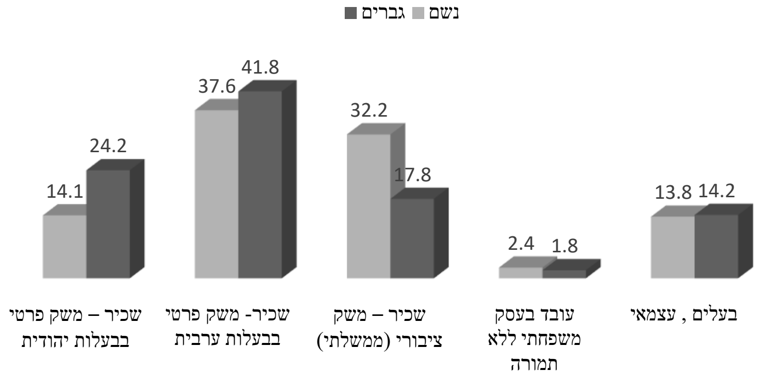

איור 5.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) העובדים לפי דירוג בעבודה ומין

5.1.3 הכנסה ותנאי עבודה

ממצאי הסקר מצביעים על כך שממוצע ההכנסה החודשית (נטו) לפרט בגיל 18-35 מגיע ל- 6,979 ₪ עם הבדלים בי גברים ונשים, כאשר ממוצע ההכנסה החודשית בקרב הגברים עולה בשליש ממוצע ההכנסה החודשי בקרב הנשים (7,772 ש״ח לעומת ה 5,775 ש״ח). באופן כללי ממוצע ההכנסה עולה עם הגיל ורמת ההשכלה עם הבדלים בין גברים ונשים כאשר גברים שלא סיימו ב״ס תיכון משתכרים בממוצע 6,949 ₪ נטו לחודש לעומת 9,712 ₪ אצל גברים בעלי תואר ראשון ומעלה. לעומת זאת נשים שלא סיימו ב״ס תיכון משתכרות בממוצע 4,311 ₪ לעומת 7,340 ₪ אצל נשים בעלות תואר ראשון ומעלה. 48.7% ממשתתפי הסקר ציינו שהם מועסקים בעבודות בתחום התמחותם כאשר יותר נשים עובדות בתחומי התמחותן (60.8%) לעומת הגברים (41.3%). מצד שני 47.6% ממשתתפי הסקר ציינו כי 2.4% מהצעירים בעלי המומחיות לא מוצאים עבודה בתחום מומחיותם ו- 1.3% אף לא חיפשו עבודה בתחום מומחיותם.

ממצאי הסקר מראים עוד כי 21.9% מהצעירים עובדים במקומות עבודה בתוך יישובי המגורים שלהם או במרחק שאינו עולה על 1 קילומטר ממקום מגורם. לעומת זאת 40% מהם עובדים במקומות עבודה שבמרחק 2-10 ק״מ ממקום מגורם (37% ממגברים ו- 44.6% מהנשים) ו 6.1 מעל 50 ק״מ (9.3% מהגברים ו-1.1% מהנשים).

5.2 מניעים ועמדות לגבי העבודה

5.2.1 עבודת הנשים

ממצאי הסקר מראים שהמניעים והגורמים המעודדים את הצעירות בגיל 18-35 ליציאה לשוק העבודה הם שונים כאשר 33.8% ציינו את התגמול הכלכלי כגורם המרכזי לעבודה

ו- 24.6% ציינו את ההכשרה המקצועית שלהן כגורם המרכזי ליציאה לעבודה. ציינו מניעים נוספים שהנשים ציינו כגורמים מרכזיים ליציאה לעבודה היו קרבת מקום העבודה לבית (20.3%), תמיכת המשפחה (10.1%), הרצון האישי (9.7%), זמינות מסגרת טיפול בילדים (1.2%) וזמינות תחבורה ציבורית לעבודה (0.2%).

48.6% מהנשים בעלות תואר ראשון ומעלה הצביעו על כך שההכשרה האקדמית שרכשו היא המניע המרכזי שלהן להשתתפות בשוק העבודה. לעומת זאת 54.4% מהנשים בעלות השכלה מתחת לתיכונים, 62.6% מבעלות השכלה התיכונית ללא בגרות, 44% מבוגרות תיכון עם תעודת בגרות ו- 35.9% מבעלות דיפלומה ציינו את התגמול הכלכלי כמניע מרכזי לעבודתן.

העמדות של משתתפי הסקר לגבי עבודת הנשים נבדקו באמצעות סדרה של היגדים כמו "מקום האישה בעיקר הוא הבית" ובחינת דרגת הסכמתו של הנחקר לגבי כל היגד בסולם 1-5 כאשר 1 משמעו מתנגד מאוד ו- 5 מסכום מאוד. הממצאים מראים ש 24.3% מהצעירים מסכימים או מסכימות מאוד עם ההיגד ש"מקום האישה העיקרי הוא הבית" (34.4% מהגברים ו- 13.9% מהנשים). לעומת זאת 23.7% מסכימים או מסכימות מאוד עם ההיגד "על האישה להימנע מעבודה מחוץ לבית פרט למצב של מצוקה כלכלית" (31.5% מהגברים ו- 15.6% מהנשים). הגידים נוספים שנבדקו קשורים בתפקיד האישה ביחס לגידול וחינוך הילדים וזכותה במימוש העצמי והקשר לעבודתה מחוץ לבית. חשוב לציין שקיימים הבדלים בדרגת ההסכמה עם ההיגדים האלה לפי מגדר, רמת ההשכלה וגיל כך שדרגת ההסכמה עולה עם העלייה בגיל, ויורדת עם הירידה ברמת ההשכלה באופן כללי.

5.2.2 תנאי העבודה

שביעות הרצון של הצעירים העובדים מתנאי העסקתם נמדדה לפי ציון בסולם 0-10 כאשר 0 לא מרוצה בכלל ו- 10 מרוצה מאוד. באופן כללי ממוצע ציון שביעות הרצון של הצעירים מתנאי העבודה שלהם הנו גבוה (7.76), כאשר 82.4% הביעו שביעות רצון מתנאי עבודתם (42.4% מרוצים מאוד ו0 44% מרוצים) לעומת 12.2% שהביעו חוסר שביעות רצון מתנאי עבודתם ו- 1.4% שציינו שאינם מרוצים בכלל.

בהשוואה בין שני המינים נמצא כי 88.1% מהגברים העובדים הביעו שביעות רצונם מתנאי עבודתם (38.1% מרוצים מאוד ו- 50% מרוצים) לעומת 83.5% מהנשים העובדות הביעו שביות רצונן מתנאי עבודתן (49.2% מרוצות מאוד ו- 34.5% מרוצות), אך באופן כללי כמעט לא נמצא הבדל בממוצע ציון שביעות הרצון בין גברים לנשים (7.74 ו- 7.78 בהתאמה).

שביעות הרצון לגבי בחירת המקצוע נבדקה גם כן לפי ציון בסולם 0-10. הממצאים מראים שממוצע ציון שביעות הרצון באופן כללי היה 7.88 בקרב הגברים ו- 8.03 בקרב הנשים). כאשר 42.2% הם מרוצים מאוד, 45.4% מרוצים 9.9% לא מרוצים ו- 2.4% לא מרוצים בכלל.

5.2.3 האיזון בין העבודה והחיים החברתיים

ממצאי הסקר מראים שרוב הצעירים העובדים (78.9%) ציינו כי הם מרוצים או מרוצות מאוד מיכולתם לאזן בין עבודתם לבין חייהם החברתיים בכלל. ממוצע ציון שביעות הרצון מאיזון זה (בסולם 0-10) הנו 8.5 (9.25 בקרב הנשים ו- 7.9 בקרב הגברים).

באופן ספציפי דרגת שביעות הרצון מהאיזון בין העבודה והחיים החברתיים נבחנה באמצעות דירוג מספר היגדים כמו "באיזה מידה העבודה מונעת ממך להקדיש זמן לבן/בת זוגך ולמשפחה?". 46.9% ציינו שעבודתם איננה מונעת מהם להקדיש זמן לבני/ות הזוג ולמשפחה לעומת 37.3% שציינו שהעבודה אכן מונעת מהם לעשות זאת. 47.1% מהצעירים בכלל ציינו שהם לפעמים חשים עייפות רבה עקב העבודה שמונעת מהם ליהנות מהחיים ומביצוע משימת ביתיות ומשפחתיות בעוד ש 21.9% ציינו שהם חשים זאת תמיד. בנוסף 67.2% אינם חשים כל קושי בהתמקדות בעבודה עקב התחייבויות משפחתיות כלשהם.

جدول 5.1 : التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية والجنس وفق المشاركة في سوق العمل، 2020
טבלה 5.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, מין, והשתתפות בשוק העבודה, 2020

المشاركة في سوق العمل	المجموع סך הכל	الفئة العمرية- גיל			الجنس - מין		השתתפות בשוק העבודה
		24-18	29-25	35-30	ذكور גברים	إناث נשים	
داخل سوق العمل	**64.7**	46.5	78.6	82.7	77.8	51.1	בתוך שוק העבודה
خارج سوق العمل	**35.3**	53.4	21.4	17.1	22.1	48.9	מחוץ לשוק העבודה
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 5.2: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية وفق المشاركة في سوق العمل وأشكالها، وعدم المشاركة وأسبابها، 2020
טבלה 5.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, השתתפות בשוק העבודה וצורותיה, אי השתתפות בשוק העבודה וסיבותיה, 2020

المشاركة في سوق العمل والجنس	المجموع סך הכל	الجيل גיל 18-24	25-29	30-35	מצב תעסוקתי ומין
كلا الجنسين					**שני המינים**
داخل سوق العمل	**64.7**	**46.5**	**78.6**	**82.7**	**בתוך שוק העבודה**
يعمل عمالة جزئية	**14.2**	12.3	22.2	9.1	עובד באופן חלקי
يعمل عمالة تامة	**43.7**	25.4	52.2	67.6	עובד באופן מלא
لا يعمل ويبحث عن عمل	**6.8**	8.8	4.2	6.0	לא עובד ומחפש עבודה
خارج سوق العمل	**35.3**	**53.4**	**21.4**	**17.2**	**מחוץ לשוק העבודה**
لا يعمل ولا يبحث عن عمل (اليأس)	**1.3**	1.2	1.4	1.3	לא עובד ולא מחפש עבודה (ייאוש)
لا يريد العمل (الدراسة ، التفرغ للبيت)	**27.6**	44.3	14.9	11.3	לא רוצה לעבוד (לימודים או בית)
لا يستطيع العمل (العجز، الكبر، المرض)	**1.4**	1.1	2.2	0.8	לא יכול לעבוד (נכות, גיל, מחלה)
يحصل على تأمينات	**2.3**	2.3	2.3	2.1	מקבל קצבה
آخر	**2.7**	4.5	0.6	1.6	אחר
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 5.3: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية وفق الجنس، المشاركة في سوق العمل وأشكالها، وعدم المشاركة وأسبابها، 2020

טבלה 5.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, מין, השתתפות בשוק העבודה וצורותיה, אי השתתפות בשוק העבודה וסיבותיה, 2020

المشاركة في سوق العمل والجنس	المجموع סך הכל	الجيل / גיל 18-24	25-29	30-35	מצב תעסוקתי ומין
ذكور					**גברים**
داخل سوق العمل	**77.8**	63.5	86.4	94.7	**בתוך שוק העבודה**
يعمل عمالة جزئية	**10.1**	14.4	9.2	3.1	עובד באופן חלקי
يعمل عمالة تامة	**60.8**	38.4	73.3	88.5	עובד באופן מלא
لا يعمل ويبحث عن عمل	**6.9**	10.7	3.9	3.1	לא עובד ומחפש עבודה
خارج سوق العمل	**22.1**	36.5	13.6	5.2	**מחוץ לשוק העבודה**
لا يعمل ولا يبحث عن عمل (اليأس)	**0.8**	0.9	1.4	0.0	לא עובד ולא מחפש עבודה (ייאוש)
لا يريد العمل (الدراسة، التفرغ للبيت)	**15.6**	29.4	4.8	2.1	לא רוצה לעבוד (לימודים או בית)
لا يستطيع العمل (العجز، الكبر، المرض)	**1.7**	1.0	3.7	0.9	לא יכול לעבוד (נכות, גיל, מחלה)
يحصل على تأمينات	**1.7**	1.6	2.5	1.1	מקבל קצבה
آخر	**2.3**	3.6	1.2	1.1	אחר
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**
إناث					**נשים**
داخل سوق العمل	**51.1**	28.7	70.4	70.5	**בתוך שוק העבודה**
تعمل عمالة جزئية	**18.5**	10.1	35.7	15.3	עובדת באופן חלקי
تعمل عمالة تامة	**25.8**	11.7	30.2	46.3	עובדת באופן מלא
لا تعمل وتبحث عن عمل	**6.8**	6.9	4.5	8.9	לא עובדת ומחפשת עבודה
خارج سوق العمل	**48.9**	71.3	29.5	29.4	**מחוץ לשוק העבודה**
لا تعمل ولا تبحث عن عمل (اليأس)	**1.8**	1.6	1.4	2.7	לא עובדת ולא מחפשת עבודה (ייאוש)
لا تريد العمل (الدراسة ، التفرغ للبيت)	**40.2**	59.9	25.4	20.6	לא רוצה לעבוד (לימודים או בית)
لا تستطيع العمل (العجز، السن، المرض)	**1.0**	1.3	0.6	0.8	לא יכולה לעבוד (נכות, מחלה)
تحصل على تأمينات	**2.8**	3.0	2.1	3.2	מקבלת קצבה
آخر	**3.1**	5.5	0.0	2.1	אחר
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 5.4: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب العلاقة بقوى العمل وفق الجنس والفئة العمرية، 2020

טבלה 5.4: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי השתתפות בשוק העבודה, מין וגיל, 2020

الفئة العمرية والجنس	المشاركة في سوق العمل השתתפות בשוק העבודה			داخل القوى العاملة נכלל בכוח העבודה			**גיל ומין**
	داخل القوى العاملة נכלל בכוח העבודה	خارج القوى العاملة מחוץ לכוח העבודה	**المجموع** **סך הכל**	يعمل עובד	لا يعمل (بطالة) לא עובד (אבטלה)	**المجموع** **סך הכל**	
كلا الجنسين							**שני המינים**
18-24	47.8	52.2	**100.0**	37.7	10.1	**100.0**	18-24
25-29	80.0	20.0	**100.0**	74.4	5.6	**100.0**	25-29
30-35	84.1	15.9	**100.0**	76.8	7.4	**100.0**	30-35
المجموع	**66.1**	**33.9**	**100.0**	**57.9**	**8.1**	**100.0**	**סך הכל**
ذكور							**גברים**
18-24	64.4	35.6	**100.0**	52.8	11.6	**100.0**	18-24
25-29	87.8	12.2	**100.0**	82.5	5.3	**100.0**	25-29
30-35	94.8	5.2	**100.0**	91.6	3.1	**100.0**	30-35
المجموع	**78.6**	**21.4**	**100.0**	**71.0**	**7.7**	**100.0**	**סך הכל**
إناث							**נשים**
18-24	30.3	69.7	**100.0**	21.9	8.5	**100.0**	18-24
25-29	71.9	28.1	**100.0**	65.9	5.9	**100.0**	25-29
30-35	73.3	26.7	**100.0**	61.6	11.7	**100.0**	30-35
المجموع	**53.0**	**47.0**	**100.0**	**44.4**	**8.6**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 5.5: التوزيع النسبي للشباب العاملين (جيل 18-35) حسب العمر والجنس وفق المهنة، 2020
טלה 5.5: התפלגות אוכלוסיית הצעירים העובדים (גיל 18-35) לפי גיל, מין ומקצוע, 2020

المهنة	المجموع סך הכל			الجيل – גיל									המקצוע
				18-24			25-29			30-35			
	ذكور **גברים**	**إناث** **נשים**	**كلا الجنسين** **שני המינים**	ذكور גברים	إناث נשים	**كلا الجنسين** **שני המינים**	ذكور גברים	إناث נשים	**كلا الجنسين** **שני המינים**	ذكور גברים	إناث נשים	**كلا الجنسين** **שני המינים**	
أصحاب مهن أكاديمية	6.8	12.0	**8.7**	1.9	3.3	**2.4**	6.9	14.6	**9.8**	11.0	18.4	**13.4**	בעלי מקצועות אקדמיים
فنيون ومتخصّصون	9.8	29.1	**16.7**	9.6	18.5	**12.9**	11.3	29.2	**18.0**	8.8	40.2	**19.0**	בעלי מקצועות חופשיים וטכניים
مشرعون وموظفو الإدارة العليا	2.2	0.4	**1.6**	3.8	0.0	**2.4**	1.3	0.0	**0.8**	1.6	1.1	**1.5**	מחוקקים ומנהלים
كتبة (سكريتاريا)	2.4	15.3	**7.0**	1.9	18.5	**8.0**	1.9	14.6	**6.7**	3.3	12.6	**6.3**	עובדי פקידות (מזכירות)
باعة ومقدمو خدمات	25.5	23.3	**24.7**	29.9	33.7	**31.3**	22.0	22.9	**22.4**	24.7	12.6	**20.8**	סוכנים, עובדי מכירות ונותני שירותים
عاملون في الزراعة	1.6	2.2	**1.8**	1.3	3.3	**2.0**	2.5	3.1	**2.7**	1.1	0.0	**0.7**	עובדים מקצועיים בחקלאות
عاملون في الحرف والمهن	42.6	6.9	**29.9**	38.2	10.9	**28.1**	44.0	4.2	**29.0**	45.1	5.7	**32.3**	עובדים מקצועיים בתעשייה ועובדים מקצועיים אחרים
المهن الأولية أو بدون مهنة	9.0	10.9	**9.7**	13.4	12.0	**12.9**	10.1	11.5	**10.6**	4.4	9.2	**5.9**	עובדים בלתי מקצועיים
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 5.6: التوزيع النسبي للإناث العاملات (جيل 18-35) بحسب دوافع العمل، وفق الفئة العمرية، الحالة الاجتماعية، المنطقة والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 5.6: התפלגות אוכלוסיית הצעירות העובדות (גיל 18-35) לפי המניעים לעבודה, גיל, מצב משפחתי, אזור מגורים ורמת השכלה, 2020

الفئة العمرية، الحالة الاجتماعية، المنطقة والتحصيل العلمي	**دوافع العمل מניעים לעבודה**								**גיל, מצב משפחתי, אזור מגורים ורמת השכלה**
	قرب مكان العمل من المنزل קרבה למקום המגורים	توّفر مكان لرعاية الأطفال זמינות מסגרת לטיפול בילדים	توّفر مواصلات عامة נגישות התחבורה הציבורית	دعم الاهل/الزوج תמיכה מההורים/ בן זוג	التحصيل العلمي השכלה	المردود الاقتصادي הכנסה	رغبة شخصية רצון אישי	**المجموع סה"כ**	
الفئة العمرية									**גיל**
24-18	12.9	1.3	0.7	11.3	9.9	51.9	12.1	**100.0**	24-18
29-25	23.3	0.0	0.0	9.2	26.6	28.9	11.9	**100.0**	29-25
35-30	21.7	2.6	0.0	10.5	31.9	27.8	5.6	**100.0**	35-30
الحالة الاجتماعية									**מצב משפחתי**
غير متزوج	16.0	0.0	0.4	6.5	30.9	38.3	7.9	**100.0**	לא נשוי
متزوج	23.1	0.6	0.0	12.9	22.8	29.1	11.5	**100.0**	נשוי
آخر	25.7	13.0	0.0	11.3	0.0	41.9	8.1	**100.0**	אחר
المنطقة									**אזור מגורים**
شمال	21.4	0.5	0.0	8.9	34.0	29.6	5.6	**100.0**	צפון
حيفا	31.3	0.0	1.0	14.0	12.2	26.6	14.9	**100.0**	חיפה
مركز	2.7	0.0	0.0	4.4	6.1	76.2	10.6	**100.0**	מרכז
جنوب	18.8	7.0	0.0	16.0	18.3	19.6	20.3	**100.0**	דרום
التحصيل العلمي									**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	34.1	0.0	0.0	8.4	1.4	54.4	1.7	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	6.8	0.0	0.0	18.2	1.0	62.6	11.4	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
انهى الثانوية مع بجروت	41.0	1.7	0.0	4.8	2.0	44.0	6.5	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	28.3	0.0	0.0	10.5	18.7	35.9	6.7	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	11.4	2.1	0.4	10.2	48.6	15.4	11.8	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**20.3**	**1.2**	**0.2**	**10.1**	**24.6**	**33.8**	**9.7**	**100.0**	**סה"כ**

جدول 5.7: التوزيع النسبي للشباب العاملين (جيل 18-35) حسب الجنس، وفق البعد عن مكان العمل، 2020
טבלה 5.7: התפלגות אוכלוסיית הצעירים העובדים (גיל 18-35) לפי מין ומרחק ממקום עבודה, 2020

البعد عن مكان العمل	الجنس / מין			מרחק ממקום העבודה
	كلا الجنسين שני המינים	ذكور גברים	إناث נשים	
في البلدة	**21.9**	18.8	26.7	בתוך הכפר/ עיר
2-10 كم	**40.0**	37.0	44.6	2-10 ק"מ
11-30 كم	**24.4**	25.6	22.6	11-30 ק"מ
31-50 كم	**7.6**	9.3	5.0	31-50 ק"מ
أكثر من 50 كم	**6.1**	9.3	1.1	מעל 50 ק"מ
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 5.8: التوزيع النسبي للشباب العاملين (جيل 18-35) حسب الجنس وفق العمل في مجال التخصص المهني، 2020
טבלה 5.8: התפלגות אוכלוסייה הצעירים העובדים (גיל 18-35) לפי מין ועיסוק בתחום ההתמחות, 2020

هل تعمل/ين في مجال تخصصك؟	كلا الجنسين שני המינים	الجنس / מין		האם את/ה עוסק/ת בתחום ההתמחות שלך?
	النسبة אחוז	ذكور גברים	إناث נשים	
نعم	**48.7**	41.3	60.8	כן
لا، لم أجد عمل في مجال تخصصي	**2.4**	1.7	3.5	לא, לא מצאתי עבודה בתחום ההתמחות שלי
لا، لم أبحث عن عمل في مجال تخصصي	**1.3**	1.5	1.0	לא, לא חיפשתי עבודה בתחום ההתמחות שלי
لم أتخصص	**47.6**	55.5	34.7	לא התמחיתי
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 5.9: التوزيع النسبي للشباب العاملين (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية وفق الجنس ورتبة العمل، 2020

טבלה 5.9: התפלגות אוכלוסיית הצעירים העובדים (גיל 18-35) לפי גיל, מין ומעמד בעבודה, 2020

الجنس ورتبة العمل	المجموع סך הכל	العمر גיל			מין ומעמד בעבודה
		24-18	29-25	35-30	
كلا الجنسين					**שני המינים**
صاحب العمل، مستقل	**14.1**	11.0	13.4	17.5	בעלים , עצמאי
عامل في مصلحة عائلية بدون أجر	**2.0**	2.7	3.3	0.0	עובד בעסק משפחתי ללא תמורה
أجير- قطاع عام (حكومي)	**23.2**	15.1	24.3	29.2	שכיר – משק ציבורי (ממשלתי)
أجير- قطاع خاص بملكية عربية	**40.2**	47.1	35.8	38.8	שכיר- משק פרטי בבעלות ערבית
أجير- قطاع خاص بملكية يهودية	**20.4**	23.9	23.3	14.4	שכיר – משק פרטי בבעלות יהודית
آخر	**0.1**	0.2	0.0	0.2	אחר
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**
ذكور					**גברים**
صاحب العمل، مستقل	**14.2**	11.2	11.7	19.8	בעלים , עצמאי
عامل في مصلحة عائلية بدون أجر	**1.8**	3.0	2.3	0.0	עובד בעסק משפחתי ללא תמורה
أجير- قطاع عام (حكومي)	**17.8**	15.5	23.4	14.5	שכיר – משק ציבורי (ממשלתי)
أجير- قطاع خاص بملكية عربية	**41.8**	46.9	31.5	46.8	שכיר- משק פרטי בבעלות ערבית
أجير- قطاع خاص بملكية يهودية	**24.2**	23.1	31.1	18.6	שכיר – משק פרטי בבעלות יהודית
آخر	**0.2**	0.3	0.0	0.3	אחר
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**
إناث					**נשים**
صاحبة العمل، مستقلة	**13.8**	10.5	15.5	14.0	בעלים, עצמאית
عاملة في مصلحة عائلية بدون أجر	**2.4**	2.1	4.5	0.0	עובדת בעסק משפחתי ללא תמורה
أجيرة- قطاع عام (حكومي)	**32.2**	14.0	25.4	51.4	שכירה – משק ציבורי (ממשלתי)
أجيرة- قطاع خاص بملكية عربية	**37.6**	47.6	41.6	26.6	שכירה- משק פרטי בבעלות ערבית
أجيرة- قطاع خاص بملكية يهودية	**14.1**	25.8	12.9	8.1	שכירה – משק פרטי בבעלות יהודית
آخر	**0.0**	0.0	0.0	0.0	אחר
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 5.10: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الجنس وفق معدل الدخل الشهري بالشاقل، الفئة العمرية والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 5.10: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מין, ממוצע ההכנסה החודשית בשקלים, גיל ורמת השכלה, 2020

גיל ורמת השכלה	מין / الجنس		المجموع סך הכל	الجيل والتحصيل العلمي
	إناث נשים	ذكور גברים		
ממוצע ההכנסה החודשית	**5775**	**7772**	**6,979**	**معدل الدخل الشهري**
גיל				**الجيل**
18-24	4,257	6,266	**5,666**	18-24
25-29	5,405	8,200	**6,910**	25-29
30-35	7,173	8,982	**8,225**	30-35
רמת ההשכלה				**التحصيل العلمي**
לא סיים ב"ס תיכון	4,311	6,949	**6,164**	لم ينه المرحلة الثانوية
סיים ב"ס תיכון ללא בגרות	4,280	7,439	**6,735**	شهادة انهاء ثانوي
סיים ב"ס תיכון עם בגרות	4,672	7,449	**6,641**	أنهى الثانوية مع بجروت
תעודת דיפלומה	4,831	7,222	**5,961**	شهادة كلية (أقل من بكالوريوس)
תואר ראשון ומעלה	7,340	9,712	**8,250**	لقب أول فما فوق

جدول 5.11: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب تقييم الفرد لدرجة رضاه عن ظروف عمله وفق الجنس والفئة العمرية، 2020

טבלה 5.11: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הערכת הפרט את מידת שביעות רצונו מתנאי העבודה, מין וגיל, 2020

الجنس والفئة العمرية	تقييم الفرد لدرجة رضاه عن ظروف العمل הערכת הפרט למידת שביעות הרצון מתנאי העבודה						**מין וגיל**
	غير راضٍ بالمرة לא מרוצה בכלל	غير راضٍ לא מרוצה	راضٍ מרוצה	راضٍ جدا מרוצה מאוד	**المجموع** **סך הכל**	**المعدل الكلي لدرجة الرضا عن ظروف العمل (0-10)** **הממוצע הכללי של הערכת שביעות הרצון מתנאי העבודה (0-10)**	
كلا الجنسين							**שני המינים**
24-18	0.3	12.1	52.7	35.0	**100.0**	**7.73**	24-18
25-29	3.0	12.9	35.5	48.6	**100.0**	**7.76**	25-29
30-35	0.8	11.6	45.1	42.5	**100.0**	**7.78**	30-35
المجموع	**1.4**	**12.2**	**44.0**	**42.4**	**100.0**	**7.76**	**סך הכל**
ذكور							**גברים**
24-18	0.4	11.9	53.5	34.2	**100.0**	**7.70**	24-18
25-29	2.3	10.6	39.4	47.8	**100.0**	**7.91**	25-29
30-35	0.2	10.3	56.4	33.1	**100.0**	**7.63**	30-35
المجموع	**0.9**	**10.9**	**50.0**	**38.1**	**100.0**	**7.74**	**סך הכל**
إناث							**נשים**
24-18	0.0	12.4	50.8	36.8	**100.0**	**7.81**	24-18
25-29	3.9	15.8	30.6	49.6	**100.0**	**7.57**	25-29
30-35	1.6	13.5	28.7	56.3	**100.0**	**8.00**	30-35
المجموع	**2.2**	**14.2**	**34.5**	**49.2**	**100.0**	**7.78**	**סך הכל**

جدول 5.12: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب تقييم الفرد لدرجة رضاه عن اختيار مهنته وفق الجنس والفئة العمرية، 2020

טבלה 5.12: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הערכת הפרט את מידת שביעות רצונו מבחירת מקצועו, מין וגיל, 2020

الجنس والفئة العمرية	تقييم الفرد لدرجة رضاه عن اختيار مهنته הערכת הפרט למידת שביעות הרצון לבחירת מקצועו					المعدل الكلي لرضا الفرد عن اختياره للمهنة (0-10) הממוצע הכללי של הערכת הפרט למידת שביעות הרצון מבחירת המקצוע (0-10)	מין וגיל
	غير راضٍ بالمرة לא מרוצה בכלל	غير راضٍ לא מרוצה	راضٍ מרוצה	راضٍ جدا מרוצה מאוד	المجموع סך הכל		
كلا الجنسين							**שני המינים**
18-24	0.7	14.9	47.4	37.0	**100.0**	**7.67**	18-24
25-29	4.7	6.2	41.3	47.8	**100.0**	**7.93**	25-29
30-35	1.6	9.3	47.8	41.4	**100.0**	**8.00**	30-35
المجموع	**2.4**	**9.9**	**45.4**	**42.4**	**100.0**	**7.88**	**סך הכל**
ذكور							**גברים**
18-24	1.0	15.2	49.1	34.8	**100.0**	**7.61**	18-24
25-29	3.8	6.9	45.9	43.4	**100.0**	**7.87**	25-29
30-35	0.9	9.1	56.3	33.6	**100.0**	**7.85**	30-35
المجموع	**1.9**	**10.5**	**50.5**	**37.1**	**100.0**	**7.78**	**סך הכל**
إناث							**נשים**
18-24	0.0	14.4	43.4	42.2	**100.0**	**7.82**	18-24
25-29	5.7	5.4	35.7	53.1	**100.0**	**8.00**	25-29
30-35	2.5	9.5	35.3	52.7	**100.0**	**8.21**	30-35
المجموع	**3.2**	**9.0**	**37.3**	**50.5**	**100.0**	**8.03**	**סך הכל**

جدول 5.13: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب تقييم الفرد لدرجة رضاه عن الموازنة بين العمل والحياة العامة، وفق الجنس والفئة العمرية، 2020

טבלה 5.13: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הערכת הפרט את מידת שביעות רצונו ממידת האיזון בין העבודה והחיים החברתיים, לפי מין וגיל, 2020

الجنس والفئة العمرية	رضا الفرد عن الموازنة بين العمل والحياة عامة שביעות רצון הפרט מהאיזון בין העבודה לבין החיים החברתיים						מין וגיל
	غير راضٍ بالمرة לא מרוצה בכלל	غير راضٍ לא מרוצה	راضٍ מרוצה	راضٍ جداً מרוצה מאוד	**المجموع** **סך הכל**	**المعدل الكلي (0-10)** **הממוצע הכללי (0-10)**	
كلا الجنسين							**שני המינים**
18-24	5.7	17.9	50.2	26.2	**100.0**	**9.06**	18-24
25-29	1.8	16.7	57.7	23.9	**100.0**	**8.16**	25-29
30-35	1.7	18.8	58.2	21.3	**100.0**	**8.06**	30-35
المجموع	3.2	17.8	55.0	23.9	**100.0**	**8.58**	**סך הכל**
ذكور							**גברים**
18-24	5.2	18.4	51.7	24.7	**100.0**	**8.37**	18-24
25-29	2.2	15.9	59.4	22.5	**100.0**	**7.63**	25-29
30-35	1.9	17.3	64.1	16.7	**100.0**	**7.43**	30-35
المجموع	3.2	17.3	58.1	21.4	**100.0**	**7.90**	**סך הכל**
إناث							**נשים**
18-24	6.7	17.1	47.6	28.6	**100.0**	**9.66**	18-24
25-29	1.2	17.9	54.8	26.2	**100.0**	**8.76**	25-29
30-35	1.2	21.7	47.0	30.1	**100.0**	**8.81**	30-35
المجموع	3.3	18.8	49.6	28.3	**100.0**	**9.25**	**סך הכל**

جدول 5.14: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب وتيرة تعرضهم لعوامل مختارة تؤثر على الموازنة بين العمل والحياة العامة، 2020

טבלה 5.14: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי תדירות חשיפתם לגורמים המשפיעים על האיזון בין העבודה והחיים החברתיים, 2020

الجنس	وتيرة التعرض لعوامل مختارة تؤثر على الموازنة بين العمل والحياة العامة תדירות החשיפה לגורמים המשפיעים על האיזון בין העבודה והחיים החברתיים						מין
	نهائياً لا בכלל לא	تقريباً لا כמעט לא	أحياناً לפעמים	غالباً לעיתים קרובות	دائماً תמיד	**المجموع** **סך הכל**	
كلا الجنسين							**שני המינים**
القلق بشأن مشاكل العمل خارج ساعات العمل	24.9	21.2	31.7	12.1	9.6	**100.0**	דאגה לגבי בעיות עבודה מחוץ לשעות העבודה
الشعور بالتعب الشديد بعد العمل مما يمنع الاستمتاع والقيام بالأمور البيتية	6.7	16.7	47.1	21.9	7.2	**100.0**	הרגשה בעייפות אחרי העבודה מונעת ביצוע משימת ביתיות
عدم تكريس وقت للعائلة/ للزوج/ة بسبب العمل	18.1	29.6	34.0	14.8	3.0	**100.0**	אי הקדשת זמן לבן/ת הזוג והמשפחה בגלל העבודה
الشريك/ة سئم/ت من ضغوط العمل	32.0	31.9	23.1	9.6	2.8	**100.0**	בן/בת זוג התייאש מלחץ העבודה
مسؤوليات العائلة تمنع من إعطاء الوقت للعمل	32.8	33.0	21.5	8.7	3.4	**100.0**	ההתחייבות המשפחתית מונעת השקעה בעבודה
صعوبة في التركيز بالعمل بسبب مسؤوليات عائلية	33.6	33.6	22.6	7.4	2.1	**100.0**	קשיים בהתרכזות בעבודה בגלל התחייבות משפחתית

جدول 5.15: التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) حسب وتيرة تعرضهم لعوامل مختارة تؤثر على الموازنة بين العمل والحياة العامة، 2020

טבלה 5.15: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-35) לפי תדירות חשיפתם לגורמים המשפיעים על האיזון בין העבודה והחיים החברתיים, 2020

الجنس	وتيرة التعرض لعوامل مختارة تؤثر على الموازنة بين العمل والحياة العامة תדירות החשיפה לגורמים המשפיעים על האיזון בין העבודה והחיים החברתיים						**מין**
	نهائياً لا בכלל לא	تقريباً لا כמעט לא	أحياناً לפעמים	غالباً לעיתים קרובות	دائماً תמיד	**المجموع** **סך הכל**	
ذكور							**זכרים**
القلق بشأن مشاكل العمل خارج ساعات العمل	23.8	26.1	29.7	11.6	8.6	**100.0**	דאגה לגבי בעיות עבודה מחוץ לשעות העבודה
الشعور بالتعب الشديد بعد العمل مما يمنع الاستمتاع والقيام بالأمور البيتية	7.6	15.9	47.2	25.2	3.8	**100.0**	הרגשה בעייפות אחרי העבודה מונעת ביצוע משימת ביתיות
عدم تكريس وقت للعائلة /للزوجة بسبب العمل	19.8	27.1	37.3	12.7	2.9	**100.0**	אי הקדשת זמן לבת הזוג והמשפחה בגלל העבודה
الشريكة سئمت من ضغوط العمل	31.5	31.9	25.6	8.0	2.8	**100.0**	בת הזוג התייאשה מלחץ העבודה
مسؤوليات العائلة تمنع من إعطاء الوقت للعمل	31.8	36.8	22.7	6.8	1.7	**100.0**	ההתחייבות המשפחתית מונעת השקעה בעבודה
صعوبة في التركيز بالعمل بسبب مسؤوليات عائلية	37.3	33.7	22.1	4.7	1.6	**100.0**	קשיים בהתרכזות בעבודה בגלל התחייבות משפחתית

جدول 5.16: التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) حسب وتيرة تعرضهن لعوامل مختارة تؤثر على الموازنة بين العمل والحياة العامة، 2020

טבלה 5.16: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) לפי תדירות חשיפתן לגורמים המשפיעים על האיזון בין העבודה והחיים החברתיים, 2020

الجنس	وتيرة التعرض لعوامل مختارة تؤثر على الموازنة بين العمل والحياة العامة תדירות החשיפה לגורמים המשפיעים על האיזון בין העבודה והחיים החברתיים						מין
	نهائياً لا בכלל לא	تقريباً لا כמעט לא	أحياناً לפעמים	غالباً לעיתים קרובות	دائماً תמיד	**المجموع** **סך הכל**	
إناث							**נקבות**
القلق بشأن مشاكل العمل خارج ساعات العمل	26.7	12.9	35.1	12.8	11.4	**100.0**	דאגה לגבי בעיות עבודה מחוץ לשעות העבודה
الشعور بالتعب الشديد بعد العمل مما يمنع الاستمتاع والقيام بالأمور البيتية	5.2	18.1	46.8	16.3	12.8	**100.0**	הרגשה בעייפות אחרי העבודה מונעת ביצוע משימת ביתיות
عدم تكريس وقت للعائلة /للزوج بسبب العمل	15.4	33.9	28.5	18.2	3.0	**100.0**	אי הקדשת זמן לבן הזוג והמשפחה בגלל העבודה
الشريك سئم من ضغوط العمل	32.9	31.9	18.9	12.5	2.9	**100.0**	בן הזוג התייאש מלחץ העבודה
مسؤوليات العائلة تمنع من إعطاء الوقت للعمل	34.5	26.7	19.6	11.8	6.4	**100.0**	ההתחייבות המשפחתית מונעת השקעה בעבודה
صعوبة في التركيز بالعمل بسبب مسؤوليات عائلية	27.4	33.5	23.5	11.9	2.8	**100.0**	קשיים בהתרכזות בעבודה בגלל התחייבות משפחתית

جدول 5.17: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب الموقف من عمل المرأة (موافقون وموافقون جداً) وفق الجنس، الفئة العمرية والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 5.17: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי עמדות לגבי עבודת האישה (מסכימים/מסכימים מאוד), מין, גיל ורמת השכלה, 2020

الجنس، الفئة العمرية، التحصيل العلمي	**المواقف من عمل المرأة (موافق /موافق جداً)** **עמדות לגבי תעסוקת האישה (מסכים/ מסכים מאוד)**					**מין, גיל, רמת השכלה**
	مكان المرأة بالأساس هو البيت מקום האישה הוא הבית בעיקר	على المرأة الامتناع عن العمل خارج البيت الا في حالة ضائقة اقتصادية על האישה להימנע מעבודה מחוץ לבית פרט למצב של מצוקה כלכלית	على المرأة سد احتياجات اطفالها الصغار لأنه لن يعوض مكانها احد על האישה לטפל בילדים ולספק צרכיהם, אף אחד לא ימלא את מקומה	على المرأة الامتناع عن العمل خارج البيت في حال وجود أطفال صغار על האישה להימנע מעבודה מחוץ לבית כאשר יש ילדים קטנים	تحقيق الذات لدى المرأة غير مرتبط بالعمل הגשמה עצמית של האישה אינו קשור לעבודה	
المجموع	**24.3**	**23.7**	**43.2**	**33.5**	**40.3**	**סך הכל**
الجنس						**מין**
ذكور	34.4	31.5	51.4	43.7	49.7	זכרים
إناث	13.9	15.6	34.8	23.1	30.6	נקבות
الفئة العمرية						**גיל**
24-18	20.0	17.7	36.8	28.0	35.4	24-18
29-25	26.4	26.7	49.8	37.2	42.3	29-25
35-30	29.9	31.2	47.8	39.6	46.8	35-30
التحصيل العلمي						**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	43.3	44.6	60.8	53.4	58.5	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	33.3	34.7	57.4	50.9	50.8	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	19.8	15.4	34.9	24.6	33.0	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	26.2	31.8	51.9	42.1	54.7	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	8.4	8.8	26.5	13.0	22.7	תואר ראשון ומעלה

الفصل السادس | הפרק השישי

التعليم
החינוך

6.1 التعليم الثانوي

تظهر المعطيات بأن 10.4% من فئة الشباب (جيل 18-35) لم تنه المرحلة الثانوية بتوزيع 12% من الذكور مقابل 8.8% من الإناث. ونرى الانخفاض بنسبة الشباب الذين لا ينهون المرحلة الثانوية مع مرور السنين حيث بلغت هذه النسبة 14.3% في الفئة العمرية 30-35 عاماً مقابل 11.8% في فئة 25-29 و- 7.5% في الفئة العمرية 18-24.

وحول الوظيفة المتوقعة للمدرسة الثانوية، نرى بشكل عام، أن غالبية الشباب يعتبرون هذه الوظيفة مهمة أو مهمة جداً من حيث تذويت قيم مجتمعية لدى الطلاب، التركيز على التحصيل العلمي، تمكين الطلاب من الاستثمار في قدراتهم وتطوير القدرة على التفكير والتحليل والنقد. وبالمقارنة بين الجنسين نرى أن فئة الإناث تولي أهمية لوظيفة المدرسة في جميع المهام المذكورة أكثر من الذكور.

6.2 التعليم العالي

تشير المعطيات بأن 17.2% من مجموعة الشباب عامة حاصلون على لقب أكاديمي (لقب أول فما فوق) بواقع 12.9% من الذكور مقابل 21.5% من الإناث. بالمقابل، فإن 10.5% من فئة الشباب حاصلون على شهادة علمية من قبل كلية تعليمية (أقل من لقب أول) بتوزيع 10.2% من الذكور و- 10.9% من الإناث. يذكر أن 1.7% من الشباب في نفس الفئات العمرية حاصلون على لقب ثاني بواقع 1% من الذكور و- 2.4% من الإناث، كما أن 1.6% من الشباب عامة يحملون اللقب الثالث فما فوق بواقع 1.2% من الذكور و- 2% من الإناث.

بلغت نسبة الملتحقين بالتعليم العالي 19.9% بواقع 15.2% من الذكور و24.7% من الاناث من مجموعة الشباب بشكل عام في حين أن 62.8% هم غير ملتحقين بالتعليم العالي حالياً.

أما من حيث التوزيع وفق الجنس فإن 15.2% من الذكور مقابل 24.7% من الإناث هم ملتحقون بالتعليم العالي. كما تشير المعطيات الى أن منطقة الجنوب تشهد نهضة في مجال الالتحاق بالتعليم العالي والتخرج منه فقد بلغت نسبة الملتحقين والخريجين في منطقة الجنوب 38.3% مقابل 39.4% في منطقة الشمال، 38% في منطقة حيفا، وتنخفض النسبة في منطقة المركز لتصل الى 25.7%.

وفيما يتعلق باتخاذ القرار بالالتحاق بالتعليم العالي فقد أشار 60.2% بأنهم قاموا بذلك وفقاً لقناعتهم الشخصية، مقابل 24.9% الذين أشاروا الى تأثير الاب أو الأم على هذا القرار. أما 14.9% فقد أشاروا الى تأثير عوامل خارجية أخرى كالأخوة والاصدقاء وجهاز المدرسة والانكشاف لعالم الانترنت.

ويظهر تأثير الأبوين أكثر على الذكور حيث أشار 27.9% منهم الى ذلك مقابل 22.9% من الإناث في حين يظهر تأثير الأصدقاء أو المعلمين على الإناث أكثر من تأثيرهم على الذكور.

وفيما يتعلق بآراء الشباب الملتحقين بالتعليم العالي والخريجين حول مدى تأثير بعض العوامل على الاستمرار في التعليم فقد أشار 71.6% بموافقتهم بأن كون التعليم العالي هو نمط متبع في الاسرة يشكل عامل، يكون ذلك هو المؤثر الأساسي للاستمرار بالتعليم. في حين أشار 91.7% بموافقتهم على تأثير العامل الاقتصادي (ضمان مدخول اقتصادي مستقبلي)، 57.5% اشاروا الى ضغط الأهل و28.7% الى ضغط الأصدقاء.

ويظهر تأثير الاسرة والاهل بالأساس عند حاملي اللقب الأول، بحيث أن هنالك علاقة عكسية مع التقدم في الألقاب بحيث ينخفض هذا التأثير لدى اصحاب الالقاب المتقدمة، ويبرز تأثير الاصدقاء أكثر لدى حاملي اللقب الثالث بشكل خاص (79.1%).

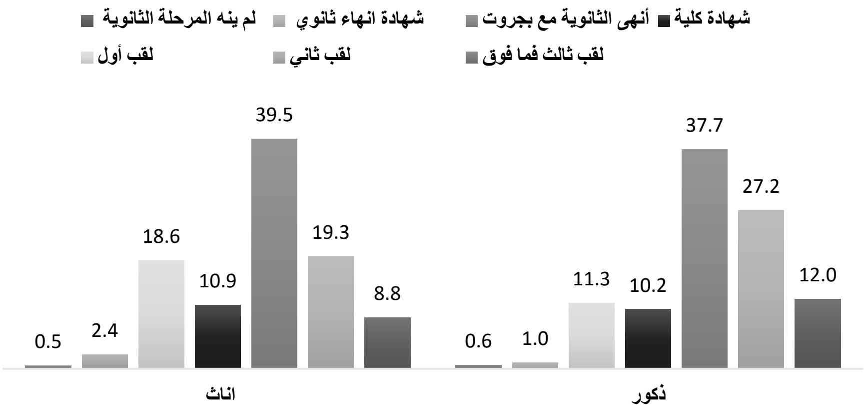

رسم بياني 6.1: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) وفق التحصيل العلمي والجنس

6.3 التخصصات العلمية

تفيد البيانات الخاصة بفئة الملتحقين بالتعليم العالي او الذين التحقوا وتخرجوا الى أن التخصص الأكثر شيوعاً بين الشباب العرب في جيل 18-35 سنوات هو في المواضيع الطبية المساعدة (كالتمريض، الصيدلة، العلاج الوظيفي وغيرهم) بنسبة بلغت 19.9% بين الشباب بواقع 22.3% بين الرجال و18% بين النساء. بينما يحتل التخصص بالمهن الهندسية والهندسة المعمارية المرتبة الثانية بين الرجال (بعد تخصص المهن الطبية المساعدة) إذ وصلت نسبتهم نحو 17.9% في حين تنخفض النسبة بشكل حاد بين النساء لتصل الى 6.1% فقط.

كما وتظهر المعطيات الى ان هنالك تخصصات بارزة أكثر لدى الإناث منها لدى الذكور مثل العلوم الإنسانية، اللغات والأدب بحيث ان نحو 20.1% منهن أفدن أنهن تخصصن في أحد هذه المجالات مقارنة ب- 6.3% من الرجال وبالمجمل فان النسبة العامة للتخصص في هذه المجالات هي 14.1%. هذا ويبرز التخصص في التربية والتعليم بين فئة النساء بشكل واضح بحيث أنه بشكل عام، 14.3% من الشباب (ذكور واناث) قد أفادوا بأنهم تخصصوا في هذا المجال بواقع 18.4% لدى الإناث و8.9% لدى الذكور.

وتشير المعطيات الى أن 7.5% من الشباب اختاروا تخصص العلوم الاجتماعية (4.5% رجال و 9.9% نساء)، 6.2% اختاروا تخصص التجارة وإدارة الاعمال (9.4% رجال و3.7% نساء)، 3.7% تخصصوا بالمحاماة والحقوق، 5.4% تخصصوا بالطب، 7.7% تخصصوا بمواضيع الرياضيات، الإحصاء، علم الحاسوب أو علوم الفيزياء، اما 1.9% فقد تخصصوا بمواضيع الزراعة والعلوم البيولوجية في حين أن 3.5% قد اختاروا تخصصات أخرى كتقنيين وتخصصات ضمن مساقات خاصة.

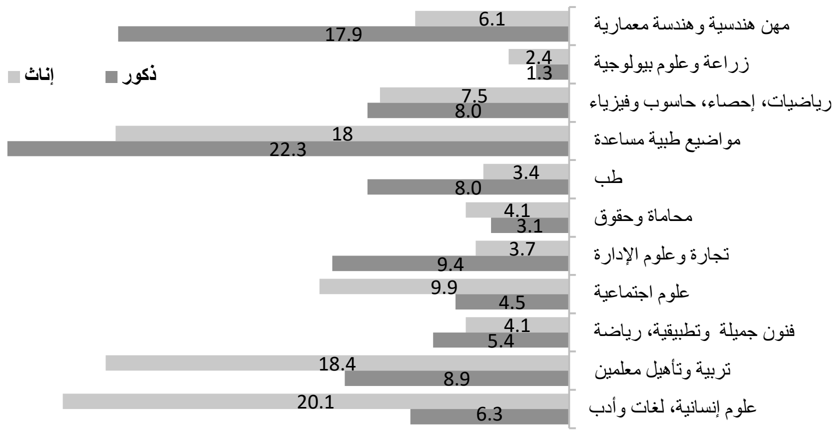

رسم بياني 6.2: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) وفق التخصص العلمي والجنس

6.4 مردود التعليم وشروط القبول

يرى 72.3 % من الشباب بأن العاملين اليهود بشكل عام يتقاضون أجراً يتناسب مع مؤهلهم العلمي في حين 56.3% يرون أن العاملين العرب يتقاضون أجراً يتناسب مع مؤهلهم العلمي. من جهة أخرى ما بين 77.8% من الشباب يعتقدون بأن على العرب الاستثمار بالتعليم العالي وأن هنالك حاجة لذلك من أجل النجاح في الاصعدة المختلفة للحياة، في حين أن 72.5% يرون أن شروط القبول للجامعات في اسرائيل (لا يشمل الكليات) هي صعبة مما يشكل حاجزاً أمام الالتحاق بالتعليم العالي.

6.5 إتقان اللغات

أكثر من 70% من الشباب يصرحون بأن مستوى إتقانهم للغة العبرية هو جيد كتابةً، قراءةً ومحادثةً، ويظهر فرق ضئيل بين الذكور والإناث وبشكل خاص فيما يتعلق بالمحادثة حيث أشار 81.3% من الذكور مقابل 64.6% من الإناث الى إتقانهم الحديث باللغة العبرية بشكل جيد. من جهة أخرى، تشير المعطيات الى الفرق الواضح بين الشباب الذين لم ينهوا المدرسة الثانوية وبين باقي الفئات من حيث إتقانهم اللغة العبرية قراءة وكتابة ومحادثة، حيث أشار 52.8% منهم الى مستوى لغوي ضعيف الى متوسط بالحديث , 70.8% بالقراءة و 76.5% بالكتابة باللغة العبرية.

أما فيما يتعلق بإتقان اللغة الانجليزية فقد أشار ما بين 32-42% الى اتقانهم اللغة الانجليزية بشكل جيد. وبالمقارنة بين الذكور والإناث نجد أن نسبة الإناث اللواتي يتقنون اللغة الانجليزية (في جميع المهارات: القراءة والكتابة والمحادثة) اعلى منها لدى الذكور.

6.1 הלימודים התיכוניים

מהנתונים עולה כי 10.4% מאוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לא סיימו ב״ס תיכון שמתפלגים ל-12% מהגברים ו-8.8% מהנשים. אפשר לשים לב למגמת ירידה באחוז הצעירים שלא סיימו ב״ס תיכון לאורך השנים, כאשר אחוז זה הגיע ל-14.3% בקרב קבוצת גיל 30-35 לעומת 11.8% בקרב קבוצת גיל 25-29 ו-7.5% בקרב קבוצת גיל 18-24.

לגבי התפקיד הצפוי של בית הספר התיכון, ניתן לראות שבדרך כלל רוב הצעירים חושבים שלבית הספר התיכון תפקיד חשוב ואף חשוב מאוד בהפנמת ערכים חברתיים אצל התלמידים, התמקדות בהישגים לימודיים, העצמת התלמידים להשקיע ביכולותיהם ופיתוח יכולת חשיבה, ניתוח וביקורת. בהשוואה בין שני המינים אפשר לראות שקבוצת הנשים מייחסת חשיבות רבה יותר לתפקיד ב״ס תיכון בכל הנושאים הנ״ל בהשוואה לגברים.

6.2 ההשכלה הגבוהה

הנתונים מראים ש-17.2% מכלל הצירים הם בעלי תואר אקדמי (תואר ראשון ומעלה), (12.9% מהגברים לעומת 21.5% מהנשים). מצד שני, ל-10.5% מהצעירים יש תעודת דיפלומה (פחות מתואר ראשון) אשר מתפלגים ל-10.2% מהגברים ו-10.9% מהנשים. יש לציין ש- 1.7% מהצעירים באותן קבוצות גיל הם בעלי תואר שני (1% גברים ו-2.4% מהנשים), ו-1.6% מכלל הצעירים הם בעלי תואר שלישי ומעלה (1.2% גברים ו-2% נשים).

אחוז הלומדים במוסדות ההשכלה הגבוהה הגיע ל-19.9%, 15.2% גברים ו-24.7% נשים מכלל אוכלוסיית הצעירים, בעוד ש-62.8% אינם לומדים כיום במוסדות להשכלה גבוהה ואילו בהתפלגות לפי המין, 15.2% מהגברים לעומת 24.7% מהנשים לומדים כיום במוסדות להשכלה גבוהה.

מהנתונים עולה שאזור הדרום חלה התקדמות משמעותית במישור ההשכלה הגבוהה (לומדים ובוגרים) כאשר הגיע אחוז הסטודנטים והבוגרים באזור הדרום הגיע ל-38.3% לעומת 39.4% באזור הצפון, 38% באזור חיפה והאחוז הנמוך ביותר עמד על 25.7% באזור המרכז.

לגבי קבלת ההחלטות בנוגע ללימודים אקדמאים, עולה מהנתונים ש-60.2% דיווחו על כך שעשו זאת לפי החלטה אישית לעומת 24.9% שדיווחו שעשו זאת בהשפעת ההורים על קבלת החלטה זו (אבא או אמא), ואילו 14.9% הצביעו על השפעת גורמים חיצוניים אחרים כמו אחים, חברים, ב״הס וחשיפה לאינטרנט.

אפשר להבחין בהשפעת ההורים יותר על גברים, כאשר 27.9% דיווחו על כך לעומת 22.9% מהנשים, בעוד שלחברים או המורים השפעה יותר על הנשים מאשר הגברים.

בנוסף, לגבי הדעות של הצעירים הבוגרים והלומדים לימודים אקדמאים לגבי השפעת גורמים מסוימים על ההחלטה להמשיך לעבר השכלה גבוהה, 71.6% הביעו הסכמתם שכאשר לימודים מתקדמים הם דבר שבשגרה במשפחה, הדבר מהווה גורם מרכזי המשפיע על המשך הלימודים האקדמאים של בני המשפחה הצעירים, בעוד ש-91.7% הביעו הסכמתם לגבי השפעת הגורם הכלכלי (הבטחת מקור הכנסה לעתיד), 57.5% ציינו את לחץ ההורים ו-28.7 דיווחו על לחץ החברים כגורמים המשפיעים על פניית הצעירים ללימודים מתקדמים.
אפשר להבחין בהשפעת המשפחה וההורים בקרב בעלי תואר ראשון. ישנו קשר הפוך עם ההתקדמות ברמת ההשכלה, ולעומת זאת השפעת המשפחה הנה מועטה אצל בעלי תארים מתקדמים, והשפעת החברים בולטת יותר במיוחד בקרב בעלי תואר שלישי (79.1%).

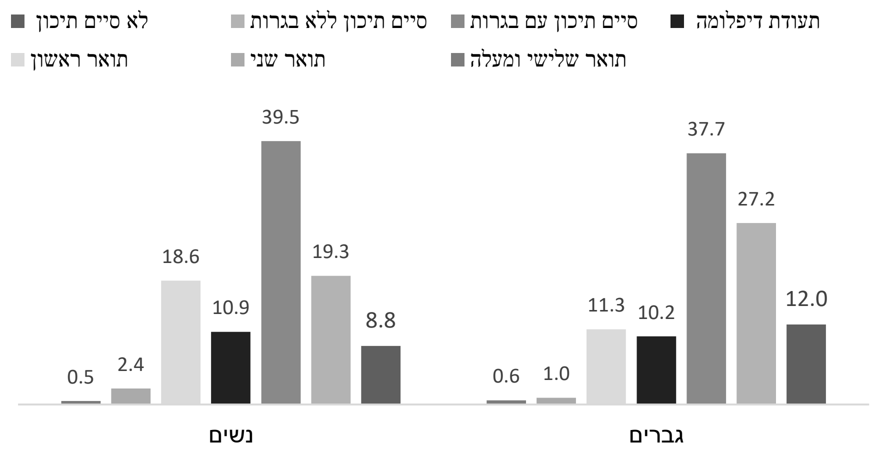

איור 6.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי רמת השכלה ומין

6.3 התמחויות

הנתונים הקשורים לצעירים הבוגרים או הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה מראים שההתמחות השכיחה ביותר בקרב הצעירים הערבים בגילאים 18-35 שנים היא במקצועות עזר רפואיים (סיעוד, רוקחות ריפוי בעיסוק ועוד) עם שיעור 19.9% שמתפלג ל-22.3% גברים ו-18% נשים, בעוד שמקצועות ההנדסה והאדריכלות מדורגות במקום השני בקרב גברים (אחרי מקצועות עזר רפואיים) בשיעור 17.9% לעומת אחוז נמוך יחסית בקרב הנשים שמגיע ל-6.1%.
מהנתונים עולה גם שיש התמחויות נפוצות יותר בקרב נשים בהשוואה לגברים כמו מדעי הרוח, שפות וספרות כאשר 20.1% מהנשים דיווחו שהתמחו באחד מההתמחויות האלו לעומת 6.3% מהגברים, כאשר באופן כללי האחוז להתמחות בתחומים אלו הינו 14.1%. ההתמחות בחינוך והוראה בולטת מאוד בקרב נשים מאשר בקרב גברים כאשר

14.3% מכלל הצעירים (גברים ונשים) דיווחו שהתמחו בתחום זה (18.4% מהנשים ו-8.9% מהגברים).

הנתונים מצביעים על כך ש-7.5% מהצעירים בחרו להתמחות במדעי החברה (4.5% גברים ו-9.9%נשים), 6.2% בחרו בהתמחות בעסקים ובמדעי הניהול (9.4% גברים ו-3.7% נשים), 3.7% התמחו במשפטים, 5.4% התמחו ברפואה, 7.7% התמחו במתמטיקה, סטטיסטיקה, פיזיקה ומדעי המחשב, ו-1.9% התמחו בחקלאות ומדעים ביולוגיים, בעוד ש-3.5% בחרו בהתמחויות אחרות כמו טכנאות והתמחויות בקורסים ומסלולי לימודים אישיים.

איור 6.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי התמחות בלימודים ומין

6.4 תגמול ותנאי קבלה

72.3% מהצעירים רואים שבדרך כלל העובדים היהודים מקבלים שכר שהולם את רמת ההשכלה שלהם, בעוד ש-56.3% חושבים שהעובדים הערבים מקבלים שכר שהולם את רמת ההשכלה שלהם. מצד אחר, כ-77.8% מהצעירים חושבים שעל הערבים להשקיע בלימודים אקדמאים ויש בזה צורך כדי להצליח במישורי החיים השונים, בעוד ש-72.5% חושבים שתנאי הקבלה לאוניברסיטאות בישראל (לא כולל מכללות) הם קשים ומהווים חסם בפני המשך הלימודים במוסדות להשכלה גבוהה.

6.5 הכרת שפות זרות

יותר מ-70% מהצעירים מצהירים על רמת שליטה טובה בשפה העברית מבחינת כתיבה, קריאה ודיבור, וישנם הבדלים קלים בין שני המינים ובמיוחד בדיבור השפה, כאשר 81.3% מהגברים דיווחו על שליטה טובה בדיבור השפה העברית לעומת 64.6% מהנשים.

מצד שני, הנתונים מראים הבדלים בולטים בין הצעירים שלא סיימו ב״ס תיכון לבין שאר הקבוצות בקשר לרמת שליטתם בשפה העברית (כתיבה, קריאה ודיבור) כך ש-52.8% מהם דיווחו על רמת שליטה נמוכה עד בינונית בדיבור, 70.8% בקריאה ו-76.5% בכתיבה בשפה העברית.

לגבי רמת השליטה בשפה האנגלית, בין 32%-42% מהצעירים ציינו שהם שולטים בשפה האנגלית ברמה טובה, ובהשוואה בין גברים לנשים נמצא שאחוז הנשים ששולטות בשפה האנגלית גבוה מזה של הגברים בכל הכישורים (קריאה, כתיבה ודיבור).

جدول 6.1: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية وفق الجنس والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 6.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, מין ורמת השכלה , 2020

التحصيل العلمي والجنس	المجموع סך הכל	الجيل - גיל 18-24	25-29	30-35	רמת השכלה ומין
كلا الجنسين					**שני המינים**
لم ينه المرحلة الثانوية	**10.4**	7.5	11.8	14.3	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	**23.3**	22.0	24.5	24.2	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	**38.6**	56.5	21.5	24.7	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية (أقل من بكالوريوس)	**10.5**	7.4	13.7	12.8	תעודת דיפלומה
لقب أول	**14.9**	6.4	26.1	18.0	תואר ראשון
لقب ثاني	**1.7**	0.1	1.9	4.4	תואר שני
لقب ثالث فما فوق	**0.6**	0.1	0.5	1.6	שלישי ומעלה
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**
ذكور					**גברים**
لم ينه المرحلة الثانوية	**12.0**	8.7	17.8	11.6	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	**27.2**	25.5	26.5	31.1	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	**37.7**	51.7	20.7	30.5	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية (أقل من بكالوريوس)	**10.2**	7.4	16.7	8.3	תעודת דיפלומה
لقب أول	**11.3**	6.5	16.3	14.7	תואר ראשון
لقب ثاني	**1.0**	0.0	1.1	2.6	תואר שני
لقب ثالث فما فوق	**0.6**	0.1	0.9	1.2	שלישי ומעלה
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**
إناث					**נשים**
لم تنه المرحلة الثانوية	**8.8**	6.2	5.5	16.9	לא סיימה ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	**19.3**	18.4	22.5	17.3	סיימה ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهت الثانوية مع بجروت	**39.5**	61.5	22.4	18.7	סיימה ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية (أقل من بكالوريوس)	**10.9**	7.4	10.6	17.4	תעודת דיפלומה
لقب أول	**18.6**	6.4	36.3	21.4	תואר ראשון
لقب ثاني	**2.4**	0.2	2.6	6.2	תואר שני
لقب ثالث فما فوق	**0.5**	0.0	0.0	2.0	שלישי ומעלה
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 6.2: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الالتحاق بالتعليم العالي وفق الفئة العمرية، الجنس والمنطقة، 2020

טבלה 6.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מעמד אקדמי, גיל, מין ואזור מגורים, 2020

الفئة العمرية الجنس والمنطقة	الالتحاق بالتعليم العالي לימודים אקדמאיים				גיל, מין ואזור מגורים
	غير ملتحق אינו רשום	ملتحق רשום	التحق وتخرّج בוגר	**المجموع סך הכל**	
الفئة العمرية					**גיל**
24-18	59.5	35.1	5.4	**100.0**	24-18
29-25	59.4	9.7	30.9	**100.0**	29-25
35-30	72.5	2.9	24.6	**100.0**	35-30
الجنس					**מין**
ذكور	70.2	15.2	14.6	**100.0**	גברים
إناث	55.0	24.7	20.3	**100.0**	נשים
المنطقة					**אזור מגורים**
شمال	60.6	20.6	18.8	**100.0**	צפון
حيفا	62.0	24.3	13.7	**100.0**	חיפה
مركز	74.3	12.3	13.4	**100.0**	מרכז
جنوب	61.8	18.3	20.0	**100.0**	דרום
المجموع	**62.8**	**19.9**	**17.4**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 6.3: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب العامل ذات التأثير على مواصلة التعليم العالي وفق الفئة العمرية والجنس، 2020

טבלה 6.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גורמים המשפיעים על ההחלטה להמשך לימודים אקדמאיים, גיל ומין, 2020

الفئة العمرية والجنس	العوامل ذات التأثير على مواصلة التعليم العالي גורמים משפיעים על ההחלטה להמשך לימודים אקדמאיים								المجموع סך הכל	גיל ומין
	الأب האב	الأم האם	الأخوة/ات אחים/ אחיות	الأصدقاء חברים	الانكشاف للإنترنت חשיפה לאינטרנט	القناعة الشخصية החלטה עצמית	المدرسة בית הספר	شخص معين من المدرسة דמות מסוימת בבית ספר		
المجموع	**14.1**	**10.8**	**2.4**	**6.8**	**0.1**	**60.2**	**0.4**	**5.2**	**100.0**	**סך הכל**
الفئة العمرية										**גיל**
24-18	21.1	13.7	2.3	7.8	0.2	51.6	0.5	2.9	**100.0**	24-18
29-25	5.9	7.9	1.7	2.6	0.0	77.0	0.0	5.0	**100.0**	29-25
35-30	8.7	7.8	3.6	10.6	0.0	57.1	0.9	11.3	**100.0**	35-30
الجنس										**מין**
ذكور	14.3	13.6	4.3	4.9	0.0	58.6	0.4	3.9	**100.0**	גברים
إناث	13.9	9.0	1.2	8.0	0.2	61.2	0.5	6.0	**100.0**	נשים

جدول 6.4: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الموافقة على تأثير عوامل معينة بشأن الاستمرار بالتعليم العالي وفق الجنس، الوضع الاقتصادي والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 6.4: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מידת השפעת גורמים נבחרים על ההחלטה להמשך לימודים מתקדמים, 2020

الجنس، مستوى الدخل للأسرة والتحصيل العلمي	**موافقون أو موافقون جداً بأن العوامل التالية أثرت على القرار بشأن الاستمرار بالتعليم العالي** **מסכימים או מסכימים מאוד כי גורמים אלה השפיעו על החלטה להמשיך לעבר לימודים מתקדמים**				**מין, רמת הכנסה למשפחה ורמת השכלה**
	كون التوجه للتعليم العالي هو نمط متبع في الأسرة כאשר לימודי השכלה גבוהה הינו הרגל במשפחה	ضغط الأهل לחץ מצד ההורים	ضغط الأصدقاء לחץ מצד החברים	ضمان مدخول اقتصادي في المستقبل הבטחת מקור הכנסה לעתיד	
الجنس					**מין**
ذكور	61.0	56.2	26.2	91.5	זכר
إناث	78.5	58.3	30.3	91.9	נקבה
مستوى الدخل للأسرة					**רמת ההכנסה למשפחה**
تحت المعدل	61.0	55.7	31.9	88.3	מתחת לממוצע
بالمعدل	79.0	52.0	31.5	94.6	בממוצע
فوق المعدل	77.6	48.4	19.6	93.8	מעל לממוצע
التحصيل العلمي					**רמת ההשכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	100.0	100.0	35.3	100.0	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	83.4	75.9	28.5	67.8	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	82.1	65.9	32.4	94.7	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية (أقل من بكالوريوس)	43.0	48.3	31.6	85.9	תעודת דיפלומה
لقب أول	73.2	52.7	24.0	95.2	תואר ראשון
لقب ثاني	62.5	55.4	9.5	70.3	תואר שני
لقب ثالث فما فوق	20.9	15.2	79.1	100.0	שלישי ומעלה
المجموع	**71.5**	**57.7**	**28.8**	**91.8**	**סה"כ**

جدول 6.5: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية والجنس وفق التخصصات المهنية، 2020

טבלה 6.5: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, מין והתמחות מקצועית, 2020

التخصصات المهنية	**الفئة العمرية – גיל**				**الجنس – מין**			**התמחויות מקצועיות**
	24-18	29-25	35-30	**المجموع סה"כ**	ذكور גברים	إناث נשים	**المجموع סה"כ**	
علوم إنسانية، لغات وأدب	12.1	16.1	16.7	**14.1**	6.3	20.1	**14.1**	מדעי רוח, שפות, וספרותיות
تربية وتأهيل معلمين	12.5	17.7	14.9	**14.3**	8.9	18.4	**14.3**	חינוך והכשרה להוראה
فنون جميلة وتطبيقية، رياضة	4.3	2.4	7.9	**4.6**	5.4	4.1	**4.6**	אמנות, ואמנות שימושית, ספורט
علوم اجتماعية	6.8	8.9	7.9	**7.5**	4.5	9.9	**7.5**	מדעי חברה
تجارة وعلوم الإدارة	6.4	3.2	8.8	**6.2**	9.4	3.7	**6.2**	עסקים ומדעי הניהול
محاماة وحقوق	2.9	4.0	5.3	**3.7**	3.1	4.1	**3.7**	משפטים
طب	5.7	4.0	6.1	**5.4**	8.0	3.4	**5.4**	רפואה
مواضيع طبية مساعدة	21.8	21.8	13.2	**19.9**	22.3	18.0	**19.9**	מקצועות עזר רפואיים
رياضيات، إحصاء، علوم الحاسوب وعلوم فيزيائية	7.9	8.1	7.0	**7.7**	8.0	7.5	**7.7**	מתמטיקה, סטטיסטיקה מדעי המחשב ופיזיקה
زراعة وعلوم بيولوجية	3.2	0.0	0.9	**1.9**	1.3	2.4	**1.9**	חקלאות ומדעים ביולוגיים
مهن هندسية وهندسة معمارية	14.6	8.1	6.1	**11.2**	17.9	6.1	**11.2**	הנדסה ואדריכלות
آخر	1.8	5.6	5.3	**3.5**	4.9	2.4	**3.5**	אחר
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 6.6: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية، وفق تقييم المهام المتوقعة من المدرسة الثانوية من حيث الأهمية (مهم ومهم جداً)، 2020

טבלה 6.6: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל והערכת חשיבות היעדים הצפויים מבית הספר התיכון (חשוב וחשוב מאוד), 2020

تقييم المهام المتوقعة من المدرسة الثانوية (مهم ومهم جداً)	الفئة العمرية גיל				הערכת התפקידים הצפויים של בית הספר התיכון (חשוב וחשוב מאוד)
	24-18	29-25	35-30	المجموع סך הכל	
كلا الجنسين					**שני המינים**
تذويت قيم مجتمعية لدى الطالب	74.5	66.9	68.9	**71.0**	הנחלת ערכים חברתיים לתלמידים
التركيز على التحصيل التعليمي لدى الطالب	82.7	77.3	81.4	**80.9**	מיקוד בהישגי התלמידים
تحضير الطلاب لسوق العمل	63.9	55.7	61.6	**61.1**	הכנת התלמיד לשוק העבודה
تمكين الطالب من استثمار كل قدراته	76.4	71.2	74.9	**74.6**	העצמת התלמיד למימוש היכולות שלו
تطوير قدرة التفكير، التحليل والنقد لدى الطالب	78.6	69.0	75.4	**75.1**	פיתוח יכולת החשיבה, הניתוח והביקורתיות אצל התלמיד

جدول 6.7: التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية، وفق تقييم المهام المتوقعة من المدرسة الثانوية من حيث الأهمية (مهم ومهم جداً)، 2020

טבלה 6.7: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-35) לפי גיל והערכת חשיבות היעדים הצפויים מבית הספר התיכון (חשוב וחשוב מאוד), 2020

تقييم المهام المتوقعة من المدرسة الثانوية (مهم ومهم جداً)	الفئة العمرية גיל				הערכת היעדים הצפויים מבית הספר התיכון (חשוב וחשוב מאוד)
	24-18	29-25	35-30	المجموع סך הכל	
ذكور					**גברים**
تذويت قيم مجتمعية لدى الطالب	70.8	64.7	61.4	**66.7**	הנחלת ערכים חברתיים לתלמידים
التركيز على التحصيل التعليمي لدى الطالب	77.6	78.2	76.6	**77.5**	מיקוד בהישגי התלמידים
تحضير الطلاب لسوق العمل	56.1	60.0	57.2	**57.5**	הכנת התלמיד לשוק העבודה
تمكين الطالب من استثمار كل قدراته	71.5	70.6	72.3	**71.5**	העצמת התלמיד למימוש היכולות שלו
تطوير قدرة التفكير، التحليل والنقد لدى الطالب	73.2	71.6	69.5	**71.8**	פיתוח יכולת החשיבה, הניתוח והביקורתיות אצל התלמיד

جدول 6.8: التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية، وفق تقييم المهام المتوقعة من المدرسة الثانوية من حيث الأهمية (مهم ومهم جداً)، 2020

טבלה 6.8: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) לפי גיל והערכת חשיבות היעדים הצפויים מבית הספר התיכון (חשוב וחשוב מאוד), 2020

تقييم المهام المتوقعة من المدرسة الثانوية (مهم ومهم جداً)	الفئة العمرية גיל				הערכת היעדים הצפויים מבית הספר התיכון (חשוב וחשוב מאוד)
	24-18	29-25	35-30	المجموع סך הכל	
إناث					**נשים**
تذويت قيم مجتمعية لدى الطالب	78.4	69.3	76.7	**75.4**	הנחלת ערכים חברתיים לתלמידים
التركيز على التحصيل التعليمي لدى الطالب	88.0	76.3	86.3	**84.3**	מיקוד בהישגי התלמידים
تحضير الطلاب لسوق العمل	72.1	51.2	66.3	**64.8**	הכנת התלמיד לשוק העבודה
تمكين الطالب من استثمار كل قدراته	81.6	71.8	77.6	**77.8**	העצמת התלמיד למימוש היכולות שלו
تطوير قدرة التفكير، التحليل والنقد لدى الطالب	84.2	66.3	81.5	**78.5**	פיתוח יכולת החשיבה, הניתוח והביקורתיות אצל התלמיד

جدول 6.9: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الفئة العمرية والجنس وفق الموافقة (موافق وموافق جداً) على عبارات تتعلق بمردود التعليم العالي، 2020

טבלה 6.9: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, מין ומידת ההסכמה (מסכים/מסכים מאוד) עם היגדים שמתייחסים לתגמול של ההשכלה הגבוהה, 2020

مردود التعليم العالي	الفئة العمرية גיל			الجنس מין		المجموع סה"כ	תגמול של ההשכלה הגבוהה
	24-18	29-25	24-18	ذكور גברים	إناث נשים		
بشكل عام، اليهود في إسرائيل يتقاضون أجرا يتناسب مع درجة مؤهلهم العلمي	73.4	70.1	72.8	72.4	72.2	**72.3**	באופן כללי, השכר של היהודים בישראל הולם את השכלתם
بشكل عام، العرب في إسرائيل يتقاضون أجرا يتناسب مع درجة مؤهلهم العلمي	58.5	54.3	54.3	54.6	58.0	**56.3**	באופן כללי, השכר של הערבים בישראל הולם את השכלתם
لليهود في إسرائيل من الجدير الاستثمار في التعليم العالي لأن ذلك يعود بالفائدة عليهم	71.2	73.0	69.6	70.8	71.7	**71.3**	ליהודים בישראל כדאי להשקיע בהשכלה כי זה מועיל להם
للعرب في إسرائيل من الجدير الاستثمار في التعليم العالي لأن ذلك يعود بالفائدة عليهم	77.4	76.4	77.8	75.3	79.2	**77.2**	לערבים בישראל כדאי להשקיע בהשכלה כי זה מועיל להם
بشكل عام شروط القبول للجامعات الإسرائيلية (لا يشمل الكليات) هي شروط صعبة	74.2	68.6	73.7	69.7	75.4	**72.5**	באופן כללי, תנאי הקבלה לאוניברסיטאות הישראליות (לא כולל מכללות) הם קשים
هنالك حاجة للحصول على تعليم عالي للنجاح في الحياة على الأصعدة المختلفة	82.3	80.3	84.7	76.3	88.8	**82.3**	יש צורך בהשכלה גבוהה כדי להצליח במישורים השונים בחיים

جدول 6.10: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب مستوى اتقانهم للغة العبرية وفق الجنس والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 6.10: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי רמת שליטתם בשפה העברית, מין ורמת השכלה, 2020

الجنس والتحصيل العلمي	**اتقان اللغة العبرية – שליטה בשפה העברית**												**מין ורמת השכלה**
	محادثة – דיבור				قراءة – קריאה				كتابة – כתיבה				
	ضعيف יכולת נמוכה	متوسط יכולת בינונית	جيد יכולת גבוהה	**المجموع סך הכל**	ضعيف יכולת נמוכה	متوسط יכולת בינונית	جيد יכולת גבוהה	**المجموع סך הכל**	ضعيف יכולת נמוכה	متوسط יכולת בינונית	جيد יכולת גבוהה	**المجموع סך הכל**	
المجموع	**3.6**	**23.3**	**73.2**	**100.0**	**5.5**	**17.8**	**76.7**	**100.0**	**6.3**	**20.8**	**72.9**	**100.0**	**סך הכל**
الجنس													**מין**
ذكور	2.3	16.4	81.3	**100.0**	4.0	17.2	78.8	**100.0**	5.2	20.7	74.2	**100.0**	גברים
إناث	4.9	30.5	64.6	**100.0**	7.1	18.4	74.5	**100.0**	7.5	20.9	71.6	**100.0**	נשים
التحصيل العلمي													**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	10.7	42.1	47.2	**100.0**	28.2	42.5	29.3	**100.0**	31.6	44.9	23.5	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	5.9	25.6	68.5	**100.0**	6.2	25.6	68.2	**100.0**	8.3	30.7	61.1	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	2.2	23.3	74.5	**100.0**	1.2	15.7	83.1	**100.0**	1.0	18.8	80.2	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	2.3	13.8	84.0	**100.0**	6.7	9.8	83.5	**100.0**	6.7	10.1	83.2	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	0.1	14.7	85.2	**100.0**	0.1	1.3	98.6	**100.0**	0.0	3.2	96.8	**100.0**	תואר ראשון ומעלה

جدول 6.11: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب مستوى اتقانهم للغة الانجليزية وفق الجنس والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 6.11: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי רמת שליטתם בשפה האנגלית, מין ורמת השכלה, 2020

الجنس والتحصيل العلمي	**اتقان اللغة الإنجليزية – שליטה בשפה האנגלית**												**מין ורמת השכלה**
	محادثة – דיבור				قراءة – קריאה				كتابة – כתיבה				
	ضعيف יכולת נמוכה	متوسط יכולת בינונית	جيد יכולת גבוהה	**المجموع סך הכל**	ضعيف יכולת נמוכה	متوسط יכולת בינונית	جيد יכולת גבוהה	**المجموع סך הכל**	ضعيف יכולת נמוכה	متوسط יכולת בינונית	جيد יכולת גבוהה	**المجموع סך הכל**	
المجموع	**35.1**	**32.1**	**32.8**	**100.0**	**25.7**	**30.4**	**43.9**	**100.0**	**31.0**	**27.2**	**41.8**	**100.0**	**סך הכל**
الجنس													**מין**
ذكور	41.1	32.3	26.6	**100.0**	30.9	29.1	39.9	**100.0**	36.2	26.4	37.4	**100.0**	גברים
إناث	28.8	31.8	39.3	**100.0**	20.2	31.7	48.0	**100.0**	25.6	28.1	46.4	**100.0**	נשים
التحصيل العلمي													**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	83.1	13.2	3.7	**100.0**	78.5	16.3	5.2	**100.0**	82.6	13.7	3.7	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	64.4	27.6	8.0	**100.0**	43.3	39.7	17.0	**100.0**	52.4	34.2	13.5	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	18.1	39.7	42.3	**100.0**	13.2	31.0	55.8	**100.0**	18.5	28.7	52.8	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	29.0	40.5	30.5	**100.0**	20.8	36.9	42.2	**100.0**	23.4	30.0	46.6	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	8.2	27.8	64.1	**100.0**	1.2	20.3	78.5	**100.0**	3.7	20.8	75.5	**100.0**	תואר ראשון ומעלה

الفصل السابع | **הפרק השביעי**

الهوية
הזהות

7.1 الهوية والانتماء

يعتبر 43.5% من الشباب الفلسطينيين في اسرائيل أن الهوية العربية هي الهوية التي تمثلهم أكثر من الهويات الجماعية الأخرى (الفلسطينية، الدينية والاسرائيلية) في حين يعتبر 33.3% من الشباب بأن الهوية الدينية هي التي تمثلهم أولاً مقابل 14.8% الذين يعتبرون الهوية الفلسطينية هويتهم الأولى. أما بالنسبة للهوية الاسرائيلية فقد أشار 8.4% من الشباب فقط الى كونها الهوية التي تمثلهم بشكل أساسي.

18.3% من مجموعة الجيل 18-24 يعتبرون الهوية الفلسطينية هويتهم الأولى. ومع تقدم السن تنخفض هذه النسبة الى 10.9% في مجموعة الجيل 30-35. وتزداد نسبة الذين يعتبرون الهوية العربية أو الهوية الدينية كهوية تمثلهم أكثر من سائر الهويات.

أما من حيث التوزيع الجغرافي فنرى أن النسبة الاعلى من الذين يعتبرون الهوية الدينية كهوية أولى هي في منطقة المركز حيث وصلت الى 47.2% ومنطقة الجنوب 45.5% مقابل حوالي 27.6% في منطقة الشمال وحيفا.

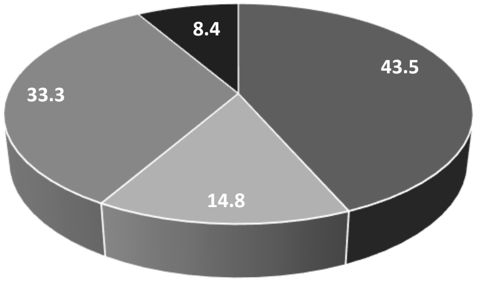

رسم بياني 7.1: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) حسب تعريفهم لهويتهم المركزية (الأولى)

وبالمقارنة بين الذكور والإناث فنرى أن 11.8% من الذكور يعتبرون الهوية الاسرائيلية تمثلهم أكثر من باقي الهويات مقابل 4.8% من الإناث. من جهة أخرى ترتفع نسبة الإناث اللواتي يعتبرن ان الهوية الدينية (36%) والهوية العربية (44.4%) تمثلانهن أكثر من سائر الهويات. مع الإشارة الى أن في منطقتي المركز والجنوب أكثر من نصف الإناث يعتبرن الهوية الدينية الأكثر تمثيلاً لهن، وفي منطقي حيفا والشمال أكثر من نصف الإناث يعتبرن الهوية العربية الأكثر تمثيلاً لهن.

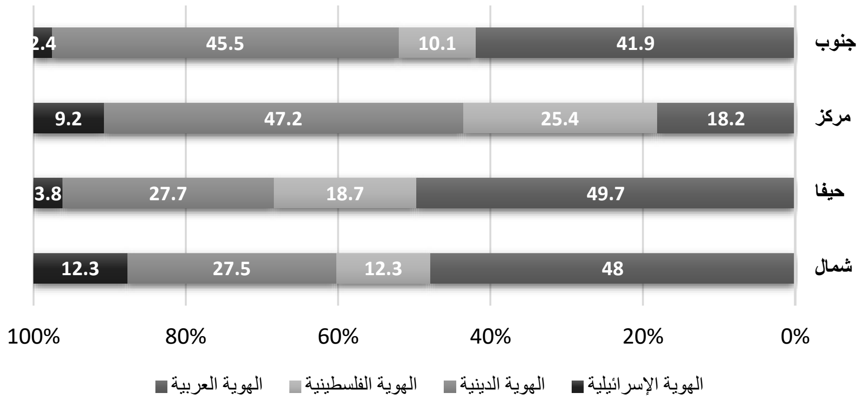

رسم بياني 7.2: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) حسب تعريفهم لهويتهم المركزية وفق المناطق

7.2 التديّن

من حيث درجة التدين، تشير المعطيات الى أن 16.5% من الشباب يعرّفون أنفسهم كغير ملتزمين بالمرة من الناحية الدينية بواقع 19.8% من الذكور و13% من الإناث. بالمقابل 22.9% يعرفون أنفسهم كملتزمين ويمارسون الفرائض الدينية بشكل دائم بواقع 19.4% من الذكور و26.6% من الإناث. أما الباقون الذين يشكلون 66.6% فيمارسون الفرائض الدينية او بعضها ولكن ليس بشكل دائم. وتظهر نسبة الملتزمين دينياً المنخفضة في منطقة الشمال لتصل 11.8% مقابل أكثر من الثلث في باقي المناطق.

52.2% من الشباب يعتبرون الدين مرجعيتهم في المسائل الاجتماعية والاقتصادية بدرجة كبيرة بتوزيع 60.4% من الإناث مقابل44.4% من الذكور، في حين أن 11.1% من الشباب لا يعتبرون الدين كمرجعية على الاطلاق بواقع 12.2% من الذكور و9.9% من الإناث.

7.3 الخدمة العسكرية والمدنية

فيما يتعلق بالخدمة العسكرية والمدنية، تظهر المعطيات أن 5.3% من الشباب قد صرحوا بقيامهم بالخدمة العسكرية و8.4% قاموا بالخدمة المدنية. ومن حيث التوزيع وفق الجنس فنرى أن 10% من الذكور صرحوا بقيامهم بالخدمة العسكرية مقابل 0.5% من الإناث. بالمقابل، أجاب 6.5% من الذكور بقيامهم بالخدمة المدنية مقابل 10.3% من الإناث.

أما فيما يتعلق بالدوافع التي أدت الى القيام بالخدمة المدنية فقد صرّح نحو 88% من الشباب بموافقتهم بأن الدافع لقيامهم بالخدمة المدنية كان "القيام بعمل مفيد للمجتمع" في حين أشار 87.8% الى رغبتهم

بصقل شخصيتهم المستقلة، بينما أجاب 84.5% ان قيامهم بالخدمة المدنية كان بدافع الحصول على عمل أفضل في المستقبل و83.1% منهم بدافع الرغبة بتجربة أشياء "جديدة".

بالإضافة الى ذلك أشار البعض الى دوافع أخرى مثل خدمة مجتمعهم العربي (78.9%)، اكتساب خبرة مهنية (78.2%)، العمل وكسب المال (52.8%)، خدمة الدولة والمجتمع الإسرائيلي (51.1%) أو تحقيق المساواة بين العرب واليهود (67.7%)، والرغبة بإقامة وتطوير علاقات من اليهود (36.5.%).

ومن بين الشباب الذين قاموا بالخدمة المدنية، أشار 20.4% أن اقاربهم (في العائلة) قد أيدوا هذه الخطوة في حين أشار 33.5% الى أن أقاربهم قد عارضوا ذلك. أما الباقون (46.1%) فأشاروا الى تباين الآراء والمواقف بين الأقارب حول ذلك.

7.4 التطوّع

أشار 25.1% الى قيامهم بالتطوع في إطار ما في مجتمعهم، ومن حيث التوزيع حسب الجنس فنجد أن 23.2% من الذكور و29.2% من الإناث قاموا بالتطوع في المجتمع وترتفع هذه النسبة مع ارتفاع التحصيل العلمي بحيث أن 1.8% من الشباب الحاصلين على شهادة انهاء ثانوي قد صرحوا عن قيامهم بالتطوّع وترتفع هذه النسبة لتصل الى 37.1% لدى الحاصلين على لقب أول فما فوق. اما من حيث التوزيع النسبي حسب الجيل فقد أظهرت المعطيات اختلافاً بين الفئات العمرية بحيث أن نسبة الشباب الذين صرحوا عن قيامهم بالتطوّع ما بين جيل 30-35 سنة بلغت 21% مقابل 29.1% لدى الفئة العمرية 25-29.

7.5 ظواهر العنصرية والتعامل معها

أشار 27.6% من الشباب الى تعرضهم لتعامل غير منصف (تعامل عنصري) لكونهم عرباً في نطاق عملهم بوتيرة عالية (يحدث غالباً) في حين صرح 33.1% من الشباب بتعرضهم لهذا التعامل بوتيرة عالية من قبل أشخاص في جهاز الأمن والقضاء و26.1% في أماكن قضاء أوقات الفراغ في المناطق اليهودية و28.4% من قبل موظفين في المؤسسات الحكومية. بشكل عام، لم تظهر فروقات بين الذكور والإناث من حيث وتيرة تعرضهم لظواهر العنصرية باستثناء تلك الصادرة عن موظفي الأمن والقضاء حيث أشار 38.9% من الذكور الى ذلك مقابل 27% من الإناث.

تجدر الإشارة الى أن النسبة الأقل من التعرض للتعامل غير المنصف (العنصري) هي في الجهاز الصحي حيث أشار 12.7% من الشباب فقط الى تعرضهم لهذا التعامل بوتيرة عالية بواقع 14.9% من الذكور و10.4% من الإناث.

أما فيما يتعلق بردود الفعل للتعرض للتعامل العنصري فقد أشار 62.9% بأنهم غالباً ما يتجاهلون الأمر أو يتقبلونه كحقيقة واقعة في حين أشار ما بين 58%-63% بقيامهم بفعل ما للتعامل مع الأمر مثل التحدث عن الموضوع، الكتابة أو الرسم أو تغيير الظروف التي وجدت اثناء التعرض وذلك لمنع تكرر الأمر. من جهة أخرى أشار 51.5% من الشباب الى شعورهم بالغضب وخيبة الأمل عند تعرضهم للتعامل العنصري و47.6% صرحوا بشعورهم بالإهانة، التمييز أو الخوف كما أن 21.5% أشاروا الى شعورهم بالضعف واليأس و15.4% قد شعروا بأعراض جسدية مثل ألم في الرأس أو المعدة، العضلات وارتفاع في نبض القلب. يذكر أنه وبشكل عام تظهر فروقات قليلة بين الذكور والإناث حيث أن نسبة الإناث اللواتي يقمن برد فعل ما (عملي أو شعوري) هي أقل بقليل (2%-10%) من النسبة لدى الذكور.

7.6 الهجرة ودو افعها

تشير نتائج المسح الى أن الشباب الفلسطينيين لا يرغبون عادة في الهجرة الى خارج البلاد ونقل مكان سكناهم وعائلاتهم الى مكان سكن آخر والمكوث فيه بشكل ثابت، حيث صرّح 89.9% منهم عن عدم التفكير في الهجرة وبالمقابل فقد عبّر 10.1% عن التفكير في الانتقال والهجرة. ومن حيث الدوافع فقد أظهرت نتائج هذا المسح أن أهم دوافع الهجرة هي البحث عن جودة حياة أفضل في الخارج (42.9%)، تحسين الوضع الاقتصادي (24.7%) وحل الضائقة السكنية (11%).

اما من بين أولئك الذين أشاروا الى انهم فكروا في الهجرة، فيتضح أن 19.7% منهم ينوون الهجرة بشكل فعلي، فيما أن 38.8% مترددون و41.4% لا ينوون الهجرة فعلياً والسبب في ذلك يعود غالباً لمخاوفهم من عدم القدرة على التأقلم مع المكان الجديد (31.1%) أو بسبب معارضة الأهل (21.8%) أو عدم توفر الامكانيات المادية (المال) للقيام بذلك (16.8%).

اما من حيث التوزيع النسبي حسب الفئات العمرية فتتغيّر الأسباب مع التقدم في العمر، حيث يبرز البحث عن "جودة الحياة في خارج البلاد" كدافع مهم خاصة لدى الفئة العمرية 18-24، في حين يبرز الوضع الاقتصادي كدافع مهم لدى الفئة العمرية 30-35 سنة، في حين أن الضائقة السكنية تبرز كدافع مهم للهجرة بنسبة 17.4% لدى الشباب في الفئة العمرية 25-29.

7.1 זהות ושייכות

43.5% מהצעירים הפלסטינים בישראל רואים בזהות הערבית כזהות המרכזית שמייצגת אותם מבין שאר הזהויות הקבוצתיות (הפלסטינית, הדתית והישראלית), בעוד ש-33.3% מהצעירים רואים בזהות הדתית כזהות הראשונה שמייצגת אותם לעומת 14.8% שרואים בזהות הפלסטינית כזהות הראשונה, ואילו לגבי הזהות הישראלית, רק 8.4% מהצעירים רואים בה כזהות הראשונה שמייצגת אותם.
18.3% מהצעירים בקבוצת הגיל 24-18 רואים בזהות הפלסטינית כזהותם הראשונה, אחוז זה יורד עם ההתקדמות בגיל ל-10.9% בקבוצת גיל 35-30, ועולה אחוז הצעירים שרואים בזהות הערבית והזהות הדתית כזהויות שמייצגות אותם יותר משאר הזהויות.
מבחינת התפלגות האוכלוסייה לפי אזורים, אפשר לראות שהאחוז הגבוה ביותר של הצעירים שרואים בזהות הדתית כזהות ראשונה הוא באזור המרכז עם אחוז 47.2%, אזור הדרום 45.5%, לעומת כ-27.6% באזור חיפה והצפון (לכל אחד מהם). בהשוואה בין שני המינים, 11.8% מהגברים רואים בזהות הישראלית כזהות הראשונה שמייצגת אותם ויותר משאר הזהויות לעומת 4.8% מהנשים. מצד שני עולה אחוז הנשים שרואות בזהות הדתית והזהות הערבית שמייצגות אותן יותר משאר הזהויות (36% ו44.4 בהתאמה). יש לציין שבאזור המרכז והדרום יותר ממחצית הנשים רואות בזהות הדתית כזהויות שמייצגות אותן, ואילו באזור חיפה והצפון יותר ממחצית הנשים רואות בזהות הערבית כזהות העיקרית שמייצגת אותן.

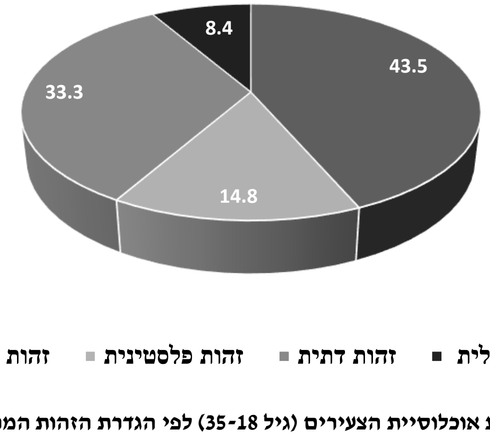

איור 7.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הגדרת הזהות המרכזית (הראשונה)

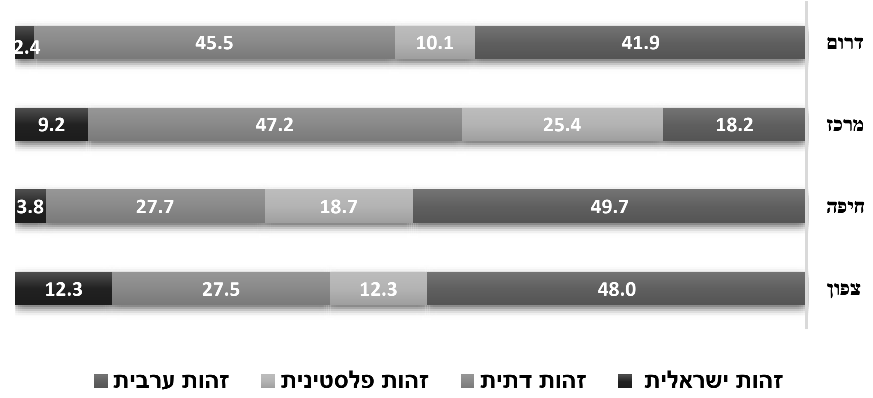

איור 7.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הגדרת הזהות המרכזית ואזור מגורים

7.2 דתיות

לגבי רמת הדתיות, הנתונים מצביעים על כך ש16.5% מהצעירים מגדירים את עצמם כחילוניים (19.8% מהגברים ו-1% מהנשים), לעומת 22.9% שמגדירים את עצמם כדתיים שמקיימים את המצוות באופן קבוע (19.4% מהגברים ו-26.6% מהנשים), ואילו השאר שמהווים 66.6% מקיימים את המצוות או חלק מהן אך באופן לא קבוע. האחוז הנמוך של הצעירים הדתיים הוא באזור הצפון ומגיע ל- 11.8% לעומת יותר משלישי בשאר האזורים.

52.2% מהצעירים רואים בדת כמקור הסתמכות בנושאים חברתיים וכלכלים במידה גדולה (60.4% מהנשים לעומת 44.4% מהגברים), בעוד ש-11.1% לא רואים בדת כמקור הסתמכות בכלל (12.2% מהגברים ו-9.9% מהנשים).

7.3 שירות צבאי ולאומי

הנתונים מראים ש-5.3% מהצעירים הצהירו על ביצוע שירות צבאי ו-8.4% ביצעו שירות לאומי. לפי התפלגות מגדרית אנחנו רואים כי 10% מהגברים דיווחו על כך ששירתו בצבאי לעומת 0.5% מהנשים, ומצד אחר, 6.5% מהגברים דיווחו על כך שהם עשו שירות לאומי לעומת 10.3% מהנשים.
באשר למניעים לביצוע שירות לאומי, 88% מהצעירים הביעו הסכמתם שהמניע שגרמו שלהם לעשות שירות לאומי הוא "לעשות משהו מועיל לחברה", בעוד ש-87.8% הביעו הסכמתם שהמניע הוא ל"טפח אישיות עצמאית ואחראית" ו-84.5% הסכימו שהמניע היה "להשיג עבודה טובה יותר בעתיד" ואצל 83.1% המניע היה "לנסות דברים חדשים".

בנוסף לכך, חלק מהצעירים הצביעו על עוד מניעים כמו: לתרום לחברה הערבית (78.9%), לתרום למדינה ולחברה הישראלית (51.1%), לקדם שוויון בין ערבים ויהודים (67.7%) ולפתח קשרים עם יהודים (36.5%).
מבין הצעירים ששירתו בשירות לאומי, 20.4% דיווחו שקרוביהם (במשפחה) תמכו בצעד זה, בעוד ש-33.5% אמרו שקרוביהם התנגדו לכך, ואילו השאר (46.1%) הצביעו על חילוקי דעות בין קרוביהם לגבי נושא זה.

7.4 התנדבות

כרבע מהצעירים דיווחו על התנדבותם במסגרות שונות בחברה, ולפי התפלגות מגדרית אפשר לראות ש-23.2% מהגברים ו-29.2% מהנשים עשו התנדבות בחברה, אחוז זה עולה עם העלייה ברמת ההשכלה, כאשר 1.8% מהצעירים שסיימו ב"ס תיכון הצהירו על כך שעשו התנדבות ואחוז זה עולה ל-37.1% בקרב הצעירים בעלי תואר ראשון ומעלה. לפי התפלגות הגילאים, הנתונים מראים הבדלים בין קבוצות הגיל, כאשר אחוז הצעירים שדיווחו על ביצוע התנדבות בגיל 30-35 שנים היה 21% לעומת 29.1% בקרב צעירים בגיל 25-29.

7.5 גילויי גזענות וההתמודדות עמם

27.6% מהצעירים ציינו שנחשפו ליחס לא הוגן (גזעני) בהיותם ערבים במסגרת העבודה בתדירות גבוה (קורה לעיתים רבות), בעוד ש-33.1% מהצעירים הצהירו שנחשפו למקרים כאלה בתדירות גבוהה ע"י פקידים במערכת הביטחון והמשפט ו-26.1% נחשפו לכך במקומות בילוי ביישובים יהודים, ו-28.4% נחשפו למקרים כאלו ע"י פקידים במוסדות ממשלה. באופן כללי, לא היו הבדלים בין גברים לנשים לגבי תדירות החשיפה למקרי גזענות למעט מקרים שבוצעו ע"י פקידים במערכת הביטחון והמשפט, כך ש-38.9% מהגברים נחשפו לעומת 27% מהנשים.

יש לציין שהאחוז הנמוך ביותר של חשיפה ליחס לא הוגן (גזעני) היה במערכות הבריאות כך ש12.7% מהצעירים בלבד דיווחו על חשיפתם למקרים כאלה בתדירות גבוהה (14.9% מהגברים ו-10.4% מהנשים). לגבי תגובות לחשיפה ליחס לא הוגן (גזעני), 62.9% מהצעירים ציינו שהם לרוב מתעלמים, שוכחים או מקבלים את זה כ"עובדה קיימת", בעוד ש-58%-63% ציינו שהם עשו משהו כתגובה למקרים כאלה כמו לדבר על הנושא, לכתוב, לצייר, לנסות לשנות נסיבות המקרה על מנת למנוע את הישנותו. מצד שני 51.5% מהצעירים ציינו שהרגישו לרוב תחושה של זעם או אכזבה בעת חשיפתם ליחס לא הוגן ו-47.6% הצהירו שחשו עלבון, אפליה, דיכאון ופחד. בנוסף, 21.5% דיווחו על תחושה של חולשה, ייאוש או חוסר אונים, בעוד ש-15.4% דיווחו על תסמינים גופניים כמו כאבי ראש, כאבי בטן או כאבי שרירים ועלייה בדופק. יש לציין שבאופן כללי

קיימים הבדלים קלים בין גברים לנשים, כאשר אחוז הנשים שמגיבות (תגובה בפועל, או תגובה רגשית) מעט יותר נמוך מהאחוז בקרב הגברים (2%-10%).

7.6 ההגירה ומניעיה

תוצאות הסקר זה מראים שהצעירים הפלסטינים לרוב לא מעוניינים בהגירה לחו״ל והעברת מקום מגוריהם ומשפחותיהם למקום מגורים חדש כמקום קבוע. רוב הצעירים (89.9%) ציינו שאינם חושבים על הגירה לעומת 10.1% שציינו שחשבו על כך.

מבחינת המניעים להגירה, הנתונים מראים שהמניעים החשובים ביותר הם חיפש אחר איכות חיים יותר טובה בחו״ל (42.9%), שיפור המצב הכלכלי (24.7%) ופתרון למצוקת המגורים (11%).

בקרב הצעירים שחשבו על הגירה, עולה כי 19.7% מהם מעוניינים בהגירה בפועל, בעוד ש- 38.8% מתלבטים ו-41.4% לא מעוניינים להגר בפועל, והסיבה לכך נובעת בעיקר מהחשש שלא יוכלו להסתגל במקום החדש (31.1%) או התנגדות ההורים (21.8%), או מחסור במשאבים הכספיים לעשות זאת (16.8%).

באשר להתפלגות לפי גיל, הסיבות משתנות עם ההתקדמות בגיל, כאשר ״חיפוש אחר איכות חיים יותר טובה בחו״ל״ הינו מניע בולט ובמיוחד בקרב קבוצת גיל 18-24, בעוד ש ״המצב הכלכלי״ הינו מניע חשוב בקרב קבוצת גיל 30-35, ואילו ״מצוקת הדיור״ הוא מניע חשוב להגירה בקרב צעירים בקבוצת גיל 25-29 (17.4%).

جدول 7.1: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب تعريفهم لهويتهم المركزية (الأولى) وفق الفئة العمرية والمنطقة، 2020

טבלה 7.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הגדרת הזהות המרכזית, גיל ואזור מגורים, 2020

الفئة العمرية والمنطقة	الهويات – זהויות الهوية العربية זהות ערבית	الهوية الفلسطينية זהות פלסטינית	الهوية الدينية זהות דתית	الهوية الإسرائيلية זהות ישראלית	**المجموع** **סך הכל**	**גיל ואזור מגורים**
كلا الجنسين						**שני המינים**
الفئة العمرية						**גיל**
18-24	42.5	18.3	29.5	9.7	**100.0**	18-24
25-29	43.4	12.8	35.9	7.9	**100.0**	25-29
30-35	45.2	10.9	37.2	6.6	**100.0**	30-35
المنطقة						**אזור מגורים**
شمال	48.0	12.3	27.5	12.3	**100.0**	צפון
حيفا	49.7	18.7	27.7	3.8	**100.0**	חיפה
مركز	18.2	25.4	47.2	9.2	**100.0**	מרכז
جنوب	41.9	10.1	45.5	2.4	**100.0**	דרום
المجموع	**43.5**	**14.8**	**33.3**	**8.4**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 7.2: التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) حسب تعريفهم لهويتهم المركزية (الأولى) وفق الفئة العمرية والمنطقة، 2020
טבלה 7.2: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-35) לפי הגדרת הזהות המרכזית, גיל ואזור מגורים, 2020

الجنس، الفئة العمرية والمنطقة	الهويات – הזהויות					גיל ואזור מגורים
	الهوية العربية זהות ערבית	الهوية الفلسطينية זהות פלסטינית	الهوية الدينية זהות דתית	الهوية الإسرائيلية זהות ישראלית	المجموع סך הכל	
ذكور						**גברים**
الفئة العمرية						**גיל**
18-24	42.2	20.5	23.9	13.4	**100.0**	18-24
25-29	40.7	12.1	35.9	11.3	**100.0**	25-29
30-35	45.7	7.5	37.6	9.2	**100.0**	30-35
المنطقة						**אזור מגורים**
شمال	45.1	13.6	23.6	17.7	**100.0**	צפון
حيفا	45.1	18.7	32.5	3.7	**100.0**	חיפה
مركز	16.2	27.2	44.2	12.4	**100.0**	מרכז
جنوب	51.7	5.5	39.0	3.9	**100.0**	דרום
المجموع	**42.7**	**14.8**	**30.8**	**11.8**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 7.3: التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) حسب تعريفهن لهويتهن المركزية (الأولى) وفق الفئة العمرية والمنطقة، 2020
טבלה 7.3: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) לפי הגדרת הזהות המרכזית, גיל ואזור מגורים, 2020

الجنس، الفئة العمرية والمنطقة	الهويات – הזהויות					גיל ואזור מגורים
	الهوية العربية זהות ערבית	الهوية الفلسطينية זהות פלסטינית	الهوية الدينية זהות דתית	الهوية الإسرائيلية זהות ישראלית	المجموع סך הכל	
إناث						**נשים**
الفئة العمرية						**גיל**
18-24	42.8	15.9	35.7	5.6	**100.0**	18-24
25-29	46.2	13.4	36.0	4.4	**100.0**	25-29
30-35	44.7	14.5	36.9	3.9	**100.0**	30-35
المنطقة						**אזור מגורים**
شمال	51.0	10.9	31.7	6.4	**100.0**	צפון
حيفا	54.6	18.8	22.5	4.0	**100.0**	חיפה
مركز	20.3	23.4	50.5	5.8	**100.0**	מרכז
جنوب	31.8	15.0	52.3	0.8	**100.0**	דרום
المجموع	**44.4**	**14.8**	**36.0**	**4.8**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 7.4: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب درجة التدين وفق الفئة العمرية، الجنس والمنطقة، 2020

טבלה 7.4: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי רמת הדתיות, גיל, מין ואזור מגורים, 2020

الجنس، الفئة العمرية والمنطقة	درجة التدين רמת הדתיות					**מין, גיל ואזור מגורים**
	غير ملتزم بالمرة חילוני	يمارس بعض الفروض الدينية فقط מקיים חלק מהמצוות בלבד	يمارس الفروض الدينية أحياناً מקיים את המצוות רק לעתים	ملتزم ويمارس الفروض الدينية دائماً דתי ומקיים את המצוות תמיד	**المجموع סך הכל**	
كلا الجنسين						**שני המינים**
الفئة العمرية						**גיל**
18-24	18.8	30.3	32.0	18.9	**100.0**	18-24
25-29	15.4	44.3	18.3	22.0	**100.0**	25-29
30-35	13.6	33.8	21.4	31.3	**100.0**	30-35
المنطقة						**אזור מגורים**
شمال	20.7	38.0	29.5	11.8	**100.0**	צפון
حيفا	15.1	37.5	17.7	29.8	**100.0**	חיפה
مركز	16.0	24.6	27.3	32.1	**100.0**	מרכז
جنوب	6.4	31.1	21.6	41.0	**100.0**	דרום
المجموع	**16.5**	**35.1**	**25.5**	**22.9**	**100.0**	**סך הכל**
ذكور						**גברים**
الفئة العمرية						**גיל**
18-24	25.1	31.7	29.3	13.9	**100.0**	18-24
25-29	18.7	43.1	19.1	19.0	**100.0**	25-29
30-35	11.3	37.2	21.4	30.1	**100.0**	30-35
المنطقة						**אזור מגורים**
شمال	24.4	41.3	25.0	9.4	**100.0**	צפון
حيفا	15.8	34.8	18.9	30.5	**100.0**	חיפה
مركز	18.5	22.7	27.1	31.7	**100.0**	מרכז
جنوب	12.2	32.8	27.4	27.5	**100.0**	דרום
المجموع	**19.8**	**36.2**	**24.5**	**19.4**	**100.0**	**סך הכל**
إناث						**נשים**
الفئة العمرية						**גיל**
18-24	12.0	28.9	34.9	24.2	**100.0**	18-24
25-29	12.0	45.5	17.5	25.0	**100.0**	25-29
30-35	15.9	30.2	21.4	32.5	**100.0**	30-35
المنطقة						**אזור מגורים**
شمال	17.0	34.6	34.1	14.3	**100.0**	צפון
حيفا	14.3	40.3	16.4	28.9	**100.0**	חיפה
مركز	13.3	26.7	27.5	32.5	**100.0**	מרכז
جنوب	0.2	29.3	15.4	55.2	**100.0**	דרום
المجموع	**13.0**	**33.8**	**26.6**	**26.6**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 7.5: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب اعتبارهم الدين كمرجعية في الأمور الاجتماعية والاقتصادية وفق الجنس والفئة العمرية، 2020

טבלה 7.5: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי התייחסות לדת כמקור הסתמכות בנושאים חברתיים וכלכליים, מין וגיל, 2020

الجنس والفئة العمرية	اعتبار الدين كمرجعية في الأمور الاجتماعية والاقتصادية התייחסות לדת כמקור הסתמכות בנושאים חברתיים וכלכליים				מין וגיל
	كلا، نهائياً בכלל לא	نعم بدرجة قليلة במידה נמוכה	نعم بدرجة كبيرة במידה רבה	**المجموع** **סך הכל**	
كلا الجنسين					**שני המינים**
الفئة العمرية					**גיל**
18-24	11.1	36.4	52.5	**100.0**	18-24
25-29	12.5	36.4	51.1	**100.0**	25-29
30-35	9.5	37.5	53.1	**100.0**	30-35
المجموع	**11.1**	**36.7**	**52.2**	**100.0**	**סך הכל**
ذكور					**גברים**
الفئة العمرية					**גיל**
18-24	14.5	47.1	38.4	**100.0**	18-24
25-29	13.6	35.4	51.0	**100.0**	25-29
30-35	6.6	45.1	48.3	**100.0**	30-35
المجموع	**12.2**	**43.4**	**44.4**	**100.0**	**סך הכל**
إناث					**נשים**
الفئة العمرية					**גיל**
18-24	7.5	25.1	67.4	**100.0**	18-24
25-29	11.4	37.5	51.2	**100.0**	25-29
30-35	12.4	29.7	57.9	**100.0**	30-35
المجموع	**9.9**	**29.7**	**60.4**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 7.6: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب قيامهم بالخدمة العسكرية والمدنية وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 7.6: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע שירות צבאי ולאומי, גיל ורמת השכלה, 2020.

الفئة العمرية، والتحصيل العلمي	الخدمة - השירות الخدمة العسكرية שירות צבאי نعم כן	لا לא	المجموع סך הכל	الخدمة المدنية שירות לאומי نعم כן	لا לא	المجموع סך הכל	גיל ורמת השכלה
كلا الجنسين							**שני המינים**
الفئة العمرية							**גיל**
18-24	5.2	94.8	**100.0**	9.4	90.6	**100.0**	18-24
25-29	5.3	94.7	**100.0**	9.5	90.5	**100.0**	25-29
30-35	5.7	94.3	**100.0**	5.6	94.4	**100.0**	30-35
التحصيل العلمي							**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	2.2	97.8	**100.0**	1.0	99.0	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	5.2	94.8	**100.0**	5.7	94.3	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	8.0	92.0	**100.0**	13.6	86.4	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	5.1	94.9	**100.0**	10.4	89.6	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	0.8	99.2	**100.0**	4.7	95.3	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**5.3**	**94.7**	**100.0**	**8.4**	**91.6**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 7.7: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب قيامهم بالخدمة العسكرية والمدنية وفق الجنس، الفئة العمرية والتحصيل العلمي، 2020
טבלה 7.7: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע שירות צבאי ולאומי, מין, גיל ורמת השכלה, 2020

الجنس، الفئة العمرية والتحصيل العلمي	الخدمة - השירות الخدمة العسكرية שירות צבאי نعم כן	لا לא	المجموع סך הכל	الخدمة المدنية שירות לאומי نعم כן	لا לא	المجموع סך הכל	מין, גיל ורמת השכלה
ذكور							**גברים**
الفئة العمرية							**גיל**
18-24	9.2	90.8	**100.0**	8.6	91.4	**100.0**	18-24
25-29	10.2	89.8	**100.0**	4.2	95.8	**100.0**	25-29
30-35	11.4	88.6	**100.0**	5.0	95.0	**100.0**	30-35
التحصيل العلمي							**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	3.1	96.9	**100.0**	0.4	99.6	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	8.8	91.2	**100.0**	2.9	97.1	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	15.5	84.5	**100.0**	12.1	87.9	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	10.4	89.6	**100.0**	7.9	92.1	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	1.3	98.7	**100.0**	4.9	95.1	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**10.0**	**90.0**	**100.0**	**6.5**	**93.5**	**100.0**	**סך הכל**
إناث							**נשים**
الفئة العمرية							**גיל**
18-24	0.9	99.1	**100.0**	10.2	89.8	**100.0**	18-24
25-29	0.2	99.8	**100.0**	14.5	85.5	**100.0**	25-29
30-35	0.0	100.0	**100.0**	6.0	94.0	**100.0**	30-35
التحصيل العلمي							**רמת השכלה**
لم تنه المرحلة الثانوية	0.8	99.2	**100.0**	1.9	98.1	**100.0**	לא סיימה ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	0.0	100.0	**100.0**	9.5	90.5	**100.0**	סיימה ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهت الثانوية مع بجروت	0.8	99.2	**100.0**	14.9	85.1	**100.0**	סיימה ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	0.0	100.0	**100.0**	12.6	87.4	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	0.5	99.5	**100.0**	4.5	95.5	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**0.5**	**99.5**	**100.0**	**10.3**	**89.7**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 7.8: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب قيامهم بالتطوع وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 7.8: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע התנדבות לפי גיל ורמת השכלה, 2020

الفئة العمرية والتحصيل العلمي	التطوع -התנדבות			גיל והשכלה
	نعم כן	لا לא	**المجموع** **סך הכל**	
كلا الجنسين				**שני המינים**
الفئة العمرية				**גיל**
18-24	27.2	72.8	**100.0**	18-24
25-29	29.1	70.9	**100.0**	25-29
30-35	21.0	79.0	**100.0**	30-35
التحصيل العلمي				**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	12.1	87.9	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	11.8	88.2	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	33.4	66.6	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	28.2	71.8	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	37.1	62.9	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**26.2**	**73.8**	**100.0**	**סף הכל**

جدول 7.9: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب قيامهم بالتطوع وفق الجنس، الفئة العمرية والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 7.9: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע התנדבות לפי מין, גיל ורמת השכלה, 2020

الجنس، الفئة العمرية والتحصيل العلمي	التطوع -התנדבות			מין, גיל והשכלה
	نعم כן	لا לא	المجموع סך הכל	
ذكور				**גברים**
الفئة العمرية				**גיל**
18-24	25.5	74.5	**100.0**	18-24
25-29	20.8	79.2	**100.0**	25-29
30-35	21.5	78.5	**100.0**	30-35
التحصيل العلمي				**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	12.2	87.8	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	9.6	90.4	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	32.7	67.3	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	29.8	70.2	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	31.5	68.5	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**23.2**	**76.8**	**100.0**	**סך הכל**
إناث				**נשים**
الفئة العمرية				**גיל**
18-24	28.9	71.1	**100.0**	18-24
25-29	37.5	62.5	**100.0**	25-29
30-35	20.4	79.6	**100.0**	30-35
التحصيل العلمي				**רמת השכלה**
لم تنه المرحلة الثانوية	11.9	88.1	**100.0**	לא סיימה ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	15.0	85.0	**100.0**	סיימה ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهت الثانوية مع بجروت	34.1	65.9	**100.0**	סיימה ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	26.7	73.3	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	40.5	59.5	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**29.2**	**70.8**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 7.10: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الجنس والفئة العمرية وفق دوافع القيام بالخدمة المدنية، 2020
טבלה 7.10: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מין, גיל והמניעים לביצוע שירות לאומי, 2020

دوافع الخدمة المدنية	الجنس מין		الفئة العمرية גיל				המניעים לביצוע שירות הלאומי
	ذكور זכר	إناث נקבה	18-24	25-29	30-35	المجموع סה"כ	
القيام بشيء مفيد في الفترة ما بين التخرج من المدرسة الثانوية ومواصلة الدراسة، أو الخروج إلى العمل	89.9	86.9	92.0	82.2	84.0	**88.0**	לעשות משהו מועיל בתקופה שבין סיום ביה"ס תיכון לבין המשך הלימודים או היציאה לעבודה
الحصول على عمل أفضل بالمستقبل	80.5	86.3	90.5	79.1	72.5	**84.3**	השגת עבודה יותר טובה בעתיד
خدمة المجتمع العربي	71.0	83.1	81.5	69.8	84.4	**78.9**	תרומה לחברה הערבית
خدمة الدولة والمجتمع الإسرائيلي	57.4	47.8	44.3	66.2	49.7	**51.1**	תרומה למדינה ולחברה הישראלית
الحصول على خبرة مهنية	72.0	81.5	85.3	73.2	63.1	**78.2**	רכישת ניסיון מקצועי
كسب المال	38.9	60.2	61.1	51.5	27.3	**52.8**	רווח כספי
كي لا أكون عاطلا عن العمل	37.8	64.3	55.2	56.5	52.1	**55.0**	הימנעות מאבטלה
تلقي المستحقات المعطاة لمن يخدم بالجيش	83.1	69.7	71.0	80.1	76.4	**74.4**	קבלת הטבות הניתנות למי שמשרת בצבא
صقل شخصية مستقلة ومسؤولة	87.5	88.0	93.4	82.7	77.9	**87.8**	טיפוח אישיות עצמאית ואחראית
دفع المساواة بين العرب واليهود إلى الأمام	72.1	65.3	72.1	69.5	50.9	**67.7**	קידום שוויון בין ערבים ויהודים
تجربة أشياء جديدة	85.9	81.6	89.9	75.9	72.8	**83.1**	התנסות בדברים חדשים
إقامة علاقات مع يهود	18.0	46.5	36.7	49.6	15.3	**36.5**	פיתוח קשרים עם יהודים

** النتائج هنا تشير الى التوزيع النسبي للأفراد الموافقين/ يميلون للموافقة على المقولات المتعلقة بدوافع الخدمة المدنية
** התוצאות מתייחסות להתפלגות הצעירים המסכימים/ נוטים להסכים לגבי ההיגדים הקשורים למניעים לביצוע שירות לאומי.

جدول 7.11: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب قيامهم بالخدمة المدنية، موقف أقاربهم من الخدمة المدنية وفق الجنس والفئة العمرية، 2020

טבלה 7.11: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע שירות לאומי, עמדות קרובים לגבי השירות הלאומי, מין וגיל , 2020

الجنس والفئة العمرية	**الخدمة المدنية** **שירות לאומי**			**تأييد أو معارضة الأقرباء للخدمة المدنية** **תמיכה או התנגדות קרובי משפחה לשירות הלאומי**				**מין וגיל**
	نعم כן	لا לא	**المجموع** **סה"כ**	أيدوا תמכו	عارضوا התנגדו	كانت آرائهم مختلفة דעות שונות	**المجموع** **סה"כ**	
الجنس								**מין**
ذكر	6.5	93.5	**100.0**	29.6	21.7	48.7	**100.0**	זכר
أنثى	10.3	89.7	**100.0**	14.2	41.6	44.3	**100.0**	נקבה
الفئة العمرية								**גיל**
18-24	9.4	90.6	**100.0**	23.6	35.5	40.8	**100.0**	18-24
25-29	9.5	90.5	**100.0**	19.9	23.9	56.2	**100.0**	25-29
30-35	5.6	94.4	**100.0**	12.9	37.2	49.9	**100.0**	30-35
المجموع	**8.4**	**91.6**	**100.0**	**20.4**	**33.5**	**46.1**	**100.0**	**סה"כ**

جدول 7.12: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب وتيرة تعرضهم لتعامل غير منصف (عنصري) لكونهم عرباً والجنس وفق مصدر وموقع حدوث التعامل، 2020
טבלה 7.12: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי תדירות חשיפתם ליחס לא הוגן (גזעני), מין מקור היחס ומקום התרחשותו, 2020

موقع التعامل/مصدر	**وتيرة التعرض لتعامل غير منصف תדירות חשיפה ליחס גזעני**									**מקום האירוע/מקור**
	ذكور גברים			إناث נשים			كلا الجنسين שני המינים			
	لا يحدث לא קורה	يحدث نادراً נדיר	يحدث غالباً תמיד	لا يحدث לא קורה	يحدث نادراً נדיר	يحدث غالباً תמיד	لا يحدث לא קורה	يحدث نادراً נדיר	يحدث غالباً תמיד	
أشخاص في نطاق العمل	52.0	19.7	28.3	58.8	14.7	26.6	54.8	17.7	27.6	אנשים במסגרת העבודה
أشخاص في نطاق الحي	76.7	12.4	10.9	78.5	8.5	13.1	77.6	10.4	12.0	אנשים במסגרת שכונת המגורים
أشخاص في نطاق المدرسة\ المؤسسة الأكاديمية	52.5	24.5	23.0	54.2	22.5	23.4	53.4	23.4	23.2	אנשים במסגרת ביה"ס/ מוסד אקדמי
اشخاص في مواقع ممارسة الرياضة في بلدات يهودية	58.6	24.4	17.0	56.8	26.1	17.1	57.7	25.2	17.1	אנשים באתרי ספורט בישובים יהודים
أشخاص في أماكن قضاء أوقات الفراغ في المناطق اليهودية	48.7	24.3	27.0	46.2	28.7	25.1	47.5	26.4	26.1	אנשים במקומות בילוי בישובים יהודים
موظفون في أجهزة الأمن والقضاء	41.4	19.8	38.9	46.2	26.8	27.0	43.7	23.2	33.1	פקידים במערכות הביטחון והמשפט
عاملون في الجهاز الصحي	62.0	23.1	14.9	65.7	23.9	10.4	63.8	23.5	12.7	עובדים במערכות הבריאות
موظفون في مؤسسات حكومية	40.0	32.4	27.6	43.5	27.3	29.3	41.7	29.9	28.4	פקידים במוסדות ממשלה
مقدمو خدمات	67.6	19.5	12.9	66.6	19.6	13.8	67.1	19.6	13.4	מגישי שירותים
عابرو سبيل في مراكز التسوق والملاهي	59.3	24.4	16.3	58.2	19.4	22.5	58.7	22.0	19.3	עוברי אורח במרכזי קניות, מועדוני בילוי
أشخاص عرب	77.1	14.0	9.0	73.8	13.7	12.6	75.5	13.8	10.7	אנשים ערבים

جدول 7.13: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب وتيرة رد فعلهم لتعرضهم لتعامل غير عادل لكونهم عرباً والجنس وفق شكل رد الفعل، 2020
טבלה 7.13: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי תדירות תגובתם ליחס גזעני, מין ואופן התגובה, 2020

رد الفعل لتعامل غير عادل	وتيرة رد الفعل بعد التعرض لتعامل غير عادل תדירות תגובה ליחס גזעני ذكور גברים			إناث נשים			كلا الجنسين שני המינים			אופן התגובה בעקבות מקרה גזעני
	لا يحدث לא קורה	يحدث نادراً נדיר	يحدث غالباً תמיד	لا يحدث לא קורה	يحدث نادراً נדיר	يحدث غالباً תמיד	لا يحدث לא קורה	يحدث نادراً נדיר	يحدث غالباً תמיד	
تجاهل الأمر، نسيانه أو تقبله كحقيقة وواقع	20.6	18.0	61.4	16.7	18.8	64.5	18.7	18.4	62.9	מתעלם, שוכח, או מקבל את זה כדבר ראילי
محاولة منع حدوث أمر مشابه في المستقبل	24.7	19.5	55.9	18.5	19.8	61.7	21.7	19.6	58.7	לנסות למנוע חוויה כזו בעתיד
محاولة تغيير الظروف لكي لا يتكرر ذلك	27.6	19.4	53.0	19.4	17.2	63.4	23.6	18.3	58.1	לנסות לשנות נסיבות המקרה כדי שלא יחזור על עצמו
محاولة فعل شيء مع الأشخاص الذين يقومون بهذا العمل	26.7	22.8	50.5	29.9	22.5	47.7	28.3	22.6	49.1	לנסות להגיב לאנשים שעושים דבר כזה
التحدث عن الموضوع مع العائلة أو الأصدقاء، الكتابة عنه أو الرسم	20.7	20.1	59.2	18.5	14.5	67.0	19.6	17.4	63.0	לדבר על הנושא עם המשפחה/ החברים, לכתוב, לצייר
التكتم على الموضوع	24.2	29.4	46.4	27.0	30.6	42.4	25.6	30.0	44.4	להסתיר את הנושא
الشعور بالإهانة، التمييز، الاكتئاب، أو الخوف	32.2	22.4	45.4	28.3	21.7	50.0	30.3	22.1	47.6	הרגשה העלבה, אפליה, דיכאון ופחד
الشعور بالغضب، أو خيبة الأمل	28.0	19.4	52.6	23.5	26.3	50.2	25.8	22.8	51.5	הרגשה של זעם, או אכזבה
الشعور بالسخرية، الازدراء، أو الشفقة	47.6	21.1	31.3	41.6	24.7	33.7	44.7	22.8	32.5	הרגשה של לעג, זלזול או חמלה
الشعور بالضعف، اليأس أو الضيق	60.1	21.6	18.3	53.4	21.7	24.9	56.9	21.6	21.5	הרגשה של חולשה, ייאוש או צרות
الشعور بألم في الرأس أو المعدة، توتر في العضلات، ارتفاع بنبض القلب	73.6	12.0	14.4	62.8	20.7	16.5	68.3	16.3	15.4	כאבי ראש, מתח בשרירים, עלייה בדופק

جدول 7.14: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب التفكير بالهجرة ودوافع الهجرة، وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي، الحالة الاجتماعية وطبيعة التجمّع، 2020

טבלה 7.14: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי חשיבה על הגירה, המניעים להגירה, גיל, רמת השכלה, מצב משפחתי וסוג הישוב, 2020

الفئة العمرية، التحصيل العلمي، الحالة الاجتماعية وطبيعة التجمّع	التفكير بالهجرة ودوافعها – חשיבה על הגירה ומניעים להגירה												גיל, רמת השכלה, מצב משפחתי וסוג הישוב
	التفكير في الهجرة חשיבה על הגירה			دوافع الهجرة מניעים להגירה									
	نعم כן	لا לא	**المجموع** **סך הכל**	العمل עבודה	عمل الزوج/ة עבודת בן/בת זוג	التهجير עקירה (מעבר כפוי)	الضائقة السكنية מצוקת הדיור	الوضع الاقتصادي המצב הכלכלי	التوتر الأمني/ السياسي המתיחות הביטחונית/ הפוליטית	جودة الحياة في الخارج איכות החיים בחו"ל	آخر אחר	**المجموع** **סך הכל**	
المجموع	**10.1**	**89.9**	**100.0**	**5.2**	**0.6**	**3.2**	**11.0**	**24.7**	**7.1**	**42.9**	**5.2**	**100.0**	**סך הכל**
الفئة العمرية													**גיל**
24-18	8.3	91.7	**100.0**	4.7	0.0	3.1	9.4	15.6	6.3	56.3	4.7	**100.0**	24-18
29-25	12.3	87.7	**100.0**	4.3	0.0	4.3	17.4	28.3	8.7	32.6	4.3	**100.0**	29-25
35-30	11.5	88.5	**100.0**	6.8	2.3	2.3	6.8	34.1	6.8	34.1	6.8	**100.0**	35-30
التحصيل العلمي	10.1	89.9	**100.0**	5.2	0.6	3.2	11.0	24.7	7.1	42.9	5.2	**100.0**	**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	15.9	84.1	**100.0**	3.7	0.0	7.4	14.8	25.9	11.1	33.3	3.7	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	13.2	86.8	**100.0**	2.2	0.0	0.0	6.5	39.1	0.0	52.2	0.0	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא
أنهى الثانوية مع بجروت	6.9	93.1	**100.0**	5.3	0.0	7.9	21.1	18.4	2.6	42.1	2.6	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם
شهادة كلية	11.2	88.8	**100.0**	0.0	0.0	0.0	5.0	20.0	20.0	40.0	15.0	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	7.2	92.8	**100.0**	21.1	0.0	0.0	0.0	10.5	10.5	47.4	10.5	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
الحالة الاجتماعية													**מצב משפחתי**
متزوج	9.6	90.4	**100.0**	7.1	0.0	2.4	7.1	21.2	7.1	51.8	3.5	**100.0**	נשוי
غير متزوج	10.3	89.7	**100.0**	1.6	1.6	4.9	18.0	29.5	6.6	34.4	3.3	**100.0**	לא נשוי
آخر	16.3	83.7	**100.0**	12.5	0.0	0.0	0.0	25.0	12.5	12.5	37.5	**100.0**	אחר
طبيعة التجمع													**סוג הישוב**
مختلط	20.4	79.6	**100.0**	2.9	0.0	2.9	8.8	35.3	17.6	32.4	0.0	**100.0**	מעורב
غير مختلط	8.8	91.2	**100.0**	5.8	0.8	3.3	11.7	21.7	4.2	45.8	6.7	**100.0**	לא מעורב

الفصل الثامن | הפרק השמיני

الحياة الاجتماعية
החיים החברתיים

8.1 الكفاءة الذاتية

تشير النتائج الى أن معدل درجة الكفاءة الذاتية[8] وفق التقييم الشخصي للفرد هو 2.55، حيث أنه لا فرق يُذكر بين الجنسين وبين الفئات العمرية. أما من حيث التحصيل العلمي فاتضح أن هنالك علاقة طردية بين التحصيل العلمي ودرجة الكفاءة الذاتية، حيث يزداد معدل الكفاءة الذاتية مع التقدم في مستوى التحصيل العلمي بشكل ملحوظ، بحيث أن هذا المعدل لدى الذكور الذين لم ينهوا المرحلة الثانوية هو 2.18 ويرتفع لدى الذكور الذين انهوا المرحلة الثانوية وحصلوا على شهادة البجروت الى 2.66 والى 2.75 لدى الذكور الحاصلين على لقب أكاديمي أول فما فوق. بالمقابل، فإن معدل درجة الكفاءة الذاتية لدى الإناث اللواتي لم ينهين المرحلة الثانوية هو 2.03 ويرتفع ليصل الى 2.79 لدى الحاصلات على لقب أول فما فوق.

8.2 التفاعل الاجتماعي

يتضح من المعطيات ان درجة التفاعل الاجتماعي[9] منخفضة نسبياً وتصل الى 1.58 (في سلم 1-3) ولا فوارق تذكر بين الجنسين أو بين الفئات العمرية المختلفة. اما من حيث التحصيل العلمي فتزداد درجة التفاعل لدى الذكور مع التقدم في درجة التحصيل العلمي حيث بلغت لدى الذكور الذين لم ينهوا المرحلة الثانوية 1.27 وترتفع الى 1.78 لدى الحاصلين على لقب أكاديمي فما فوق. اما لدى الإناث فدرجة التفاعل الاجتماعي لدى اللواتي لم ينهين المرحلة الثانوية هي 1.27 وترتفع لتبلغ 1.80 لدى الحاصلات على شهادة كلية بينما تعود لتنخفض الى 1.55 لدى الحاصلات على لقب أول فما فوق.

8.3 رأس المال الاجتماعي

أظهرت المعطيات أن غالبية الشباب يتمتعون بعلاقات جيدة مع زملائهم في العمل حيث عبّر 57.5% أن علاقاتهم مع زملاء العمل جيدة جداً في حين أجاب 37.3% انهم يتمتعون بعلاقة جيّدة نوعا ما. أما من حيث التوزيع وفق الجنس فتبيّن أن النساء يتمتعن أكثر بعلاقات جيدة مع زملائهن في العمل بواقع 93.2% من الذكور مقابل 97.5% من الإناث مع الإشارة الى أن غالبية الإناث (68.4%) صرحن أن علاقاتهن مع

---

[8] تم احتساب درجة الكفاءة الذاتية بحسب تقدير الفرد لدرجة موافقته على مجموعة من المقولات التي تتعلق بالكفاءة الذاتية بسلم 1-3 (1- نهائياً لا، 2- بدرجة متوسطة، 3- بدرجة كبيرة) (Gully & Chen,1997) مثل "أستطيع تحقيق أغلب الأهداف التي وضعتها لنفسي" و"عندما أواجه مهام صعبة أثق أنني أستطيع إنجازها".

[9] تم احتساب درجة التفاعل الاجتماعي على غرار طريقة احتساب الكفاءة الذاتية وفي السلم ذاته (1-3) مع الاختلاف في المقولات المطروحة (World Bank, 2004) حيث شملت استمارة البحث مقولات حول الفعالية الاجتماعية مثل "أتحدث مع الآخرين كي اغيّر من تصرفاتهم التي تضر محيطي أو مجتمعي" و "أشارك بوقفات، أو مظاهرات، أو مسيرات تتعلق بقضايا مهمة لمحيطي أو مجتمعي"

زملاء العمل جيدة جداً، ومن الملحوظ بحسب المعطيات أن الحاصلين على لقب أكاديمي أول فما فوق يتمتعون بعلاقات جيدة جداً مع زملاء العمل بواقع 72.2% لدى الذكور و81.5% لدى الإناث.

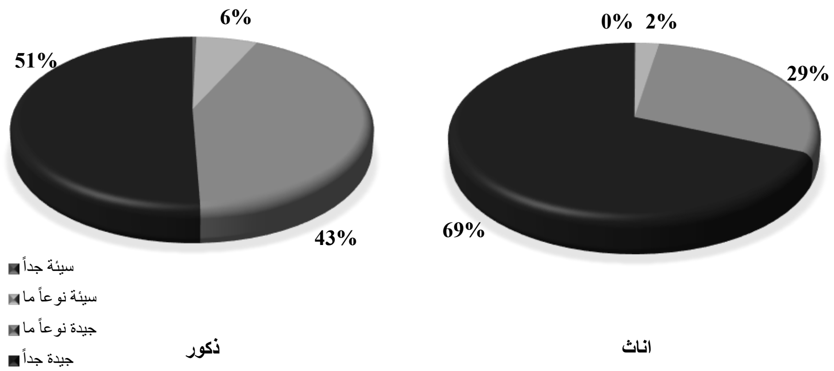

رسم بياني 8.1: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) حسب الجنس وفق العلاقة مع زملاء العمل

ومن جهة أخرى، فيما يتعلّق بالعلاقة مع الجيران فقد عبر 49.4% من الشباب (كلا الجنسين) أنهم يتمتعون بعلاقات جيدة جداً في حين أعرب 43.8% عن علاقة جيدة نوعاً ما، أما من حيث التوزيع النسبي وفق الجنس فقد أظهرت البيانات الى أنه لا توجد فروق تُذكر بين الجنسين، ومع التقدم في مستوى التحصيل العلمي تزداد نسبة الأفراد الذين أشاروا الى أنهم يتمتعوا بعلاقات جيدة جداً مع الجيران.

أما فيما يتعلق بدرجة ثقة الفرد بالناس المحيطين به[10] فقد أظهرت البيانات الى أن معدّل درجة الثقة بلغ 2.98 (في سلم 1-5) مما يعني أنه الشباب يميل الى عدم الانحياز الى تأييد أو معارضة الجمل المتعلقة بالثقة في المحيطين كما أنه لم تظهر فوارق بين الذكور والإناث في هذا السياق.

وبمنظور أوسع، من حيث الثقة بالمؤسسات فقد أظهرت النتائج بشكل عام أن 68.5% لا يثقون بالمرة أو يثقون بدرجة قليلة بالحكومة، و62.9% بجهاز الشرطة و62.5% بالكنيست، و 54.8% بالإعلام العربي في البلاد و 51.2% بالإعلام العبري في البلاد، و47.9% بلجنة المتابعة العليا، اما السلطات المحلية فقد حظيت بنسبة أقل من عدم الثقة حيث أشار 38.9% من الشباب الى عدم ثقتهم أو ثقتهم القليلة بها.

---

[10] تم احتساب درجة الثقة حسب تدريج الفرد لمجموعة من المقولات التي يعبّر فيها عن مدى تأييده أو معارضته لها مثل "معظم الناس في البلدة/الحي على استعداد لمساعدتك إذا كنت بحاجة"، بحسب سلم من 1-5 بحيث أن 1 أؤيد بشدة و5 أعارض بشدة (World Bank, 2004).

وأظهرت النتائج اختلافات في مؤشر عدم الثقة بالمؤسسات وفق الفئات العمرية، الجنس، المنطقة مكان السكن، حيث تبيّن من المعطيات ارتفاع في نسب عدم الثقة في المؤسسات مع التقدم في الجيل، فعلى سبيل المثال 65.8% يثقون بدرجة قليلة أو لا يثقون بالمرة في الحكومة في جيل 18-24 سنوات مقابل 74.6% في جيل 30-35، فيما أظهرت البيانات أيضاً نسب عالية من عدم الثقة لدى الأفراد في منطقة المركز تحديداً حيث بلغت نسبة عدم الثقة في جهاز الشرطة 87.3% وفي الكنيست 73% وفي الحكومة 90.7%.

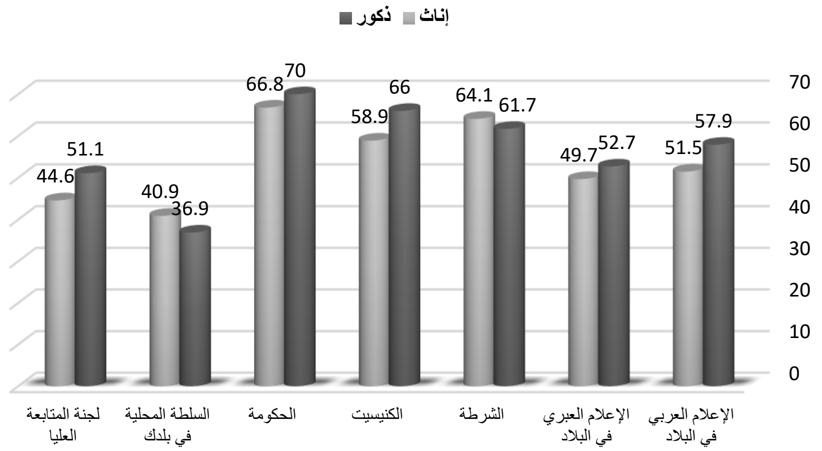

رسم بياني 8.2: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) وفق الجنس حسب درجة عدم الثقة بالمؤسسات

عبّر 68.2% من الشباب عن عدم مشاركتهم في أي نشاط عام خلال ال-12 شهر الذي سبق مرحلة جمع المعطيات في العام 2019. بالمقابل، أشار 31.8% الى أنهم شاركوا بنشاطات عامة بمعدل 2.3 مرات خلال السنة الأخيرة. ومن حيث التوزيع النسبي وفق الجنس فيتضح أن نسبة المشاركة لدى الإناث أعلى بقليل من الذكور بواقع 33.3% مقابل 30.3% بالتلاؤم، ومن حيث التوزيع النسبي وفق منطقة السكن فتظهر البيانات نسب أعلى في منطقة الشمال مقابل الجنوب بواقع 38.3% في الشمال، 35.6% في منطقة حيفا، 22.7% في المركز و15.2% في الجنوب.

أما فيما يتعلق بدرجة الشعور بالسعادة فقد أظهرت المعطيات أن 77.3% من الشباب يقيمون أنفسهم على أنهم سعداء في حين أعرب 7.4% عن كونهم غير سعداء، وتنخفض نسبة الذين يشعرون بالسعادة مع التقدم في الجيل ففي حين أن 80.2% من الفئة العمرية 18-24 يقيمون أنفسهم على أنهم سعداء، تنخفض هذه النسبة الى 74.7% في الفئة العمرية 30-35 سنوات. هذا وقد أشار 74.8% من الشباب الى أنهم يملكون القدرة على اتخاذ قرارات مصيرية التي من شأنها تغيير مسار الحياة، ولم تظهر فروقات بين الذكور والاناث ولكن ترتفع هذه النسبة مع ارتفاع درجة التحصيل العلمي بحيث أن 31.9% من الأشخاص الذين لم ينهوا المرحلة الثانوية أشاروا الى انهم يملكون القدرة على اتخاذ قرارات مصيرية مقابل 68.7% من

الحاصلين على شهادة ثانوي وترتفع هذه النسبة لتصل الى 93.2% لدى الحاصلين على لقب أكاديمي أول فما فوق.

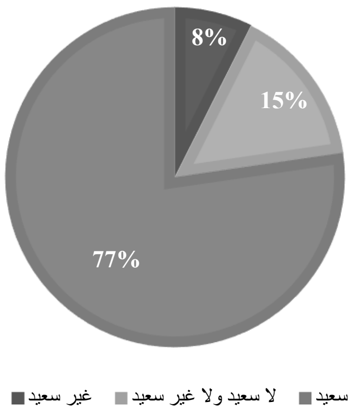

رسم بياني 8.3: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) حسب تقييم السعادة

وحول المشاركة في الانتخابات البرلمانية والمحلية أظهرت المعطيات الى أن 62.5% أشاروا الى مشاركتهم بكلا الانتخابات، البرلمانية والمحلية بواقع 65.3% من الذكور و59.5% من الإناث، في حين أن 22.7% لم يشاركوا في كلتاهما، و9.7% شاركوا في الانتخابات المحلية فقط و5.1% شاركوا في الانتخابات البرلمانية فقط، وتظهر البيانات أن نسبة الأفراد الذين شاركوا في كلا الانتخابات كانت الأعلى في منطقة الشمال بواقع 68.6%، مقابل 57.4% في الجنوب و 56.2% في المركز والنسبة الأقل في حيفا 55%.

8.4 قضاء أوقات الفراغ والنشاط الثقافي

في هذا المسح تم التوجه بالسؤال الى الشباب حول وتيرة القيام بفعاليات مختلفة لقضاء أوقات الفراغ خلال الشهر الذي سبق فترة جمع المعطيات وأظهرت النتائج أن 54.5% يقومون بقضاء هذه الأوقات مع العائلة بشكل دائم بواقع 41.7% عند الذكور و67.8% عند الإناث، بينما أعرب 56% عن قيامهم بزيارة الأقارب والأصدقاء أحياناً. وتظهر النتائج أن 55.3% من الشباب في منطقة الجنوب يقومون بزيارة الأقارب والأصدقاء بشكل دائم وهي النسبة الأعلى بين المناطق الأربعة، أما فيما يتعلق بالقيام بأعمال المنزل والحديقة فنرى فروقات واضحة حيث أن 53.8% من الإناث أشرن الى قيامهن بأعمال البيت والحديقة بشكل دائم مقابل 12.7% من الذكور. ومن حيث مشاهدة البرامج التلفزيونية، فقد عبّر غالبية الشباب (76.5%) عن مشاهدتهم هذه البرامج أحياناً أو دائماً وأشار 23.6% أنهم لا يشاهدونها أبداً.

ومن حيث ممارسة الرياضة فأشار 44.7% من الشباب انهم لا يمارسون الرياضة مقابل 20.7% يمارسونها بشكل دائم بواقع 26.9% من الذكور لتنخفض لنسبة بين الاناث الى 14.2% يمارسن الرياضة بشكل دائم. كما يظهر أن ممارسة الرياضة في منطقة الشمال هي الأعلى بين المناطق (26.3% يمارسون الرياضة بشكل دائم) لتنخفض في الجنوب الى 15.3% فقط. اما من حيث القيام بالجولات أو النزهات (بدون مبيت) فتبيّن أن 39.2% لا يقومون بذلك مقابل 60.7% يقومون بذلك أحياناً (49.3%) أو بشكل دائم (11.4%).

وفيما يخص القراءة، فقد بلغت نسبة الشباب الذين يقرأون الصحف أحياناً أو دائماً 40.2% فيما صرّح 59.9% عند عدم قراءتهم للصحف بواقع 56.6% لدى الذكور و63.3% لدى الإناث، وبالنسبة لقراءة المجلات فقد أظهرت البيانات أن غالبية الشباب (69.7%) لا يقرأون المجلات بواقع 75.4% من الذكور و63.7% من الإناث مقابل 24.5% يقرأون أحياناً و5.8% فقط يقرأون بشكل دائم، أما بالنسبة لقراءة كتب فقد عبّر 61.6% عن عدم قراءتهم للكتب و38.4% يقرؤونها أحياناً أو بشكل دائم.

8.5 درجة الرضا عن الحياة وتحقيق الأهداف

تظهر المعطيات أن 79.8% من الشباب الفلسطينيين راضون عن حياتهم في الأيام التي تزامنت مع فترة جمع المعطيات بحيث ان 47.4% صرحوا بأنهم راضون بشكل كاف و32.4% راضون جداً عن حياتهم ولا فرق يُذكر بين الجنسين، وتزداد نسبة الشباب الذين عبروا عن رضاهم عن الحياة مع التقدّم في المستوى التعليمي. أما من حيث التوزيع النسبي وفق الحالة الاجتماعية فقد أظهرت المعطيات أن نسبة الرضا عن الحياة لدى الشباب المتزوجين مرتفعة مقارنة بغير المتزوجين والوحيدين (مطلقون، أرامل، منفصلون) بحيث بلغت نسبة الراضين والراضين جداً عن الحياة 87% من الشباب المتزوجين مقابل 77.1% من غير المتزوجين (خاطبون، عازبون)، فيما انخفضت النسبة لـ46.1% لدى الوحيدين.

وفي سياق آخر، أظهرت المعطيات أن الشباب الفلسطينيين في اسرائيل يطمح بالدرجة الاولى لتحقيق هدف الحياة العائلية السعيدة وذلك بنسبة بلغت 35.6% مع اختلاف واضح بين الجنسين بواقع 27.3% لدى الذكور و44.3% لدى الإناث. وأجاب قسم آخر من الشباب الذين بلغت نسبتهم 19.4% أن الهدف الأول الذين يودون تحقيقه هو النجاح بالعمل، وأجاب آخرون (18.6%) أنهم يطمحون لأن يكونوا أغنياء (26.7% من الذكور و10.12% من الإناث)، فيما بلغت نسبة لشباب الذين يطمحون للعلم والمعرفة 14.7% فيما أشار 8.3% الى أن هدفهم الأول هو قضاء الأوقات و"الانبساط".

8.1 מסוגלות עצמית

ממצאי הסקר מראים כי ממוצע ציון המסוגלות העצמית[11] ע״פ הערכה אישית של הנחקרים הוא 2.55 ללא הבדלים משמעותיים בין גברים לנשים או בין קבוצות הגיל. לעומת זאת, עולה כי קיים קשר חיובי בין רמת ההשכלה לבין דרגת המסוגלות העצמית, כך שמסוגלות זו עולה עם העלייה ברמת ההשכלה. ממוצע ציון המסוגלות בקרב הגברים שלא סיימו ב״ס תיכון הינו 2.8 ועולה ל- 2.66 בקרב מסיימי ב״ס תיכון עם תעודת גברות ול-2.75 בקרב הגברות בעלי תואר ראשון ומעלה. לעומת זאת, דרגת המסוגלות בקרב הנשים לא סיימו ב״ס תיכון היה 2.03 ועולה ל- 2.79 בקרב הנשים בעלות תואר ראשון ומעלה.

8.2 המעורבות החברתית

מהממצאים עולה כי דרגת המעורבות החברתית[12] של הצעירים בכלל הנה נמוכה יחסית ומגיעה ל- 1.58 (בסולם 1-3) ללא הבדלים משמעותיים בין גברים לנשים או בין קבוצות הגיל השונות. חשוב לציין כי דרגת המעורבות החברתית של הגברים עולה עם העליה ברמת ההשכלה (1.27 בקרב גברים שלא סיימו ב״ס תיכון ו- 1.78 בקרב גברים בעלי תואר ראשון ומעלה). עליה זו נצפתה גם בקרב הנשים (1.27 בקרת נשים שלא סיימו ב״ס תיכון לעומת 1.8 בקרב בעלות תעודת דיפלומה) אך דרגה זו יורדת ל 1.55 בקרב נשים בעלות תואר ראשון ומעלה.

8.3 ההון החברתי

57.5% מהצעירים הצהירו כי הם נהנים מיחסים טובים מאוד עם עמיתיהם לעבודה לעומתם 37.3% שציינו שיחסיהם בעבודה הם טובים במידה מסוימת. נמצא גם שאחוז הנשים הנהנות מיחסים טובים עם עמיתיהן לעבודה הוא גבוה יותר (97.5%) מזה של הגברים (93.2%). בנוסף צעירים בעלי תואר אקדמי ראשון ומעלה נהנים מיחסים טובים מאוד (72.2% מהגברים ו- 81.5% מהנשים).

מצד שני, מחצית מהצעירים (49.4%) דיווחו על יחסים טובים מאוד עם שכיניהם בעוד 43.8% דיווחו על יחסים טובים במידה ״מסוימת״ ללא הבדלים משמעותיים בין גברים

[11] דרגת המסוגלות העצמית נבדקה לפי הערכת הפרט את מידת הסכמתו לסדרה של הגידים המשומשים לבדיקת המסוגלות בסולם 1-3 (1= בכלל לא 2 = בדרגה בינונית 3= בדרגה גבוהה) (Gully & Ghen, 1997). דוגמא: ״ביכולתי להשיג את כל המטרות הצבתי לעצמי״ או ״כשאני נדרש במשימות קשות אני בטוח שביכולתי לבצע אותן״.

[12] דרגת המעורבות החברתית נבדקה באופן דומה לבדיקת דרגת המסוגלות תוך שימוש באחוז סולם 1-3 עם הגידים שונים. שאלות המעורבות החברתית כללו היגדים כמו ״אני משוחח עם אחרים כדי לשנות את התנהגותם הפוגעת בסביבתם ובחברה בה הם חיים״. או ״ אני משתדל בעצרות מחאה, הפגנות או תהלוכות הקשורות לנושאים חשובים לסביבתי ולחברה שלי״ (World Bank, 2004) .

לנשים. נמצא כי ככל שרמת ההשכלה עולה, אחוז הצעירים המדווחים על יחסים טובים עם השכנים, עולה.

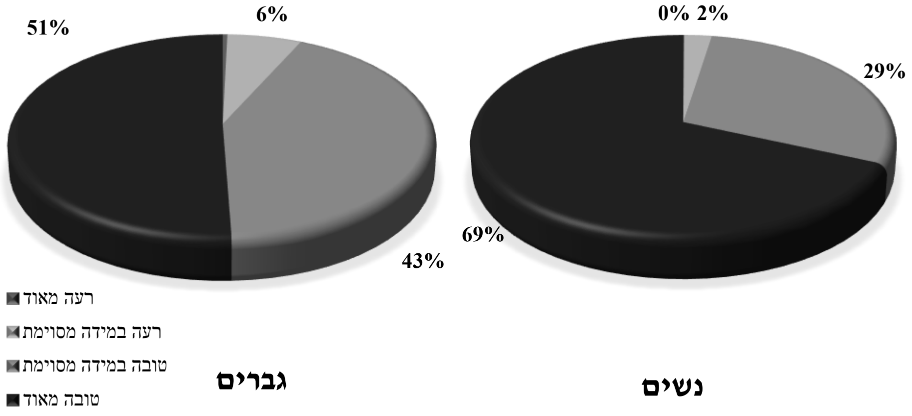

איור 8.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מין והקשר עם העמיתים בעבודה

בסקר זה נבדקה דרגת האימון של הצעירים בזולת בסביבתם[13]. הממצאים הראו כי ממוצע דרגת האימון היא 2.98 (בסולם 1-5), מה שמעיד על עמדות ניטראליות של הצעירים ללא הבדלים משמעותיים בין הגברים לנשים.

בהיבט רחב יותר, ממצאי הסקר הראו ש- 68.5% מהצעירים אין להם אימון בכלל או רק במידה מעטה בממשלה, לעומת 62.9% שאין להם אימון בכלל או במידה מעטה במשטרה, 62.5% בכנסת, ו- 54.8% בתקשורת הערבית 51.2% בתקשורת העברית ו- 47.9 אין להם אימון בכלל או מעט בוועדת המעקב לענייני הציבור הערבי. לגבי השלטון המקומי, 38.9% מהצעירים הביעו אי אימון בכלל או רק במידה מעטה בשלטון המקומי.

עוד עולה מהסקר שעם העלייה בגיל, אי האימון במוסדות עולה כמו כן נצפו הבדלים ברמת אי האימון בין גברים לנשים ובין האזורים השונים. לדוגמא, בקרב קבוצת הגיל 18-24 65.8% אין להם אימון בכלל או רק במידה מעטה בממשלה לעומת 74.6% בקבוצת הגיל 30-35. כמו כן בלט האחוז הגבוה של הצעירים באזור המרכז שאין להם אימון בכלל או רק במידה מעטה במשטרה (87.3%) , בכנסת (73%) ובממשלה (90.7%).

[13] דרגת האימון חושבה לפי ממוצע דירוג תמיכה או התנגדות הפרט לסדרה של היגדים (World Bank, 2004), למשל "רוב האנשים ביישוב /בשכונה מוכנים לעזור לי במידה ואני אצטרך", לפי סולם 1-5 כך ש-1 תומך מאוד ו-5 מתנגד מאוד

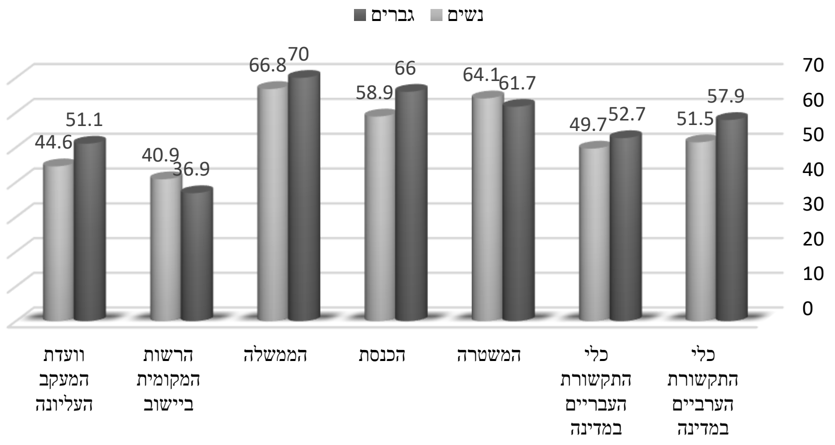

איור 8.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מין ואמון במוסדות השונים

68.2% מהצעירים דיווחו על כך שלא השתתפו בפעילויות ציבוריות במשך 12 החודשים שקדמו לסקר. מצד שני 31.8% ציינו שהם השתתפו בפעילות ציבורית בממוצע של 2.3 פעמים בשנה האחרונה. חשוב לציין כי אחוז הנשים שהשתתפו בפעילות הנו מעט יותר גבוה מאחוז הגברים (33.3% לעומת 30.3%) כמו כן בהתייחס לאזורי המגורים, 38.3% מהצעירים באזור הצפון דווחו על השתתפותם בפעילויות לעומת 35.6% באזור חיפה, 22.7% באזור המרכז ו- 15.2% באזור הדרום.

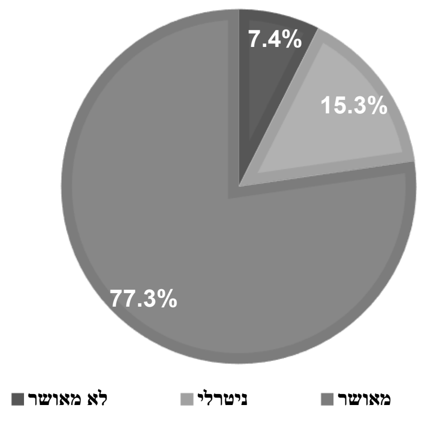

איור 8.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הערכת אושר

לגבי תחושת האושר, 77.3% מהצעירים בכלל הגדירו את עצמם כמאושרים לעומת 7.4% שאינם מאושרים. אחוז המאושרים יורד עם הגיל כאשר 80.2% מקבוצת הגיל 18-24 דווחו על כך שהם מרגישים מאושרים לעומת 74.7% בקבוצת הגיל 30-35. כמו

כן, 74.7% מהצעירים דווחו על כך שיש להם היכולת לקבל החלטות גורליות שיכולות לשנות את מהלך חייהם, ללא הבדלים בין הגברים לנשים, אך עם הבדלים לפי רמת ההשכלה כאשר 31.9% מהצעירים שלא סיימו ב״ס תיכון דווחו על יכולת כזו לעומת 68.7% ממסיימי ב״ס תיכון 93.2% מבעלי תואר אקדמי ראשון ומעלה.

לגבי ההשתתפות בבחירות הכלליות לכנסת ולרשויות המקומיות, הממצאים הראו כי 62.5% ציינו את השתתפותם בשתי מערכות הבחירות (65.3.5 מהגברים ו- 51.5% מהנשים) לעומת 22.7% שלא השתתפו בבחירות אלה, 9.7% השתתפו רק בבחירות לרשות המקומית ו- 5.1% השתתפו רק בבחירות לכנסת. אחוז המשתתפים בשתי מערכות הבחירות הגבוה הנו באזור הצפון (68.6%) לעומת אזור הדרום (57.4%), המרכז (56.2%) ובחיפה (55%).

8.4 פעילות תרבותית ופנאי

כדי לבדוק כיצד מבלים הצעירים הפלסטינים את זמן הפנאי, הם נשאלו לגבי תדירות השתתפותם בפעילויות שונות בתקופת החודש האחרון לפני הסקר. 54.5% מהצעירים מבלים את זמני הפנאי שלהם עם המשפחה (41.7% מהגברים ו- 67.8% מהנשים). לעומת זאת 56% ציינו שהם מבקרים אצל חברים וקרובים לפעמים. 53.8% מהנשים מבצעות עבודות בית וטיפול בגינה באופן תמידי לעומת 12.7% מהגברים.

44.7% מהצעירים אינם עושים פעילות גופנית בכלל לעומת 20.7% שעושים זאת תמיד (26.9% מהגברים ו- 14.2% מהנשים). כמו כן אחוז הצעירים שעושים פעילות גופנית הגבוה הנו באזור הצפון (26.3%) ויורד ל 15.3% באזור הדרום. 60.7% מהצעירים יוצאים לטיולים (ללא לינה) באופן קבוע (11.4%) או לפעמים (49.3%).

8.5 שביעות הרצון מהחיים והגשמת מטרות

הנתונים מראים ש- 79.8% מהצעירים הפלסטינים מרוצים מחייהם (בתקופת ביצוע הסקר) כאשר 47.4% ציינו שהם מרוצים באופן מספק ו- 32.4% מרוצים מאוד ללא הבדלים בין הגברים והנשים.

בקרב המשכילים יצוין כי אחוז הצעירים שבעי הרצון מהחיים עולה עם העלייה ברמת ההשכלה כמו כן בקרב הנשואים (87%) לעומת הרווקים (77.1%) ו- היחידים (46.1%).

35.6% ציינו כי השגת חיי משפחה מאושרים נחשבת למטרה הראשונה, שהם חותרים להשיג (27.3% מהגברים ו- 44.3% מהנשים). לעומת זאת 19.4% ציינו שהצלחה בעבודה היא המטרה המרכזית שלהם בחיים ו- 18.6% ציינו את רצונם להיות ״עשירים״, בעוד ש 14.7% ציינו את ״הרצון בלמידה וידע״ ו- 8.3% ציינו את ״ההנאה מהחיים״ כמטרות המרכזיות בחייהם.

جدول 8.1: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الجنس، درجة الكفاءة الذاتية (معدل 3-1) وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 8.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי רמת המסוגלות העצמית (ממוצע 1-3), מין, גיל ורמת השכלה, 2020

الفئة العمرية والتحصيل العلمي	الجنس ودرجة الكفاءة الذاتية מין ורמת מסוגלות עצמית			גיל ורמת השכלה
	ذكور גברים	إناث נשים	**المعدل ממוצע**	
الفئة العمرية				**גיל**
18-24	2.58	2.58	**2.58**	18-24
25-29	2.51	2.60	**2.55**	25-29
30-35	2.56	2.47	**2.51**	30-35
التحصيل العلمي				**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	2.18	2.03	**2.12**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	2.43	2.35	**2.40**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	2.66	2.63	**2.65**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	2.68	2.63	**2.65**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	2.75	2.79	**2.77**	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**2.55**	**2.56**	**2.55**	**סה"כ**

جدول 8.2: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الجنس، درجة التفاعل الاجتماعي (معدل 1-3) وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 8.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מעורבות חברתית (ממוצע 1-3), מין, גיל ורמת השכלה, 2020

الفئة العمرية والتحصيل العلمي	الجنس ودرجة التفاعل الاجتماعي מין ומידת המעורבות החברתית			גיל ורמת השכלה
	ذكور גברים	إناث נשים	**المعدل ממוצע**	
الفئة العمرية				**גיל**
18-24	1.63	1.54	**1.58**	18-24
25-29	1.55	1.66	**1.60**	25-29
30-35	1.58	1.57	**1.57**	30-35
التحصيل العلمي				**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	1.27	1.27	**1.27**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	1.46	1.36	**1.42**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	1.68	1.71	**1.69**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	1.75	1.80	**1.78**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	1.78	1.55	**1.64**	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**1.59**	**1.58**	**1.58**	**סה"כ**

جدول 8.3: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب نوع العلاقة مع زملاء العمل وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 8.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי איכות היחסים עם העמיתים בעבודה, גיל ורמת השכלה, 2020

גיל ורמת השכלה	**نوع العلاقة مع زملاء العمل** **איכות היחסים עם העמיתים בעבודה**					**الفئة العمرية، والتحصيل العلمي**
	المجموع **סך הכל**	جيدة جداً טובים מאוד	جيدة نوعاً ما טובים במידה מסוימת	سيئة نوعاً ما רעים במידה מסוימת	سيئة جداً רעים מאוד	
שני המינים						**كلا الجنسين**
גיל						**الفئة العمرية**
18-24	**100.0**	53.5	40.2	5.6	0.7	18-24
25-29	**100.0**	60.3	35.3	4.2	0.1	25-29
30-35	**100.0**	58.9	36.3	4.8	0.0	30-35
רמת השכלה						**التحصيل العلمي**
לא סיים ב"ס תיכון	**100.0**	28.3	62.4	9.3	0.0	لم ينه المرحلة الثانوية
סיים ב"ס תיכון ללא בגרות	**100.0**	37.5	58.3	4.2	0.0	شهادة انهاء ثانوي
סיים ב"ס תיכון עם בגרות	**100.0**	56.2	35.6	7.7	0.5	أنهى الثانوية مع بجروت
תעודת דיפלומה	**100.0**	76.8	21.8	1.3	0.0	شهادة كلية
תואר ראשון ומעלה	**100.0**	77.9	18.7	2.9	0.5	لقب أول فما فوق
סך הכל	**100.0**	**57.5**	**37.3**	**4.9**	**0.3**	**المجموع**

جدول 8.4: التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) حسب نوع العلاقة مع زملاء العمل وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 8.4: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-35) לפי איכות היחסים עם העמיתים בעבודה, גיל, מין ורמת השכלה, 2020

الفئة العمرية، والتحصيل العلمي	**نوع العلاقة مع زملاء العمل** **איכות היחסים עם העמיתים בעבודה**					**גיל ורמת השכלה**
	سيئة جداً רעים מאוד	سيئة نوعاً ما רעים במידה מסוימת	جيدة نوعاً ما טובים במידה מסוימת	جيدة جداً טובים מאוד	**المجموع** **סך הכל**	
ذكور						**גברים**
الفئة العمرية						**גיל**
18-24	1.0	6.5	41.7	50.8	**100.0**	18-24
25-29	0.0	5.7	43.7	50.5	**100.0**	25-29
30-35	0.0	7.1	42.6	50.4	**100.0**	30-35
التحصيل العلمي						**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	0.0	12.5	56.6	30.8	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	0.0	4.5	60.5	35.0	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	0.7	7.6	38.2	53.5	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	0.0	1.8	24.0	74.2	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	0.8	7.4	19.5	72.2	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**0.4**	**6.4**	**42.6**	**50.6**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 8.5: التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) حسب نوع العلاقة مع زملاء العمل وفق الفئة العمرية، والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 8.5: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) לפי איכות היחסים עם העמיתים בעבודה, גיל ורמת השכלה, 2020

الفئة العمرية، والتحصيل العلمي	نوع العلاقة مع زملاء العمل איכות היחסים עם העמיתים בעבודה					גיל, ורמת השכלה
	سيئة جداً רעים מאוד	سيئة نوعاً ما רעים במידה מסוימת	جيدة نوعاً ما טובים במידה מסוימת	جيدة جداً טובים מאוד	**المجموع** **סך הכל**	
إناث						**נשים**
الفئة العمرية						**גיל**
18-24	0.0	3.7	37.3	59.0	**100.0**	18-24
25-29	0.3	2.2	24.2	73.2	**100.0**	25-29
30-35	0.0	1.5	27.2	71.3	**100.0**	30-35
التحصيل العلمي						**רמת השכלה**
لم تنه المرحلة الثانوية	0.0	0.0	79.1	20.9	**100.0**	לא סיימה ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	0.0	3.2	51.0	45.7	**100.0**	סיימה ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهت الثانوية مع بجروت	0.0	7.9	29.7	62.4	**100.0**	סיימה ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	0.0	0.9	19.7	79.5	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	0.3	0.0	18.2	81.5	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**0.1**	**2.4**	**29.1**	**68.4**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 8.6: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب نوع العلاقة مع الجيران وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 8.6: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי איכות היחסים עם השכנים, גיל ורמת השכלה, 2020

الفئة العمرية، والتحصيل العلمي	نوع لعلاقة مع الجيران איכות היחסים עם השכנים					גיל, ורמת השכלה
	سيئة جداً רעים מאוד	سيئة نوعاً ما רעים במידה מסוימת	جيدة نوعاً ما טובים במידה מסוימת	جيدة جداً טובים מאוד	**المجموع** **סך הכל**	
كلا الجنسين						**שני המינים**
الفئة العمرية						**גיל**
18-24	0.2	6.3	43.1	50.4	**100.0**	18-24
25-29	0.7	5.3	45.0	49.1	**100.0**	25-29
30-35	0.1	7.9	43.8	48.1	**100.0**	30-35
التحصيل العلمي						**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	1.6	11.1	52.9	34.3	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	0.2	10.4	52.1	37.3	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	0.1	4.4	45.7	49.8	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	0.0	5.6	29.2	65.2	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	0.5	3.4	30.3	65.8	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**0.3**	**6.4**	**43.8**	**49.4**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 8.7: التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) حسب نوع العلاقة مع الجيران وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 8.7: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-38) לפי איכות היחסים עם העמיתים בעבודה, גיל ורמת השכלה, 2020

الفئة العمرية والتحصيل العلمي	نوع العلاقة مع الجيران איכות היחסים עם העמיתים בעבודה					גיל ורמת השכלה
	سيئة جداً רעים מאוד	سيئة نوعاً ما רעים במידה מסוימת	جيدة نوعاً ما טובים במידה מסוימת	جيدة جداً טובים מאוד	**المجموع** **סך הכל**	
ذكور						**גברים**
الفئة العمرية						**גיל**
18-24	0.3	7.7	44.2	47.7	**100.0**	18-24
25-29	1.2	7.2	49.4	42.2	**100.0**	25-29
30-35	0.0	6.9	47.6	45.5	**100.0**	30-35
التحصيل العلمي						**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	2.1	11.3	51.4	35.3	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	0.3	9.3	55.7	34.8	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	0.1	5.0	45.9	48.9	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	0.0	7.7	30.6	61.8	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	0.8	7.1	34.3	57.8	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**0.5**	**7.4**	**46.5**	**45.6**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 8.8: التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) حسب نوع العلاقة مع الجيران وفق الفئة العمرية والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 8.8: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) לפי איכות היחסים עם השכנים, גיל ורמת השכלה, 2020

الفئة العمرية والتحصيل العلمي	سيئة جداً רעים מאוד	سيئة نوعاً ما רעים במידה מסוימת	جيدة نوعاً ما טובים במידה מסוימת	جيدة جداً טובים מאוד	**المجموع** **סך הכל**	**גיל ורמת השכלה**
		نوع العلاقة مع الجيران **איכות היחסים עם השכנים**				
إناث						**נשים**
الفئة العمرية						**גיל**
18-24	0.0	4.8	41.8	53.3	**100.0**	18-24
25-29	0.2	3.3	40.3	56.2	**100.0**	25-29
30-35	0.3	8.9	40.0	50.8	**100.0**	30-35
التحصيل العلمي						**רמת השכלה**
لم تنه المرحلة الثانوية	0.9	10.9	55.3	32.9	**100.0**	לא סיימה ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	0.0	12.1	46.8	41.1	**100.0**	סיימה ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهت الثانوية مع بجروت	0.0	3.7	45.5	50.7	**100.0**	סיימה ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	0.0	3.7	27.9	68.4	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	0.3	1.1	27.8	70.8	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**0.1**	**5.4**	**40.9**	**53.5**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 8.9: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب درجة الثقة بالناس المحيطين بالشخص والجنس وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي وطبيعة التجمع، 2020

טבלה 8.9: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי דרגת האמון באנשים בסביבה, מין, גיל, רמת השכלה וסוג הישוב, 2020

الفئة العمرية، التحصيل العلمي ونوع التجمع	**معدل درجة الثقة بالناس المحيطين بالشخص حسب الجنس (5-1)[14]** **ממוצע דרגת האמון באנשים בסביבה לפי מין (5-1)[15]**			**גיל, רמת השכלה וסוג הישוב**
	ذكور גברים	إناث נשים	**كلا الجنسين** **שני המינים**	
الفئة العمرية				**גיל**
18-24	2.94	3.04	**2.99**	18-24
25-29	3.04	2.91	**2.98**	25-29
30-35	3.01	2.95	**2.98**	30-35
التحصيل العلمي				**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	3.38	3.47	**3.42**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	3.07	3.24	**3.14**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	2.86	2.89	**2.87**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	2.85	2.86	**2.86**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	2.89	2.77	**2.82**	תואר ראשון ומעלה
طبيعة التجمع				**סוג הישוב**
مختلط	3.28	3.01	**3.13**	מעורב
غير مختلط	2.96	2.98	**2.97**	לא מעורב
المجموع	**2.98**	**2.98**	**2.98**	**סך הכל**

15 تدريج مجموعة من المقولات التي يعبّر فيها الفرد عن مدى تأييده أو معارضته لها بحسب سلم من 1-5 بحيث أن 1 أؤيد بشدة و5 أعارض بشدة.

דירוג מקבץ היגדים שהמשיב מציין את מידת תמיכתו או התנגדות לגביהם בסולם 5-1 כאשר 1= תומך מאוד ו- 5= מתנגד מאוד.

جدول 8.10: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب درجة الثقة بالمؤسسات المختلفة وفق الفئة العمرية، المنطقة وطبيعة التجمع، 2020
טבלה 8.10: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי דרגת האמון במוסדות השונים, גיל, אזור מגורים וסוג הישוב, 2020

الفئة العمرية، المنطقة وطبيعة التجمع	الثقة بالمؤسسات – نسبة الافراد اللذين لا يثقون بالمرة أو يثقون بدرجة قليلة דרגת האמון במוסדות – אחוז האנשים שלא מאמינים בכלל או מאמינים במידה מועטה							גיל, אזור מגורים וסוג הישוב
	الإعلام العربي في البلاد כלי התקשורת הערביים במדינה	الإعلام العبري في البلاد כלי התקשורת העבריים במדינה	الشرطة המשטרה	الكنيسيت הכנסת	الحكومة הממשלה	السلطة المحلية في البلدة הרשות המקומית ביישוב	لجنة المتابعة العليا וועדת המעקב העליונה	
كلا الجنسين								**שני המינים**
الفئة العمرية								**גיל**
18-24	53.6	52.9	59.8	60.4	65.8	38.7	43.7	18-24
25-29	49.1	41.4	62.0	59.7	67.3	36.3	45.6	25-29
30-35	63.1	58.8	69.4	69.4	74.6	42.0	57.9	30-35
المنطقة								**אזור מגורים**
شمال	49.4	45.3	55.1	61.4	69.9	33.6	56.7	צפון
حيفا	52.9	54.2	71.2	71.9	71.6	45.7	45.8	חיפה
مركز	66.3	56.5	87.3	73.0	90.7	43.7	25.6	מרכז
جنوب	64.2	61.1	59.2	48.1	46.0	43.1	39.8	דרום
طبيعة التجمع								**סוג הישוב**
مختلط	41.3	37.2	69.1	57.7	74.5	46.4	30.6	מעורב
غير مختلط	56.2	52.7	62.2	63.0	67.8	38.1	49.7	לא מעורב
المجموع	**54.8**	**51.2**	**62.9**	**62.5**	**68.5**	**38.9**	**47.9**	**סה"כ**

جدول 8.11: التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) حسب درجة الثقة بالمؤسسات المختلفة وفق الفئة العمرية، المنطقة وطبيعة التجمع، 2020
טבלה 8.11: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-35) לפי דרגת האמון במוסדות השונים, גיל, אזור מגורים וסוג הישוב, 2020

الفئة العمرية، المنطقة وطبيعة التجمع	الثقة بالمؤسسات – نسبة الافراد اللذين لا يثقون بالمرة أو يثقون بدرجة قليلة דרגת האמון במוסדות – אחוז האנשים שלא מאמינים בכלל או מאמינים במידה מועטה							גיל, אזור מגורים וסוג הישוב
	الإعلام العربي في البلاد כלי התקשורת הערביים במדינה	الإعلام العبري في البلاد כלי התקשורת העבריים במדינה	الشرطة המשטרה	الكنيسيت הכנסת	الحكومة הממשלה	السلطة المحلية في البلدة הרשות המקומית ביישוב	لجنة المتابعة العليا וועדת המעקב העליונה	
ذكور								**גברים**
الفئة العمرية								**גיל**
18-24	56.1	52.0	58.8	63.8	66.5	37.4	47.5	18-24
25-29	51.6	47.4	58.7	62.1	68.9	31.1	46.0	25-29
30-35	68.3	59.8	70.5	74.3	78.0	42.4	63.2	30-35
المنطقة								**אזור מגורים**
شمال	51.1	45.7	52.6	64.1	70.5	29.6	58.5	צפון
حيفا	58.6	58.8	68.1	72.8	72.3	47.7	49.9	חיפה
مركز	71.2	61.1	89.7	83.0	92.1	39.7	29.0	מרכז
جنوب	67.5	60.1	61.4	52.0	51.2	44.1	45.6	דרום
طبيعة التجمع								**סוג הישוב**
مختلط	52.4	41.6	68.1	66.0	83.6	54.3	39.8	מעורב
غير مختلط	58.4	53.7	61.2	66.0	68.8	35.4	52.1	לא מעורב
المجموع	**57.9**	**52.7**	**61.7**	**66.0**	**70.0**	**36.9**	**51.1**	**סה"כ**

جدول 8.12: التوزيع النسبي للإناث (جيل 35-18) حسب درجة الثقة بالمؤسسات المختلفة وفق الفئة العمرية، المنطقة وطبيعة التجمع، 2020
טבלה 8.12: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) לפי דרגת האמון במוסדות השונים, גיל, אזור מגורים וסוג הישוב, 2020

الفئة العمرية، المنطقة وطبيعة التجمع	الثقة بالمؤسسات – نسبة الافراد اللذين لا يثقون بالمرة أو يثقون بدرجة قليلة דרגת האמון במוסדות – אחוז האנשים שלא מאמינים בכלל או מאמינים במידה מועטה							גיל, אזור מגורים וסוג הישוב
	الإعلام العربي في البلاد כלי התקשורת הערביים במדינה	الإعلام العبري في البلاد כלי התקשורת העבריים במדינה	الشرطة המשטרה	الكنيسيت הכנסת	الحكومة הממשלה	السلطة المحلية في البلدة הרשות המקומית ביישוב	لجنة المتابعة العليا וועדת המעקב העליונה	
إناث								**נשים**
الفئة العمرية								**גיל**
18-24	50.9	53.9	60.8	56.7	65.2	40.0	39.7	18-24
25-29	46.5	35.1	65.5	57.3	65.7	41.8	45.2	25-29
30-35	57.8	57.8	68.3	64.4	71.1	41.6	52.4	30-35
المنطقة								**אזור מגורים**
شمال	47.6	45.0	57.7	58.6	69.3	37.9	54.7	צפון
حيفا	46.9	49.2	74.5	70.9	70.8	43.5	41.5	חיפה
مركز	61.1	51.7	84.7	62.3	89.2	48.0	21.9	מרכז
جنوب	60.9	62.2	56.9	44.1	40.7	41.9	33.8	דרום
طبيعة التجمع								**סוג הישוב**
مختلط	32.5	33.7	69.9	51.2	67.4	40.2	23.4	מעורב
غير مختلط	53.8	51.6	63.3	59.8	66.8	41.0	47.2	לא מעורב
المجموع	**51.5**	**49.7**	**64.1**	**58.9**	**66.8**	**40.9**	**44.6**	**סה"כ**

جدول 8.13: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب المشاركة في نشاط اجتماعي عام وفق الفئة العمرية، الجنس، المنطقة وطبيعة التجمع، 2020

טבלה 8.13: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי השתתפות בפעילות חברתית, גיל, מין, אזור מגורים וסוג הישוב, 2020

الفئة العمرية، الجنس، المنطقة وطبيعة التجمع	المشاركة في نشاط اجتماعي خلال العام الأخير השתתפות בפעילות חברתית בשנה האחרונה				גיל, מין, אזור מגורים וסוג הישוב
	نعم כן	لا לא	المجموع סך הכל	معدل عدد المرات ממוצע מס' הפעמים	
الفئة العمرية					**גיל**
18-24	30.4	69.6	**100.0**	**2.7**	18-24
25-29	35.5	64.5	**100.0**	**2.1**	25-29
30-35	30.2	69.8	**100.0**	**2.0**	30-35
الجنس					**מין**
ذكور	30.3	69.7	**100.0**	**2.7**	גברים
إناث	33.3	66.7	**100.0**	**2.0**	נשים
المنطقة					**אזור מגורים**
شمال	38.3	61.7	**100.0**	**2.6**	צפון
حيفا	35.6	64.4	**100.0**	**1.5**	חיפה
مركز	22.7	77.3	**100.0**	**2.4**	מרכז
جنوب	15.2	84.8	**100.0**	**2.8**	דרום
طبيعة التجمع					**סוג הישוב**
مختلط	27.8	72.2	**100.0**	**1.4**	מעורב
غير مختلط	32.2	67.8	**100.0**	**2.4**	לא מעורב
المجموع	**31.8**	**68.2**	**100.0**	**2.3**	**סה"כ**

جدول 8.14: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب تقييم سعادتهم وفق الفئة العمرية، الجنس، المنطقة وطبيعة التجمع، 2020

טבלה 8.14: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הערכת רמת האושר , גיל, מין, אזור מגורים וסוג הישוב, 2020

الفئة العمرية، الجنس، المنطقة وطبيعة التجمع	**تقييم السعادة הערכת רמת האושר**				**גיל, מין, אזור מגורים וסוג הישוב**
	غير سعيد לא מאושר	"عادي" "רגיל"	سعيد מאושר	**المجموع סך הכל**	
الفئة العمرية					**גיל**
18-24	5.6	14.2	80.2	**100.0**	18-24
25-29	7.5	17.5	75.0	**100.0**	25-29
30-35	10.5	14.7	74.7	**100.0**	30-35
الجنس					**מין**
ذكور	7.1	14.6	78.3	**100.0**	גברים
إناث	7.7	15.9	76.4	**100.0**	נשים
المنطقة					**אזור מגורים**
شمال	3.2	15.2	81.6	**100.0**	צפון
حيفا	15.9	20.2	63.8	**100.0**	חיפה
مركز	10.6	1.5	87.8	**100.0**	מרכז
جنوب	7.9	19.5	72.7	**100.0**	דרום
طبيعة التجمع					**סוג הישוב**
مختلط	13.1	3.5	83.4	**100.0**	מעורב
غير مختلط	6.8	16.5	76.7	**100.0**	לא מעורב
المجموع	**7.4**	**15.3**	**77.3**	**100.0**	**סה"כ**

جدول 8.15: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب تقييم القدرة على اتخاذ قرارات مصيرية وفق الفئة العمرية، الجنس والتحصيل العلمي، 2020

טבלה 8.15: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הערכת היכולת לקבל החלטות גורליות, גיל, מין ורמת השכלה, 2020

الفئة العمرية، الجنس والتحصيل العلمي	القدرة على اتخاذ قرارات مصيرية הערכת היכולת לקבל החלטות גורליות				גיל, מין ורמת השכלה
	لا يملك القدرة אין לו יכולת	"حيادي" "ניטרלי"	يملك القدرة יש לו יכולת	**المجموع** **סך הכל**	
الفئة العمرية					**גיל**
18-24	7.1	15.3	77.6	**100.0**	18-24
25-29	7.4	19.4	73.3	**100.0**	25-29
30-35	9.0	19.5	71.4	**100.0**	30-35
الجنس					**מין**
ذكور	7.4	18.2	74.4	**100.0**	גברים
إناث	8.0	16.8	75.2	**100.0**	נשים
التحصيل العلمي					**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	23.1	44.9	31.9	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	10.3	21.0	68.7	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	5.0	14.2	80.8	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	3.4	15.1	81.6	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	1.3	5.5	93.2	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المجموع	**7.7**	**17.5**	**74.8**	**100.0**	**סה"כ**

جدول 8.16: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب قيامهم بالتصويت في الانتخابات البرلمانية والمحلية وفق الفئة العمرية، الجنس، المنطقة وطبيعة التجمع، 2020

טבלה 8.16: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי השתתפותם בבחירות הארציות והמקומיות, גיל, מין, אזור מגורים וסוג הישוב, 2020

الفئة العمرية، الجنس، المنطقة وطبيعة التجمع	المشاركة بالتصويت في الانتخابات البرلمانية والمحلية השתתפות בבחירות לכנסת ולרשות המקומיות					גיל, מין, אזור מגורים וסוג הישוב
	لم يشارك في أي منهما לא השתתפתי בשתיהן	شارك في الانتخابات المحلية فقط השתתף רק בבחירות המקומיות	شارك في الانتخابات البرلمانية فقط השתתף רק בבחירות לכנסת	نعم، شارك في كلاهما כן, השתתף בשתיהן	**المجموع סך הכל**	
الفئة العمرية						**גיל**
18-24	24.0	9.9	4.7	61.4	**100.0**	18-24
25-29	19.7	10.8	7.6	62.0	**100.0**	25-29
30-35	23.6	8.2	3.3	64.9	**100.0**	30-35
الجنس						**מין**
ذكور	18.8	11.2	4.7	65.3	**100.0**	גברים
إناث	26.8	8.2	5.6	59.5	**100.0**	נשים
المنطقة						**אזור מגורים**
شمال	16.3	10.6	4.5	68.6	**100.0**	צפון
حيفا	23.8	13.8	7.4	55.0	**100.0**	חיפה
مركز	27.9	8.1	7.8	56.2	**100.0**	מרכז
جنوب	36.2	3.6	2.8	57.4	**100.0**	דרום
طبيعة التجمع						**סוג הישוב**
مختلط	30.8	5.6	14.2	49.4	**100.0**	מעורב
غير مختلط	21.9	10.1	4.2	63.8	**100.0**	לא מעורב
المجموع	**22.7**	**9.7**	**5.1**	**62.5**	**100.0**	**סה"כ**

جدول 8.17: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب قضاء اوقاتهم وفق الجنس، الفئة العمرية والمنطقة (1)، 2020

טבלה 8.17: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי אופן בילוי הזמן שלהם, מין, גיל ואזור מגורים (1), 2020

الجنس، الفئة العمرية والمنطقة	قضاء وقت مع العائلة בילוי זמן עם המשפחה			زيارة الأقارب والأصدقاء ביקורי קרובי משפחה וחברים			أعمال البيت والحديقة עבודות בית וגן			مشاهدة التلفزيون צפייה בטלוויזיה			מין, גיל, ואזור מגורים
	كلا לא	احياناً לפעמים	دائماً תמיד	كلا לא	احياناً לפעמים	دائماً תמיד	كلا לא	احياناً לפעמים	دائماً תמיד	كلا לא	احياناً לפעמים	دائماً תמיד	
المجموع	**2.7**	**42.8**	**54.5**	**18.1**	**56.0**	**25.9**	**30.2**	**37.0**	**32.8**	**23.6**	**56.9**	**19.6**	**סך הכל**
الجنس													**מין**
ذكور	4.2	54.0	41.7	20.8	56.2	23.0	46.6	40.7	12.7	27.7	58.0	14.3	גברים
إناث	1.1	31.1	67.8	15.3	55.7	29.0	13.0	33.2	53.8	19.3	55.7	25.0	נשים
الفئة العمرية													**גיל**
24-18	3.4	52.6	44.0	19.4	57.7	22.9	35.2	40.4	24.4	30.1	52.6	17.3	24-18
29-25	2.1	38.0	59.9	19.2	51.1	29.7	29.6	33.0	37.4	17.9	61.7	20.5	29-25
35-30	2.1	30.2	67.7	14.6	58.0	27.4	21.7	35.1	43.1	17.8	59.5	22.6	35-30
المنطقة													**אזור מגורים**
شمال	1.1	45.1	53.9	14.2	66.4	19.5	34.7	35.2	30.0	20.8	59.5	19.7	צפון
حيفا	8.2	52.0	39.9	38.6	46.1	15.3	25.3	52.0	22.7	15.1	67.3	17.6	חיפה
مركز	2.0	36.3	61.7	18.1	55.3	26.6	31.8	31.6	36.6	30.6	49.0	20.5	מרכז
جنوب	1.8	30.8	67.4	7.2	37.4	55.3	21.6	29.3	49.1	36.1	43.4	20.6	דרום

جدول 8.18: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب قضاء اوقاتهم وفق الجنس، الفئة العمرية والمنطقة (2)، 2020
טבלה 8.18: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי אופן בילוי הזמן שלהם, מין, גיל ואזור מגורים (2), 2020

الجنس، الفئة العمرية، والمنطقة	ممارسة الرياضة ביצוע פעילות גופנית			التسوّق קניות			المطاعم / مقاهي/ حفلات מסעדות/ בתי קפה/ מסיבות			جولات/ نزهات دون مبيت טיולים ללא לינה			מין, גיל, ואזור מגורים
	كلا לא	احياناً לפעמים	دائماً תמיד	كلا לא	احياناً לפעמים	دائماً תמיד	كلا לא	احياناً לפעמים	دائماً תמיד	كلا לא	احياناً לפעמים	دائماً תמיד	
المجموع	**44.7**	**34.6**	**20.7**	**23.1**	**55.1**	**21.8**	**23.9**	**56.2**	**19.9**	**39.2**	**49.3**	**11.4**	**סך הכל**
الجنس													**מין**
ذكور	44.7	28.5	26.9	30.9	53.5	15.6	21.3	53.5	25.2	39.0	49.1	12.0	גברים
إناث	44.8	40.9	14.2	15.0	56.8	28.2	26.6	59.1	14.4	39.5	49.6	10.9	נשים
الفئة العمرية													**גיל**
24-18	43.8	35.6	20.6	29.4	52.7	17.9	22.7	54.0	23.3	39.7	48.1	12.2	24-18
29-25	42.4	35.7	21.9	17.5	56.0	26.6	23.2	58.1	18.7	37.1	50.6	12.3	29-25
35-30	48.9	31.4	19.6	17.8	58.6	23.6	26.6	58.2	15.2	40.6	50.2	9.1	35-30
المنطقة													**אזור מגורים**
شمال	36.8	36.8	26.3	18.1	57.5	24.5	17.0	58.6	24.4	33.3	55.4	11.3	צפון
حيفا	48.2	39.9	11.9	22.7	62.3	15.0	27.4	61.6	11.0	42.2	49.3	8.4	חיפה
مركز	45.8	35.2	18.9	14.7	56.4	28.8	25.5	60.7	13.7	56.7	36.6	6.7	מרכז
جنوب	62.7	22.0	15.3	43.1	39.9	17.1	38.5	40.6	20.9	41.3	40.4	18.2	דרום

جدول 8.19: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب قضاء اوقاتهم وفق الجنس، الفئة العمرية والمنطقة (3)، 2020
טבלה 8.19: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי אופן בילוי הזמן שלהם, מין, גיל ואזור מגורים (3), 2020

الجنس، الفئة العمرية، والمنطقة	قراءة الصحف קריאת עיתונים			قراءة مجلات קריאת מגזין			قراءة كتب קריאת ספרים			מין, גיל, ואזור מגורים
	كلا לא	احياناً לפעמים	دائماً תמיד	كلا לא	احياناً לפעמים	دائماً תמיד	كلا לא	احياناً לפעמים	دائماً תמיד	
المجموع	**59.9**	**31.9**	**8.3**	**69.7**	**24.5**	**5.8**	**61.6**	**26.3**	**12.1**	**סך הכל**
الجنس										**מין**
ذكور	56.6	32.6	10.8	75.4	18.7	5.9	67.7	21.6	10.7	גברים
إناث	63.3	31.1	5.7	63.7	30.6	5.7	55.3	31.1	13.6	נשים
الفئة العمرية										**גיל**
24-18	61.7	31.6	6.7	67.8	26.0	6.1	54.8	27.7	17.5	24-18
29-25	54.5	36.9	8.7	67.4	26.2	6.4	63.4	29.0	7.7	29-25
35-30	62.3	27.0	10.6	75.5	19.9	4.6	72.2	20.7	7.0	35-30
المنطقة										**אזור מגורים**
شمال	60.3	32.1	7.7	73.2	21.5	5.3	58.8	28.6	12.6	צפון
حيفا	54.3	40.9	4.8	58.6	36.9	4.5	61.1	31.2	7.7	חיפה
مركز	63.5	23.2	13.3	73.4	21.0	5.6	70.4	13.5	16.0	מרכז
جنوب	62.3	27.2	10.4	69.2	21.8	9.0	64.5	22.6	12.9	דרום

جدول 8.20: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب وتيرة قيامهم بأنشطة معينة وفق الجنس، مستوى دخل الأسرة والحالة الاجتماعيّة، 2020
טבלה 8.20: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע פעילויות נבחרות, מין, רמת הכנסה של המשפחה ומצב משפחתי, 2020

الجنس، مستوى الدخل للأسرة والحالة الاجتماعية	القيام بأنشطة معينة – ביצוע פעילויות שונות												מין, רמת הכנסה של המשפחה ומצב משפחתי
	الاستجمام داخل البلاد נופש בארץ				الاستجمام خارج البلاد נופש בחו"ל				الاشتراك في دورات تدريبية השתתפות בקורסי הכשרה				
	مرة واحدة פעם אחת	مرتين פעמיים	3 مرات أو أكثر 3 פעמים ויותר	كلا לא	مرة واحدة פעם אחת	مرتين פעמיים	3 مرات أو أكثر 3 פעמים ויותר	كلا לא	مرة واحدة פעם אחת	مرتين פעמיים	3 مرات أو أكثر 3 פעמים ויותר	كلا לא	
المجموع	**26.7**	**14.2**	**9.2**	**49.9**	**39.3**	**17.5**	**3.8**	**39.4**	**16.5**	**8.3**	**7.1**	**68.0**	**סך הכל**
الجنس													**מין**
ذكور	25.1	14.8	10.7	49.5	35.5	20.2	5.3	39.0	11.3	8.0	6.1	74.6	גברים
إناث	28.5	13.7	7.6	50.2	43.1	14.7	2.3	39.8	21.9	8.6	8.3	61.3	נשים
مستوى الدخل للأسرة													**רמת הכנסה של המשפחה**
تحت المعدل	28.9	15.6	9.8	45.7	35.1	18.2	2.2	44.6	13.3	9.7	6.4	70.6	מתחת לממוצע
في نطاق المعدل	33.4	18.4	11.9	36.3	49.0	19.8	2.2	29.0	20.3	8.8	7.5	63.4	בטווח הממוצע
فوق المعدل	25.4	15.7	11.9	46.9	43.4	24.3	10.8	21.5	31.1	7.8	10.3	50.8	מעל הממוצע
الحالة الاجتماعية													**מצב משפחתי**
عازب/ة ، خاطب/ة	24.2	11.7	9.7	54.4	35.6	16.4	3.9	44.0	16.6	10.1	7.7	65.6	רווק/מאורס
متزوج/ة	31.3	18.2	9.1	41.4	45.9	20.5	3.3	30.3	17.5	6.1	6.3	70.1	נשוי
مطلق/ة، أرمل/ة، منفصل/ة	17.5	11.0	2.6	68.9	25.7	1.3	8.8	64.2	4.4	4.1	7.7	83.8	גרוש/אלמן/פרוד

جدول 8.21: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب تحقيق أهدافهم الأولى في الحياة وفق الجنس، الفئة العمرية، التحصيل العلمي والحالة الاجتماعية، 2020
טבלה 8.21: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מידת השגת מטרות ראשונות בחיים, מין, גיל, רמת השכלה ומצב משפחתי, 2020

الجنس، الفئة العمرية، التحصيل العلمي والحالة الاجتماعية	تحقيق الأهداف الأولى في الحياة - השגת מטרות ראשונות בחיים								المجموع סה"כ	מין, גיל, רמת השכלה ומצב משפחתי
	العلم والمعرفة לימודים וידע	الغنى עושר	النجاح بالعمل הצלחה בעבודה	الحياة العائلية السعيدة חיי משפחה מאושרים	قضاء الأوقات والانبساط בילוי זמן איכות	الشهرة פרסום	مساعدة الآخرين עזרה לזולת	القيام بالفروض الدينية מילוי מצוות הדת		
المجموع	**14.7**	**18.6**	**19.4**	**35.6**	**8.3**	**0.3**	**0.6**	**2.5**	**100.0**	**סך הכל**
الجنس										**מין**
ذكور	12.9	26.7	20.6	27.3	9.3	0.4	0.9	1.9	**100.0**	גברים
إناث	16.6	10.2	18.1	44.3	7.2	0.2	0.3	3.2	**100.0**	נשים
الفئة العمرية										**גיל**
24-18	25.9	20.2	19.0	20.5	10.8	0.3	0.6	2.8	**100.0**	24-18
29-25	4.4	16.8	25.8	42.3	6.9	0.5	0.7	2.5	**100.0**	29-25
35-30	5.5	17.8	13.0	55.7	5.2	0.2	0.4	2.2	**100.0**	35-30
التحصيل العلمي										**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	8.6	30.0	9.5	35.8	11.1	0.0	2.0	2.9	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	6.6	29.0	12.2	38.8	11.3	0.0	0.3	1.8	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	22.6	17.0	20.4	29.1	7.7	0.3	0.2	2.5	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	12.5	11.8	19.6	41.8	10.4	0.8	0.8	2.3	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	12.0	5.2	33.7	41.1	2.8	0.7	1.1	3.5	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
الحالة الاجتماعية										**מצב משפחתי**
متزوج /ة	22.9	19.1	25.1	19.8	9.8	0.4	0.9	2.1	**100.0**	נשוי
غير متزوج /ة	3.8	18.5	10.8	57.6	5.9	0.2	0.2	2.9	**100.0**	לא נשוי
آخر	3.9	13.4	21.8	45.7	10.5	0.0	0.0	4.6	**100.0**	אחר

الفصل التاسع | הפרק התשיעי

الصحة
הבריאות

9.1 الأمراض المزمنة

يقيّم 85.4% من الشباب الفلسطينيين في اسرائيل (جيل 18-35) وضعهم الصحي بأنه جيد جداً أو جيد (28.2% جيد و57.2% جيد جداً)، بواقع 86% من الذكور (27.2% جيد و58.8% جيد جداً) و84.7% من الإناث (29.2% جيد و55.5% جيد جداً)، فيما بلغت نسبة الأفراد الذين أفادوا بأهم يقيمون وضعهم الصحي بالسيئ أو السيئ جداً 2.3% وترتفع هذه النسبة لدى الأفراد في الفئة العمرية 30-35 الى 3.3% ولدى الأفراد المنفصلين/ المطلقين/ الأرامل الى 14.3% مقابل 1.6% لدى الأفراد المتزوجين. هذا ويتضح من المعطيات أن نسبة الشباب الذين أفادوا بأنهم يعانون من أمراض مزمنة بلغت 11.5% بواقع 10.1% من الذكور و13.1% من الإناث، وترتفع هذه النسبة مع التقدم في الجيل بحيث تصل الى 20% لدى الأفراد في الفئة العمرية 30-35 (15.1% لدى الرجال و24.8% لدى النساء).

صرّح 14.9% من الشباب انهم يتناولون أدوية بشكل ثابت بواقع 11.6% من الذكور و18.2% من الإناث، وهنا أيضاً تشير النتائج الى ارتفاع النسبة مع التقدم في الجيل بحيث بلغت نسبة الاناث اللواتي يتناولن الأدوية بشكل ثابت 29.1% في الفئة العمرية 30-35، وهي الأعلى من حيث التوزيع النسبي للجنس والفئات العمرية.

وفيما يتعلق بإجراء عمليات جراحية، أظهرت النتائج أن 18.7% قد قاموا بإجراء عملية جراحية خلال حياتهم فيما أعرب 8.9% أنهم لا يذكرون ذلك، ومن الجدير بالذكر أن نسبة الذكور الذين قاموا بإجراء عملية جراحية وصلت الى 20.4% مقابل 16.8% من الإناث.

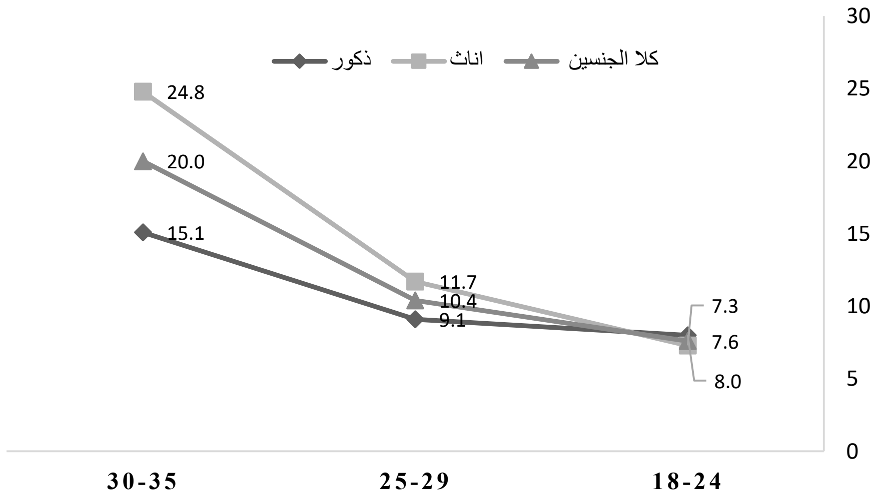

رسم بياني 9.1: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) حسب الإصابة في أمراض مزمنة وفق الجنس

9.2 السلوكيات الصحية

9.2.1 التدخين

بلغت نسبة المدخنين من بين الشباب في المجتمع الفلسطيني في إسرائيل نحو 22.3% بواقع 41.4% من الذكور و2.8% من الإناث، وبحسب التوزيع النسبي للمناطق فإن نسب تدخين السجائر لدى الذكور هي الأعلى في منطقتي حيفا والمركز (50.5% و49.5% بالتلاؤم) مقابل 39.9% في منطقة الشمال والأقل في منطقة النقب بنسبة 30.1%. هذا وتتفاوت نسب التدخين بين الجنسين في الفئات العمرية المختلفة، حيث أن الشباب الأكثر تدخيناً بين الذكور هي الأعلى في منطقة حيفا في الفئة العمرية 25-29 بنسبة بلغت 70% أما الأقل تدخيناً بين الذكور فهم الشباب في الفئة العمرية 18-24 سنوات في منطقة الجنوب بنسبة بلغت 19.6%.

أظهرت النتائج فروقات بارزة في التدخين بين الجنسين، بحيث أن نسبة تدخين السجائر لدى الإناث بلغت 2.8% (مقابل 41.4% لدى الرجال)، ووفق التوزيع النسبي للمناطق فإن اعلى نسبة لتدخين السجائر عند النساء بلغت 6.8% في منطقة حيفا مقابل 1.4% في منطقة الجنوب.

اتضح من النتائج أن نحو 26.5% من الشباب الفلسطينيين في إسرائيل يمارسون تدخين النرجيلة بواقع 43.1% من الذكور و 8.5% من الإناث. ومن الملاحظ ان تدخين النرجيلة هي ظاهرة شائعة بين الشباب ذكوراً وإناثاً على حد سواء، وهي أكثر شيوعاً لدى الإناث من تدخين السجائر (8.5% مقابل 2.8% بالتلاؤم)، ويتضح أيضا من النتائج أن الإناث في منطقة حيفا هن الأكثر تدخيناً للنرجيلة مقارنة بالمناطق الأخرى بنسبة بلغت 20.3% وترتفع هذه النسبة لدى الفئة العمرية 25-29 سنوات لتصل الى 31%، بينما تُظهر النتائج الى أن الإناث في منطقة الجنوب هن الأقل تدخيناً للنرجيلة أيضاً بنسبة بلغت 2.1%.

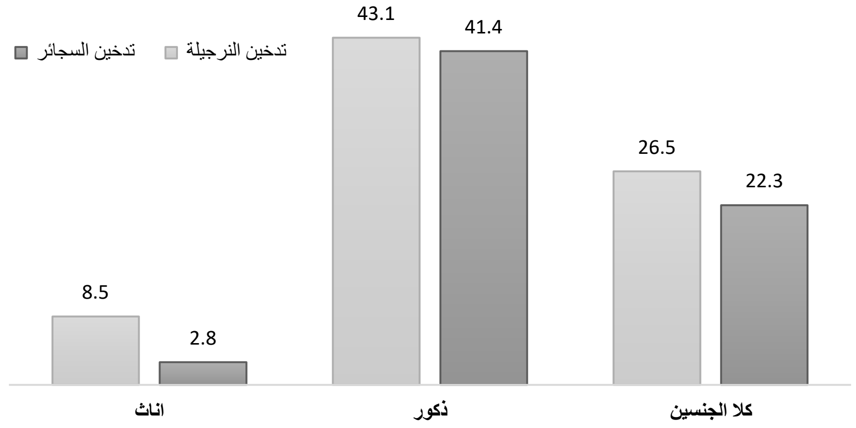

رسم بياني 9.2: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) حسب تدخين السجائر والنرجيلة وفق الجنس

9.2.2 الرياضة والنشاط الجسماني

42.5% من الشباب الفلسطينيين في إسرائيل يمارسون الرياضة، وتبلغ نسبة ممارسة الرياضة 40.6% بين الرجال و44.5% بين النساء. بحيث أن 39% منهم (ذكور وإناث) يمارسون الرياضة 3 مرات أو أكثر في الأسبوع لمدة 30 دقيقة متواصلة على الأقل، و37.6% يمارسون الرياضة مرة-مرتين في الأسبوع، 12.9% مرة في الشهر و 10.4% يمارسون الرياضة أقل من 30 دقيقة أو أقل من مرة في الشهر.

تشير النتائج الى أن الأفراد الحاصلين على لقب شهادة كلية او لقب أول فما فوق يمارسون الرياضة بدرجة أعلى من الأفراد ذوي تحصيلات علمية أقل بحيث بلغت نسبة ممارسة الرياضة لدى الحاصلين على شهادة كلية 55.9% وهي الأعلى مقارنة مع مجموعات التحصيل العلمي الأخرى، وتنخفض النسبة لتصل الى 20.8% لدى الافراد الذين لم ينهوا المرحلة الثانوية.

أما من حيث التوزيع النسبي للأفراد وفق مستوى الدخل للأسرة فيتضح أن نسبة ممارسة الرياضة أعلى لدى ذوي دخل أعلى من المعدل منها لدى ذوي الدخل في نطاق المعدل وتحت المعدل (59.6%، 55.1% و35.7% على التوالي).

بالإضافة لذلك، فإن الدوافع والأسباب التي تدفع الشباب الفلسطينيين في إسرائيل لممارسة الرياضة هي بالأساس للحفاظ على الصحة أو الحفاظ على رشاقة الجسم (38.4% و27.7% بالتلاؤم) فيما أشار 16.6% من الشباب ان الدافع الأساسي لممارسة الرياضة هو كهواية و12% أشاروا الى أن الدافع لممارسة الرياضة هو الترفيه عن النفس بينما أشار 3.6% أن الدافع هو التوصية من قبل طبيب.

أما فيما يتعلق بدوافع وأسباب ممارسة الرياضة وفق التوزيع النسبي للجنسين فيُلاحظ أن هنالك فوارق بين الجنسين بحيث أن الدافع الأساسي لدى الشباب الذكور لممارسة الرياضة هو الحفاظ على الصحة بنسبة بلغت 41%، وبحسب المعطيات فإن ممارسة الرياضة بدافع الهواية لدى الشباب الذكور قد حل في المركز الثاني بنسبة 25.1% فيما أشار بعض الشباب الى دوافع أخرى لممارسة الرياضة مثل الحفاظ على رشاقة الجسم والترفيه النفسي بنسبة ما يقارب 14% لكل منهما. بالمقابل، الدافع الأساسي لممارسة الرياضة لدى الشابات الإناث هو الحفاظ على رشاقة الجسم بنسبة بلغت 40.8% وترتفع هذه النسبة بشكل ملحوظ لدى الحاصلات على لقب أول فما فوق لتصل الى 57.9% ، أما ممارسة الرياضة بدافع الحفاظ على الصحة لدى الشابات الإناث فجاء في المركز الثاني بنسبة بلغت 35.9%.

وبخصوص نوع الرياضة بين الأفراد الذين صرحوا بممارستهم للرياضة، فيتبين أن رياضة المشي هي الأكثر شيوعاً بين الشباب، حيث أشار نحو 49% بممارستهم لهذا النوع من الرياضة، يليها الركض بنسبة 31.5%، السباحة بنسبة 23.1% وكرة القدم بنسبة 17.1%. هذا وتعتبر رياضة المشي الأكثر شعبية بين

الشباب الذكور والإناث الممارسين للرياضة على حد سواء، حيث أجاب 58.7% من الشابات الإناث و39.7% من بين الشباب الذكور الممارسين للرياضة بممارستهم لرياضة المشي.

تظهر نتائج المسح فروقات بين الجنسين من حيث أنواع الرياضة الأخرى التي يتم ممارستها، حيث أن 31.3% من الشباب الذكور يمارسون رياضة كرة القدم مقابل 2.3% من الشابات الإناث، ومثلها رياضة كرة السلة (10.2% مقابل 4.4%) وأيضاً ممارسة تمارين القوة/ الأثقال شائعة أكثر لدى الشباب الذكور منها لدى الإناث (24.2% مقابل 4.7%)، وبعكس ذلك فإن ممارسة الرقص/ الأيروبيكا/اليوجا شائعة أكثر بين الإناث منها لدى الذكور (25.4% مقابل 5.1%).

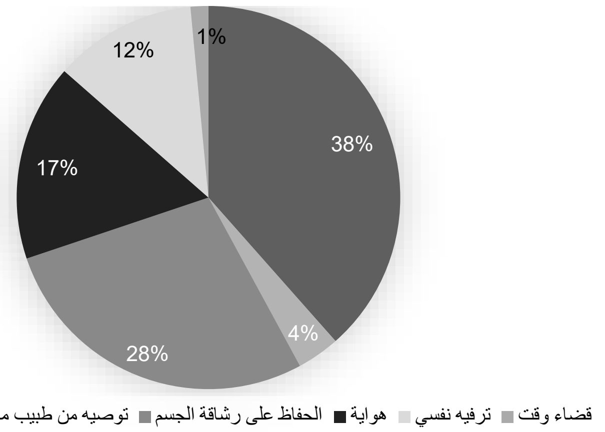

رسم بياني 9.3: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) الذين يمارسون الرياضة حسب الدوافع والأسباب لممارسة الرياضة

9.2.3 التغذية

أفاد 3.6% فقط من الشباب الفلسطينيين بتناولهم الخضار يومياً بواقع 0.9% الذين يقومون بذلك أكثر من مرة واحدة في اليوم و2.7% مرة في اليوم، فيما صرح أكثر من نصف الشباب (54.9%) عن عدم تناولهم للخضار تقريباً، واما بالنسبة للفواكه فقد أعرب 3.4% فقط من الشباب عن تناولها بشكل يومي بحيث أن الغالبية هنا أيضاً صرحوا عدم تناولهم للفواكه تقريباً (18.5% لا يتناولون الفواكه بتاتاً و38.2% مرة في الشهر).

وعلى عكس ذلك، فإن 38.1% من الشباب أفادوا بتناولهم الوجبات السريعة يومياً، بواقع 19.4% مرة واحدة في اليوم و18.7% لأكثر من مرة في اليوم، و35.7% منهم يتناولونها 2-3 مرات في الأسبوع، أما من حيث التوزيع النسبي للجنسين فقد كانت هنالك فوارق بحيث أن الإناث يتناولن الوجبات السريعة يومياً بنسبة أكبر من الذكور (45.6% مقابل 30.8%).

وفيما يتعلّق بالمشروبات، صرّح 17.1% بتناولهم المشروبات الغازية والمحلاة بشكل يومي و 44.4% بشكل اسبوعي (26.5% مرة في الأسبوع و17.9% مرتين-3 مرات في الأسبوع)، وأفاد أكثر من نصف الشباب 53.2% بتناولهم لمشروب الطاقة مرة أو أكثر في اليوم، وترتفع نسبة تناول المشروبات بشكل عام وتناول مشروبات الطاقة بشكل خاص بشكل واضح لدى الإناث أكثر منه لدى الذكور بحيث أن 24.6% من الإناث يتناولن المشروبات الغازية/المحلاة يومياً مقابل 9.9% من الشباب الذكور ، و70.4% من الإناث يتناولن مشروبات الطاقة بشكل يومي مقابل 36.7% من الذكور.

أفاد نحو 29.9% من الشباب بتناولهم للحلويات يومياً بواقع 26.3% من الذكور و33.7% من الإناث و61.3% اسبوعياً بواقع 64.9% من الذكور و57.7% من الإناث.

اما من حيث أنماط التغذية المتبعة، فتبيّن نتائج المسح أن 6.3% من الشباب يمارسون نمط غذائي نباتي أو خضري (4.1% نباتي و2.2% خضري) بواقع 3.4% من الذكور و9.2% من الإناث.

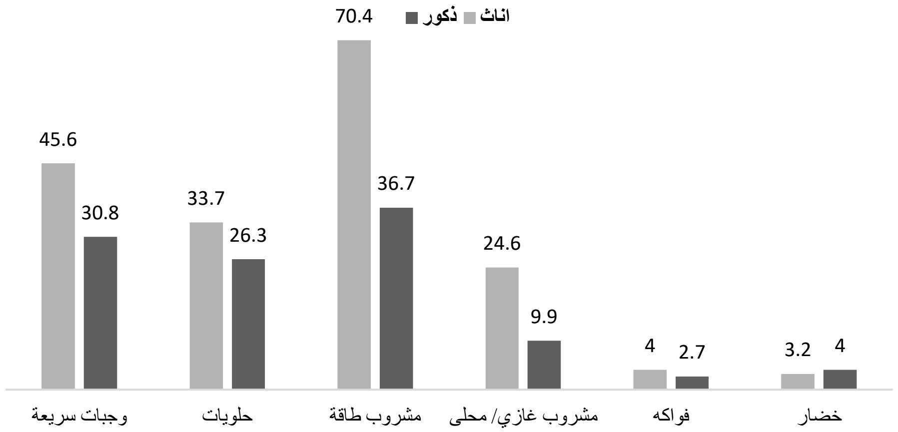

رسم بياني 9.4: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) الذين يتناولون بعض المأكولات والمشروبات المختارة يومياً لمرة واحدة على الأقل حسب الجنس

9.3 الحمل والخصوبة

أجاب 20.6% من المتزوجين الذين لديهم أولاد أنهم واجهوا صعوبة أو تأخير في الحمل (بشكل غير متعمد) في حين أجاب 8.4% انهم لا يودون الإجابة على هذا السؤال. كما صرح 8.6% بأنهم توجهوا لتلقي الاستشارة الطبية في مسألة الخصوبة في حين أن 5.2% أشاروا الى أنهم مروا بعلاج ما من أجل الإنجاب, و 12.7% صرحوا بأن الزوجة مرت بحالة اجهاض في السابق.

9.4 الصحة النفسية

اعتمد هذا المسح "استمارة فحص الصحة النفسية-12 (GHQ-12) كأداة لتحديد مدى تعرض الفرد لضائقة نفسية وفق وجود علامات أو حالات تشير الى وجود ضائقة حيث سئل المشاركون ما إذا عانوا من علامات أو حالات معينة خلال الأربعة أسابيع التي سبقت المقابلة وفق سلم تدريجي من صفر الى 3 (صفر= لم أعاني أبداً، 3= أعاني دائماً). تم احتساب مدى التعرض لضائقة نفسية وفق مجموع التدريج لكل فرد والذي تراوح بين 0-36. وقد اعتبر كل فرد في الثلث الأعلى أنه في خطر للتعرض لضائقة نفسية.

تشير نتائج المسح الى أن 31.2% من الشباب عامة هم في خطر لضائقة نفسية بواقع 30.3% من الذكور و32.1% من الإناث. أما من حيث المجموعات العمرية فنرى ارتفاعاً في التعرض لخطر الضائقة النفسية مع التقدم بالسن حيث أن 27.6% من المجموعة العمرية 18-24 هم في خطر مقابل 38.4% من المجموعة العمرية 30-35. كما تشير المعطيات الى أن 28.1% من المتزوجين في خطر للتعرض لضائقة نفسية مقابل 72.7% من الأفراد الأحاديين (مطلقون\ أرامل\ منفصلون). ومن حيث الوضع الاقتصادي فنرى أن الخطورة تنخفض مع ارتفاع مستوى دخل الأسرة حيث أن 37.1% من الشباب ذوي مستوى الدخل الأقل من المعدل يعانون من خطورة التعرض لضائقة نفسية وتنخفض هذه النسبة الى 25.8% لدى الشباب ذوي الدخل فوق المعدل للأسرة.

9.1 מחלות כרוניות

רוב הצעירים הפלסטינים בישראל (גיל 35-18) מעריכים את המצב הבריאותי שלהם כטוב מאוד או טוב (85.4%, 28.2%% טוב ו-57.2% טוב מאוד), 86% מהגברים (27.2% טוב ו-58.8% טוב מאוד), ו-84.7% מהנשים (29.2% טוב ו-55.5% טוב מאוד), בעוד שהצעירים שהעריכו המצב הבריאותי שלהם כירוד או ירוד מאוד הינו 2.3%, שיעור זה עולה ל 3.3% בקרב צעירים בקבוצת גיל 35-30, ועולה ל-14.3% בקרב צעירים פרודים/גרושים/אלמנים לעומת 1.6% בקרב צעירים נשואים.

מהנתונים עולה שאחוז הצעירים שדיווחו שהם סובלים ממחלות כרוניות הוא 11.5%, (10.1% גברים ו-13.1% נשים). אחוז זה עולה עם ההתקדמות בגיל ומגיע ל-20% בקרב הצעירים בקבוצת גיל 35-30 (15.1% אצל הגברים ו-24.8% אצל הנשים).

יתר על כך, 14.9% מהצעירים דיווחו על נטילת תרופות באופן קבוע (11.6% מהגברים ו-18.2% מהנשים), וכאן הנתונים גם מראים עלייה עם ההתקדמות בגיל כך ששיעור הנשים שנוטלות תרופות באופן קבוע הינו 29.1% בקבוצת גיל 35-30 והוא השיעור הגבוה ביותר מבחינת התפלגות לגיל ומין.

לגבי ניתוחים בעבר, הנתונים מראים כי 18.7% מהצעירים עברו ניתוח במשך חייהם בעוד ש-8.9% דיווחו שלא זוכרים אם כן או לא, יש לציין ששיעור הגברים שעברו ניתוחים במשך חייהם הינו 20.4% לעומת 16.8% מהנשים.

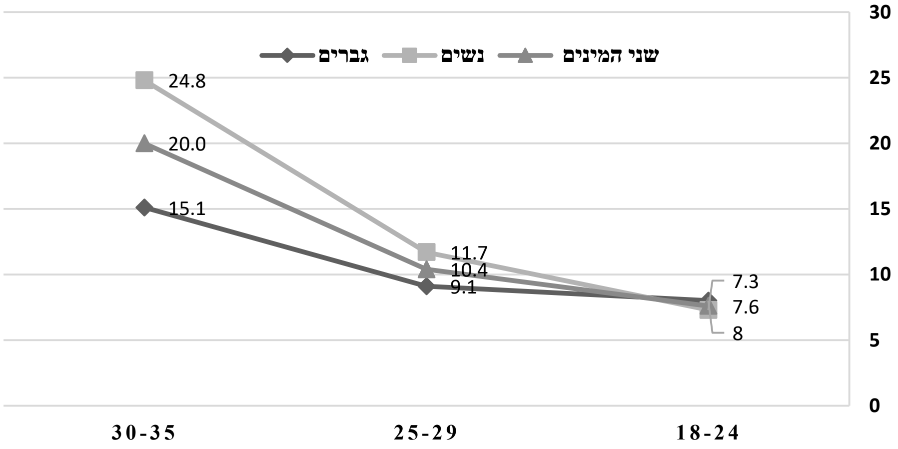

איור 9.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 35-18) לפי מחלות כרוניות ומין

9.2 התנהגויות בריאותיות

9.2.1 עישון

שיעור העישון בקרב הצעירים (גיל 35-18) בחברה הפלסטינית בישראל עמד על 22.3% (41.4% מהגברים ו-2.8% מהנשים). לפי התפלגות לאזורים, שיעורי עישון סיגריות

בקרב הגברים נמצא גבוה ביותר באזור חיפה והמרכז (50.5% ו-49.5% בהתאמה) לעומת 39.9% באזור הצפון, ואילו השיעור הנמוך ביותר הינו 30.1% באזור הדרום.

ישנם הבדלים בשיעורי עישון סיגריות בין שני המינים ובקבוצות הגיל השונות, כך ששיעור העישון הגבוה ביותר עמד על 70% בקרב הגברים הצעירים באזור חיפה בקבוצת גיל 25-29, ואילו שיעור העישון הנמוך ביותר בקרב הגברים הינו 19.6% בקרב הגברים בגיל 18-24 באזור הדרום.

הנתונים מראים הבדלים משמעותיים בנוגע לעישון סיגריות בין שני המינים, כך ששיעור עישון סיגריות בקרב נשים הוא 2.8% (לעומת 41.4% אצל גברים), ולפי התפלגות בהשוואה בין האזורים השונים נמצא כי השיעור הגבוה ביותר לעישון סיגריות בקרב אוכלוסיית הנשים הצעירות הינו 6.8% באזור חיפה לעומת 1.4% באזור הדרום.

יתר על כך, הנתונים מראים ש-26.5% מהצעירים הפלסטינים בישראל מעשנים נרגילה (43.1% מהגברים ו-8.5% מהנשים). מהנתונים אפשר לראות שעישון הנרגילה היא תופעה שכיחה יותר בקרב הצעירים, גברים ונשים כאחד, והיא תופעה יותר נפוצה בקרב הנשים מאשר עישון סיגריות (8.5% לעומת 2.8% בהתאמה). מהנתונים עולה גם ששיעור עישון נרגילה בקרב נשים הוא הגבוה ביותר באזור חיפה בהשוואה לשאר האזורים בשיעור שעמד על 20.3%, שיעור זה עולה בקרב הנשים בקבוצת גיל 25-29 שנים ומגיע ל-31%, בעוד שהתוצאות מראות שהנשים באזור הדרום הן פחות מעשנות נרגילה בהשוואה לאזורים האחרים ובשיעור של 2.1%.

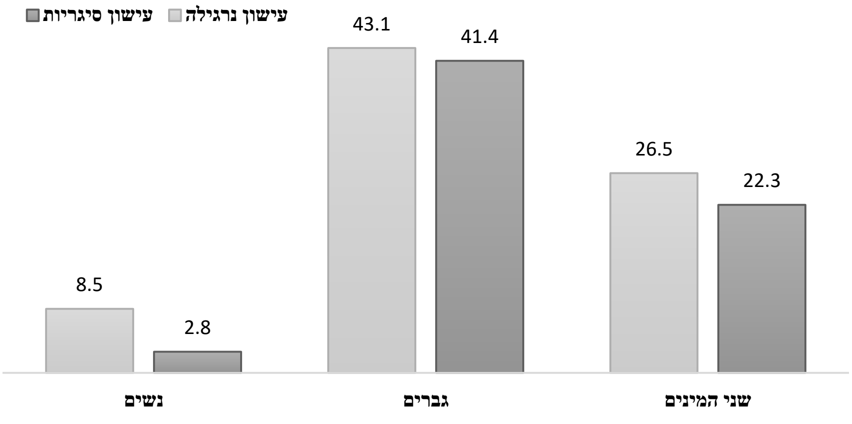

איור 9.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי עישון סיגריות ונרגילה ומין

9.2.2 פעילות גופנית

שיעור ביצוע פעילות גופנית בקרב אוכלוסיית הצעירים הפלסטינים בישראל הוא 42.5%, כך ששיעור ביצוע פעילות גופנית בקרב הגברים הוא 40.6% ו-44.5% בקרב הנשים. 39% מהם (גברים ונשים) עושים פעילות גופנית 3 פעמים או יותר בשבוע במשך 30 דק' לפחות באופן רצוף בכל פעם, ו-37.6% עושים פעילות גופנית פעם-פעמיים בשבוע,

12.9% פעם בחודש, ו-10.4% עושים פעילות גופנית פחות מ-30 דק' או פחות מפעם בחודש.

הנתונים מראים שהצעירים בעלי תעודת דיפלומה (פחות מתואר ראשון) או תואר ראשון ומעלה עושים פעילות גופנית בתדירות גבוהה יותר מהצעירים עם רמת השכלה יותר נמוכה, כך שאחוז ביצוע פעילות גופנית בקרב צעירים עם תעודת דיפלומה הינו 55.9% והוא האחוז הגבוה ביותר בין רמות ההשכלה השונות, לעומת האחוז הנמוך ביותר (20.8%) בקרב הצעירים שלא סיימו ב"ס תיכון.

לגבי התפלגות הצעירים העוסקים בפעילות גופנית לפי רמת הכנסה למשפחה עולה מהנתונים שאחוז ביצוע פעילות גופנית גבוה יותר בקרב בעלי הכנסה גבוהה מהממוצע (למשפחה) מאשר בעלי הכנסה בטווח הממוצע ומתחת לממוצע (59.6%, 55.1% ו-35.7% בהתאמה).

הגורמים המניעים צעירים פלסטינים בישראל לביצוע פעילות הם בעיקר שמירה על הבריאות או שמירה על הגזרה (38.4% ו-27.7% בהתאמה), בעוד ש-16.6% מהצעירים ציינו שהמניע העיקרי לביצוע פעילות גופנית הוא התחביב ו-12% ציינו שהמניע הוא הרצון בהתאווררות, בעוד ש-3.6% ציינו שהמניע הוא ההמלצה של הרופא.

בהתפלגות לפי מין, ישנם הבדלים בין שני המינים בנוגע לגורמים המניעים צעירים לעשות פעילות גופנית, כך שהמניע העיקרי לביצוע פעילות גופנית בקרב הגברים הוא שמירה על הבריאות (41%), ולפי הנתונים, המניע לביצוע פעילות גופנית המדורג במקום שני הוא העיסוק בפעילות גופנית כתחביב (25.1%), בעוד שחלק המצעירים הגברים ציינו עוד מניעים לביצוע פעילות גופנית כגון; שמירה על הגזרה, בילוי זמן והתאווררות עם אחוז של 14% לכל אחד מהם. לעומת זה, המניע העיקרי לביצוע פעילות גופנית בקרב הנשים הוא שמירה על הגזרה (40.8%) ואחוז זה עולה באופן ברור בקרב הנשים עם תואר ראשון ומעלה ומגיע ל-57.9%, ואילו שמירה על הבריאות כגורם מניע לביצוע פעילות גופנית בקרב נשים הוא מדורג במקום שני עם אחוז שעומד על 35.9%.

בנוסף לך, בכל הנוגע לסוגי פעילות גופנית בקרב הצעירים, נתונים מראים שההליכה הינה הספורט השכיח ביותר בקרב הצעירים, כאשר 49% מהצעירים דיווחו על ביצוע ספורט מסוג זה. לאחר מכן הריצה (23.1%) וכדורגל (17.1%). הליכה נחשבת לספורט הכי נפוץ בקרב הצעירים גברים ונשים שעושים פעילות גופנית כאחד, כך ש-58.7% מהנשים הצעירות ו-39.7% מהגברים הצעירים שעושים פעילות גופנית דיווחו שהם עושים הליכות.

תוצאות הסקר מראות עוד הבדלים בין שני המינים בנוגע לשאר סוגי פעילות גופנית שעושים הצעירים, למשל, 31.3% מהגברים משחקים כדורגל לעומת 2.3% מהנשים, וגם כדורסל (10.2% לעומת 4.4%). כמו כן ביצוע אימוני כוח והרמת משקולות נפוצים יותר בקרב הגברים יותר מאשר בקרב הנשים (24.2% לעומת 4.7%), ולהפך, ריקודים, אירוביקה ויוגה נפוצים יותר אצל הנשים מאשר אצל הגברים (25.4% לעומת 5.1%).

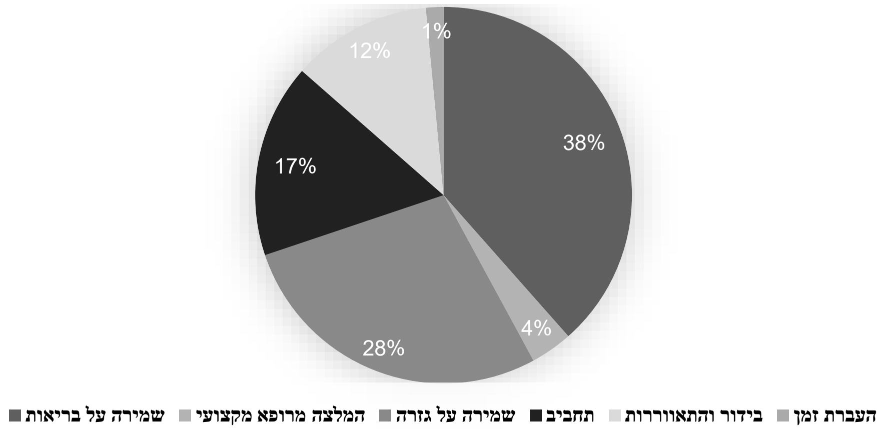

איור 9.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) שעושים פעילות גופנית לפי הגורמים המניעים לביצוע פעילות גופנית

9.2.3 תזונה

לגבי תזונה בקרב הצעירים הפלסטינים בישראל (גיל 18-35), רק 3.6% מהם דיווחו על אכילת ירקות באופן יומי כך ש-0.9% אוכלים ירקות יותר מפעם ביום, ו-2.7% פעם ביום, בעוד שיתר ממחצית הצעירים (54.9%) ציינו שהם לא אוכלים ירקות כמעט, ואילו לגבי אכילת פירות, רק 3.4% מהצעירים דיווחו על אכילת פירות באופן יומי כך שגם כאן הרוב ציינו שהם כמעט ולא אוכלים פירות (18.5% לא אוכלים פירות בכלל, 38.2% אוכלים פעם בחודש).

ולהפך, 38.1% מהצעירים דיווחו על אכילת מזון מהיר מדי יום, 19.4% מהם אוכלים פעם ביום ו-18.7% אוכלים יותר מפעם ביום ו-35.7% אוכלים 2-3 פעמים בשבוע. ולפי התפלגות לפי מין היו הבדלים בין שני המינים, כך שנשים צורכות יותר מזון מהיר מאשר הגברים (45.6% לעומת 30.8%).

לגבי צריכת משקאות, 17.1% מהצעירים דיווחו על צריכת משקאות מוגזים וממותקים באופן יומי, ו-44.4% באופן שבועי (26.5% פעם בשבוע ו-17.9% פעמיים עד 3 פעמים בשבוע). יתר על כך, יותר ממחצית הצעירים (53.2%) ציינו שהם צורכים משקאות אנרגיה פעם או יותר ביום. שיעור שתיית משקאות בכלל ושתיית משקאות אנרגיה בפרט

הוא גבוה יותר בקרב הנשים מאשר בקרב הגברים כך ש-24.6% מהנשים צורכות משקאות מוגזים/ממותקים באופן יומי לעומת 9.9% מהגברים. 70.4% מהנשים צורכות משקאות אנרגיה באופן יומי לעומת 36.7% מהגברים.

ולגבי צריכת ממתקים, 29.9% מהצעירים הצהירו על צריכת ממתקים באופן יומי (26.3% מגברים ו-33.7% מהנשים), ו-61.3% מהם צורכים ממתקים באופן שבועי (64.9% מהגברים ו-57.7% מהנשים).

מהתוצאות עולה כי 6.3% מהצעירים אמצו לעצמם דפוס אכילה צמחוני או טבעוני, 4.1% צמחוני ו-2.2% טבעוני, 3.4% מהגברים ו-9.2% מהנשים.

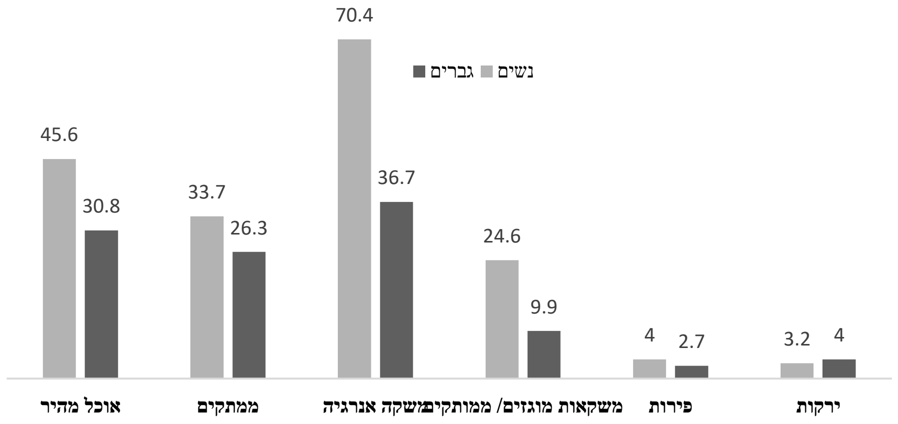

איור 9.4: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מין וצריכת סוגי מאכלים או משקאות נבחרים באופן יומי (לפחות פעם ביום)

9.3 היריון ופוריות

בנוגע להיריון ופוריות, 20.6% מהצעירים הנשואים שיש להם ילדים דיווחו על קשיים ועיכוב בכניסה להיריון (עיכוב לא מכוון), בעוד ש-8.4% סירבו לענות על שאלה זו, ו-8.6% הצהירו שפנו לייעוץ רפואי בנושאים הקשורים לפוריות, ואילו 5.2% ציינו שעברו טיפול רפואי כלשהו בנוגע לפוריות והיריון, ו-12.7% הצהירו שהאישה עברה הפלה בעבר.

9.4 בריאות נפשית

בסקר זה נעשה שימוש ב״שאלון בדיקת בריאות הנפש 12 (GHQ12)״ ככלי למדידת חשיפת האדם למצוקה נפשית לפי סימנים או מצבים המצביעים על מצוקה. המשתתפים בסקר נשאלו אם הם סובלים מסימנים או מצבים מסוימים במשך ארבע שבועות שקדמו למילוי השאלון לפי סולם 0-3 (כאשר 0 – בכלל לא , 3 – תמיד). הסיכון

למצוקה נפשית חושב לפי הציון הכולל של כל משיב שנע בין 0-36. כל משיב הנמצא בשליש העליון נחשב בסיכון גבוה למצוקה נפשית.

תוצאות סקר זה מצביעות על כך ש-31.2% מכלל הצעירים נמצאים בסיכון למצוקה נפשית (30.3% מהגברים ו-32.1% מהנשים), ומבחינת התפלגות לפי גיל אפשר לראות עליה בסיכון למצוקה נפשית עם התקדמות בגיל, כך ש-27.6% מקבוצת הגיל 18-24 הם בסיכון למצוקה נפשית לעומת 38.4% מהצעירים בקבוצת גיל 30-35.

הנתונים מראים גם ש-28.1% מהצעירים הנשואים נמצאים בסיכון למצוקה נפשית לעומת 72.7% מהצעירים הבודדים (גרושים/ אלמנים/פרודים). ובאשר למצב הכלכלי אפשר לראות שהסיכון למצוקה נפשית יורד עם העלייה ברמת ההכנסה למשפחה, כאשר 37.1% מהצעירים בעלי הכנסה מתחת לממוצע נמצאים בסיכון למצוקה נפשית ושיעור זה יורד ל-25.8% בקרב צעירים עם רמת הכנסה מעל הממוצע.

جدول 9.1: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) وفق تقييمهم الذاتي لوضعهم الصحي والجنس بحسب الفئة العمرية والحالة الاجتماعية، 2020
טבלה 9.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי הערכת מצב הבריאות האישית, מין, גיל ומצב משפחתי, 2020

الفئة العمرية والحالة الاجتماعية	التقييم الذاتي للوضع الصحي – הערכת מצב הבריאות האישית																גיל ומצב משפחתי
	كلا الجنسين - שני המינים					ذكور - גברים					إناث - נשים					المجموع סך הכל	
	سيئ جداً גרוע מאוד	سيئ גרוע	متوسط בינוני	جيد טוב	جيد جداً טוב מאוד	سيئ جداً גרוע מאוד	سيئ גרוע	متوسط בינוני	جيد טוב	جيد جداً טוב מאוד	سيئ جداً גרוע מאוד	سيئ גרוע	متوسط בינוני	جيد טוב	جيد جداً טוב מאוד		
الفئة العمرية																	**גיל**
24-18	0.6	0.8	7.9	25.1	65.6	0.7	0.9	11.0	23.1	64.4	0.5	0.7	4.6	27.3	66.9	**100.0**	24-18
29-25	0.7	2.1	14.2	29.7	53.3	1.4	1.1	13.5	30.6	53.4	0.0	3.0	14.9	28.8	53.2	**100.0**	29-25
35-30	0.1	3.2	18.2	31.9	46.5	0.0	1.6	12.9	31.1	54.4	0.3	4.9	23.7	32.8	38.3	**100.0**	35-30
الحالة الاجتماعية																	**מצב משפחתי**
عازب/ة، خاطب/ة	0.7	1.3	9.9	26.1	62.0	0.9	1.0	12.1	24.6	61.4	0.4	1.7	7.1	28.1	62.7	**100.0**	רווק/מאורס
متزوج/ة	0.0	1.6	14.7	29.3	54.4	0.0	1.0	12.6	28.5	57.9	0.0	2.1	16.5	29.9	51.4	**100.0**	נשוי
مطلق/ة، أرمل/ة، منفصل/ة	3.6	10.7	24.2	47.3	14.2	8.5	5.8	8.5	76.8	0.3	1.4	13.0	31.3	33.8	20.5	**100.0**	גרוש/אלמן/פרוד
المجموع	**0.5**	**1.8**	**12.3**	**28.2**	**57.2**	**0.7**	**1.1**	**12.2**	**27.2**	**58.8**	**0.3**	**2.5**	**12.5**	**29.2**	**55.5**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 9.2: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الجنس والفئات العمرية وفق الإصابة بأمراض مزمنة، تناول الأدوية والخضوع لعملية جراحية، 2020
טבלה 9.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי מין, גיל, תחלואה במחלות כרוניות, נטילת תרופות וניתוחים בעבר, 2020

الإصابة بامراض مزمنة، تناول الأدوية والخضوع لعملية جراحية	الجنس والفئات العمرية – מין וגיל												תחלואה במחלות כרוניות, נטילת תרופות וניתוחים בעבר
	كلا الجنسين - שני המינים				ذكور- גברים				إناث - נשים				
	18-24	25-30	30-35	المجموع סך הכל	18-24	25-30	30-35	المجموع סך הכל	18-24	25-30	30-35	المجموع סך הכל	
الإصابة بأمراض مزمنة													**תחלואה במחלות כרוניות**
نعم	7.6	10.4	20.0	**11.5**	8.0	9.1	15.1	**10.1**	7.3	11.7	24.8	**13.1**	כן
لا	92.4	89.6	80.0	**88.5**	92.0	90.9	84.9	**89.9**	92.7	88.3	75.2	**86.9**	לא
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**
تناول الأدوية													**נטילת תרופות באופן קבוע**
نعم	9.0	16.9	23.3	**14.9**	8.8	10.9	17.6	**11.6**	9.3	22.9	29.1	**18.2**	כן
لا	91.0	83.1	76.7	**85.1**	91.2	89.1	82.4	**88.4**	90.7	77.1	70.9	**81.8**	לא
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**
الخضوع لعملية جراحية													**ניתוחים בעבר**
نعم	15.0	19.7	24.1	**18.7**	17.3	23.0	23.2	**20.4**	12.6	16.2	25.0	**16.8**	כן
لا	73.5	73.5	69.3	**72.4**	70.2	70.9	71.6	**70.7**	77.1	76.2	66.9	**74.2**	לא
لا أذكر	11.5	6.8	6.6	**8.9**	12.5	6.1	5.1	**8.9**	10.3	7.6	8.1	**9.0**	לא זוכר
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 9.3: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب تدخين السجائر والمنطقة وفق الفئة العمرية والجنس، 2020
טבלה 9.3: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי עישון סיגריות, אזור מגורים, גיל ומין, 2020

الفئة العمرية والجنس	المجموع סך הכל		تدخين السجائر والمنطقة - עישון סיגריות ואזור מגורים								גיל ומין
			شمال צפון		حيفا חיפה		وسط מרכז		جنوب דרום		
	مدخن מעשן	غير مدخن לא מעשן	مدخن מעשן	غير مدخن לא מעשן	مدخن מעשן	غير مدخن לא מעשן	مدخن מעשן	غير مدخن לא מעשן	مدخن מעשן	غير مدخن לא מעשן	
كلا الجنسين											**שני המינים**
18-24	17.4	82.6	16.8	83.2	19.6	80.4	28.6	71.4	10.2	89.8	18-24
25-29	26.1	73.9	23.4	76.6	38.4	61.6	25.3	74.7	20.2	79.8	25-29
30-35	27.2	72.8	24.2	75.8	34.7	65.3	30.7	69.3	24.4	75.6	30-35
المجموع	**22.3**	**77.7**	**20.6**	**79.4**	**29.1**	**70.9**	**28.2**	**71.8**	**15.9**	**84.1**	**סך הכל**
ذكور											**גברים**
18-24	31.9	68.1	32.6	67.4	29.5	70.5	53.4	46.6	19.6	80.4	18-24
25-29	50.0	50.0	47.2	52.8	70.0	30.0	46.0	54.0	37.2	62.8	25-29
30-35	49.3	50.7	44.8	55.2	65.5	34.5	44.9	55.1	47.4	52.6	30-35
المجموع	**41.4**	**58.6**	**39.9**	**60.1**	**50.5**	**49.5**	**49.2**	**50.8**	**30.1**	**69.9**	**סך הכל**
إناث											**נשים**
18-24	2.3	97.7	0.7	99.3	8.7	91.3	2.8	97.2	0.4	99.6	18-24
25-29	1.7	98.3	0.0	100.0	4.5	95.5	3.6	96.4	2.3	97.7	25-29
30-35	4.9	95.1	2.5	97.5	6.3	93.7	16.1	83.9	2.5	97.5	30-35
المجموع	**2.8**	**97.2**	**0.9**	**99.1**	**6.8**	**93.2**	**6.4**	**93.6**	**1.4**	**98.6**	**סך הכל**

جدول 9.4: التوزيع النسبي للشباب (18-35) حسب تدخين النرجيلة والمنطقة وفق الفئة العمرية والجنس، 2020

טבלה 9.4: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי עישון נרגילה, אזור מגורים, גיל ומין, 2020

الفئة العمرية والجنس	المجموع סך הכל		تدخين النرجيلة والمنطقة - עישון נרגילה ואזור מגורים								גיל ומין
			شمال צפון		حيفا חיפה		وسط מרכז		جنوب דרום		
	مدخن מעשן	غير مدخن לא מעשן	مدخن מעשן	غير مدخن לא מעשן	مدخن מעשן	غير مدخن לא מעשן	مدخن מעשן	غير مدخن לא מעשן	مدخن מעשן	غير مدخن לא מעשן	
كلا الجنسين											**שני המינים**
18-24	26.5	73.5	30.4	69.6	20.6	79.4	27.5	72.5	21.8	78.2	18-24
25-29	27.3	72.7	20.9	79.1	47.3	52.7	34.9	65.1	18.7	81.3	25-29
30-35	25.9	74.1	18.3	81.7	37.8	62.2	39.9	60.1	23.7	76.3	30-35
المجموع	**26.5**	**73.5**	**24.4**	**75.6**	**32.9**	**67.1**	**32.7**	**67.3**	**21.3**	**78.7**	**סך הכל**
ذكور											**גברים**
18-24	41.4	58.6	48.2	51.8	20.2	79.8	49.9	50.1	39.3	60.7	18-24
25-29	43.1	56.9	34.8	65.2	62.4	37.6	60.2	39.8	33.8	66.2	25-29
30-35	46.5	53.5	33.1	66.9	68.1	31.9	77.5	22.5	38.7	61.3	30-35
المجموع	**43.1**	**56.9**	**40.4**	**59.6**	**44.6**	**55.4**	**59.8**	**40.2**	**37.7**	**62.3**	**סך הכל**
إناث											**נשים**
18-24	9.7	90.3	10.3	89.7	21.0	79.0	3.5	96.5	1.3	98.7	18-24
25-29	10.7	89.3	6.5	93.5	31.0	69.0	8.6	91.4	2.4	97.6	25-29
30-35	4.0	96.0	2.7	97.3	9.4	90.6	0.0	100.0	3.7	96.3	30-35
المجموع	**8.5**	**91.5**	**7.1**	**92.9**	**20.3**	**79.7**	**4.0**	**96.0**	**2.1**	**97.9**	**סך הכל**

جدول 9.5: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب الجنس وممارسة الرياضة وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة، 2020
טבלה 9.5: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע פעילות גופנית, גיל, מין, רמת השכלה ורמת ההכנסה של המשפחה, 2020

الفئة العمرية، التحصيل العلمي، ومستوى الدخل للأسرة	ممارسة الرياضة وفق الجنس – פעילות גופנית לפי מין									גיל, רמת השכלה ורמת הכנסה למשפחה
	كلا الجنسين - שני המינים			ذكور - גברים			إناث -נשים			
	نعم כן	لا לא	**المجموع סך הכל**	نعم כן	لا לא	**المجموع סך הכל**	نعم כן	لا לא	**المجموع סך הכל**	
الفئة العمرية										**גיל**
24-18	45.0	55.0	**100.0**	45.1	54.9	**100.0**	44.9	55.1	**100.0**	24-18
29-25	43.4	56.6	**100.0**	39.0	61.0	**100.0**	48.0	52.0	**100.0**	29-25
35-30	42.5	57.5	**100.0**	40.6	59.4	**100.0**	44.5	55.5	**100.0**	35-30
التحصيل العلمي										**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	20.8	79.2	**100.0**	18.3	81.7	**100.0**	24.4	75.6	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	34.9	65.1	**100.0**	40.1	59.9	**100.0**	27.2	72.8	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	47.9	52.1	**100.0**	47.3	52.7	**100.0**	48.6	51.4	**100.0**	סיים תיכון עם בגרות
شهادة كلية	55.9	44.1	**100.0**	43.8	56.2	**100.0**	67.9	32.1	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	55.1	44.9	**100.0**	55.9	44.1	**100.0**	54.6	45.4	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
مستوى الدخل للأسرة										**רמת הכנסה של המשפחה**
تحت المعدل	35.7	64.3	**100.0**	37.3	62.7	**100.0**	34.1	65.9	**100.0**	מתחת לממוצע
في نطاق المعدل	55.1	44.9	**100.0**	47.4	52.6	**100.0**	63.6	36.4	**100.0**	בטווח הממוצע
فوق المعدل	59.6	40.4	**100.0**	54.1	45.9	**100.0**	66.2	33.8	**100.0**	מעל הממוצע
المجموع	**43.9**	**56.1**	**100.0**	**42.3**	**57.7**	**100.0**	**45.6**	**54.4**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 9.6: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) الذين يمارسون الرياضة حسب الدوافع والأسباب لممارسة الرياضة وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة، 2020

טבלה 9.6: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) שמבצעים פעילות גופנית לפי המניעים לביצוע פעילות גופנית, גיל, רמת השכלה ורמת ההכנסה של המשפחה, 2020

الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة	**الدوافع والأسباب للممارسة الرياضة המניעים לביצוע פעילות גופנית**							**גיל, רמת השכלה ורמת הכנסה למשפחה**
	الحفاظ على الصحة שמירה על בריאות	توصيه من طبيب המלצה מרופא	الحفاظ على رشاقة الجسم שמירה על גזרה	هواية תחביב	ترفيه نفسي בידור והתאווררות	قضاء وقت העברת זמן	**المجموع סך הכל**	
كلا الجنسين								**שני המינים**
الفئة العمرية								גיל
18-24	35.9	2.2	28.7	18.8	12.4	1.8	**100.0**	18-24
25-29	38.3	3.5	34.6	6.2	14.4	2.4	**100.0**	25-29
30-35	43.2	6.2	18.1	23.9	8.6	0.1	**100.0**	30-35
التحصيل العلمي								**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	34.8	6.1	11.5	21.4	20.7	5.5	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	32.3	2.8	24.6	24.7	10.7	4.8	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	37.3	5.8	25.6	17.7	12.6	0.9	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	47.4	2.0	14.8	20.7	14.6	0.0	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	41.6	0.3	44.7	4.8	7.6	.0	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
مستوى الدخل للأسرة								**רמת הכנסה של המשפחה**
تحت المعدل	43.7	7.2	20.4	15.2	12.8	0.0	**100.0**	מתחת לממוצע
في نطاق المعدل	33.7	0.7	18.4	17.5	24.0	5.7	**100.0**	בטווח הממוצע
فوق المعدل	37.1	0.8	41.5	13.2	7.1	0.0	**100.0**	מעל הממוצע
المجموع	**38.4**	**3.6**	**27.7**	**16.6**	**12.0**	**1.5**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 9.7: التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) الذين يمارسون الرياضة حسب الدوافع والأسباب لممارسة الرياضة وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة، 2020

טבלה 9.7: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-35) שמבצעים פעילות גופנית לפי המניעים לביצוע פעילות גופנית, גיל, רמת השכלה ורמת ההכנסה של המשפחה, 2020

الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة	**الدوافع والأسباب للممارسة الرياضة המניעים לביצוע פעילות גופנית**							**גיל, רמת השכלה ורמת הכנסה למשפחה**
	الحفاظ على الصحة שמירה על בריאות	توصيه من طبيب המלצה מרופא	الحفاظ على رشاقة الجسم שמירה על גזרה	هواية תחביב	ترفيه نفسي בידור והתאווררות	قضاء وقت העברת זמן	**المجموع סך הכל**	
ذكور								**גברים**
الفئة العمرية								גיל
18-24	34.9	3.2	15.9	30.5	11.5	3.5	**100.0**	18-24
25-29	48.9	2.1	12.8	11.0	20.8	3.1	**100.0**	25-29
30-35	44.9	1.6	11.9	28.8	12.6	0.1	**100.0**	30-35
التحصيل العلمي								**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	25.3	1.8	0.0	40.4	32.4	0.0	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	29.8	1.2	12.6	34.7	14.9	6.8	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	39.1	4.9	13.2	28.9	12.0	1.9	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	58.3	0.0	12.7	10.0	17.8	0.0	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	56.8	.7	23.9	7.2	8.9	.0	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
مستوى الدخل للأسرة								**רמת הכנסה של המשפחה**
تحت المعدل	42.3	4.6	11.2	23.7	17.1	0.1	**100.0**	מתחת לממוצע
في نطاق المعدل	43.1	0.0	8.8	12.3	23.2	12.6	**100.0**	בטווח הממוצע
فوق المعدل	43.1	0.4	20.7	25.0	10.3	0.0	**100.0**	מעל הממוצע
المجموع	**41.0**	**2.5**	**14.1**	**25.1**	**14.2**	**2.5**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 9.8: التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) اللواتي يمارسن الرياضة حسب الدوافع والأسباب لممارسة الرياضة وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة، 2020

טבלה 9.8: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) שמבצעות פעילות גופנית לפי המניעים לביצוע פעילות גופנית, גיל, רמת השכלה ורמת ההכנסה של המשפחה, 2020

الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة	الدوافع والأسباب للممارسة الرياضة המניעים לביצוע פעילות גופנית							גיל, רמת השכלה ורמת הכנסה למשפחה
	الحفاظ على الصحة שמירה על בריאות	توصيه من طبيب המלצה מרופא	الحفاظ على رشاقة الجسم שמירה על גזרה	هواية תחביב	ترفيه نفسي בידור והתאווררות	قضاء وقت העברת זמן	**المجموع** **סך הכל**	
إناث								**נשים**
الفئة العمرية								גיל
18-24	37.0	1.1	42.3	6.3	13.3	0.0	**100.0**	18-24
25-29	29.2	4.6	53.3	2.0	9.0	1.8	**100.0**	25-29
30-35	41.5	10.6	23.9	19.3	4.7	0.0	**100.0**	30-35
التحصيل العلمي								**רמת השכלה**
لم تنه المرحلة الثانوية	44.2	10.4	22.8	2.5	9.1	11.0	**100.0**	לא סיימה ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	38.2	6.7	52.7	1.6	1.0	0.0	**100.0**	סיימה ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهت الثانوية مع بجروت	35.6	6.7	37.6	6.7	13.3	0.0	**100.0**	סיימה ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	40.6	3.3	16.2	27.3	12.6	0.0	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	32.0	.0	57.9	3.3	6.8	.0	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
مستوى الدخل للأسرة								**רמת הכנסה של המשפחה**
تحت المعدل	45.2	10.1	30.5	6.0	8.1	0.0	**100.0**	מתחת לממוצע
في نطاق المعدل	25.9	1.2	26.4	21.9	24.6	0.0	**100.0**	בטווח הממוצע
فوق المعدل	31.1	1.2	62.1	1.6	4.0	0.0	**100.0**	מעל הממוצע
المجموع	**35.9**	**4.6**	**40.8**	**8.4**	**9.8**	**0.5**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 9.9: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب ممارسة الرياضة وانواعها وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة، 2020

טבלה 9.9: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי ביצוע פעילות גופנית, סוג הפעילות, גיל, רמת השכלה ורמת ההכנסה של המשפחה, 2020

الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة	ممارسة الرياضة ونوع الرياضة ביצוע פעילות גופנית וסוג הפעילות										גיל, רמת השכלה ורמת הכנסה למשפחה
	ممارسة الرياضة - ביצוע פעילות גופנית			نوع الرياضة - סוג פעילות גופנית							
	نعم כן	لا לא	المجموع סך הכל	الركض ריצה	المشي הליכה	السباحة שחייה	الرقص، الايروبيكا، يوجا ריקודים, אירובי, יוגה	كرة القدم כדורגל	كرة السلة כדורסל	تمارين قوة، أثقال אימוני כוח, משקולות	
كلا الجنسين											**שני המינים**
الفئة العمرية											**גיל**
18-24	45.0	55.0	**100.0**	35.6	49.7	25.8	18.57	21.2	9.9	17.3	18-24
25-29	43.4	56.6	**100.0**	28.6	49.0	20.6	13.63	15.0	7.6	15.3	25-29
30-35	42.5	57.5	**100.0**	27.1	47.6	20.6	9.97	12.1	2.5	9.1	30-35
التحصيل العلمي											**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	20.8	79.2	**100.0**	11.1	31.0	6.2	4.38	3.7	0.3	2.7	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	34.9	65.1	**100.0**	17.4	31.7	15.0	5.23	23.2	6.0	12.2	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	47.9	52.1	**100.0**	41.0	57.5	30.2	18.11	19.7	9.9	18.6	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	55.9	44.1	**100.0**	31.5	55.3	29.4	18.48	12.6	10.3	20.2	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	55.1	44.9	**100.0**	42.5	61.8	26.0	26.7	14.9	6.4	13.3	תואר ראשון ומעלה
مستوى الدخل للأسرة											**רמת הכנסה של המשפחה**
تحت المعدل	35.7	64.3	**100.0**	24.1	49.9	21.7	11.63	15.7	5.3	13.1	מתחת לממוצע
في نطاق المعدل	55.1	44.9	**100.0**	49.3	58.9	38.1	26.21	22.5	13.0	22.1	בטווח הממוצע
فوق المعدل	59.6	40.4	**100.0**	50.6	57.7	27.8	28.02	24.2	10.8	22.7	מעל הממוצע
المجموع	**43.9**	**56.1**	**100.0**	**31.5**	**49.0**	**23.1**	**15.0**	**17.1**	**7.4**	**14.7**	**סך הכל**

جدول 9.10: التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) حسب ممارسة الرياضة وانواعها وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة، 2020
טבלה 9.10: התפלגות אוכלוסיית הגברים (גיל 18-35) לפי ביצוע פעילות גופנית, סוג הפעילות, גיל, רמת השכלה ורמת ההכנסה של המשפחה, 2020

الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة	ممارسة الرياضة ونوع الرياضة ביצוע פעילות גופנית וסוג הפעילות										גיל, רמת השכלה ורמת הכנסה למשפחה
	ممارسة الرياضة - ביצוע פעילות גופנית			نوع الرياضة - סוג פעילות גופנית							
	نعم כן	لا לא	المجموع סך הכל	الركض ריצה	المشي הליכה	السباحة שחייה	الرقص، الايروبيكا، يوجا ריקודים, אירובי, יוגה	كرة القدم כדורגל	كرة السلة כדורסל	تمارين قوة، أثقال אימוני כוח, משקולות	
ذكور											**גברים**
الفئة العمرية											**גיל**
18-24	45.1	54.9	**100.0**	35.2	40.2	32.1	7.88	36.6	12.6	28.1	18-24
25-29	39.0	61.0	**100.0**	31.4	37.5	24.3	3.19	29.3	11.6	26.8	25-29
30-35	40.6	59.4	**100.0**	27.9	41.1	20.3	2.02	23.7	4.4	14.0	30-35
التحصيل العلمي											**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	18.3	81.7	**100.0**	11.6	22.8	5.9	1.73	6.1	0.6	4.3	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	40.1	59.9	**100.0**	22.8	27.7	19.3	1.21	38.5	9.7	19.5	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	47.3	52.7	**100.0**	42.0	49.7	36.3	7.12	35.1	12.0	29.8	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	43.8	56.2	**100.0**	27.4	37.2	29.1	4.40	23.4	16.5	32.1	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	55.9	44.1	**100.0**	49.1	55.9	37.6	11.5	37.1	10.6	31.1	תואר ראשון ומעלה
مستوى الدخل للأسرة											**רמת הכנסה של המשפחה**
تحت المعدل	37.3	62.7	**100.0**	28.3	43.9	27.1	4.28	28.8	7.4	21.2	מתחת לממוצע
في نطاق المعدل	47.4	52.6	**100.0**	46.8	43.4	37.3	7.91	42.1	22.1	36.4	בטווח הממוצע
فوق المعدل	54.1	45.9	**100.0**	47.7	50.0	34.8	8.60	41.2	10.4	36.4	מעל הממוצע
المجموع	**42.3**	**57.7**	**100.0**	**32.3**	**39.7**	**27.0**	**5.1**	**31.3**	**10.2**	**24.2**	**סך הכל**

جدول 9.11: التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) حسب ممارسة الرياضة وانواعها وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة، 2020

טבלה 9.11: התפלגות אוכלוסיית הנשים (גיל 18-35) לפי ביצוע פעילות גופנית, סוג הפעילות, גיל, רמת השכלה ורמת ההכנסה של המשפחה, 2020

الفئة العمرية، التحصيل العلمي ومستوى الدخل للأسرة	ممارسة الرياضة ونوع الرياضة **ביצוע פעילות גופנית וסוג הפעילות**										**גיל, רמת השכלה ורמת הכנסה למשפחה**
	ممارسة الرياضة - ביצוע פעילות גופנית			**نوع الرياضة - סוג פעילות גופנית**							
	نعم כן	لا לא	المجموع סך הכל	الركض ריצה	المشي הליכה	السباحة שחייה	الرقص، الايروبيكا، يوجا ריקודים, אירובי, יוגה	كرة القدم כדורגל	كرة السلة כדורסל	تمارين قوة، أثقال אימוני כוח, משקולות	
إناث											**נשים**
الفئة العمرية											**גיל**
18-24	44.9	55.1	**100.0**	36.1	59.9	19.0	30.01	4.6	7.0	5.7	18-24
25-29	48.0	52.0	**100.0**	25.8	60.9	16.9	24.37	0.3	3.6	3.5	25-29
30-35	44.5	55.5	**100.0**	26.2	54.3	20.9	18.24	0.3	0.7	4.0	30-35
التحصيل العلمي											**רמת השכלה**
لم تنه المرحلة الثانوية	24.4	75.6	**100.0**	10.3	42.8	6.6	8.14	0.4	0.0	0.5	לא סיימה ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	27.2	72.8	**100.0**	9.5	37.5	8.6	11.17	0.5	0.7	1.5	סיימה ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهت الثانوية مع بجروت	48.6	51.4	**100.0**	40.0	65.2	24.1	29.06	4.3	7.8	7.4	סיימה ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	67.9	32.1	**100.0**	35.5	72.6	29.7	32.44	2.3	4.3	8.7	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	54.6	45.4	**100.0**	38.4	65.5	18.8	36.2	1.1	4.3	2.3	תואר ראשון ומעלה
مستوى الدخل للأسرة											**רמת הכנסה של המשפחה**
تحت المعدل	34.1	65.9	**100.0**	19.9	55.9	16.3	19.02	2.5	3.3	5.1	מתחת לממוצע
في نطاق المعدل	63.6	36.4	**100.0**	52.1	75.7	39.0	45.91	1.4	3.0	6.7	בטווח הממוצע
فوق المعدل	66.2	33.8	**100.0**	53.9	66.8	19.6	51.06	4.2	11.2	6.4	מעל הממוצע
المجموع	**45.6**	**54.4**	**100.0**	**30.7**	**58.7**	**18.9**	**25.4**	**2.3**	**4.4**	**4.7**	**סך הכל**

جدول 9.12: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب اتباعهم لنمط غذائي معين والجنس، وفق الفئة العمرية، التحصيل العلمي والمنطقة، 2020

טבלה 9.12: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי דפוסי אכילה, מין, גיל, רמת השכלה ואזור מגורים, 2020

الفئة العمرية، التحصيل العلمي والمنطقة	**الجنس ونمط التغذية – מין ודפוסי אכילה**												**גיל, רמת השכלה ואזור מגורים**
	كلا الجنسين - שני המינים				ذكور - גברים				إناث - נשים				
	عادي רגיל	نباتي צמחוני	خضري טבעוני	**المجموع סך הכל**	عادي רגיל	نباتي צמחוני	خضري טבעוני	**المجموع סך הכל**	عادي רגיל	نباتي צמחוני	خضري טבעוני	**المجموع סך הכל**	
الفئة العمرية													**גיל**
18-24	94.3	3.4	2.3	**100.0**	97.2	1.2	1.6	**100.0**	91.2	5.7	3.1	**100.0**	18-24
25-29	93.4	4.4	2.2	**100.0**	94.7	2.4	2.9	**100.0**	92.0	6.5	1.5	**100.0**	25-29
30-35	93.1	5.1	1.8	**100.0**	97.6	1.1	1.3	**100.0**	88.5	9.2	2.3	**100.0**	30-35
التحصيل العلمي													**רמת ההשכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	95.4	4.1	0.6	**100.0**	97.7	1.9	0.4	**100.0**	92.0	7.2	0.9	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	95.1	3.4	1.5	**100.0**	98.0	1.5	0.5	**100.0**	90.8	6.2	3.0	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	93.1	5.0	2.0	**100.0**	96.2	2.0	1.8	**100.0**	90.0	7.9	2.2	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	91.7	3.2	5.1	**100.0**	88.2	1.4	10.3	**100.0**	95.0	5.0	0.0	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	93.4	3.8	2.8	**100.0**	100.0	0.0	0.0	**100.0**	89.4	6.1	4.5	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المنطقة													**אזור מגורים**
شمال	94.8	3.8	1.4	**100.0**	97.0	0.8	2.1	**100.0**	92.5	7.0	0.6	**100.0**	צפון
حيفا	93.9	5.6	0.5	**100.0**	96.2	2.8	1.0	**100.0**	91.4	8.6	0.0	**100.0**	חיפה
مركز	94.5	5.5	0.0	**100.0**	98.5	1.5	0.0	**100.0**	90.3	9.7	0.0	**100.0**	מרכז
جنوب	89.9	2.4	7.7	**100.0**	94.4	2.2	3.4	**100.0**	85.3	2.6	12.1	**100.0**	דרום
المجموع	**93.7**	**4.1**	**2.2**	**100.0**	**96.6**	**1.5**	**1.9**	**100.0**	**90.7**	**6.8**	**2.4**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 9.13: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) حسب وتيرة تناولهم لبعض أنواع المأكولات والمشروبات المختارة حسب نوع هذه المأكولات أو المشروبات والجنس، 2020

טבלה 9.13: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי תדירות צריכת סוגי אוכל ומשקה נבחרים ומין, 2020

نوع المأكولات/ المشروبات	وتيرة تناول بعض أنواع المأكولات والمشروبات المختارة – תדירות צריכת סוגי אוכל ומשקה נבחרים							סוג מאכלים/משקאות
	أكثر من مرة في اليوم יותר מפעם ביום	مرة في اليوم פעם ביום	2-3 مرات في الأسبوع 2-3 פעמים בשבוע	مرة في الأسبوع פעם בכל שבוע	مرة في الشهر פעם בחודש	لا اكل/أشرب بتاتا לא אוכל/שותה בכלל	**المجموع** **סך הכל**	
كلا الجنسين								**שני המינים**
خضار	0.9	2.7	8.9	32.6	35.3	19.6	**100.0**	ירקות
فواكه	0.5	2.9	7.7	32.3	38.2	18.5	**100.0**	פירות
مشروب غازي/ محلى	12.3	4.8	17.9	26.5	29.9	8.6	**100.0**	משקאות מוגזים/ ממותקים
مشروب طاقة	40.8	12.4	18.7	13.2	11.3	3.6	**100.0**	משקה אנרגיה
حلويات	6.4	23.5	38.7	22.6	6.0	2.8	**100.0**	ממתקים
وجبات سريعة	18.7	19.4	35.7	19.5	5.1	1.6	**100.0**	אוכל מהיר
ذكور								**גברים**
خضار	1.9	2.1	11.8	34.5	35.3	14.4	**100.0**	ירקות
فواكه	0.7	2.0	8.6	36.7	39.4	12.6	**100.0**	פירות
مشروب غازي/ محلى	6.3	3.6	16.9	26.3	36.8	10.1	**100.0**	משקאות מוגזים/ ממותקים
مشروب طاقة	26.9	9.8	23.0	19.4	15.2	5.7	**100.0**	משקה אנרגיה
حلويات	3.3	23.0	37.7	27.2	6.9	2.0	**100.0**	ממתקים
وجبات سريعة	13.1	17.7	36.4	24.5	6.0	2.3	**100.0**	אוכל מהיר
إناث								**נשים**
خضار	0.0	3.2	6.0	30.6	35.2	24.9	**100.0**	ירקות
فواكه	0.3	3.7	6.8	27.7	37.0	24.6	**100.0**	פירות
مشروب غازي/ محلى	18.6	6.0	19.0	26.7	22.7	7.0	**100.0**	משקאות מוגזים/ ממותקים
مشروب طاقة	55.3	15.1	14.2	6.8	7.2	1.4	**100.0**	משקה אנרגיה
حلويات	9.6	24.1	39.8	17.9	5.1	3.6	**100.0**	ממתקים
وجبات سريعة	24.5	21.1	35.0	14.3	4.3	0.8	**100.0**	אוכל מהיר

جدول 9.14: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) المتزوجين حسب تعرضهم لمشاكل وقيامهم بفحوصات/ علاجات متعلقة بالحمل والخصوبة، 2020

טבלה 9.14: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי חשיפה לבעיות וביצוע בדיקות ו/או טיפולים הקשורים להיריון ופוריות, 2020

مواضيع مختلفة في مجال الحمل والخصوبة	نعم כן	لا לא	لا يود الإجابة לא רוצה לענות	المجموع סך הכל	נושאים בתחום היריון ופוריות
للمتزوجين اللذين لديهم أولاد					**לנשואים שיש להם ילדים**
صعوبة أو تأخير الحمل (غير متعمد)	20.6	71.0	8.4	**100.0**	קושי/ איחור (לא מכוון) בכניסה להיריון
لجميع المتزوجين					**כל הנשואים**
توجه لاستشارة في مجال الخصوبة في السابق	8.6	78.5	12.9	**100.0**	קיבל/ה ייעוץ בנושא פוריות בעבר
قام/ت بفحص يتعلق بالخصوبة	7.9	79.2	12.9	**100.0**	ביצע/ה בדיקה בנושא פוריות
مررت انت وزوجك/زوجتك بعلاج من أجل الانجاب	5.2	81.8	12.9	**100.0**	קיבל/ה טיפול בנושא פוריות
مرت الزوجة في حالة/ات اجهاض	12.7	76.6	10.7	**100.0**	האישה עברה הפלה/ות

جدول 9.15: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) المتزوجين حسب الفئة العمرية وفق التعرض لمشاكل متعلقة بالحمل والخصوبة وحلها، 2020

טבלה 9.15: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) הנשואים לפי גיל, חשיפה לבעיות הקשורות בהיריון ופוריות ופתרונן, 2020

مواضيع مختلفة في مجال الحمل والخصوبة	**الفئة العمرية – גיל**												**נושאים בתחום היריון ופוריות**
	18-24				25-29				30-35				
	نعم כן	لا לא	لا يود الإجابة לא רוצה לענות	**المجموع סך הכל**	نعم כן	لا לא	لا يود الإجابة לא רוצה לענות	**المجموع סך הכל**	نعم כן	لا לא	لا يود الإجابة לא רוצה לענות	**المجموع סך הכל**	
للمتزوجين اللذين لديهم أولاد													**לנשואים שיש להם ילדים**
صعوبة أو تأخير الحمل (غير متعمد)	19.0	73.8	7.2	**100.0**	16.7	76.4	6.9	**100.0**	23.2	67.3	9.5	**100.0**	קשיים בכניסה להיריון
لجميع المتزوجين													**כל הנשואים**
توجه لاستشارة في مجال الخصوبة في السابق	9.1	71.3	19.5	**100.0**	7.3	75.4	17.3	**100.0**	9.2	81.7	9.1	**100.0**	קיבל/ה ייעוץ בנושא פוריות בעבר
قام بفحص يتعلق بالخصوبة	7.4	76.9	15.6	**100.0**	6.0	79.8	14.3	**100.0**	9.2	79.5	11.3	**100.0**	ביצע בדיקה בנושא פוריות
مررت انت وزوجك/زوجتك بعلاج من أجل الانجاب	3.6	81.8	14.5	**100.0**	3.8	81.9	14.3	**100.0**	6.5	81.8	11.7	**100.0**	קיבל/ה טיפול בנושא פוריות
مرت الزوجة في حالة/ات اجهاض	9.7	78.2	12.1	**100.0**	9.0	82.3	8.7	**100.0**	15.7	72.7	11.6	**100.0**	האישה עברה הפלה/ות

جدول 9.16: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب الخطورة للتعرض لضائقة نفسية وفق الجنس، الفئة العمرية، الحالة الاجتماعية ومستوى الدخل للأسرة، 2020

טבלה 9.16: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי רמת הסיכון למצוקה נפשית, מין, גיל, מצב משפחתי ורמת ההכנסה של המשפחה, 2020

الجنس، الفئة العمرية، الحالة الاجتماعية ومستوى الدخل للأسرة	التعرض لضائقة نفسية – רמת הסיכון למצוקה נפשית			מין, גיל, מצב משפחתי ורמת הכנסה למשפחה
	ليس في خطر التعرض لضائقة نفسية לא בסיכון למצוקה נפשית	في خطر التعرض لضائقة نفسية בסיכון למצוקה נפשית	**المجموع סה"כ**	
الجنس				**מין**
ذكور	69.7	30.3	**100.0**	זכר
إناث	67.9	32.1	**100.0**	נקבה
الفئة العمرية				**גיל**
24-18	72.4	27.6	**100.0**	18-24
29-25	69.2	30.8	**100.0**	25-29
35-30	61.6	38.4	**100.0**	30-35
الحالة الاجتماعية				**מצב משפחתי**
عازب/ة ، خاطب/ة	69.4	30.6	**100.0**	רווק / מאורס
متزوج/ة	71.9	28.1	**100.0**	נשוי
مطلق/ة، منفصل/ة، أرمل/ة	27.3	72.7	**100.0**	גרוש/ פרוד / אלמן
مستوى الدخل للأسرة				**רמת ההכנסה של המשפחה**
تحت المعدل	62.9	37.1	**100.0**	מתחת לממוצע
في نطاق المعدل	65.9	34.1	**100.0**	בממוצע
فوق المعدل	74.2	25.8	**100.0**	מעל לממוצע
المجموع	**68.8**	**31.2**	**100.0**	**סה"כ**

الفصل العاشر| הפרק העשירי

الزواج
הנישואין

10.1 أنماط الزواج

أظهرت المعطيات في هذا المسح أن 39.2% من الشباب الفلسطينيين في إسرائيل (جيل 18-35) متزوجون و9.5% خاطبون، فيما تشير المعطيات الى اختلافات في أنماط الزواج وصلة القرابة بين المتزوجين، حيث بلغت نسبة المتزوجين الذين لا تربطهم صلة قرابة 55.4% وترتفع هذه النسبة في منطقة حيفا لتصل الى 67% وفي منطقة المركز 66.9%، في منطقة الشمال 57.8%. أما في منطقة الجنوب فتظهر النسبة الأقل بحيث تصل الى 31.1%، فيما أن 31.8% من منهم تربطهم علاقة قرابة بعيدة (من نفس الحمولة) وهي نسبة عالية نسبة الى المعدل العام حيث أن 16.5% من الأزواج تربطهم علاقة قرابة كهذه، فيما أشارت المعطيات الى أن 28.1% من المتزوجين تربطهم بأزواجهم علاقة قرابة من الدرجة الأولى أو الثانية (9.9% و 18.2% بالتلاؤم) والنسب مرتفعة ايضاً في منطقة الجنوب بواقع 16.5% و20.6% بالتلاؤم.

من جهة أخرى نرى انخفاضاً في نسبة زواج الأقارب في المجموعات صغيرة السن، ففي مجموعة الجيل 18-24، 38% من المتزوجين تربطهم علاقة قرابة مع أزواجهم\ن بينما ترتفع هذه النسبة الى 54.5% في مجموعة الجيل 25-29 والى 56.3% في مجموعة الجيل 30-35.

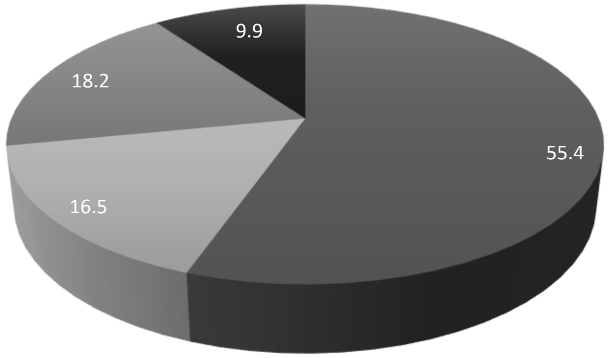

رسم بياني 10.1: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) المتزوجين أو اللذين سبق لهم الزواج حسب صلة القرابة بين الزوجين

أما من حيث أنماط التعارف والارتباط بين الأزواج بهدف الزواج وفق مناطق السكن فقد أشارت المعطيات الى اختلاف هذه الأنماط بحسب المنطقة، فعلى سبيل المثال، في منطقة الشمال غالبية الزواج يكون على طريقة التعارف قبل الزواج بدون تدخل الأهل، حيث صرح 49.2% من الشباب المتزوجين أن زواجهم أتى بعد التعارف مع الشريك/ة قبل الزواج وبدون تدخل الأهل. أما في منطقة حيفا فإن النمط البارز للزواج هو التعارف قبل الزواج بحضور الأهل بنسبة بلغت 43%، وفي منطقة المركز كان الزواج عن طريق الوساطة هو النمط الشائع حيث بلغت نسبته 45.8%، وفي منطقة الجنوب تعددت أنماط الزواج لدى الشباب حيث توّزعت النسب بين عدة أنماط للزواج الا ان النسبة الأعلى

بلغت 28% للزواج عن طريق التعارف قبل الزواج بحضور الاهل، ومن الجدير بالذكر أن الزواج عن طريق العطيّة كان بنسب ضئيلة لا تتعدى ال5% في منطقة الشمال وحيفا والمركز، الا ان النسبة كانت مرتفعة في منطقة الجنوب حيث بلغت 18.2%.

ومن ناحية أخرى، تم استيضاح معيقات الزواج لدى غير المتزوجين من خلال هذا المسح وتبيّن أن المعيقات الأساسية لدى الشباب الذكور هي عدم توفر المسكن والوضع الاقتصادي بواقع 37.6% و33.5% بالتلاؤم، أما لدى الشابات الإناث فإن المعيق الأساسي كان عدم وجود شريك مناسب بنسبة بلغت 54.9%.

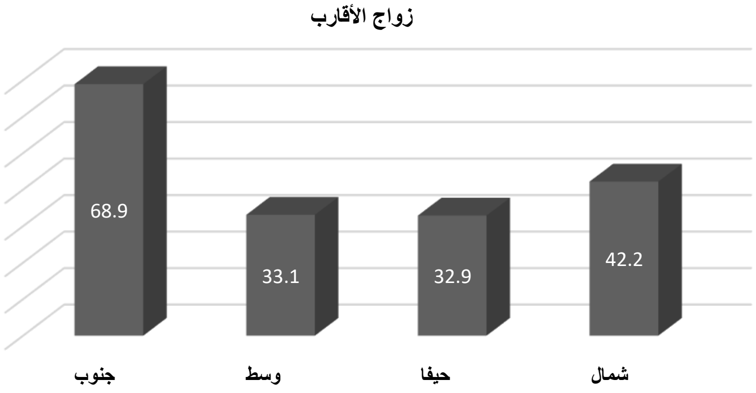

رسم بياني 10.2: التوزيع النسبي لمجموعة الشباب (جيل 18-35) المتزوجين أو اللذين سبق لهم الزواج وفق صلة القرابة بين الزوجين حسب المنطقة

10.2 مواقف وآراء

أظهرت نتائج البحث أن الشباب أشاروا الى أن معدل العمر المفضل لزواج الشاب هو 27 سنة، أما العمر المفضل لزواج الفتاة بنظرهم فهو 23 سنة، ولا فارق يُذكر بين الجنسين، اما حول آراء الشباب في أنماط الزواج المختلفة كالزواج المختلط وزواج الأقارب فقد صرّح 62.7% من الشباب عن معارضتهم الزواج المختلط -أي الزواج من ديانات أخرى- بواقع 59.5% لدى الذكور و66.1% لدى الإناث، وحوالي ربع الشباب (24.4%) لا يعارضون فكرة الزواج المختلط، اما من حيث التوزيع حسب المناطق فتظهر فروقات بحيث أن نسبة الشباب المعارضين للزواج المختلط هي الأعلى في منطقة الجنوب (71.4%) والأقل في منطقة حيفا (48.3%)، كما يُلاحظ فرق بين نسبة معارضة الزواج المختلط بين التجمعات المختلطة وغير المختلطة بواقع 52.9% و63.8% بالتلاؤم.

ومن حيث الموقف من زواج الأقارب، فقد أظهرت المعطيات ان 39.3% من الشباب لا يحبذون زواج الأقارب كما أن 25.3% يعارضون ذلك و35.4% صرّحوا بأنه لا مانع لديهم من زواج الأقارب بفارق ملحوظ بين الجنسين بواقع 41.2% لدى الذكور و29.4% لدى الإناث. أما من حيث التوزيع حسب المناطق فيتضح أن هنالك فروقات بحيث أن غالبية الشباب في منطقة الشمال (45.7%) لا يحبذون زواج الأقارب، وغالبية الشباب في منطقة حيفا (47%) يعارضون هذا

النوع من الزواج، أما في منطقة المركز فتنقسم الآراء بين من يعارضون، لا يحبذون أو لا يقبلون بنسب متساوية تقريباً، بينما في منطقة الجنوب فإن 57.7% لا مانع لديهم من زواج الأقارب في حين أن نسبة المعارضين قليلة وتبلغ 10.3%.

وفيما يتعلّق بمواقف الشباب من الزواج المُبكّر، فقد عبّر غالبية الشباب بنسبة بلغت 77.2% عن معارضتهم لهذا النمط من الزواج فيما صرّح 10.5% من الشباب عن تأييدهم للزواج المبكر حين يتعلق الأمر بالفتيات ويعارضون ذلك حين يتعلق الأمر بالفتيان، و12.3% لا مانع لديهم، وبالنظر للتوزيع النسبي وفق الجنس نرى أن نسبة المعارضة أعلى لدى الإناث منها لدى الذكور بواقع 82.6% و72% بالتلاؤم.

كما تُظهر النتائج فروقات في مواقف الشباب حول الزواج المُبكّر من حيث التوزيع النسبي وفق المناطق بحيث أن غالبية الشباب في المناطق الأربعة يعارضون الزواج المبكر ولكن بنسب مختلفة، بحيث أن 86% من الشباب في منطقة الشمال يعارضون هذا النمط من الزواج مقابل 77.2% في منطقة حيفا و74.7% في منطقة المركز و53.9% في منطقة الجنوب.

10.1 דפוסי הנישואין

הנתונים מראים בסקר זה כי 39.2% מהצעירים הפלסטינים בישראל (גיל 18-35) נשואים, ו-9.5% מאורסים, הנתונים מצביעים גם על הבדלים בדפוסי הנישואין ודרגת הקרבה בין בני הזוג. שיעור הזוגות הנשואים שאין קרבה ביניהם עמד על 55.4%, שיעור זה עולה באזור חיפה ומגיע ל-67%, באזור המרכז 66.9%, באזור הצפון 57.8% ואילו באזור הדרום ישנו השיעור הנמוך ביותר שעומד על 31.1%, כך ש- 31.8% מהזוגות הם מאותה משפחה מורחבת "חמולה". שיעור זה גבוה יחסית בקשר לממוצע הכללי כאשר 16.5% מהזוגות הנישואים קיימת ביניהם קרבת משפחה בדרגה זו, בעוד שהנתונים הראו כי 28.1% מהזוגות הנשואים יש ביניהם קרבה משפחתית מדרגה ראשונה או שניה (9.9% ו-18.2% בהתאמה), כך ששיעורים אלו גם גבוהים במיוחד באזור הדרום (16.5% ו-20.6% בהתאמה).

מצד שני, אפשר להבחין בירידה באחוז נישואי קרובים בקבוצות גיל צעירות יותר, כאשר 38% מהזוגות הנשואים יש ביניהם קרבה משפחתית. אחוז זה עולה ל-54.5% בקרב קבוצת הגיל 25-29, ועולה ל-56.3% בקרב קבוצת הגיל 30-35.

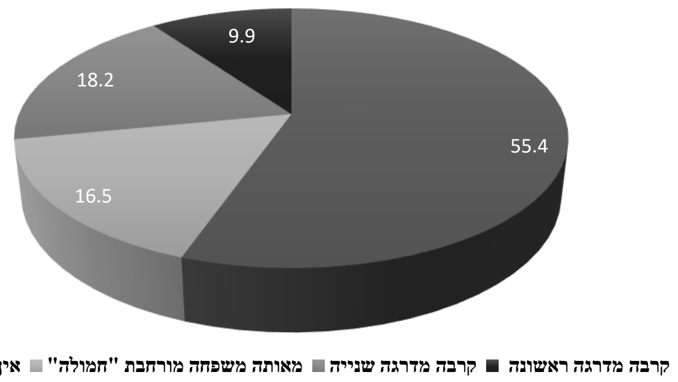

איור 10.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) הנשואים או שנושאו בעבר לפי דרגת הקרבה בין הזוג

יתר על כך, לגבי דפוסי ההיכרות והקשר בין הזוגות למטרת נישואין, על פי אזורי מגורים, הנתונים מראים שקיימים הבדלים בדפוסי נישואין בין האזורים, למשל, רוב הנישואים באזור הצפון מתקיימים בשיטת ההיכרות לפני הנישואין ללא התערבות ההורים, כך ש-49.2% מהצעירים הנשואים הצהירו שהם התחתנו אחרי היכרות עם בן/ת הזוג לפני החתונה וללא התערבות ההורים, ואילו דפוס הנישואין הבולט ביותר באזור חיפה הינו היכרות לפני החתונה בנוכחות ההורים בשיעור 43%, ובאזור המרכז "השידוך" הוא דפוס ההיכרות הנפוץ ביותר באחוז של 45.8%. ובאזור הדרום קיימים הרבה דפוסי נישואין הנפוצים בקרב צעירים, כך שהאחוזים התחלקו בין כמה דפוסי נישואין, אך השיעור הגבוה ביותר עמד על 28% של נישואין דרך היכרות לפני החתונה בנוכחות ההורים. יש לציין שהנישואין דרך הסכם בין הורים מהילדות "עטייה"

קיים באחוזים קטנים שלא עולים על 5% באזור הצפון, חיפה והמרכז, אולם האחוז היה גבוה באזור הדרום ועומד על 18.2%.

מצד שני, בסקר זה נשאלו הצעירים הלא נשואים על חסמים לנישואין (גורמים שמונעים מהם להתחתן). מהתוצאות עלה שהחסמים העיקריים בקרב הגברים הצעירים הם המחסור בדיור והמצב הכלכלי (37.6% ו-33.5% בהתאמה), ואילו בקרב הנשים הצעירות, החסם העיקרי היה היעדר בן זוג "מתאים" (54.9%).

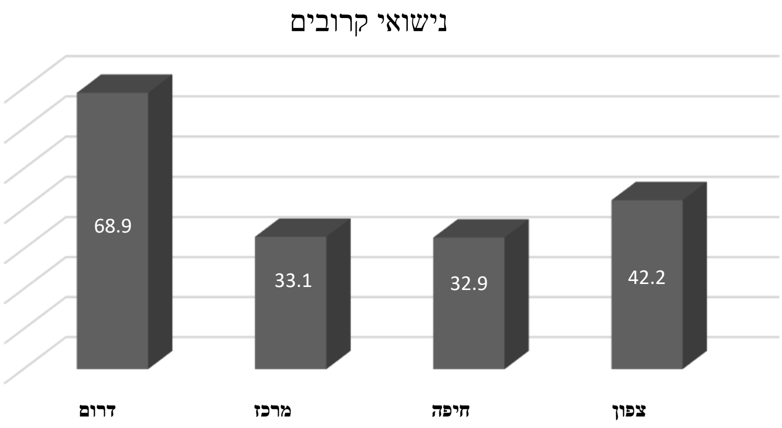

איור 10.2: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) הנשואים או שנושאי בעבר לפי הקרבה המשפחתית בין בני הזוג והאזור המגורים

10.2 דעות ועמדות לגבי נישואין

תוצאות הסקר מראים שממוצע גיל הנישואים האופטימלי לגבר לפי דעתם של הצעירים הוא 27 שנים, ואילו ממוצע גיל הנישואים האופטימלי לאישה הוא 23 שנים, ולא היו הבדלים משמעותיים בין שני המינים.

לגבי העמדות של הצעירים בנושא דפוסי הנישואים השונים כמו נישואים מעורבים ונישואי קרובים, 62.7% מהצעירים הביעו את התנגדותם לנישואים מעורבים (נישואים מדתות אחרות) (59.5% בקרב גברים ו-66.1% בקרב הנשים), לעומת כרבע (24.4%) מהצעירים שלא מתנגדים לנישואים מעורבים. בהתפלגות הנתונים לפי אזורים ישנם הבדלים, כך שהאחוז הגבוה ביותר של הצעירים המתנגדים לנישואים מעורבים הינו באזור הדרום ועומד על 71.4%, והנמוך ביותר באזור חיפה (48.3%). יתר על כך, אפשר לראות הבדלים בשיעורי הצעירים המתנגדים לנישואים מעורבים בין היישובים המעורבים והלא מעורבים (52.9% ו-63.8% בהתאמה).
באשר לעמדותיהם של הצעירים מנישואי הקרובים, הנתונים מראים ש-39.3% מהצעירים לא מעדיפים נישואי קרובים, בעוד ש-25.3% מתנגדים לכך, ו-35.4% הצהירו שאין להם בעיה עם נישואי הקרובים עם הבדלים קלים בין שני המינים (41.2% בקרב גברים ו-29.4% בקרב נשים).ולגבי ההתפלגות לפי אזורים הנתונים מראים הבדלים כך שרוב הצעירים באזור הצפון (45.7%) לא מעדיפים נישואי קרובים, ורוב

הצעירים באזור חיפה (47%) מתנגדים לדפוס נישואים זה, ואילו באזור המרכז קיימים דעות שונות בקרב הצעירים כאשר יש כאלה שמתנגדים, ויש כאלה שלא מעדיפים או שהדבר לא מקובל עליהם, ואולם באזור הדרום 57.7% מהצעירים אין להם בעיה עם נישואי הקרובים, בעוד שאחוז המתנגדים קטן ועומד על 10.3%.

לגבי עמדות הצעירים ביחס לנשואי הבוסר (נישואים בגיל מוקדם), רוב הצעירים הביעו את התנגדותם לסוג זה של נישואים בשיעור של 77.2%, בעוד ש-10.5% מהצעירים הביעו את הסכמתם לנישואי בוסר כאשר מדובר בנשים והתנגדו לכך כאשר מדובר בגברים, ואילו 12.3% אין להם בעיה עם דפוס נישואים זה. בהסתכלות על התפלגות הנתונים לפי מין מסתבר ששיעור ההתנגדות גבוה אצל הנשים מאשר אצל הגברים (82.6% ו-72% בהתאמה).

בנוסף, בהתפלגות לפי אזורים, הנתונים מראים הבדלים בעמדותיהם של הצעירים לגבי נישואי בוסר, כאשר רוב הצעירים בארבעת האזורים מתנגדים לנישואי בושר אך באחוזים שונים, כך ש-86% מהצעירים באזור הצפון מתנגדים לדפוס נישואים זה, לעומת 77.2% באזור חיפה, 74.7% באזור המרכז ו-53.9% באזור הדרום.

جدول 10.1: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) المتزوجين أو اللذين سبق لهم الزواج حسب المنطقة وفق صلة القرابة بين الزوجين، 2020
טבלה 10.1: התפלגות אוכלוסיית הזוגות הצעירים (גיל 18-35) הנשואים או שנישאו בעבר לפי אזור מגורים ודרגת הקרבה בין בני הזוג, 2020

صلة القرابة	المجموع סך הכל	المنطقة - אזור מגורים				דרגת קרבה
		شمال צפון	حيفا חיפה	وسط מרכז	جنوب דרום	
لا توجد قرابة	**55.4**	57.8	67.0	66.9	31.1	אין קרבה
من نفس الحمولة	**16.5**	13.2	15.4	9.9	31.8	מאותה משפחה מורחבת "חמולה"
قرابة درجة ثانية	**18.2**	18.6	14.6	16.8	20.6	קרבה מדרגה שנייה
قرابة درجة أولى	**9.9**	10.4	2.9	6.4	16.5	קרבה מדרגה ראשונה
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 10.2: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) المتزوجين أو اللذين سبق لهم الزواج حسب الفئة العمرية وفق صلة القرابة بين الزوجين، 2020
טבלה 10.2: התפלגות אוכלוסיית הזוגות הצעירים (גיל 18-35) הנשואים או שנישאו בעבר לפי דרגת הקרבה בין בני הזוג וגיל, 2020

صلة القرابة	المجموع סך הכל	الفئة العمرية – גיל			דרגת קרבה
		24-18	29-25	35-30	
لا توجد قرابة	**55.4**	62.0	55.5	53.7	אין קרבה
من نفس الحمولة	**16.5**	19.9	14.2	17.1	מאותה משפחה מורחבת "חמולה"
قرابة درجة ثانية	**18.2**	8.5	22.3	18.0	קרבה מדרגה שנייה
قرابة درجة أولى	**9.9**	9.5	8.0	11.2	קרבה מדרגה ראשונה
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 10.3: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) المتزوجين أو اللذين سبق لهم الزواج حسب المنطقة وأنماط الزواج، 2020

טבלה 10.3: התפלגות אוכלוסיית הזוגות הצעירים (גיל 18-35) הנשואים או שנישאו בעבר לפי אזור מגורים ודפוס הנישואין, 2020

أنماط الزواج	المجموع סך הכל	المنطقة אזור מגורים				דפוסי הנישואין
		شمال צפון	حيفا חיפה	وسط מרכז	جنوب דרום	
"معطية"	**4.6**	1.4	0.0	2.7	18.2	הסכם בין ההורים מהילדות
وساطة وتعارف بعد الخطبة	**17.9**	7.1	23.3	45.8	21.4	שידוך והיכרות אחרי אירוסין
التعرف قبل الزواج- بحضور الأهل	**28.4**	27.9	43.0	17.6	28.0	היכרות לפני נישואין בנוכחות ההורים
التعرف قبل الزواج- بمراقبة الأهل	**12.8**	14.3	12.4	10.2	11.2	היכרות לפני נישואין בהשגחת ההורים
التعرف قبل الزواج- بدون تدخل الأهل	**36.3**	49.2	21.2	23.7	21.2	היכרות לפני נישואין ללא התערבות ההורים
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**סך הכל**

جدول 10.4: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) غير المتزوجين حسب الجنس وفق معيقات الزواج، 2020

טבלה 10.4: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) שאינם נשואים לפי מין וחסמים בפני נישואין, 2020

معيقات الزواج	المجموع סך הכל	الجنس – מין		חסמים בפני נישואין
		ذكور גברים	إناث נשים	
الوضع الاقتصادي	**24.1**	33.5	14.0	מצב כלכלי
توفير المسكن	**28.3**	37.6	18.4	השגת דיור
عدم وجود شريك/ة مناسب/ة	**32.3**	11.2	54.9	לא מצא בן/בת זוג
معارضة الأهل أو احدهم	**2.0**	1.6	2.4	התנגדות ההורים או אחד מהם
معارضة الأقرباء أو احدهم	**0.2**	0.0	0.4	התנגדות הקרובים או אחד מהם
آخر	**13.1**	16.1	9.8	אחר
المجموع	**100.0**	**100.0**	**100.0**	סך הכל

(السؤال موجه لغير المتزوجين – השאלה מכוונת ללא נשואים)

جدول 10.5: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب موقفهم من الزواج المختلط وفق الجنس، التحصيل العلمي، المنطقة وطبيعة التجمع، 2020

טבלה 10.5: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי עמדתם לגבי נישואי תערובת, מין, רמת השכלה, אזור מגורים וסוג הישוב, 2020

الجنس، التحصيل العلمي، المنطقة، وطبيعة التجمع	**الموقف من الزواج المختلط – העמדה לגבי נישואי תערובת**					**מין, רמת השכלה, אזור מגורים וסוג הישוב**
	لا مانع לא מתנגד	لا مانع لدي من زواج الشاب أما الفتاة فلا לא מתנגד אם מדובר בבחור	لا مانع لدي من زواج الفتاة أما الشاب فلا לא מתנגד אם מדובר בבחורה	أعارض الزواج من ديانات أخرى מתנגד לנישואין מעורבים בין דתות	**المجموع** **סך הכל**	
المجموع	**24.4**	**12.3**	**0.6**	**62.7**	**100.0**	**סך הכל**
الجنس						**מין**
ذكور	23.6	16.3	0.7	59.5	**100.0**	זכרים
إناث	25.2	8.1	0.6	66.1	**100.0**	נקבות
التحصيل العلمي						**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	24.0	16.1	2.4	57.5	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	20.1	11.3	0.1	68.5	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	24.8	16.0	0.8	58.4	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	21.6	6.9	0.5	71.0	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	30.2	7.2	0.3	62.3	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المنطقة						**אזור מגורים**
شمال	18.3	14.6	0.3	66.9	**100.0**	צפון
حيفا	42.6	7.0	2.0	48.3	**100.0**	חיפה
مركز	36.4	8.3	0.0	55.3	**100.0**	מרכז
جنوب	13.9	14.0	0.7	71.4	**100.0**	דרום
طبيعة التجمع						**סוג הישוב**
مختلط	25.5	20.7	1.0	52.9	**100.0**	מעורב
غير مختلط	24.3	11.4	0.6	63.8	**100.0**	לא מעורב

جدول 10.6: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب موقفهم من زواج الأقارب وفق الجنس، التحصيل العلمي، المنطقة وطبيعة التجمع، 2020

טבלה 10.6: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי עמדתם לגבי נישואי קרובים, מין, רמת השכלה, אזור מגורים, וסוג הישוב, 2020

الجنس، التحصيل العلمي، المنطقة وطبيعة التجمع	**الموقف من زواج الأقارب – העמדה לגבי נישואי קרובים**				**מין, רמת השכלה, אזור מגורים וסוג הישוב**
	اعارض מתנגד	لا أحبذ לא מעדיף	لا مانع לא מתנגד	**المجموع** **סך הכל**	
المجموع	**25.3**	**39.3**	**35.4**	**100.0**	**סך הכל**
الجنس					**מין**
ذكور	24.0	34.9	41.2	**100.0**	זכרים
إناث	26.8	43.8	29.4	**100.0**	נקבות
التحصيل العلمي					**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	22.6	41.0	36.3	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	17.5	37.1	45.3	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	32.8	37.6	29.6	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	28.0	37.5	34.5	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	18.1	47.8	34.1	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المنطقة					**אזור מגורים**
شمال	19.8	45.7	34.5	**100.0**	צפון
حيفا	47.0	32.5	20.5	**100.0**	חיפה
مركز	36.6	33.8	29.6	**100.0**	מרכז
جنوب	10.3	32.0	57.7	**100.0**	דרום
طبيعة التجمع					**סוג הישוב**
مختلط	26.8	37.9	35.4	**100.0**	מעורב
غير مختلط	25.3	39.3	35.4	**100.0**	לא מעורב

جدول 10.7: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب موقفهم من الزواج المبكر وفق الجنس، التحصيل العلمي، المنطقة وطبيعة التجمع، 2020

טבלה 10.7: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי העמדה מנשואי בוסר לפי מין, רמת השכלה, אזור מגורים וסוג הישוב, 2020

الجنس، التحصيل العلمي، المنطقة وطبيعة التجمع	الموقف من الزواج المُبكّر – העמדה מנשואי בוסר				מין, רמת השכלה, אזור מגורים וסוג הישוב
	اعارض מתנגד	أؤيد للفتيات أما الشباب فلا תומך אם מדובר בבנות ומתנגד אם מדובר בבנים	لا مانع לא מתנגד	**المجموع סך הכל**	
المجموع	**77.2**	**10.5**	**12.3**	**100.0**	**סך הכל**
الجنس					**מין**
ذكور	72.0	14.4	13.6	**100.0**	זכרים
إناث	82.6	6.4	11.0	**100.0**	נקבות
التحصيل العلمي					**רמת השכלה**
لم ينه المرحلة الثانوية	67.1	23.5	9.4	**100.0**	לא סיים ב"ס תיכון
شهادة انهاء ثانوي	68.9	14.1	17.0	**100.0**	סיים ב"ס תיכון ללא בגרות
أنهى الثانوية مع بجروت	80.8	6.6	12.6	**100.0**	סיים ב"ס תיכון עם בגרות
شهادة كلية	74.1	10.8	15.1	**100.0**	תעודת דיפלומה
لقب أول فما فوق	86.8	6.8	6.4	**100.0**	תואר ראשון ומעלה
المنطقة					**אזור מגורים**
شمال	86.0	7.2	6.9	**100.0**	צפון
حيفا	77.2	7.9	14.9	**100.0**	חיפה
مركز	74.7	19.7	5.6	**100.0**	מרכז
جنوب	53.9	16.4	29.7	**100.0**	דרום
طبيعة التجمع					**סוג הישוב**
مختلط	83.3	13.2	3.5	**100.0**	מעורב
غير مختلط	76.5	10.2	13.3	**100.0**	לא מעורב

الفصل الحادي عشر| **הפרק האחד עשר**

استخدام الوسائل التكنولوجية
השימוש באמצעים הטכנולוגים

11.1 أنماط استخدام التكنولوجيا ووسائل التواصل الاجتماعي

أظهرت نتائج هذا المسح الى أن وسيلة التواصل الأكثر استعمالاً بين أواسط الشباب في كل الشرائح من حيث الفئات العمرية والجنس هي تطبيق ال"واتساب" حيث أشار 91.4% من الشباب الى استخدامها بوتيرة عالية، أما وسائل التواصل التي يتم استخدامها بوتيرة منخفضة أو لا يتم استخدامها تقريباً فهي تطبيقات ال"سيغنال" بنسبة 96.5% وال"سكايب" بنسبة 95% وال"فايبر" بنسبة 93.2%، بالإضافة الى "لينكدإن" و"تليغرام" وتويتر" كوسائل التي لا تلاقي استحسان بين أواسط الشباب.

اما بالنسبة لشبكة التواصل الاجتماعي "فيسبوك" فانها تحظى باستخدام واسع لدى شريحة الشباب إضافة الى شبكات "اليوتيوب" والانستاغرام"، حيث أن نسبة الشباب الذين عبروا عن استخدام هذه المنصات بوتيرة عالية وصلت الى 68.7% للفيسبوك و50.8% لكل من انستاغرام ويوتيوب، وتنخفض هذه النسب بوتيرة الاستخدام مع التقدم في الجيل. حيث يتضح من المعطيات أن نسب الشباب ما بين جيل 18-24 سنوات الذين يستخدمون وسائل التواصل الاجتماعي المختلفة أعلى من قرنائهم الشباب في الفئات العمرية الأكبر عمراً، كما أن هنالك تطبيقات يتم استخدامها من قبل هذه الشريحة بوتيرة أعلى من الشرائح الأخرى، فعلى سبيل المثال 41% من الشباب بين جيل 18-24 يستخدمون تطبيق "تيك توك" بوتيرة متوسطة وعالية مقابل 14.9% لدى نظرائهم بين جيل 25-29 و13% لدى الفئة العمرية 30-35 سنوات.

ومن الجدير بالذكر انه لا توجد فروقات بين الجنسين من حيث وتيرة استخدام وسائل التواصل الاجتماعي المختلفة، باستثناء استعمال "الانستاغرام" و"السناب شات"، حيث بلغت نسبة الإناث اللواتي يستخدمن "الانستاغرام" بوتيرة عالية 60.3% مقابل 41.7% لدى الذكور، و34.3% من الشابات يستخدمن "السناب شات" بوتيرة عالية مقابل 19.2% من الشباب الذكور.

11.1 דפוסי השימוש בטכנולוגיות וברשתות החברתיות

תוצאות סקר זה מראים שהרשת החברתית הנפוצה ביותר בקרב הצעירים בין שני המינים וכל קבוצות הגיל היא "ווצאפ", כך ש-91.4% מהצעירים ציינו שהם משתמשים בה בתדירות גבוהה, לעומת רשתות חברתיות אחרות שמשתמשים בהן בתדירות נמוכה או לא משתמשים בהן כלל כמו "סיגנאל" בשיעור 96.5%, ו-"סקייפ" בשיעור 95% ו-"וייבר" בשיעור 93.2%, לצד "לינקדאין" ו"טלגרם" ו"טוויטר" שהן רשתות שאינן פופולריות בקרב הצעירים.

מצד שני, הרשת החברתית "פייסבוק" זוכה בשימוש רחב בקרב אוכלוסיית הצעירים לצד "יוטיוב" ו"אינסטגרם", כך ששיעור הצעירים שדיווחו על שימוש ביישומים אלה בתדירות גבוהה היה 68.7% ל"פייסבוק" ו-50.8% לכל מ-"אינסטגרם" ו"יוטיוב". שיעור זה שמהווה תדירות השימוש ברשתות אלה יורד עם ההתקדמות בגיל.

מהנתונים עולה ששיעור הצעירים בגילאים 24-18 שמשתמשים ברשתות חברתיות גבוה מזה של הצעירים בגילאים מבוגרים יותר, בעוד שיש יישומים שזוכים בשימושם של הצעירים בקבוצת גיל זו יותר משאר הקבוצות, למשל 41% מהצעירים בגיל 24-18 משתמשים ביישום "טיקטוק" בתדירות גבוהה ובינונית לעומת 14.9% מהצעירים בגיל 29-25 ו-13% מהצעירים בגיל 35-30.

חשוב לציין שלא נמצאו הבדלים בין שני המינים מבחינת תדירות השימוש ברשתות החברתיות השונות, למעט השימוש ב"אינסטגרם" ו"סנאפצ'ט", כאשר שיעור הצעירות שמשתמשות ב"אינסטגרם" בתדירות גבוהה הגיע ל-60.3% לעומת 41.7% בקרב הגברים, ו-34.3% מהצעירות משתמשות ביישום "סנאפצ'ט" בתדירות גבוהה לעומת 19.2% מהגברים הצעירים.

جدول 11.1: التوزيع النسبي للشباب (جيل 18-35) بحسب الفئات العمرية ووتيرة استعمالهم لوسائل التواصل الاجتماعي وفق أنواع الوسائل المستعملة، 2020

טבלה 11.1: התפלגות אוכלוסיית הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, תדירות השימוש ברשתות החברתיות וסוגיהן, 2020

وسائل التواصل الاجتماعي	**الفئات العمرية ووتيرة استعمال وسائل التواصل الاجتماعي- גיל ותדירות השימוש ברשתות חברתיות**												**רשתות חברתיות**
	24-18			29-25			35-30			**المجموع – סך הכל**			
	وتيرة منخفضة תדירות נמוכה	وتيرة متوسطة תדירות בינונית	وتيرة عالية תדירות גבוהה	وتيرة منخفضة תדירות נמוכה	وتيرة متوسطة תדירות בינונית	وتيرة عالية תדירות גבוהה	وتيرة منخفضة תדירות נמוכה	وتيرة متوسطة תדירות בינונית	وتيرة عالية תדירות גבוהה	وتيرة منخفضة תדירות נמוכה	وتيرة متوسطة תדירות בינונית	وتيرة عالية תדירות גבוהה	
كلا الجنسين													**שני המינים**
فيسبوك	12.8	13.2	73.9	13.0	20.3	66.7	21.1	17.4	61.5	15.0	16.3	68.7	פייסבוק
تويتر	80.5	10.1	9.4	72.9	12.1	15.0	88.7	6.0	5.3	80.5	9.6	9.9	טוויטר
لينكد ان	90.6	6.6	2.8	91.4	5.9	2.7	95.4	3.5	1.1	92.1	5.6	2.3	לינקדאין
تيليغرام	79.6	10.0	10.4	84.9	9.0	6.1	90.2	8.1	1.8	83.8	9.2	7.0	טלגרם
يوتيوب	17.2	26.2	56.6	26.4	22.6	51.0	29.4	30.4	40.2	22.9	26.3	50.8	יוטיוב
انستاغرام	23.1	14.5	62.4	34.4	19.3	46.3	51.6	13.6	34.8	33.6	15.6	50.8	אינסטגרם
سناب شات	47.4	13.3	39.2	68.3	9.2	22.5	78.4	13.1	8.5	61.2	12.1	26.6	סנאפצ'ט
واتساب	3.2	3.0	93.8	4.0	4.7	91.3	7.6	5.3	87.0	4.6	4.1	91.4	וואטסאפ
فايبر	91.7	4.3	4.0	95.0	3.0	2.0	93.8	4.8	1.4	93.2	4.1	2.8	ויבר
سكايب	93.4	4.0	2.6	95.4	1.2	3.3	97.6	1.8	0.6	95.0	2.7	2.3	סקייפ
تيك توك	59.0	18.9	22.1	85.1	6.1	8.8	87.1	10.5	2.5	73.5	13.2	13.3	טיקטוק
سيغنال	95.8	2.1	2.1	95.9	1.5	2.6	98.2	1.5	0.3	96.5	1.8	1.8	סיגנאל

جدول 11.2: التوزيع النسبي للذكور (جيل 18-35) بحسب الفئات العمرية ووتيرة استعمالهم لوسائل التواصل الاجتماعي وفق أنواع الوسائل المستعملة، 2020

טבלה 11.2: התפלגות אוכלוסיית הגברים הצעירים (גיל 18-35) לפי גיל, תדירות השימוש ברשתות החברתיות וסוגיהן, 2020

وسائل التواصل الاجتماعي	**الفئات العمرية ووتيرة استعمال وسائل التواصل الاجتماعي- גיל ותדירות השימוש ברשתות חברתיות**												**רשתות חברתיות**
	24-18			29-25			35-30			المجموع – סך הכל			
	وتيرة منخفضة תדירות נמוכה	وتيرة متوسطة תדירות בינונית	وتيرة عالية תדירות גבוהה	وتيرة منخفضة תדירות נמוכה	وتيرة متوسطة תדירות בינונית	وتيرة عالية תדירות גבוהה	وتيرة منخفضة תדירות נמוכה	وتيرة متوسطة תדירות בינונית	وتيرة عالية תדירות גבוהה	وتيرة منخفضة תדירות נמוכה	وتيرة متوسطة תדירות בינונית	وتيرة عالية תדירות גבוהה	
الذكور													**גברים**
فيسبوك	11.1	16.4	72.5	12.2	18.3	69.5	19.9	20.2	59.9	13.7	17.9	68.4	פייסבוק
تويتر	79.9	9.8	10.3	83.0	11.6	5.4	90.0	6.9	3.1	83.4	9.6	7.1	טוויטר
لينكد ان	89.6	7.4	3.0	92.5	5.0	2.5	95.5	3.1	1.4	91.9	5.6	2.5	לינקדאין
تيليغرام	78.0	10.9	11.1	90.0	5.5	4.6	89.7	9.0	1.3	84.3	8.9	6.8	טלגרם
يوتيوب	19.8	22.5	57.7	25.8	22.3	51.9	23.9	28.6	47.6	22.5	24.0	53.5	יוטיוב
انستاغرام	30.4	15.5	54.1	44.3	18.7	37.1	63.6	12.1	24.3	42.8	15.5	41.7	אינסטגרם
سناب شات	54.3	14.0	31.6	76.8	9.7	13.6	83.9	13.3	2.8	68.1	12.6	19.2	סנאפצ'ט
واتساب	3.8	3.7	92.5	3.6	4.4	92.0	5.6	4.0	90.4	4.2	4.0	91.8	וואטסאפ
فايبر	89.5	5.3	5.2	95.0	2.1	3.0	95.5	4.1	0.5	92.5	4.1	3.4	ויבר
سكايب	91.1	5.4	3.5	94.1	1.5	4.4	98.4	0.8	0.8	93.8	3.2	3.0	סקייפ
تيك توك	59.3	15.9	24.8	82.2	7.9	9.9	85.4	11.9	2.7	72.3	12.7	15.0	טיקטוק
سيغنال	95.5	1.4	3.0	96.0	1.6	2.4	99.6	0.4	0.0	96.7	1.2	2.1	סיגנאל

جدول 11.3: التوزيع النسبي للإناث (جيل 18-35) بحسب الفئات العمرية ووتيرة استعمالهن لوسائل التواصل الاجتماعي وفق أنواع الوسائل المستعملة، 2020

טבלה 11.3: התפלגות אוכלוסיית הנשים הצעירות (גיל 18-35) לפי גיל, תדירות השימוש ברשתות החברתיות וסוגיהן, 2020

وسائل التواصل الاجتماعي	الفئات العمرية ووتيرة استعمال وسائل التواصل الاجتماعي- גיל ותדירות השימוש ברשתות חברתיות												רשתות חברתיות
	24-18			29-25			35-30			المجموع – סך הכל			
	وتيرة منخفضة תדירות נמוכה	وتيرة متوسطة תדירות בינונית	وتيرة عالية תדירות גבוהה	وتيرة منخفضة תדירות נמוכה	وتيرة متوسطة תדירות בינונית	وتيرة عالية תדירות גבוהה	وتيرة منخفضة תדירות נמוכה	وتيرة متوسطة תדירות בינונית	وتيرة عالية תדירות גבוהה	وتيرة منخفضة תדירות נמוכה	وتيرة متوسطة תדירות בינונית	وتيرة عالية תדירות גבוהה	
الإناث													**נשים**
فيسبوك	14.7	9.9	75.4	13.9	22.3	63.8	22.3	14.5	63.2	16.4	14.6	69.0	פייסבוק
تويتر	81.0	10.5	8.5	62.5	12.5	25.0	87.4	5.0	7.6	77.5	9.6	12.9	טוויטר
لينكد ان	91.6	5.8	2.6	90.3	6.7	3.0	95.3	3.9	0.8	92.2	5.6	2.2	לינקדאין
تيليغرام	81.2	9.1	9.7	79.7	12.6	7.7	90.6	7.1	2.3	83.2	9.6	7.2	טלגרם
يوتيوب	14.5	30.0	55.6	27.0	22.9	50.1	35.2	32.3	32.5	23.3	28.6	48.1	יוטיוב
انستاغرام	15.4	13.4	71.2	24.3	19.9	55.8	39.2	15.0	45.7	24.1	15.7	60.3	אינסטגרם
سناب شات	40.2	12.6	47.2	59.6	8.7	31.7	72.8	13.0	14.2	54.1	11.6	34.3	סנאפצ'ט
واتساب	2.5	2.2	95.2	4.4	5.0	90.5	9.7	6.7	83.7	4.9	4.2	90.9	וואטסאפ
فايبر	94.0	3.3	2.8	95.1	3.9	1.1	92.1	5.5	2.4	93.8	4.0	2.2	ויבר
سكايب	95.8	2.5	1.7	96.8	1.0	2.3	96.8	2.8	0.4	96.3	2.2	1.5	סקייפ
تيك توك	58.7	22.1	19.2	88.2	4.2	7.6	88.8	9.0	2.2	74.8	13.7	11.5	טיקטוק
سيغنال	96.1	2.7	1.2	95.7	1.4	2.8	96.8	2.6	0.6	96.2	2.3	1.5	סיגנאל